Primary, 6

Daang Tugon
Edad 8–11

Primary, 6

Daang Tugon

Alang sa pagtudlo sa mga bata nga nag-edad
og otso hangtud onse anyos

Gimantala sa
Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
Siyudad sa Salt Lake, Utah

© 2008 pinaagi sa Intellectual Reserve, Inc.
Tanang mga katungod gigahin
Giimprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika
Pagtugot sa Iningles 9/96
Pagtugot sa Paghubad: 9/96
Hubad sa *Primary 6: Daang Tugon*
Cebuano

Mga Sulod

Pahina sa Numero ug Ulohan sa Leksyon		
Mga Tabang alang sa Magtutudlo		v
1	Ang Plano sa Langitnong Amahan alang Kanato	1
2	Si Jesukristo Gipili nga Mahimong Manluluwas	7
3	Ang Paglalang	11
4	Ang Pagkapukan ni Adan ug Eva	15
5	Si Adan ug Eva ug ang Ilang Pamilya Mihalad og mga Sakripisyo	21
6	Si Adan ug Eva Nagsunod sa Ebanghelyo ni Jesukristo	27
7	Si Enoch ug ang Katawhan sa Zion	32
8	Si Noe ug ang Lunop	37
9	Si Jehova Mihimo og mga Pakigsaad ni Abraham	41
10	Abraham ug Lot	46
11	Abraham ug Isaac	51
12	Isaac ug Rebeka	56
13	Jacob ug Esau	62
14	Jacob ug ang Iyang Pamilya	67
15	Si Jose Gibaligya ngadto sa Ehipto	74
16	Jose sa Ehipto	80
17	Gipasaylo ni Jose ang Iyang mga Igsoon	85
18	Ang Pagkatawo ug Tawag ni Moises	90
19	Giluwas ni Moises ang mga Israelite gikan sa Pagkaulipon	97
20	Nakadawat ang mga Israelite og Pagkaon gikan sa Langit	102
21	Ang Napulo ka mga Sugo	108
22	Israel ug ang Tumbaga nga Serepente	114
23	Si Josue Nangulo sa Israel	122
24	Gideon	128
25	Samson	133
26	Ruth ug Naomi	138
27	Samuel, ang Bata nga Propeta	142
28	David ug Goliath	146
29	David ug Jonathan	152
30	Si Haring David ug Batseba	159
31	Ang Kaalam ni Haring Solomon	164
32	Roboam	170
33	Si Elijah Migamit sa Priesthood	176
34	Si Elijah ug ang Mini nga mga Propeta ni Baal	181
35	Naayo si Naaman	187

36	Ang Propeta nga si Isaias	192
37	Gibasa ni Josias ug Ezra ang mga Kasulatan ngadto sa mga Katawhan	197
38	Giluwas ni Ester ang Iyang mga Katawhan	203
39	Job	209
40	Si Daniel ug ang Pagkaon sa Hari	214
41	Shadrach, Meshach, ug Abednego	219
42	Si Daniel ug ang Langub sa mga Leon	225
43	Si Jonas ug ang Katawhan sa Nineveh	229
44	Nagtudlo si Malaquias mahitungod sa mga Ikapulo ug mga Halad	237
45	Ang Gasa sa Pag-ula (Pasko sa Pagkabanhaw)	244
46	Nanagna ang mga Propeta sa Pagkatawo ni Jesukristo (Pasko)	250
47	Ang Priesthood Makapanalangin sa Atong mga Kinabuhi (Lekyon sa Pagpangandam sa Priesthood)	256

Mga Tabang alang sa Magtutudlo

Mitudlo ang Manluluwas sa kaimportante sa pagsunod ug sa pagtudlo sa mga kasugoan sa dihang miingon siya "Bisan kinsa nga magatuman ug magapanudlo niini, kini siya pagaisipon nga dako didto sa gingharian sa langit" (Mateo 5:19). Gihatagan kamo og sagradong katungdanan sa pagtabang sa mga bata nga makat-on unsaon nila sa pagsunod sa mga pakigsaad sa bunyag ug mopalig-on sa ilang mga pagpamatuod. Samtang mangandam ang matag batang babaye nga mahimong batan-ong babaye ug matag batang lalaki mag-andam nga mahimong batan-ong lalaki ug modawat sa priesthood, ikaw mahimong importante nga impluwensya alang sa maayo sa ilang mga kinabuhi.

Niadtong 1831, human gayud sa pagtukod sa Simbahan, mitudlo ang Manluluwas nga ang mga magtutudlo "kinahanglang motudlo sa mga baruganan sa akong ebanghelyo, nga anaa sa Biblia ug sa Basahon ni Mormon" (D&P 42:12), nga mao pay magamit nga kasulatan kaniadto. Karon ang mga magtutudlo adunay responsibilidad sa pagtudlo sa sagradong mga kamatuoran gikan sa tanang sumbanan nga mga kasulatan, lakip na ang Doktrina ug mga Pakigsaad ug ang Perlas nga Labing Bililhon, aron sa pagtabang nga molambo ang pagtuo sa mga bata sa Dios ug sa Iyang Anak, nga si Jesukristo.

Mga Kurso sa Pagtuon

Ang tanang mga bata nga mag-edad og otso hangtud sa onse anyos inig 1 sa Enero tudloan gikan sa Primary 4, 5, 6, ug 7 nga mga manwal. Usa lang ka kurso sa pagtuon ang gamiton matag tuig alang sa tanang mga bata niini nga grupoha sa edad. Sulod sa upat ka tuig ang mga bata magtuon sa tanang sumbanan nga mga basahon. Ang Primary 4 gibase sa Basahon ni Mormon; Primary 5 sa Kasaysayan sa Simbahan, sa Doktrina ug mga Pakigsaad, ug Joseph Smith—Kasaysayan sa Perlas nga Labing Bililhon; Primary 6 sa Daang Tugon ug sa mga basahon ni Moises ug sa Abraham sa Perlas nga Labing Bililhon; ug sa Primary 7 sa Bag-ong Tugon.

Ang mga klase kinahanglang i-organisar sumala sa lokal nga mga panginahanglan ug sa gidaghanon sa mga bata nga nag-edad og otso hangtud sa onse. Bisan unsa pagkahimutang ang imong klase, kinahanglan nga imong siguroon nga ang kada bata makadawat og igong atensyon.

Kon ang mga bata moabut na og dose anyos, magsugod na sila sa pagtambong sa mga miting sa Young Women o Aaronic Priesthood atol sa panahon sa pagpakigbahin. Hinoon, magpadayon sila sa pagtambong sa ilang klase sa Primary, panahon sa Sunday School hangtud sa sunod 1 sa Enero, kon magsugod na sila sa pagtambong sa Sunday School.

Ang linain nga leksyon nga "Makahatag og Panalangin ang Priesthood sa Atong mga Kinabuhi," giapil niini nga manwal. Kini nga leksyon pagagamiton sa mga magtutudlo sa onse anyos nga mga bata samtang mag-andam ang

mga batang lalaki nga mahimong mga deacon ug ang mga batang babaye padulong sa Young Women. Itudlo kini nga leksyon sa dili pa magdose anyos ang unang bata sa inyong klase. Pag-ampo alang sa giya sa Ginoo samtang mag-andam kamo ug motudlo sa leksyon aron nga ang mga bata makasabut kon unsa ang priesthood, sa unsa nga paagi kini makapanalangin sa ilang mga kinabuhi, ug sa unsa nga paagi ilang matuman ang ilang mga responsibilidad sa pagtahud sa priesthood.

Pagtudlo ginamit Kini nga Manwal

Kini nga kurso sa pagtuon nagtumong sa pagtudlo gikan sa Daang Tugon ug gikan sa mga basahon ni Moises ug sa Abraham sa Perlas nga Labing Bililhon. Samtang imong hisgutan kining mga istorya sa kasulatan, mas makasabut ang mga bata sa kaimportante sa mga pakigsaad nga gihimo sa Ginoo niini nga mga katawhan ug sa kaimportante usab sa mga pakigsaad nga atong gihimo sa Ginoo. Makasabut usab sila nga si Jesukristo mao ang Dios sa Daang Tugon. Kinahanglang makat-on sila unsaon sa paggamit sa mga pagtulun-an sa Daang Tugon sa ilang kaugalingong mga kinabuhi ug makaangkon og lig-on nga tinguha sa pagsunod sa mga kasugoan ni Jeuskristo.

Awhaga ang mga bata sa pagbasa didto sa ila sa pinili nga mga tudling gikan sa Daang Tugon ug sa Perlas nga Labing Bililhon nga gihatag diha sa seksyon sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay” sa katapusan sa kada leksyon. Pinaagi sa paghimo niini, ang mga bata makat-on kon giunsa sa pagka-orden ni Jesukristo nga mahimong Manluluwas sa kalibutan ug giunsa niya sa pagsugo ug pagdasig ang mga propeta sa Daang Tugon. Samtang magbasa ang mga bata sa mga istorya sa mga tawo nga nagpuyo sa yuta sa wala pa ang pagkatawo ni Jesukristo, makat-on sila sa pagsunod niadtong nagpakita og matarung nga mga ehemplo. Kini nga mga leksyon makapalig-on sa mga pagpamatuod sa mga miyembro sa klase, makatabang sa pag-andam kanila nga moserbisyo sa Simbahan sa ilang tibuok kinabuhi, ug makatabang kanila nga makaangkon og kalig-on sa pagpakigbatok sa tintasyon sa kalibutan karon.

Andama ang Imong Kauglingon sa Pagtudlo

Aron matuman ang imong sagrado nga katungdanan sa pagtudlo sa mga bata, kinahanglang mangandam ikaw sa hunahuna ug sa espirituhanon. Kabahin niini nga pagpangandam mao ang pagsabut ug pagbaton og pagpamatuod sa mga baruganan nga imong itudlo. Ang Manluluwas, ang pinakabantugan nga magtutudlo sa tanan, mitudlo kanato unsaon sa pag-andam sa pagtudlo sa iyang ebanghelyo ngadto sa uban.

- Tinguhaa sa mapainubsanon ang Espiritu pinaagi sa pag-ampo. Ang Ginoo miingon, “Magpaubos ka; ug ang Ginoo nga imong Dios moagak kanimo pinaagi sa kamot, ug mohatag kanimo og tubag sa imong mga pag-ampo” (D&P 112:10). Kon kita mapainubsanon mapanalanginan kita nga makahibalo kon unsay gusto sa Ginoo sa atong pagtudlo sa iyang mga anak.
- Tun-i ang mga kasulatan ug ang mga pulong sa mga propeta sa ulahing mga adlaw (gimantala sa mga magasin sa Simbahan). Adunay dakong gahum sa pagkat-on ug sa pagpalandong sa mga pulong sa Ginoo. Gimandoan kita Niya, “Ayaw pagtinguha sa pagpahayag sa akong pulong, apan unaha ang pagbaton sa akong pulong, ug unya ang imong dila makasulti; unya, kon ikaw magtinguha, ikaw makabaton sa akong Espiritu ug sa akong pulong, oo, ang gahum sa Dios ngadto sa pagkabig sa mga tawo” (D&P 11:21).

Usa ka propeta sa ulahing sadlaw, nga si Presidente Ezra Taft Benson, mimatuod pag-usab sa atong panginahanglan sa pagkat-on sa mga pulong sa Ginioo. "Awhagon ko kamo sa pagpasalig pag-usab [*recommit*] sa inyong mga kaugalingon sa pagtuon sa mga kasulatan. Igahin ang inyong mga kaugalingon kada adlaw aron makabaton kamo og gahum sa Espiritu nga motabang kaninyo sa inyong mga katungdanan" (*Ensign*, Mayo 1986, p. 82).

- Tumana ang inyong mga pakigsaad. Ang imong abilidad nga magiyahan sa Espiritu mag-agad sa imong pagkamatinud-anon sa pagtuman sa mga pakigsaad nga imong gihimo sa Langitnong Amahan. Makapakita usab ikaw og maayo nga ehemplo kon ikaw "magsunod sa mga pakigsaad . . . sa pagbuhat niini" (D&P 42:13). Kon ang mga bata makakita sa inyong gugma alang sa Manluluwas ug pasalig sa pagsunod sa ebanghelyo, mas maaghat sila sa pagsunod kaniya.
- Pangita og mga paagi sa pagtabang sa mga bata nga mobati sa gugma sa Manluluwas. Sultihi sila kanunay kon unsa ka dako ang imong gugma kanila, ug isulti ang ilang bili ug potensyal. Ang imong gugma ug kaayo makatabang sa mga bata nga makasabut sa gugma sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo alang kanila. Makatabang usab kini kanila nga makat-on sa paghigugma sa uban.

Pag-andam sa Inyong mga Leksyon

Kini nga manwal makatabang kanimo sa pag-organisar sa mga leksyon nga magtumong sa mga kasulatan. Ang mga leksyon naggamit sa mga istorya ug mga pakisayran [*references*] gikan sa Daang Tugon ug gikan sa mga basahon ni Moises ug Abraham sa Perlas nga Labing Bililhon. Ang kada leksyon nagpokus sa usa ka baruganan sa ebanghelyo ug nagtudlo sa mga bata unsaon sa paggamit niana nga mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang importanting katuyoan sa tanang mga leksyon mao ang pagtabang sa mga bata nga mopalambo og pagpamatuod sa pagkabalaan sa Dios Amahan ug sa iyang Anak nga si Jesukristo, ug sa balaan nga misyon sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Wala ipasabut nga imong gamiton ang tanang pangutana ug kalihokan sa leksyon. Tudlo sumala sa abilidad sa inyong klase, hinumdumi nga mas importante nga masabtan sa mga sakop sa klase kay sa paghuman sa tanang material sa leksyon. Kon ang inyong mga leksyon maayo pagkaandam ug nindot, ang mga bata mas madasig sa pag-apil ug sa pagkat-on. Samtang ikaw mag-andam ug magtudlo pinaagi sa Espiritu, makatabang kamo sa mga bata nga madugangan ang ilang mga pagpamatuod sa kamatuoran sa gipahiuli nga ebanghelyo.

Ang mosunod nga mga paagi makatabang kanimo nga mas makasabut aron epektibong motudlo sa mga bata sa inyong klase:

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa mga katuyoan sa leksyon ug ang mga tudling sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam" usa ka semana o duha sa dili pa itudlo ang leksyon. Basaha pag-usab ang katuyoan ug ang mga tudling sa kasulatan, ug hunahunaa kon sa unsang paagi kini magamit sa mga bata sa imong klase. Pangutan-a ang imong kaugalingon: "Unsa ang labing importante nga mga konsepto o mga kamatuoran nga angay makat-unan sa mga bata gikan niini nga leksyon? Sa unsa nga paagi nga kini nga leksyon makatabang sa mga bata nga makapalambo og hugot nga pagtuo ni Jeuskristo, makapalig-on sa ilang mga pagpamatuod, ug makapahimo nila sa pagbatok sa dautang tintasyon nga ilang giatubang?" Isulat ang mga ideya nga imong mahunahunaan.

Ang libro sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (31110 853) giandam nga personal nga giya sa pagtuon sa sukaranang mga baruganan sa ebanghelyo ug mga doktrina. Piho nga mga kapitulo gikan niini nga libro gilista sa seksyon sa "Pagpangandam" sa pipila ka mga leksyon. Kini nga mga kapitulo makatabang kaninyo sa pag-andam sa pagtudlo sa importanting baruganan o doktrina nga anaa sa leksyon. Kopya sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* anaa tingali sa inyong librarya sa *meetinghouse,* o mapalit kini gikan sa inyong local nga distribution center.

2. Ang mga leksyon wala magsulti kaninyo sa sakto kon unsaon sa pagtudlo sa mga istorya sa kasulatan, mao nga kinahanglang magtinguha ikaw sa Espiritu aron ikaw katabangan kon unsa o unsaon sa pagtudlo. Paggamit og lain-laing mga paagi sa pagtudlo matag semana (tan-awa sa ubos "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan"). Pagplano sa pagpaapil sa mga sakop sa klase kutob sa mahimo sa mga kalihokan sa pagkat-on.

3. Pilia gikan sa "Mga Pangutana sa Panaghisgutan ug Paggamit" kadtong makatabag og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug magamit nila sa ilang mga kinabuhi. Mahimo nimong gamiton ang mga pangutana bisan unsang higayon sa leksyon. Dili kinahanglan nga gamiton nimo kining tanan.

4. Basaha ang "Mga Kalihokan sa Pagpalambo: ug planoha kon kanus-a ug unsaon sa paggamit sa usa nga sa imong pagtuo labaw nga makatabang sa mga bata sa imong klase nga makasabut sa mga kasulatan ug katuyoan sa leksyon. Ang matag klase managlahi, ug ang ubang mga kalihokan nga nagamit sa usa ka grupo dili magamit sa laing grupo.

5. Pagplano sa pagpakigbahin sa angay nga personal nga mga kasinatian nga nagsuporta sa leksyon. Tuguti nga ang Espiritu mogiya kanimo samtang mopakigbahin ikaw sa imong mga kasinatian ug samtang makigbahin ang mga sakop sa klase og mga kasinatian nganha kanimo ug sa usag usa. Ang ubang mga kasinatian sa personal ug sa pamilya sagrado kaayo o pribado ug kinahanglang dili hisgutan diha sa publiko.

Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan

Kinahanglang tinguhaon nimo ang Espiritu samtang ikaw mag-andam ug magtudlo sa mga leksyon (tan-awa sa Alma 17:2–4; D&P 42:12–14; 50:17–22). Ang Espiritu makatabang kanimo nga makahibalo unsaon nga imong mapanindot ang imong leksyon ug makahuluganon alang sa mga bata.

Dili tingali pamilyar ang ubang mga bata sa inyong klase sa mga kasulatan. Samtang magbasa kamong tanan, pagsensitibo niadtong mga sakop sa klase nga magkinahanglan og tabang. Kinahanglan tingali nga maggahin ikaw og panahon sa sinugdanan sa tuig, ilabi na kon ikaw magtudlo og gagmayng mga bata, sa pagpakita kanila unsaon sa pagpangita sa mga pakisayran [*reference*] sa kasulatan.

Paningkamuti og lain-laing paagi sa pagtudlo sa materyal aron magpadayon ang tinguha sa mga bata. Ang mosunod nga mga sugyot makatabang kanimo sa paggamit og lain-laing mga paagi sa pagtudlo.

1. Isaysay ang mga istorya sa kasulatan sa imong kaugalingong mga pulong. Paningkamuti ang pagtabang sa mga bata sa paghanduraw sa mga hitabo ug sa mga tawo niini. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang mga tawo nga imong gihisgutan tinuod ba gayud ug nga ang mga hitabo nahitabo ba gayud.

2. Ipabasaha sa mga bata og kusog ang pinili nga mga tudling gikan sa mga kasulatan. Ibutang sa hunahuna nga ang mga bata dili kaayo kamaong mobasa ug nga ang abilidad sa pagbasa dili madeterminar sa edad. Kon ang tanang mga bata makabasa, mahimong hatagan nimo og pipila ka mga minuto nga mobasa sa hilom. Pagkahuman, inyong mahisgutan unsay ilang nabasa. Gamita ang panahon sa panaghisgutan human makabasa ang mga bata aron sa pagtabang kanila nga makasabut sa lisud nga mga pulong ug mga tudling.

3. Gamita ang gisugyot nga mga litrato sa pagtabang sa mga bata nga makahanduraw unsay nahitabo. Kadaghanan sa mga leksyon nagsugyot og mga litrato sa seksyon sa "Mga Materyal nga gikinahanglan. Kini nga mga litrato gibutangan og numero ug giapil sa pakete sa litrato. Ang ubang mga litrato anaa usab sa Pakete sa Hulagway sa Ebanghelyo (34730 o 34735) o sa librarya sa *meetinghouse* (ang mga numero sa Librarya gilista sa seksyon sa "Mga Materyal nga Gikinahanglan.") Ang uban niining mga litrato adunay tugbang nga mga istorya sa luyo mahimo usab ikaw nga mogamit og laing angay nga mga litrato.

4. Ipadrama sa mga bata ang istorya sa kasulatan. (Siguroha nga ang pagdrama dili makakuha sa ka sagrado sa mga kasulatan.) Mahimo magdala ikaw og yano nga *props,* sama sa kupo, panyo, ug uban pa, ug ipadrama sa mga bata ang tanang bahin sa istorya. Pangutan-a ang mga bata kon unsay ilang bation ko sila mao ang mga tawo nga ilang girepresentahan.

5. Pagdrowing og yanong mga *figure* o mga paghulagway sa pisara, o gamit og mga litrato o mga ginunting, samtang imong iasoy ang mga istorya sa kasulatan.

6. Pagpahigayon og *readers' theater* diin ang pipila ka mga bata mobasa og eskrip nga nagsulti bahin sa istorya sa kasulatan. Kon angay, direkta nga ipabasa sa mga bata ang mga kasulatan.

7. Pag-imbitar og ginikanan, mga miyembro sa ward o branch, o mga sakop sa klase sa pagsaysay og istorya sa kasulatan. Hatagi ang tawo og usa o duha ka semana sa pagpangandam, ug siguroha ang paghatag kaniya og limit sa oras sa presentasyon.

8. Hatagi ang mga bata og pasiuna nga test, sama sa sakto o bakak o mubo og tubag nga pangutana, sa dili pa motudlo og baruganan o istorya sa kasulatan. Ipasabut sa klase nga kamo gustong makahibalo kon unsay ilang nahibaloan mahitungod sa baruganan o istorya. Hatagi sila og pareho nga test human sa leksyon aron ilang makita unsay ilang nakat-unan.

9. Ilista sa pisara o paghimo og ginunting sa impotanting mga pulong o mga pangalan gikan sa istorya sa mga kasulatan. Ipapaminaw sa mga bata kini nga mga pulong o mga pangalan samtang kamo mag-istorya. Tabangi nga madugangan ang bokabularyo sa mga bata aron sila mas makasabut sa mga kasulatan ug malingaw sa pagbasa niini sa ilang balay.

10. Sa dili pa itudlo ang leksyon, isulat ang mga pangutana mahitungod sa istorya sa kasulatan diha sa pisara. Samtang ang mga bata makadungog sa mga tubag atol sa pag-istorya, hunong aron hisgutan ang mga pangutana ug mga tubag.

11. Isaysay ang asoy sa kasulatan, ug dayon paboluntaryoha ang mga bata nga moistorya pag-usab sa ilang paborito nga mga bahin. Mahimong mohangyo ka og usa ka sakop sa klase sa pagsugod sa istorya ug dayon tawga ang ubang mga bata nga mopadayon.

12. Pagpatukar og pinili nga mga bersikulo gikan sa mga kasulatan.

13. Pagdula og *matching game.* Pag-andam og mga 3" x 5" nga mga *matching* kard o mga papel. Sa mosunod nga ehemplo, inyong isulat ang pangalan sa usa ka tawo nga gihulagway sa Daang Tugon sa usa ka kard ug mga pulong o mga ideya kalabut niana nga tawo sa laing kard. Sagola ang mga kard o mga papel ug ikulob kini diha sa lamesa o sa salog. Paduola og tagsa-tagsa ang mga bata ug ipabali ang duha ka kard. Basaha og kusog unsay gisulat sa matag kard. Kon ang mga kard magkapareha, hayangon kini sa pagbutang. Kon dili magkapareha ang mga kard, ikulob kini pag-usab ug lain na usab nga bata ang moduol. Ipadayon hangtud ang tanang mga kard saktong magkatukma.

    Mao kini ang *sets* nga inyong magamit alang sa *matching game* mahitungod sa mga tawo sa Daang Tugon:

    Set 1: Adan-Nagpuyo sa Tanaman sa Eden

    Set 2: Enoch-Mitukod sa siyudad sa Zion

    Set 3: Noe-Mibuhat sa arka

    Set 4: Abraham-Gisugo sa pagsakripisyo sa iyang anak nga lalaki

    Set 5: Rebeka-Mibiya sa iyang pamilya aron makigminyo ni Isaac

    Set 6: Jose-Mipasaylo sa mga igsoon

    Set 7: Moises-Miluwas sa mga Israelite gikan sa Ehipto

    Set 8: Ruth-Misunod sa iyang ugangan nga babaye

    Set 9: David-Nakig-away sa higante

    Set 10: Elijah-Gipakaon sa mga uwak

14. Pagdula pinaagi sa pagpangutana. Ibutang ang pipila ka mga pangutana sa usa ka sudlanan, ug papuli-puliha ang mga sakop sa klase sa pagpunit niini nga mga pangutana ug sa pagtubag niini.

Pagpahigayon og Panaghisgutan sa Klase

Ang pag-apil sa mga panaghisgutan ug sa ubang mga kalihokan sa pagkat-on makatabang sa mga bata nga makat-on sa mga baruganan sa ebanghelyo. Ang mosunod nga mga sumbanan makatabang kanimo nga makapangutana og makahuluganong mga pangutana ug makapadasig og panaghisgutan sa klase:

1. Pangutana ug ihatag ang mga pakisayran [*references*] sa kasulatan aron ang mga sakop sa klase makakita sa mga tubag sa pangutana.

2. Pangutana nga dili matubag og “oo” o “dili” pero nagkinahanglan og paghunahuna ug diskasyon. Mga pangutana nga magsugod og *ngano, unsaon, kinsa, unsa, kanus-a,* ug *asa* sa kasagaran mas epektibo.

3. Hatagi og mabinationg pagtagad ang mga bata nga magduha-duha sa pag-apil. Iapil ang mga sakop sa klase kinsa dili kaayo moapil pinaagi sa pagtawag sa ilang pangalan ug pagpangutana kanila nga sa imong pagtuo

ilang matubag. Hatagi sila og panahon sa pagtubag. Tabangi sila kon nagkinahanglan sila niini, pero human lamang sa ilang paghunahuna ug pagtubag.

4. Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pagbati mahitungod sa unsay ilang nakat-unan. Isulti ang positibo nga mga komentaryo mahitungod sa ilang mga kontribusyon.

5. Hatagi og sinsero nga komplimentaryo ang mga bata kon ilang matubag ang mga pangutana. Tabangi sila nga makahibalo nga ang ilang mga hunahuna ug mga pagbati importante.

Pagtabang sa mga Bata nga Mogamit sa mga Kasulatan

Tabangi ang mga bata nga mogamit sa unsay ilang nakat-unan sa ilang mga kinabuhi. Si Santiago mihagit kanato nga "motuman sa pulong, ug dili kay magpaminaw ra kamo niini" (Santiago 1:22). Ang mosunod nga mga ideya makatbang kanimo nga makatuman niini nga buluhaton:

1. Samtang giaghat kamo sa Espiritu, ihatag ang personal nga pagpamatuod sa mga kamatuoran nga imong gitudlo. Ang inyong leksyon mas gamhanan kon nagtudlo kamo nga adunay sinseridad ug konbiksyon.

2. Awhaga ang mga bata sa pagdala sa ilang kaugalingong mga kopya sa mga kasulatan diha sa klase. Kon ang mga bata walay personal nga mga kopya sa mga kasulatan o nalimtan kini nila sa pagdala, pag-andam og dugang mga kopya nga magamit sa mga bata sa klase. Kon aduna kamoy librarya sa ward o branch, mahimo kamong mokuha og mga kopya sa mga kasulatan didto. Sa tibuok tuig awhaga ang mga sakop sa klase sa pagmarka sa ilang personal nga mga kopya sa mga kasulatan (dili sa mga kopya sa Librarya) sa piho nga mga bersikulo nga makahuluganong magamit nila sa ilang mga kinabuhi.

3. Hangyoa ang mga bata sa pagpakigbahin unsay ilang nakat-unan. Hangyoa sila unsaon nila sa paggamit ang mga baruganan sa ebanghelyo nga gitudlo sa leksyon nganha sa ilang kaugalingon mga kinabuhi.

4. Pagpaka-reporter, ug interbyuha ang mga bata ingon nga sila mao ang mga tawo gikan sa mga kasulatan. Hangyoa sila sa pagsulti kaninyo sa mga detalye sa mga istorya sa kasulatan ug unsay ilang gibati sa nahitabo.

5. Bahina ang klase ngadto sa duha o daghang ginagmay nga mga grupo. Human ninyo ikasugilon ang istorya sa kasulatan, ipasulat nila ang importante nga mga baruganan gikan sa istorya. Dayon papulipuliha ang mga grupo sa paghisgot kon sa unsa nga paagi kini nga mga baruganan nagamit sa ilang mga kinabuhi.

6. Pagpangita sa kasulatan: Hatagi ang mga sakop sa klase og *clue,* sama sa kalihokan, sitwasyon, o problema; dayon hagita sila sa pagpangita sa kasulatan nga magamit. Ipapangita sa unang mga bata ang angay nga kasulatan aron makatabang sa uban sa klase nga makakita sa kasulatan. Dayon ipasulti nila ngano nga ang kasulatan mihaum sa *clue.*

7. Ipakigbahin ang mga higayon nga inyong nakita ang mga bata nga misunod sa baruganan nga gihisgutan. Sama pananglit, kon nagtudlo kamo og usa ka leksyon mahitungod sa pagkabuotan, inyong mahisgutan ang ubang mga higayon sa dihang inyong nakita ang mga bata nga nagbinuotan ngadto sa uban.

8. Hangyoa ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang nakat-unan sa ilang pamilya. Pangayo og inspirasyon sa Espiritu samtang inyong hunahunaon hain nga bahin sa leksyon nga inyong madasig ang mga bata nga ilang isugilon sa ilang balay. Makasugilon sila og istorya, makahisgot og mga pangutana, o makapahigayon og kalihokan gikan sa leksyon kauban sa ilang mga pamilya. Hatagi og mabinationg pagtagad ang mga bata nga adunay talagsaong kahimtang sa pamilya ug kinsa kinahanglan nga mopakigbahin unsay ilang nakat-unan uban sa laing mga hamtong nga kasaligan diha sa ilang mga kinabuhi.

9. I-*follow up* ang mga buluhaton. Kon mohatag kamo og buluhaton o hagit, siguroha ang pagpangutana sa mga bata mahitungod sa ilang mga kasinatian inig sugod sa klase sa mosunod nga semana.

Pag-awhag sa mga Bata sa Pagbasa sa mga Kasulatan diha sa Panimalay

Ang inyong pagtagad mahitungod sa mga kasulatan adunay importanting mga impluwensya sa mga bata sa inyong klase. Pagmainampoon sa pagpangita og mga paagi sa pag-awhag sa mga bata nga mobasa sa mga kasulatan tagsa-tagsa ug kauban sa ilang mga pamilya. Tabangi ang mga bata nga makabaton og mga kasinatian sa pagtanom sa pulong sa Dios diha sa ilang mga kasingkasing ug sa pag-amuma niini. Dayon motubo kini ug mahimong lamian ngadto kanila (tan-awa sa Alma 32:28). Ang "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay" gihatag sa katapusan sa matag leksyon, mahimong mohatag ikaw og mga piraso sa papel nga maglista niini nga mga bersikulo matag semana, o makahatag kamo sa mga bata og *bookmark* diin ilang masulat ang basahunon nianang semanaha. Pagpositibo ug paghimog mga paagi sa pag-awhag sa mga bata.

Pagtabang sa mga Bata nga Momemorya sa mga Kasulatan

Pagmemorya sa mga kasulatan mahimong epektibong paagi nga makat-on sa mga kamatuoran sa ebanghelyo. Kadaghanan sa mga bata malingaw sa pagmemorya kon mogamit ikaw og makapaikag ug nindot nga mga paagi. Ang mosunod nga mga sugyot makalingaw nga mga paagi sa pagtabang sa mga bata nga momemorya:

1. Isulat sa pisara o sa tsart ang unang letra sa matag pulong nga memoryahon. Sama pananglit, mahimo ikaw maghimo sa mosunod nga tsart sa mga pulong sa unang artikulo sa hugot nga pagtuo:

   K n s D a M A u s I A n s J K u s E S

   Itudlo ang mga letra samtang imong balikon ang tugbang nga mga pulong. Balika ang kasulatan sa pipila ka higayon ug ipasubli kini sa mga bata kon sila makahimo. Sa dili madugay dili na sila magkinahanglan og tsart.

2. Bahina ang kasulatan ngadto sa mubo nga pundok sa mga pulong. Balika og basa ang matag pulong og kusog, sugod sa katapusan ug paatras aron nga ang mga bata makasubli pag-una ang dili kaayo pamilyar nga bahin.

Pananglit, memoryaha ang Genesis 1:27, “Ug gibuhat sa Dios ang tawo sa iyang kaugalingong dagway, sa dagway sa Dios gibuhat niya sila, lalaki ug babaye iyang gibuhat sila,” ang mga bata makasulti pag-usab “lalaki ug babaye iyang gibuhat sila. Dayon ilang madugang ang sunod nga pulong, “sa dagway sa Dios gibuhat niya sila.” Hangtud ilang masulti pag-usab ang tibuok bersikulo.

3. Kon ang mga bata maayong mobasa, pag-andam og sinulat nga kopya sa kasulatan alang sa matag bata. Guntinga ang matag kopya ngadto sa pulong o pundok sa mga pulong [*phrase*]. Human masulti ang bersikulo sa pipila ka higayon, hatagi ang matag bata o grupo sa mga ginunting ug ipatarung sa pagpahimutang sa mga bata ang ilang mga ginunting sa saktong pagkahan-ay.
4. Balika sa pagsulti ang kasulatan sa makadaghang higayon, mohunong aron mahatagan og higayon ang usa ka bata nga mosulti sa sunod nga pulong o pundok sa mga pulong. Dayon padugangi og laing pulong o mga pulong sa laing bata. Padayona hangtud ang tanang mga bata makasulay bisag makausa.
5. Paggamit og musika aron matabangan ang mga bata nga makamemorya.
6. Hatagi og pulong o pundok sa mga pulong ang matag bata (o grupo sa mga bata) gikan sa kasulatan, paniguroa nga ang tanang mga pulong gikan sa kasulatan gi-*assigned* na. Ipasulti sa mga bata ang ilang pulong o pundok sa mga pulong sa saktong pagkahan-ay (sama pananglit, ang unang bata mosulti sa unang pulong o pundok sa mga pulong, ang sunod nga bata sa ikaduha, ug hangtud mahuman ang tibuok bersikulo). Balika sa makadaghan nga higayon.
7. Isulat ang usa ka kasulatan sa pisara o sa tsart. Balika pagsulti ang tudling sa makadaghan nga higayon, mopapas o motabon og tagsa-tagsa ka mga pulong hangtud mamemorya ang tibuok kasulatan.

Ayoha Paggamit ang Sobra nga Panahon

Kon mahuman ang inyong giandam nga leksyon sa dili pa mahuman ang klase, mahimong magdula kamo aron dunay mabuhat sa nahibilin nga oras. Ang mosunod nga mga sugyot makatabang kaninyo sa paggamit niini nga oras sa epektibong paagi:

1. Ipasugilon sa ubang mga bata ang ilang paborito nga mga istorya sa kasulatan.
2. Pagsiksik sa kasulatan pinaagi sa paghatag sa mga bata og mga *clue* sa importante nga pakisayran sa kasulatan nga ila nang namarkahan. Paparisparisa sila o grupoha sa gagmayng mga grupo sa pagpangita sa sakto nga mga tudling sa kasulatan.
3. Tabangi ang mga bata sa pagmemorya sa kasulatan o sa usa ka artikulo sa hugot nga pagtuo gikan sa leksyon.
4. Paambita ang mga bata og mga ideya mahitungod kon unsaon nila paggamit sa mga baruganan gikan sa leksyon sa ilang panimalay, sa ekwelahan, ug sa ilang mga higala.
5. Grupoha ang klase, ug papulipuliha sila sa pagpangutana sa matag grupo mahitungod sa leksyon.
6. Pasulata ang matag bata og usa ka kinutlo o padrowinga og hulagway nga may kalabutan sa leksyon nga dad-on sa ilang balay ug ipahimutang isip tigpahinumdom sa katuyoan sa leksyon.

7. Dapita ang mga bata sa pagmarka (sa ilang kaugalingong mga kasulatan) sa mga pakisayran sa kasulatan alang sa umaabut nga pagtuon. Mahimong hangyoon nimo ang mga bata sa pagmarka sa mga bersikulo gikan sa leksyon nga ilang nagustohan, o makasugyot ka og mga bersikulo nga sa imong pagtuo makapahinumdom sa mga bata sa katuyoan sa leksyon.
8. Paggamit og mga angay nga mga istorya, mga artikulo, o mga kalihokan gikan sa mga magasin sa Simbahan.
9. Ribyuha ang mga baruganan o mga istorya sa kasulatan sa miaging mga leksyon.

Musika sa Klasrom

Ang pagkat-on sa ebanghelyo mahimong madugangan ug malig-on pinaagi sa musika. Sa kasagaran ang mga bata mas dali nga makahinumdum ug makakat-on pinaagi sa musika.

Dili kinahanglan nga kamo usa ka batid sa musika aron makapili sa sakto nga musika sa pagtabang sa mga bata nga mobati sa Espiritu ug makat-on sa ebanghelyo. Mahimong magpatukar kamo og *audiocassette tape* o mga bisita nga mopasundayag og kanta gikan sa mga *Hymns* [*Himno*] o sa *Children's Songbook* [*Songbook sa mga Bata*] atol o sa sinugdanan sa leksyon aron mapasabut pag-ayo ang baruganan. Mahimong mokanta usab kamo o mobasa sa mga pulong sa mga kanta kauban sa mga bata aron maapil sila sa imong leksyon. Gamita ang mga kanta sa Primary kutob sa mahimo.

Panahon sa Pagpakigbahin

Usahay ang klase hangyoon sa paghatag og yanong presentasyon sa ebanghelyo atol sa panahon sa pagpakigbahin sa Primary. Kini nga mga presentasyon kinahanglang magagikan sa mga leksyon, nga mubo na lang ang pagpraktis, ug makatabang sa pagpalig-on sa mga baruganan nga imong gitudlo. Mahimong gamiton nimo ang mosunod nga mga ideya alang sa presentasyon sa panahon sa pagpakigbahin:

1. I-drama ang istorya sa kasulatan.
2. Ipasulti ang gimemorya nga mga kasulatan sama sa usa ka klase.
3. Isulti pag-usab o kantaha ang usa ka Artikulo sa Hugot nga Pagtuo ug ipasabut ang kahulogan niini.
4. I-*role play* ang modernong kagamitan sa usa ka baruganan sa ebanghelyo.
5. Paghimo og kalihokan sa pagpalambo

Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo

Kinahanglang inyong iapil ang mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo sa inyong mga leksyon ug awhaga ang matag bata sa pagmemorya sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo sa dili pa mogradwar sa Primary.

Gamita ang matag kahigayunan sa pagtabang sa mga bata nga makat-on, makasabut, ug momemorya sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo.

Pagsabut sa mga Bata nga Nag-edad og Otso hangtud Onse Anyos

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makat-on ug makaangkon og pagsalig sa kaugalingon, kinahanglang inyong masabtan ang ilang mga panginahanglan ug mga kinaiya ug magplano og angay nga mga kalihokan sa klase. Alang sa dugang impormasyon mahitungod sa mga kinaiya sa mga bata niini nga edad, tan-awa ang *Pagtudlo Walay Labaw ka Mahinungdanon nga Tawag* (36123), mga pahina 37–38. Kini nga manwal makuha sa inyong librarya sa meetinghouse, o mapalit kini gikan sa inyong lokal nga *distribution center*.

Espesyal nga mga Sumbanan sa Paglakip Niadtong adunay mga Kakulian

Ang Manluluwas mipakita og ehemplo alang kanato sa pagbati ug pagpakita og kalooy niadtong adunay mga kakulian. Sa dihang iyang gibisitahan ang mga Nephite human sa iyang Pagkabanhaw, miingon siya:

"Aduna ba kamo dihay mga masakiton? Dad-a sila ngari. Aduna ba kamo dihay mga bakol, o mga buta, o mga pungkol, o mga angol, o mga sanglahon, o dili makalitok, o kadto nga mga bungol, o kadto nga gitakbuyan sa tanan nga mga matang sa sakit? Da-a sila ngari ug Ako moayo kanila, kay Ako adunay kalooy diha kaninyo" (3 Nephi 17:7).

Isip usa ka magtutudlo sa Primary anaa ikaw sa saktong katungdanan sa pagpakita og kalooy. Bisan og ikaw wala mabansay sa paghatag og propesyonal nga tabang, makasabut ikaw ug makaamuma sa mga bata nga adunay mga kakulian. Pagpakabana, pagsabut, ug pagtinguha sa paglakip sa matag sakop sa klase sa pagkat-on sa mga kalihokan nga gikinahanglan.

Ang mga bata nga adunay mga kakulian matandog sa Espiritu bisan pag unsa ang ilang level sa pagsabut. Bisan og ang ubang mga bata dili makahimo sa pagtambong sa tibuok panahon sa Primary, kinahanglan silang motambong bisan kadiyot lang aron mobati sa Espiritu. Makatabang tingali nga adunay tawo kinsa sensitibo sa panginahanglan sa usa ka bata nga mouban sa bata panahon sa Primary sa higayon nga kinahanglan siyang mobiya sa tibuok grupo.

Ang ubang mga sakop sa klase tingali adunay mga kakulang sa pagkat-on, kadaot sa pangisip, mga problema sa pagsulti, pagkawala sa panan-aw ug pandungog, mga problema sa kinaiya o sosyal, sakit sa utok, mga problema sa paglihok-lihok, o nagbalik-balik nga sakit. Ang uban makaingon nga ang pinulongan o kahimtang sa kultura dili pamilyar ug malisud. Bisag unsa pa ang indibidwal nga mga kahimtang, ang matag bata adunay managsama nga mga panginahanglan nga higugmaon ug dawaton, sa pagkat-on sa ebanghelyo, sa pagbati sa Espiritu, sa pag-apil nga malampuson, ug sa pagserbisyo sa uban.

Kini nga mga sumbanan makatabang kaninyo sa pagtudlo sa usa ka bata nga adunay mga kakulian:

- Ayaw tan-awa ang kakulian ug ila-ilaha ang bata. Pag-natural lang, pagmahigalaon, ug pagmainiton.
- Pakisayri ang mga kalig-on ug mga hagit sa bata.

- Paningkamuti pag-ayo sa pagtudlo ug pahinumdumi ang mga sakop sa klase sa ilang responsibilidad sa pagtahud sa matag sakop sa klase. Ang pagtabang sa usa ka sakop sa klase nga adunay kakulian mahimong Kristohanong kasinatian sa pagkat-on alang sa tibuok klase.
- Pangitaa ang labing maayong paagi sa pagtudlo sa bata pinaagi sa pagkonsulta sa mga ginikanan, sa ubang mga sakop sa pamilya, ug kon angay, ang bata.
- Sa dili pa motawag og usa ka bata nga adunay kakulian sa pagbasa, pag-ampo, o pag-apil, pangutan-a una kon unsay iyang bation kon moapil sa klase. Hatagig gibug-aton ang mga abilidad ug mga talento sa mga bata ug pangitag mga paagi nga ang matag bata makaapil nga komportable ug magmalampuson.
- Ipahaum ang mga materyal sa leksyon ug ang pisikal nga palibut sa pagtagbaw sa mga panginahanglan sa mga bata nga adunay mga kakulian.

Pagsulbad sa mga Problema sa Abuso

Isip usa ka magtutudlo ikaw mahimong makahibalo sa mga bata sa imong klase kinsa nag-antus og emosyonal o pisikal nga pang-abuso. Kon kini mahitabo, palihug pakitambag sa imong bishop. Samtang ikaw mag-andam ug magtudlo og mga leksyon, pag-ampo sa giya ug direksyon sa Ginoo. Tabangi ang matag bata sa inyong klase nga mobati nga siya bililhon nga anak sa Langitnong Amahan ug nga ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo nahigugma sa matag usa kanato ug gusto nga kita magmalipayon ug maluwas.

Ang Plano sa Langitnong Amahan alang Kanato

Leksyon
1

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga sila mga anak nga espiritu sa Langitnong Amahan ug siya adunay plano nga makatabang kanila nga mahimong sama kaniya ug mobalik sa pagpuyo uban kaniya.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Mga Taga-Roma 8:16—Mga anak kita sa Dios.
   - Abraham 3:22–26—Ang plano sa kaluwasan gipresentar ngari kanato sa wala pa kita matawo dinhi sa yuta.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 138:55–56; Job 38:4, 7—Daghan ang giandam didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta nga mahimong mga propeta ug mga lider sa yuta.
   - *Mga Baruganan sa Ebanghelyo,* kapitulo 2, "Ang Atong Langitnong Pamilya."

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga makatabang og maayo sa mga bata aron makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia ug Perlas nga Labing Bililhon alang sa matag bata.
   b. Napulo ka ginunting nga litrato sa plano sa kaluwasan: 6-A hangtud sa 6-J (anaa sa likod sa manwal).
   c. Ang mosunod nga mga pulong nga ginunting:

Asa?
Kinsa?
Unsa?

Pahibalo: Ang ikaduhang bahin sa istorya sa Konseho sa Langit, ang atong pagpili sa pagsunod ni Jesukristo ug sa Langitnong Amahan kay ni Lucifer, hisgutan sa leksyon 2.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang mga ginunting nga imong giandam o isulat ang mosunod nga mga pulong sa pisara: *Asa? Kinsa? Unsa?*

Hangyoa ang mga bata sa pagpaminaw samtang imong kantahon o basahon ang mga pulong sa unang bersikulo sa "Ako Nagpuyo sa Langit" aron masayud sila sa tubag sa mga pangutana sa pipila ka importanting mga pangutana nga imong ipangutana kanila.

"Nagpuyo ako sa langit dugay na, tinuod kini;
Nagpuyo ug gimahal didto sa mga tawo nga akong nailhan. Mao usab kamo. Dayon mipresentar og nindot nga plano ang Langitnong Amahan, Mahitungod sa yuta ug sa kaluwasan sa kahangturan alang sa tawo."

- Diin kita magpuyo kaniadto? (Sa langit; tan-awa sa D&P 93:29, unang *sentence;* Abraham 322–23.) "Sa dugay nang panahon sa wala pa mabuhat kining kalibutan, ang tanang mga espiritu sa mga lalaki ug mga babaye nga gi-*assigned* niini nga yuta nagpuyo sa espirituhanong kahimtang" (Spencer W. Kimball, *Ang mga Pagtulun-an ni Spencer W. Kimball,* ed. Edward L. Kimball [1982], p. 30).
- Kinsa ang nagpuyo nga kauban nato didto?
- Unsa ang plano sa Langitnong Amahan alang kanato? Ipasabut nga gusto sa Langitnong Amahan nga makadawat kita og pisikal nga lawas, aron makat-on sa pagpili tali sa sakto ug sayop (pahibalo: ang leksyon 2 naghisgot sa kabubut-on), ug makaangkon og kahigayunan nga mahimong sama kaniya.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta nga gipadayag sa Abraham 3:22–26 ug Doktrina ug mga Pakigsaad 138:55–56 ug gipasabut sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo,* kapitulo 2. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. "00" [vii] Pahibalo: *ang unang kahimtang* nag-pasabut sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, ug ang *ikaduhang kahimtang* nagpasabut sa atong kinabuhi dinhi sa yuta. Ipasabut nga ang *mga salabutan* [*intelligence*] sumala sa paggamit niini nga mga kasulatan nagpasabut sa espiritung mga anak sa Langitnong Amahan ug sa *kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta* [premortal] nagpasabut sa atong kinabuhi sa wala pa kita matawo sa yuta. Itudlo ang plano sa Langitnong Amahan ginamit ang mga ginunting nga mga litrato sa plano sa kaluwasan.

Hatagig gibug-aton nga ang pinakaimportanting katuyoan sa plano sa Langitnong Amahan mao ang paghatag kanato og kahigayunan nga mahimong sama kaniya.

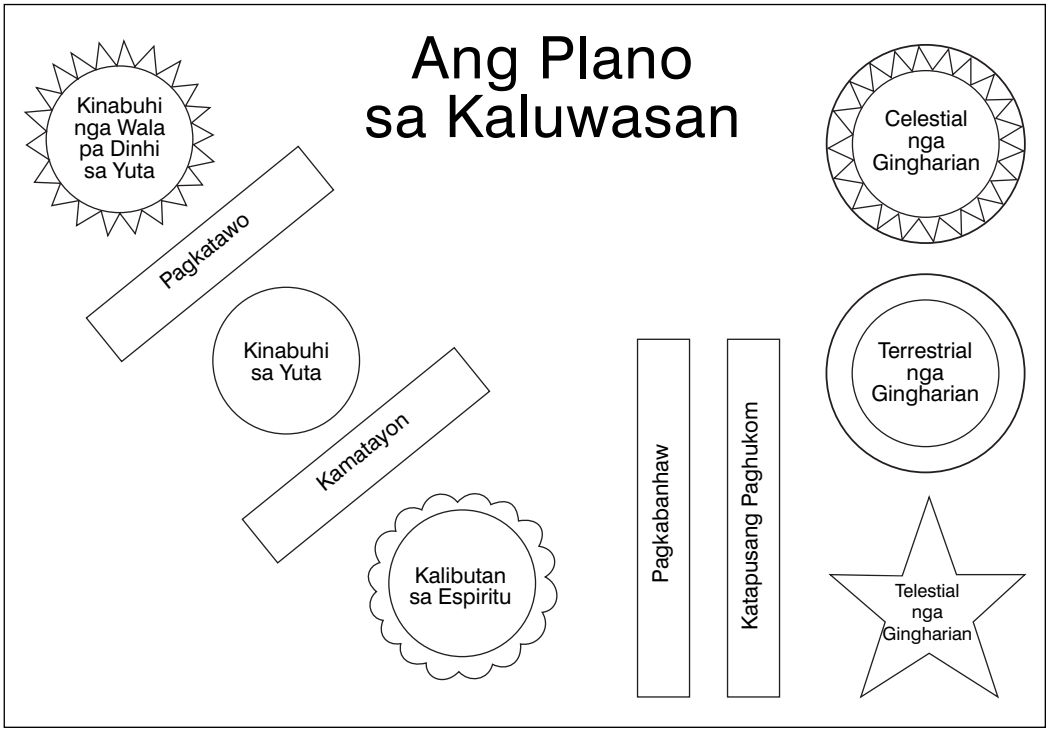

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang imong andamon ang imong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa ang Amahan sa atong mga espiritu? (Mga Taga-roma 8:16.) Sa unsang kahimtang nga kita isip mga mortal sama sa atong langitnong mga ginikanan? (Genesis 1:27.)
- Unsay atong gibuhat didto sa kalibutan sa espiritu? (D&P 138:56.)
- Unsay atong gibuhat sa dihang gipresentar sa Langitnong Amahan ang iyang plano ngari kanato? (Misinggit kita sa kalipay; tan-awa sa Job 38: 4, 7.)
- Nganong wala man kita makahinumdom sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta? Ipasabut ngadto sa mga bata nga sa dihang natawo ang matag usa kanato dinhi sa yuta, nalimtan nato ang atong kinabuhi kauban sa Langitnong Amahan. Nakahatag kini og kahigayunan kanato sa pagpalambo og pagtuo kaniya ug ni Jesukristo. Mahimo nato kini pinaagi sa pagtuo sa mga propeta, pagtuon sa mga kasulatan, pag-ampo, ug sa pagsunod sa giya sa Espiritu Santo.
- Sa unsang paagi nga ang kinabuhi sa yuta lahi sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 6.)
- Unsay angay natong buhaton samtang nagpuyo kita dinhi sa yuta? (Abraham 3:25; Alma 34:32–33.) Unsay mahitabo kon kita mosunod sa mga kasugoan samtang ania kita sa yuta? (Abraham 3:26.)

- Unsay mahitabo sa atong pisikal nga mga lawas kon kita mamatay? Asa paingon ang atong mga espiritu? (Ecclesiastes 12:7; Alma 40:11–14. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga sa kamatayon ang atong mga espiritu dili moadto sa atubangan sa Dios pero moadto sa kalibutan sa espiritu, diin kita makadawat og dili tibuok nga paghukom.)
- Unsay buot ipasabut nga mabanhaw? (2 Nephi 9:12.) Kinsa ang mabanhaw? (1 Mga Taga-Corinto 15:22.)
- Unsay mahitabo human kita mabanhaw? (2 Mga Taga-Corinto 5:10.) Kinsa ang takus nga mopuyo sa celestial nga gingharian? (D&C 76:51–53. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga aron makasulod sa celestial nga gingharian, kinahanglang magbaton sila og pagtuo ni Jesukristo, maghinulsol, magpabunyag, ug modawat sa Espiritu Santo. Dayon kinahanglang magpuyo sila nga takus ug ipakita ang ilang pagkamatinud-anon. Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Kinsa ang magpuyo sa terrestrial nga gingharian? (D&P 76:71–79.) Kinsa ang magpuyo sa telestial nga gingharian? (D&C 76:81, 101–3.)
- Unsa kaha nga matang ang pagpuyo didto sa celestial nga gingharian? (D&P 76:92–94.) Unsay gisaad ngari kanato kon kita takus nga mopuyo sa celestial nga gingharian? (Mahisama kita sa Dios; tan-awa sa D&P 76:95.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Sultihi ang mga bata nga niining tuiga ilang tun-an ang ebanghelyo ilabi na ang gikan sa Daang Tugon ug sa Perlas nga Labing Bililhon. Ipakita sa mga bata ang kopya sa matag usa niining mga libroha, o kon sila adunay ilang kaugalingong kopya sa mga kasulatan, ipapangita nila ang matag usa niining libroha. Ipasabut nga ang Daang Tugon mao ang kasaysayan sa pagpakigsandurot sa Dios sa iyang mga katawhan gikan pa sa pagkabuhat sa yuta hangtud sa mga upat ka gatus ka tuig sa wala pa matawo si Jesukristo. Ang Perlas nga Labing Bililhon adunay sagradong mga sinulat sa daghang mga propeta, lakip ang mga propeta sa Daang Tugon, nga sila si Moises ug Abraham. Naghisgot sila mahitungod sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, sa sinugdanan nga kasaysayan sa kalibutan, sa plano sa Langitnong Amahan alang kanato, ug sa pagpahiuli sa ebanghelyo.

   Mahimo ninyong itandi ang pipila ka mga bersikulo sa Daang Tugon ngadto sa Perlas nga Labing Bililhon, sama sa Genesis 1:5 sa Moises 2:5. Awhaga ang mga bata sa pagdala sa ilang kaugalingong mga kasulatan matag semana kon mahimo.

2. Basaha ug hisguti ang Abraham 3:23 kauban sa mga bata.
   - Unsang klaseha sa mga butang nga gipili nga atong buhaton dinhi sa yuta? Ipasabut nga may kagawasan kita sa pagpili unsay atong buhaton dinhi sa kinabuhi, pero ang matag usa kanato gi-orden nang daan nga mohimo og importanting buhat dinhi sa yuta.

3. Ibutang ang mga ginunting nga litrato sa plano sa kaluwasan libut sa kwarto ug pabalhin-balhina ang mga bata gikan sa usa ka lugar ngadto sa lain samtang inyong ribyuhon ang usag usa (ipasabot og maayo inig ribyu nga kitang tanan nagpuyo kauban sa Langitnong Amahan didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta ug nga kita makapuyo uban kaniya pag-usab). O ipabutang sa mga bata ang mga ginunting sa sakto nga pagkahan-ay diha sa lamesa. Awhaga ang mga bata nga mohukom nga mohimo og sakto nga mga pagpili aron sila sa umaabut mahimong takus nga mobalik ug magpuyo sa kahangturan sa celestial nga gingharian. (Mahimo usab ninyong pabuhaton ang matag bata og mga ginunting nga dad-on sa ilang balay ug ipakita sa ilang pamilya.)

4. Ipasabut nga ang atong kinabuhi sa yuta sama sa eskwelahan. Ania kita dinhi aron makat-on ug sulayan. Kon mohimo kita og sakto nga mga pagpili, mopasar kita sa pagsulay ug makabalik ngadto sa Langitnong Amahan. Basaha ug hisguti ang mosunod nga kinutlo: "Akong mga kaigsoonan, layo kita sa panimalay. Ania kita sa eskwelahan. Dili sayon ang atong leksyon. Sa atong pag-atubang niini, ang paagi sa atong pagbuntog ug pagtuman ug pagpuyo modeterminar sa atong mga ganti, ug kini mahimong permanente ug mahangturon" (Spencer W. Kimball, *Ang Mga Pagtulun-an ni Spencer W. Kimball,* p. 28).

5. Tabangi ang mga bata nga makasabut ug makamemorya sa Abraham 3:25.

6. Hisguti kauban sa mga bata kon sa unsang paagiha nga ang kinabuhi sa yuta susama ug lahi sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta. Mahimo kamong mag-andam og piraso nga papel sa mga butang nga anaa sa mosunod nga lista nga gisulat diha niini. Papulipuliha ang mga bata sa pagpunit sa piraso sa papel, mobasa niini sa klase, ug mobutang niini ubos sa ginunting nga litrato, Kinabuhi sa Yuta o Kinabuhi sa Wala pa Dinhi sa Yuta, kon asa kini mahisakop. (Ang uban niini nahisakop sa duha. Mahimo nga magbuhat kamo og dugang nga ginunting o ibutang kini sa duha ka ginunting nga mga litrato.)

   Nagpuyo uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo (kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta)
   Makig-uban sa atong pamilya (sa duha)
   Adunay Biblia ug Basahon ni Mormon nga mogiya kanato (yuta)
   Adunay espiritu lamang (kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta)
   Adunay pisikal nga lawas (yuta)
   Matudloan sa plano sa Langitnong Amahan (sa duha)
   Makasinati og kalisud, kasubo, ug kamatayon (yuta)
   Makapanganak (yuta)

7. Pakigsulti sa mga bata mahitungod sa kaimportante sa matarung nga pagpuyo aron makabalik ngadto sa Langitnong Amahan ug magpuyo sa celestial nga gingharian. Ipadrama sa mga bata ang mga sitwasyon sama sa mosunod, nagpakita sa desisyon nga makatabang kanila nga makabalik sa pagpuyo uban sa Langitnong Amahan:

   a. Ang imong amigo mihagad kanimo nga manan-aw og sine kuyog niya pagka Dominggo.

b. Nakalimot ikaw sa paghimo sa imong *homework* ug natintal ikaw sa pagsulti sa imong magtutudlo nga ikaw wala makahimo niini tungod kay ikaw nasakit.
c. Ang imong inahan mihangyo kanimo nga magpabilin sa balay aron pag-atiman sa imong manghud nga lalaki imbis mosuroy kuyog sa mga amiga.

8. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Ako Anak sa Dios" (*Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata,* p. 58).

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga kitang tanan mga anak sa mahigugmaong Langitnong Amahan. Ipahayag ang pasalamat sa plano sa kaluwasan, nga makatabang kanato nga makabalik kuyog sa atong mga minahal aron mopuyo uban sa Langitnong Amahan sa umaabut.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin kauban sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Balay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Job 38:4, 7 ug Abraham 3:22–26 sa ilang panimalay isip ribyu niini nga leksyon. Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Jesukristo Gipili nga Mahimong Manluluwas

Leksyon
2

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut sa kaimportante sa paggamit sa ilang kabubut-on sa pagpili ug sa pagbuhat sumala sa ilang mga kaugalingon.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Abraham 3:27–28—Si Jesukristo gipili nga mahimo natong Manluluwas.
   - Moises 4:1–4—Mirebelde si Satanas batok sa plano sa Langitnong Amahan.
   - *Mga Baruganan sa Ebanghelyo,* kapitulo 3, "Jesukristo, ang Atong Pinili nga Pangulo ug Manluluwas," ug kapitulo 4, "Kagawasan sa Pagpili."
2. Dugang nga basahonon:
   - Pinadayag 12:7–9—Gubat sa langit, si Satanas ug ang iyang mga sumusunod gisalikway.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 29:36–37—Kita adunay kabubut-on kanunay.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 76:25–28—Si Lucifer napukan ug nahimong Satanas.
   - LDS Bible Dictionary "Michael" (p. 732).
   - 2 Nephi 2:27.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga makatabang og maayo sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Triple Combination alang sa matag bata.
   b. Kopya sa sumbanan nga mga kasulatan.
   c. Ang mga ginunting sa plano sa kaluwasan gigamit sa leksyon 1 (6-A hangtud sa 6-J).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Iapud-apod ang mga ginunting nga naghulagway sa plano sa kaluwasan ngadto sa mga bata. Ipabutang sa mga bata ang mga ginunting sa sakto nga pagkahan-ay, sugod sa "Kinabuhi nga Wala Pa dinhi sa Yuta." Ipasulti sa mga bata unsa ang ilang nahibaloan mahitungod sa plano sa Langitnong Amahan samtang ilang ipahimutang ang matag ginunting.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya sa Moises 4:1–4 ug Abraham 3:27–28 mahitungod ni Jesukristo nga gipili didto sa kinabuhi sa wala pa sa yuta nga mahimo natong Manluluwas, sa atong pagpili sa pagdawat kaniya isip atong Manluluwas, ug sa Gubat sa Langit. (Alang sa gisugyot nga mga paagi

sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipasabut nga ang kabubut-on mao ang abilidad ug kahigayunan nga gihatag kanato sa Langitnong Amahan sa pagpili ug sa pagbuhat alang sa atong mga kaugalingon. Atong magamit ang atong kabubut-on sa pagpili sa matarung o sayop, pero responsable kita sa atong mga desisyon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Sa dihang nangutana ang Langitnong Amahan sa iyang mga anak nga espiritu kon kinsa ang iyang ipadala nga mahimo natong Manluluwas, unsa ang kalainan tali sa tubag ni Jesus ug sa tubag ni Lucifer? (Moises 4:1–2.) Nganong gustong usbon ni Lucifer ang plano sa Langitnong Amahan? (Moises 4:1, 3; tan-awa usab sa pagpalambo nga mga kalihokan 1.)
- Ngano nga ang Langitnong Amahan mipili ni Jesus nga mahimo natong Manluluwas? (Moises 4:1–2.) Nganong iyang gisalikway ang tanyag ni Satanas? (Moises 4:3.)
- Unsay nahitabo human pilia sa Langitnong Amahan si Jesus nga atong Manluluwas? (Pinadayag 12:7.) Unsay nahitabo ni Lucifer ug sa mga espiritu nga misunod kaniya? (Pinadayag 12:8–9; D&P 29:36–37; 76:25–27; Abraham 3:28.) Unsang matang sa mga lawas ang ilang naangkon? (Ipasabut nga tungod kay sila mirebelde ug gisalikway gikan sa langit, dili na gayud sila matawo sa yuta ug makabaton og pisikal nga mga lawas.) Unsa ang gipaningkamutan nga buhaton niining mga espiritu karon? (Moises 4:4.)
- Unsaon nato sa paglikay nga maimpluwensya ni Satanas? (Mateo 26:41; 3 Nephi 18:18; tan-awa usab sa pagpalambo nga mga kalihokan 4.) Unsay mahitabo niadtong mosunod ni Satanas niining kinabuhia? (Alma 30:60.) Unsay mahitabo niadtong mopili sa pagsunod ni Jesukristo? (2 Nephi 31:20.)
- Unsay mahitabo sa mga espiritu kinsa mosunod sa Langitnong Amahan ug ni Jesus? Unsaon ninyo sa pagkahibalo nga sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta mipili kamo sa pagsunod ni Jesus? Unsay inyong mahimo sa pagsunod ni Jesus karon?
- Unsa ang kabubut-on? Ngano nga ang Langitnong Amahan ug si Jesus gusto nga kita adunay kabubut-on? Ngano nga importante kaayo nga atong gamiton ang atong kabubut-on sa pagpili sa matarung? (2 Nephi 2:27.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Aron sa pagtabang sa mga bata nga maghunahuna kon unsa kaha nga matang sa pagpuyo ang anaa ubos sa plano ni Lucifer, sultihi sila nga sa mosunod nga pipila ka gutlo kinahanglan ila gayud sundon unsay inyong isulti ug walay lain (paniguroa nga sila makahibalo nga sila dili mahimong mosulti). Patindoga sila ug magpabiling magtindog nga dili gayud maglihok

sulod sa pipila ka segundo. Unya sultihi ang matag bata asa molingkod. (Ayaw patupara ang manag-amigo nga duol sa usag usa.) Sultihi ang mga bata nga kinahanglan nga magtarung sila sa paglingkod, ang mga tiil magdapat sa salog, magtan-aw sa atubangan, dili molihok o mosulti. Sultihi sila nga magpabilin niini nga posisyon hangtud nga kamo mosulti kanila unsay sunod. Pagkahuman sa mga traynta ka segundo, patindoga sila pag-usab ug palingkura asa nila gusto.

- Unsang matanga kaha sa kinabuhi ubos sa plano ni Lucifer? (Tabangi ang mga bata nga makasabut nga si Lucifer gusto nga kita mosunod gayud sa eksakto sa giingon kanato, nga dili na mohukom sa atong mga kaugalingon.) Ngano nga ang iyang ideya wala madawat?

  Pasultiha ang mga bata kon unsay ilang gibati ug unsay ilang bation kon sila pugson sa pagbuhat sa eksakto unsay gisulti kanila nga himoon sa adlaw nga tanan. Ipahayag ang inyong pasalamat sa mga panalangin sa kabubut-on.

2. Isulat ang mosunod nga mga pagpili sa laing mga piraso sa papel. Papulipuliha ang mga bata sa paghimo og pagpili ug maghisgot mahitungod sa mga sangputanan nga moabut sa paghimo niana nga pagpili. Usa sa mga sangputanan nga tingali mahunahunaan sa mga bata mao ang gilista diha sa parentesis human sa pagpili.

   Pag-ampo (makadawat sa panabang sa Langitnong Amahan)

   Pagsimba (pagkat-on sa ebanghelyo)

   Pagpamakak (ang mga tawo dili na motuo kanimo sa sunod higayon)

   Pagmalipayon diha sa balay (ang panimalay usa ka mas malipayong dapit nga puy-an)

   Pagpangawat o pagpanikas (mawala ang impluwensya sa Espiriu Santo)

   Pagbinuotan ngadto sa bag-ong silingan (pangita'g bag-ong higala)

   Pagbinuotan didto sa simbahan (moambit sa Espiritu sa Langitnong Amahan)

   Pagkabagulbulan sa balay (ang pamilya dili magkauyon)

   Wala magsunod sa Pulong sa Kaalam (makadaot sa inyong lawas)

   Hisguti ang mga sangputanan, maayo ug dautan, nga moabut kon atong gamiton ang atong kabubut-on. Ipasabut og maayo nga ang Langitnong Amahan mopanalangin kanato kon kita mogamit sa atong kabubut-on sa paghimo og matarung nga mga pagpili.

3. Hisguti ug tabangi ang mga bata nga makamemorya sa ikaduhang artikulo sa hugot nga pagtuo. Tabangi ang mga bata nga makahibalo nga matag usa kanato maoy responsable kon giunsa nato paggamit ang atong kabubut-on.

4. Pag-andam og lista sa mga sitwasyon nga tingali giatubang sa mga bata nga kinahanglan silang mopili tali sa matarung ug sayop. Tan-awa ang mosunod nga lista. Mahimo usab nga imong pasugyuton ang mga bata og mga sit-wasyon.) Ipabasa ug ipahisgot sa mga bata og tagsatagsa , o ipadrama nila ang matag sitwasyon. Hisgoti kon unsay atong bation kon kita mopili sa pagbuhat og sayop ug unsay atong bation kon mopili kita sa sakto.

a. Usa ka amigo nag-awhag kanimo sa pagpangawat sa tindahan.
b. Mopalit na unta ikaw og tiket sa usa ka sine sa dihang imong nakita ang propaganda nga nagpakita nga dili maayo ang nga salida.
c. May mga bata sa kasilinganan nga walay kalooy ngadto sa usa ka bata.
d. Nakakita kamo og tawo nga nagdagmal og hayop.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Ako Nasayud ang Akong Amahan Buhi" (*Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata,* p. 59).

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo ninyong ihatag ang imong pagpamatuod mahitungod sa kaimportante sa gibuhat ni Jesukristo alang kanato isip atong Manluluwas. Awhaga ang mga bata sa paggamit nga maalamon sa ilang kabubut-on sa pagpili sa matarung.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya ang piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Moises 4:11-4 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Ang Paglalang

Leksyon
3

Katuyoan

Aron sa madugangan ang pagpasalamat sa mga bata alang sa yuta nga gibuhat sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo alang kanato.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 1 o Moises 2—Si Jesukristo milalang [*created*] sa yuta, langit, ug sa tanang mga matang sa kinabuhi ubos sa direksyon sa Langitnong Amahan.
   - Genesis 2:1–3 or Moises 3:1–3—Mipahulay ang Ginoo sa ikapitong adlaw.
2. Dugang nga basahonon:
   - Abraham 4:1–31—Ang mga Dios miplano sa paglalang sa yuta.
   - Abraham 5:1–21—Ang mga Dios mituman sa ilang plano sa paglalang.
   - Moises 1:31–39—Si Moises nakahibalo nga si Jesukristo milalang og daghang mga kalibutan.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga makatabang og maayo sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia o *triple combination* alang sa matag bata.
   b. Sudlanan sa mga piraso sa *puzzle* (kon wala kay *puzzle*, paggunting og litrato gikan sa usa ka magasin ngadto sa daghang mga piraso).
   c. Hulagway 6-1, Paglalang—Buhi nga mga Linalang (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 100, 62483).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang sudlanan sa mga piraso sa *puzzle*. Hangyoa ang usa ka bata sa pag-uyog sa sudlanan ug ipasulay pagbutang ang mga piraso diha sa lamesa aron nga ang tanang mga piraso mahimutang sa lugar nga moporma og kompleto nga litrato. Ipasabot nga ang *puzzle* dili maporma sa sulagma-nagkinahanglan kini og maalamon nga tawo sa pag-organisar sa mga piraso ug hinay kining pormahon.

Ipakita ang litrato sa Paglalang—Buhi nga mga Linalang ug hisguti ang ubang mga butang nga nagpakita nga ang paglalang sa yuta giayo sa pagplano. Sama pananglit, ang yuta kinahanglan nga anaa sa sakto nga distansya gikan sa adlaw o ang tanan nga anaa niini masunog o mokaging. Kon dili sakto nga gidaghanon sa oxygen, ang mga tawo ug mga hayop dili makaginhawa.

Kon hinay ra kaayo ang *gravity,* molutaw unta kita gikan sa yuta. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang yuta wala mahimo pinaagi sa aksidente o sulagma. Usa ka mahigugmaong Langitnong Amahan misugo ni Jesukristo sa pag-organisar niining maanindot nga yuta alang kanato.

Istorya sa Kasulatan

Tudloi ang mga bata sa istorya gikan sa Genesis 1:1–2:3 o sa Moises 2:1–3:3 mahitungod sa paglalang sa yuta (tan-awa sa pagpalambo nga kalihokan 1). (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang inyong andamon ang inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa ang naglalang sa yuta? (Moises 1:33; 2:1.) Ipasabut nga ang yuta gilalang ni Jesukristo ubos sa direksyon sa Langitnong Amahan.
- Ngano nga ang Langitnong Amahan gusto nga malalang ang yuta? (Abraham 3:24–26.)
- Nganong adunay daghan kaayo nga nindot nga mga klase sa mga tanom sa yuta? (Genesis 1:29–30; D&P 59:18–19.) Unsa nga tanom nga inyong ganahan? Unsay inyong gigamitan niini?
- Unsa ang anaa sa matag bunga? (Genesis 1:12 o Moises 2:12; tan-awa usab sa pagpalambo nga mga kalihokan 6.) Ngano nga ang mga liso importante?
- Unsa ang gisugo sa Dios sa isda ug kahayupan ug sa kalanggaman nga buhaton? (Genesis 1:22 o Moises 2:22.)
- Unsa nga kasugoan ang gihatag sa Dios ni Adan ug Eva (ug sa tanang katawhan) mahitungod sa pagbaton og pamilya? (Genesis 1:28 o Moises 2:28.)
- Kang kinsa nga dagway kita gilalang? (Genesis 1:27 o Moises 2:27.)
- Unsa ang atong responsibilidad sa yuta ug sa tanang buhi nga mga butang nga anaa niini? (Genesis 1:26 o Moises 2:26.) Ipasabut nga ang *dominion* nagpasabut nga gahum sa pipila ka butang (tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 5).
- Unsa ang gisulti sa Dios mahitungod sa iyang mga gilalang? (Genesis 1:31 o Moises 2:31.) Unsay angay natong bation mahitungod sa maayong mga butang nga atong gihimo o gibuhat?
- Unsa ang gibuhat sa Dios sa ikapito nga adlaw? (Genesis 2:2–3 o Moises 3:2–3.) Unsa ang angay natong buhaton sa Igpapahulay nga adlaw?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Pag-andam og piraso sa papel ginamit ang istorya sa Genesis og Moises alang sa matag adlaw sa Paglalang:

Unang adlaw: Genesis 1:3–5 or Moises 2:3–5
Ikaduhang adlaw: Genesis 1:6–8 o Moises 2:6–8
Ikatulong adlaw: Genesis 1:9–13 o Moises 2:9–13
Ikaupat nga adlaw: Genesis 1:14–19 o Moises 2:14–19
Ikalima nga adlaw: Genesis 1:20–23 o Moises 2:20–23
Ikaunom nga adlaw: Genesis 1:24–27 o Moises 2:24–27
Ikapito nga adlaw: Genesis 2:1:3 o Moises 3:1–3

Bahina ang pisara o dako nga piraso sa papel ngadto sa pito ka mga seksyon ug butangi kinig numero gikan sa uno hangtud sa siete. Ihatag ang usa sa mga kasulatan ngadto sa matag bata. Kon aduna kay sobra sa pito ka bata, papunduka sila ug pahimoag desisyon kon unsay ilang madrowing aron ikahulagway ang adlaw Paglalang nga ilang nabasahan. Tabangi sila sa pagpangita sa mga pakisayran sa kasulatan (kon nagkinahanglan sila og panabang), ug hatagi silag panahon sa pagbasa og hinay.

Ipadrowing sa matag bata (o representante gikan sa matag grupo sa mga bata), sa tukma nga lugar, kon unsay gibuhat nianang adlawa nga dili mosulti sa laing mga bata unsa ang ilang gidrowing. Human matag-ani sa laing mga sakop sa klase unsa ang gidrowing, ipabasa og kusog sa mga bata ang importante nga bahin sa pakisayran sa kasulatan aron sa pagpakita kon sakto ba ang lang pagtag-an. Hangyoa ang ubang mga bata sa pagpadayon diha sa ilang mga kasulatan. Human madrowing ang pito ka mga hulagway, mahimong ribyuhon dayon ninyo kon unsay nahitabo sulod sa pito ka adlaw sa Paglalang.

Human maribyu sa mga bata ang pito ka adlaw sa Paglalang, hatagi ang matag usa kanila og piraso sa papel ug lapis o igmamarka ug ipadrowing nila ang laing litrato sa usa sa mga adlaw sa Paglalang nga ilang madala ug ipakita sa ilang mga pamilya.

2. Sultihi ang mga bata nga kamo naghunahuna og butang nga imong nakita pagpaingon sa simbahan nga nakapahinumdom kaninyo kon unsa ka dako sa gugma sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo kanato. (Mahimo nga usa kini ka langgam, kahoy, mga panganud, ug uban pa.) Hangyoa sila sa pagtag-an kon unsa kini samtang mohatag kamo kanila og timailhan. Papulipuliha ang mga bata sa paghatag og mga timailhan sa butang nga ilang nakita nga nakapahinumdom nila sa gugma sa Langitnong Amahan ug ni Jesus alang kanila. Hisguti ang unang artikulo sa hugot nga pagtuo ug sa unsang paagi nga ang ebidensya nga atong makita sa kinaiyahan makapalig-on sa atong mga pagpamatuod sa Langitnong Amahan, ni Jesukristo, ug sa Espiritu Santo. Ipasulti pag-usab sa mga bata ang unang artikulo sa hugot nga pagtuo.

3. Pag-andam og dako nga lingin nga papel nga nagrepresentar sa yuta ug hatagi ang mga bata og de kolor nga papel, mga lapis, ug mga gunting sa "paglalang" sa usa sa ilang paborito nga mga butang nga makita dinhi sa yuta. Hatagi silag pipila ka minuto sa paghimo sa ilang "gilalang" ug dayon ibutang kining tanan diha sa yuta nga papel. Ipasabut nga ang pulong nga *lalang* nagpasabut nga pag-organisar, dili ang paghimo og butang gikan sa wala. Hisguti kini nga pamahayag gikan ni Joseph Smith sa dihang namulong siya mahitungod sa paglalang sa yuta: "Karon, ang pulong lalang gikan sa pulong nga *baurau,* nga wala magpasabut nga paglalang gikan sa wala, nagpasabut kini sa pag-organisar; sama sa usa ka tawo nga moorganisar og mga material ug mobuhat og barko" (*History of the Church,* 6:308).

4. Ipakita sa mga bata ang usa ka sudlanan sa asin o balas ug pangutan-a sila kon pila ka lugas sa ilang hunahuna ang anaa sa sudlanan. Mahimo ninyong mopunit og gamay nga asin o balas gikan sa sudlanan ug ipasulay og paihap sa usa ka bata ang mga lugas. Ipasabut nga ang Dios milalang og daghang mga kalibutan mas daghan kay sa mga lugas sa asin o balas nga anaa sa sudlanan o bisan sa tibuok yuta. Daghan niining maong kalibutan gipuy-an sa mga tawo o pagapuy-an sa mga tawo kinsa gilalang pareha sa hitsura sa Dios, sama kanato, bisan pa man ang Langitnong Amahan nakaila ug nahigugma kanatong tanan. Basaha ug hisguti ang Moises 7:29–30.

5. Hisguti ang mga paagi nga maatiman sa mga bata ang mga gilalang nga gihatag kanato, sama sa pagkamahigugmaon sa mga kahayupan, pag-atiman sa tanaman, paglimpyo sa mga parke ug mga bilding sa mga sagbot, ug uban pa. Hangyoa ang matag bata sa pagsulti og usa ka paagi nga makaatiman sila sa talagsaong mga butang nga gihatag sa Langitnong Amahan kanato.

6. Pagdala nganha sa klase og nagkalain-laing mga prutas ug mga utanon nga pinikas aron makita ang mga liso. Hisguti ang kaimportante sa mga liso ug giunsa sa pagplano sa Dios gikan sa sinugdanan sa mga tanom nga modaghan ang iyang matang. Kon walay makuha nga mga prutas ug mga utanon, ipakita ang mga litrato o pagdrowing og mga litrato sa mga prutas ug mga utanon ug mga liso diha sa pisara.

7. Kantaha o basaha ang mga pulong “I Feel My Savior’s Love” (*Children’s Songbook,* p. 74) [“Ang Gugma ni Jesus” (*Songbook sa mga Bata*)], o "My Heavenly Father Loves Me” (*Children’s Songbook,* p. 228) [“Gihigugma Ako sa Langitnong Amahan” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipaambit ang inyong mga pagbati sa mga bata mahitungod atong maanindot nga yuta ug sa unsa paagi kini nakatabang nga kamo mibati nga duol sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Ipasabut nga ang matag usa kanato mao ang pinakanindot nga linalang sa Langitnong Amahan. Ipadayag ang pasalamat ug gugma alang sa matag sakop sa klase.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata nga mopakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata mobasa sa Genesis 1:26–31 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Ang Pagkapukan ni Adan ug Eva

Leksyon
4

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut sa pagkapukan ni Adan ug Eva ug aron makabaton og tinguha sa pagbalik ngadto sa atubangan sa Langitnong Amahan.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Moises 2:27–28—Si Adan ug si Eva gisugo nga magmabungahon ug magdaghan.
   - Moises 3:8–9, 15–17—Ang kahoy sa kahibalo ug ang kahoy sa kinabuhi.
   - Moises 4—Ang pagkapukan ni Adan ug Eva.
   - Moises 5:9–12—Si Adan ug Eva midayeg sa Dios ug nalipay sa Pagkapukan.
   - Giya ngadto sa mga Kasulatan "Pagkapukan ni Adan" (p. 192).
2. Dugang nga basahonon:
   - *Mga Baruganan sa Ebanghelyo,* kapitulo 6, "Ang pagkapukan ni Adan ug Eva."
   - 2 Nephi 2:14–27—Ang kaimportante sa oposisyon.
   - Alma 42:2–9—Espirituhanon ug temporal nga kamatayon.
   - Helaman 14:16–17—Gitubos kita ni Kristo gikan sa duha ka kamatayon.
   - Genesis 3—Ang pagkapukan ni Adan ug Eva.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia ug Perlas nga Labing Bililhon alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon ug Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Upat ka gagmay, dili kinahanglanon nga mga butang—sama sa tabon sa botelya, gamayng sanga, o linukot nga tisyu—nga adunay lambo nga gihigot libut sa usag usa; usa ka gamay nga butang nga nagrepresentar og butang nga bililhon (sama sa usa ka singsing nga nagsimbolo og kinabuhing dayon) nga adunay lambo nga gihigot niini; o gamay nga bag o sudlanan (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
   d. Hulagway 6-2, Ang Tanaman sa Eden; 6-3, Dios ang Amahan ug Jesukristo; ug 6-4, Adan ug Eva (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 101; 62461).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ibutang ang mga butang nga inyong gihigtan og lambo ngadto sa bag o sudlanan aron ang mga butang matago pero ang pareha nga gidaghanon sa

mga lambo nagbitay sa kilid sa bag. Hangyoa ang mga bata sa pagpili og lambo ug mobira og usa ka butang gikan sa bag. Dayon ibutang ang butang ug ang lambo, papuliha ang laing bata, ug ipadayon. Ipakita sa klase ang tanang gitago nga mga butang, ug ipasabut ang kabililhon sa usa nga gikagustohan.

Ipasabut nga malisud ang paghimo og sakto nga pagpili kon wala kita makahibalo unsay atong gipili. Ang Langitnong Amahan gusto nga masayud kita sa maayo ug dautan aron makapili kita unsay matarung. Sultihi ang klase nga kini nga leksyon mopasabut giunsa kita sa paghatag og kahibalo sa maayo ug dautan ug sa abilidad sa pagpili alang sa atong mga kaugalingon.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo ang istorya sa pagkapukan ni Adan ug Eva gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam" ginamit ang mga litrato kon angay. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ang mosunod nga tulo ka mga punto mao ang importanting mga ideya nga kinahanglang itudlo niini nga leksyon:

1. Ang pagkapukan ni Adan ug Eva nakita na sa Langitnong Amahan ug "gikinahanglan nga lakang sa plano sa kinabuhi ug usa ka dakong panalangin kanatong tanan" (*Mga Baruganan sa Ebanghelyo*, p. 29). Atong gidawat kini nga kondisyon didto sa kalibutan sa espiritu sa dihang gisuportahan nato ang plano sa Langitnong Amahan.
2. "Tungod sa Pagkapukan, napanalanginan kita og pisikal nga lawas, ang katungod sa pagpili tali sa maayo ug dautan, ug ang kahigayunan nga makaangkon og kinabuhing dayon. Wala untay usa niini nga mga pribilihiyo maangkon nato kon si Adan ug si Eva nagpabilin pa sa tanaman" (*Mga Baruganan sa Ebanghelyo,* p. 29).
3. Human "gisalikway" si Adan ug Eva gikan sa atubangan sa Dios ug nahimong mortal, nagkinahanglan kita og Manluluwas aron makabalik kita sa pagpuyo ug makabalik ngadto sa atong Amahan sa Langit. Gipili si Jesukristo nga mahimo natong Manluluwas sa wala pa malalang ang kalibutan. (Tan-awa ang leksyon 2.)

Ibutang sa inyong hunahuna ang mosunod nga mga punto samtang imong hisgutan ang mga kasulatan sa klase:

1. Sa wala pa siya gibutang dinhi sa yuta, si Adan nailhan nga Miguel, ang arkanghel (tan-awa sa D&P 107:54).
2. Nangulo si Miguel sa gubat batok ni Lucifer ug sa iyang mga anghel sa wala pa sila gisalikway gikan sa langit (tan-awa sa Pinadayag 12:7–9).
3. "Si Adan ug si Eva kauban sa labing halangdong mga anak sa [Langitnong Amahan]" (*Mga Baruganan sa Ebanghelyo*, p. 31).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang unang sugo nga gihatag ngadto ni Adan ug Eva human sila malalang? (Moises 2:28.) Ipasabut nga si Adan ug si Eva dili makasunod sa sugo sa wala pa ang Pagkapukan. Tungod kay ang ilang mga lawas dili pa mortal, dili sila makabaton og mga anak.
- Unsang matahum nga lugar ang giandam sa Langitnong Amahan alang ni Adan ug Eva? (Moises 3:8–9.) Unsa sa inyong hunahuna ang kahimtang didto sa Tanaman?
- Unsa nga mga kahoy ang gihisgutan sa paghulagway sa Tanaman sa Eden? (Moises 3:9.) Unsa nga prutas ang giingon sa Dios ni Adan ug Eva nga dili kan-on? (Moises 3:16–17.) Bisan tuod ang Dios mihatag ni Adan ug Eva og klaro nga mga instruksyon mahitungod sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan, unsay iyang gitugot nila? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 5.) Unsa ang gisulti sa Dios ngadto ni Adan nga mahitabo kon siya mokaon sa prutas sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan? Nganong mitugot ang Langitnong Amahan nga kita makapili alang sa atong mga kaugalingon? Unsa nga mga pagpili ang makapaduol kanato sa atong Amahan sa Langit?
- Unsay nahitabo sa dihang mikaon si Adan ug Eva sa gidili nga prutas? (Makaila na sila sa maayo gikan sa dautan, o ubos na sa pisikal nga kamatayon. Makabaton na sila karon og mga anak ug magsunod sa mga kasugoan sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta. Gilain sila gikan sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo, nga nagpasabut sa espirituhanong kamatayon [tan-awa sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo*, p. 29].) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)
- Sa unsa nga paagi nga ang Pagkapukan mihaum sa plano sa kaluwasan, o sa unsay gitawag ni Alma nga "ang mahinungdanong plano sa kalipay?" (Alma 42:8.) Ipasabut nga ang atong Langitnong Amahan gusto nga kita magmalipayon. Isip iyang espiritung mga anak, mipili kita nga mahimong mortal ug mopamatuod sa atong mga kaugalingon aron kita mas mahimong sama kaniya. Ubani pagbasa ang mga bata sa 2 Nephi 2:25: "Si Adan napukan aron ang mga tawo mahimo; ug ang mga tawo naingon, nga unta sila makabaton og hingpit nga kalipay". Sa unsang paagi nga ang pagkaon ni Adan ug Eva sa gidili nga prutas nakaapekto sa matag usa kanato? (Natawo kita, nakasinati kita og oposisyon, nasayud kita sa maayo ug dautan, makapili kita nga mahimong sama sa Dios, mamatay kita.) Unsay inyong gibati ni Adan ug Eva tungod niini? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)
- Sa unsa nga paagi kita maluwas gikan sa pisikal nga kamatayon? (Pinaagi sa Pagkabanhaw ni Jesukristo kita mabuhi pag-usab human sa atong kamatayon.) Kinsa ang mabanhaw? (1 Mga Taga-Corinto 15:22.)
- Unsaon kita sa pagluwas ni Jesus gikan sa espirituhanong kamatayon o sa pagkahimulag gikan sa Langitnong Amahan? Nag-antus si Jesus tungod sa atong mga sala pinaagi sa iyang mahinungdanon nga Pag-ula. Mapasaylo kita ug mobalik ngadto sa atong Amahan sa Langit kon mopili kita sa paghinulsol. [Tan-awa sa 3 Nephi 27:19.]
- Unsay gibuhat sa Dios aron sa pagsiguro nga si Adan ug si Eva dili makakaon sa prutas sa kahoy sa kinabuhi? (Alma 42:2–5.) Nganong importante nga si Adan ug si Eva dili makakaon sa prutas sa kahoy sa kinabuhi niadtong higayona? (Alma 42:5.)

- Unsa ang pipila ka mga kalainan tali sa kinabuhi ni Adan ug Eva didto sa Tanaman sa Eden ug sa ilang kinabuhi sa gawas sa Tanaman? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga bisan og ang kinabuhi malisud, si Adan ug si Eva malipayon tungod kay karon makakat-on na sila ug mahimong sama sa Langitnong Amahan (tan-awa sa Moises 5:10–11). Nagtrabaho sila pag-ayo aron aduna silay suplay sa pagkaon, sinina, ug kapuy-an. Naningkamot usab sila pag-ayo sa pagsunod sa mga kasugoan ug pagpaduol ngadto sa Ginoo. Unsaon nato sa pagsunod ang ehemplo ni Adan ug Eva kon ang atong kinabuhi ingon og malisud?
- Unsa ang mahitabo kanato ko wala pa mokaon si Adan ug si Eva sa bunga sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan? (Si Presidente Joseph Fielding Smith mitudlo: "Pasalamatan nato ang Ginoo, kon kita mag-ampo, alang ni Adan. Kon dili pa tungod ni Adan, wala ako dinhi, wala kamo dinhi, maghulat kita didto sa kalangitan isip mga espiritu" [sa Conference Report, Okt. 1967, p.122; tan-awa usab sa 2 Nephi 2:22].)
- Unsa ang gisulti ni Adan ug Eva mahitungod sa ilang pagpili sa pagkaon sa bunga sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan? (Moises 5:10–12.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan sa mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipahimutang ang litrato ni Adan ug Eva tupad sa litrato sa Dios Amahan ug ni Jesukristo. Ipasabut nga sa dihang si Adan ug si Eva nagpuyo sa Tanaman sa Eden, ilang ikakuyog ug ikasulti ang Langitnong Amahan ug si Jesus. Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut ngano nga ang resulta sa pagpili ni Adan ug Eva gitawag nga Pagkapukan, kuhaa ang litrato ni Adan ug Eva ug ibalhin kini sa ubos sa litrato sa Dios nga Amahan ug ni Jesukristo samtang inyong isugilon ang pagkaon ni Adan ug Eva sa gidili nga bunga. Si Adan ug si Eva "gisalikway" o gipalayo gikan sa atubangan sa Dios. Ipasabut nga tungod kay si Adan ug si Eva wala nay katungod makig-uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo, nagpasabut kini nga ang Pagkapukan. Ang pagkahimulag ni Adan ug Eva gikan sa Langitnong Amahan ug ni Jesus mao ang sinugdanan sa mortal nga kinabuhi dinhi sa yuta ug usa ka importanting bahin sa mahinungdanong plano sa kaluwasan.
2. Hisguti ang ikaduhang artikulo sa hugot nga pagtuo. Ipasabut nga ang ubang mga tawo nagtuo nga kitang tanan silotan tungod kay mikaon si Adan ug si Eva sa gidili nga bunga. Gipadayag ngadto ni Propeta Joseph Smith nga kini dili tinuod. Gibayran ni Jesus ang bili sa kalapasan ni Adan ug Eva. Kita ang may tulubagon sa sayop nga mga pagpili nga atong gihimo, dili sa mga gihimong pagpili sa uban. Tabangi ang mga bata nga momemorya niini nga artikulo sa hugot nga pagtuo.
3. Sa ibabaw sa usa ka piraso nga papel o sa pisara isulat ang mga pulong *Tungod ni Adan ug Eva* ug dapita ang mga bata sa pagpakigbahin og mga ideya nga mohaum niini nga ulohan, sama sa:

   Makapili kita nga matawo sa yuta.
   Nasayud kita sa maayo ug dautan.
   Nahimulag kita gikan sa Langitnong Amahan.
   Mamatay kita sa umaabut.

Tabangi ang mga bata nga makasabut nga malipayon kita nga makabaton og kahigayunan nga moanhi sa yuta (tan-awa sa Job 38:7). Wala unta kita niini nga kahigayunan kon si Adan ug si Eva wala pa mokaon sa gidili nga bunga. Nagkinahanglan kita og kahigayunan sa pagpamatuod nga makapili kita sa maayo gikan sa dautan. Ang pagbaton og pisikal nga lawas, ang kahigayunan sa pagpili, ang pagkahimulag gikan sa Dios, ug ang pagkaadunay kamatayon kabahin ang tanan sa plano sa Langitnong Amahan alang kanato nga mahimong sama kaniya.

Isulat ang laing ulohan: "Tungod ni Jesukristo." Ilista ug ipasabut ang mosunod nga mga panalangin:
Mabuhi kita pag-usab human kita mamatay.
Makabalik kita ngadto sa Langitnong Amahan kon kita maghinulsol.
Aduna kitay hingpit nga ehemplo nga sundon.

Hatagi ang matag bata og piraso sa papel ug lapis ug ipasulat nila ang *Tungod ni Adan ug ni Eva* sa ibabaw ug *Tungod ni Jesukristo* sa tunga-tunga. Awhaga ang mga bata sa pagdala sa papel ngadto sa ilang balay ug hisgutan kauban sa ilang mga pamilya ang mga butang nga ania kanato ug ang mga butang nga atong mahimo tungod ni Adan ug ni Eva ug ni Jesukristo.

4. Sa pisara o sa duha ka ginunting nga papel isulat ang *Pagkabanhaw* ug *Pagbalik ngadto sa Langitnong Amahan.* Paghimo og mga ginunting nga mga pulong ug papuli-puliha ang mga bata nga mopili og usa ug ibutang kini ubos sa sakto nga ulohan:

Pagkabanhaw	Balik ngadto sa Langitnong Amahan
Imortalidad—mabuhi kitang tanan sa kahangturan	Kinabuhing dayon—magpuyo kauban sa Langitnong Amahan
Mabuntog nato ang pisikal nga kamatayon	Mabuntog nato ang espirituhanon nga kamatayon
Alang sa tanan nga natawo	Alang niadtong kinsa mopili sa paghinulsol
Kadaugan ni Kristo batok sa kamatayon	Alang niadtong kinsa nagsunod sa mga kasugoan

Pangutan-a ang mga bata kinsa ang mihimo nga kining mga butanga nahimong posible (si Jesukristo, pagsunod sa plano sa Langitnong Amahan). Ang mga panalangin mao ang labing dako nga gasa sa atong Manluluwas kanato. Pinaagi kaniya mabuntog nato ang mga kahimtang sa Pagkapukan ug makabalik ngadto sa atong Amahan sa Langit.

5. Hangyoa ang mga bata nga maghunahuna sa mga kaatbang-sama sa kalipay ug kasubo, init ug bugnaw, gahi ug humok, hamis ug sagalsalon, bug-at ug gaan, taas ug mubo, o kusog o hinay—sa paghulagway sa kaimportante sa oposisyon (tan-awa sa 2 Nephi 2:11, 15). Ipahulagway sa mga bata ang ilang mga kasinatian sa mga kaatbang. Aron sa pagtabang kanila nga makasugod, mahimo nimong gamiton ang mosunod nga mga ehemplo: Human masakit ang usa ka tawo, sila mas makapasalamat nga

maayo na. O kon walay kangitngit, dili kamo makaila sa kahayag, mao nga kamo dili makakita sa mga bitoon panahon sa adlaw. Sa paghulagway niining ikaduha nga ehemplo, pagdala og flashlight ug ipakita nga dili kaayo makita ang kahayag niini sa mahayag kaayo nga kwarto, pero ang kahayag mas mohayag kon kamo anaa sa mangitngit nga kwarto.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "He Sent His Son" (*Children's Songbook,* p. 34) ["Mipadalas Bugtong Anak" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipabasa sa usa ka bata ang pagpamatuod ni Adan ug Eva gikan sa Moises 5:10–12. Ipahayag ang inyong pasalamat sa gibuhat ni Adan ug Eva alang kanato. Ipamatuod nga tungod sa atong Manluluwas, nga si Jesukristo, kitang tanan mabanhaw ug makapili nga mahimong sama sa Langitnong Amahan ug mobalik ngadto sa iyang atubangan.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Moises 5:9–12 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Adan ug Eva ug ang Ilang Pamilya Mihalad og mga Sakripisyo

Leksyon
5

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga buot mahinumdum kanunay ni Jesukristo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Moises 5:1–3—Si Adan ug Eva nanganak.
   - Moises 5:4–16, 58–59—Si Adan ug Eva mihalad og mga sakripisyo ug mialagad sa Dios.
   - Moises 5:17–28—Si Cain ug Abel natawo. Sila naghimo og sakripisyo. Si Cain mirebelde ug nahigugma ni Satanas labaw pa kay sa Dios.
   - Mga Hebreohanon 11:4—Si Abel mihalad sa iyang sakripisyo pinaagi sa hugot nga pagtuo.
   - Moises 5:29–41—Gipatay ni Cain si Abel ug nahimong pinangita.
   - 3 Nephi 9:19–20—Ang sakripisyo pinaagi sa pagpaagas og dugo gipulihan sa sakramento.
2. Dugang nga basahonon:
   - Genesis 4:1–7—Si Cain ug Abel mihalad og mga sakripisyo.
   - Genesis 4:8–12—Gipatay ni Cain si Abel ug gitunglo sa Ginoo.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia ug Perlas nga Labing Bililhon alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon.
   c. Napulo ngadto sa dose ka gagmayng mga butang—sama sa lapis, papas, klip sa papel, baso, bola, kutsara, ug uban pa—ug panapton nga itabon niini. Kon kining mga butanga lisud kuhaon, mahimo kamong mogamit og litrato nga adunay lain-laing mga butang niini. (Tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan.)
   d. Usa ka piraso sa papel ug lapis alang sa matag bata.
   e. Hulagway 6-5, Si Adan ug si Eva Nagluhod sa Altar.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipahimutang ang mga butang nga imong napundok diha sa lamesa ug tabuni kini og panapton. Kuhai sa tabon ang mga butang, patan-awa ang mga bata niini og mga kinse ka segundo, ug tabuni kini pag-usab. Hatagi ang matag bata og piraso sa papel ug lapis, ug ipalista nila kutob sa ilang mahinumduman

ang mga butang sa ilang mga papel. Human sila makalista, patan-awa ang mga bata pag-usab sa mga butang aron mahibaloan kon unsa nga butang ang ilang nalimtan. Pangutan-a ang mga bata kon unsay ilang gibuhat nga mas makahinumdum sila sa mga butang. Ipasabut nga ang paghinumdum sa mga butang nga anaa sa lamesa dili kaayo importante, pero adunay mga butang nga importante kaayo nga hinumduman. Pangutan-a ang mga bata kon unsang mga butanga ang importante nga hinumduman. Ipasabut nga ang Langitnong Amahan misugo kanato sa paghinumdom kanunay sa iyang Anak, nga si Jesukristo. Hangyoa ang mga bata sa pagpaminaw samtang imong itudlo ang leksyon aron makat-unan ang mga paagi nga gitudlo sa Langitnong Amahan sa iyang mga anak nga mahinumdum ni Jesus.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang singsing nga PAM kon anaa

- Unsay ikatabang sa singsing nga PAM nga atong mahinumduman?
- Unsa nga simbolo ang makatabang kanato nga mahinumdum sa sakripisyo nga gihimo ni Jesukristo alang sa matag usa kanato? (Ang pan ug tubig sa sakramento.)

Istorya sa Kasulatan

Ipasabut ang katuyoan sa paghalad og mga sakripisyo ngadto sa Ginoo samtang magtudlo kamo sa mga bata sa istorya ni Adan ug Eva ug sa ilang pamilya gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Gamita ang hulagway sa tukma nga higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang inyong andamon ang imong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang kalainan sa kinabuhi alang ni Adan ug ni Eva human sa ilang pagbiya sa Tanaman sa Eden? (Moises 5:1–4.)
- Unsay gisugo nga isakripisyo ni Adan ug Eva ngadto sa Ginoo? (Moises 5:5.) Ngano nga mihalad si Adan og mga sakripisyo? (Moises 5:6.) Ngano nga maalamon ang pagsunod sa mga kasugoan sa Langitnong Amahan bisan og wala makasabut sa hingpit?
- Unsa ang gisulti sa anghel ngadto ni Adan nga katuyoan sa paghalad og sakripisyo? (Moises 5:7.) Unsa ang gipasabut sa *pagkasama?* (Kapareha o pagtandi.) Ipasabut nga ang paghalad sa mga sakripisyo mao ang pagpahinumdom sa karaang mga tawo mahitungod sa sakripisyo nga moabut ang higayon nga angkunon ni Jesukristo ang atong mga sala ug mobuhi sa iyang kinabuhi alang kanato. Mao kini ang paagi alang sa mga tawo nga mahinumdum kanunay ni Jesus.
- Ngano nga importante alang ni Adan ug Eva ug sa ilang pamilya nga makahibalo mahitungod ni Jesukristo? (Moises 5:15.) Ngano nga importante alang sa matag usa kanato nga mahinumdum ni Jesus?
- Sa unsang paagi nga nakahibalo sa ebanghelyo ni Jesukristo ang mga anak nila ni Adan ug Eva? (Moises 5:12, 58.) Giunsa ninyo pagkat-on ang

ebanghelyo? Ngano nga wala motuo ang ubang mga anak ni Adan sa gitudlo ni Adan ug Eva? (Moises 5:13.) Unsaon ninyo sa paglikay nga mapahisalaag ni Satanas ug sa iyang mga sumusunod?

- Unsay pagbati ni Cain ngadto sa Ginoo? (Moises 5:16, 18.) Ngano nga ang sakripisyo ni Abel gidawat ug ang kang Cain wala? (Moises 5:18; Mga Hebreohanon 11:4.) Ipasabut nga ang Dios nakahibalo nga gimahal ni Cain si Satanas labaw pa kay sa Dios ug naghalad og sakripisyo sa mando ni Satanas kay sa pagsunod sa kasugoan sa Ginoo. Ang halad ni Cain gihimo nga walay pagtuo ni Jesukristo. Si Abel adunay hugot nga pagtuo ni Jesukristo ug matinud-anong nagsimba sa Ginoo.
- Unsay bation ni Satanas kon kita mosupak sa mga kasugoan sa Dios? (Moises 5:21.)
- Bisan og ang Ginoo wala modawat sa halad ni Cain, wala niya isalikway si Cain. Iyang gipahimangnoan si Cain sa makuyaw nga mga pagpili nga iyang gihimo. Unsa ang pahimangno sa Ginoo ngadto ni Cain? (Moises 5:23.) Unsay reaksyon ni Cain niini nga pahimangno? (Moises 5:26.) Unsay inyong reaksyon sa mga pahimangno gikan sa Ginoo nga gihatag pinaagi sa Espiritu, mga ginikanan, o sa mga lider sa Simbahan? Unsa ang pipila ka mga butang nga gipasidaan kanato?
- Unsa ang gusto ni Satanas nga ipanumpa ni Cain ngadto kaniya? (Moises 5:29–31.) Kinsa ang nakahibalo sa pagpatay ni Abel bisan og gitago kini ni Cain? (Moises 5:34–35.) Ngano nga ang mga katawhan dili makatago sa ilang mga binuhatan gikan sa Dios?
- Sa unsang paagi gitunglo si Cain? (Moises 5:36–37.) Unsay buot ipasabut sa pinangita ug latagaw? (Ang pinangita mao ang usa ka tawo nga dakponon o gigukod. Ang latagaw mao ang libudsuroy nga walay panimalay.) Sa unsang paagi nga gipanalipdan sa Ginoo si Cain nga dili mapatay? (Moises 5:40.)
- Nganong wala na man kita mohalad og sakripisyo ginamit ang hayop karon isip pahinumdom sa Pag-ula ni kristo? (3 Nephi 9:19–20.) Ipasabut nga ang paghalad og sakripisyo nga dugo “nagpadayon hangtud sa kamatayon ni Jesukristo, nga maoy katapusan sa pagpaagas og dugo isip usa ka ordinansa sa ebanghelyo. Gipulihan kini sa Simbahan pinaagi sa sakramento sa pan ug tubig, agi og handumanan sa paghalad ni Jesukristo” (Giya ngadto sa mga Kasulatan, p. 226).
- Unsay gisulti ni Kristo ang girepresentaran sa pan ug bino sa sakramento? (Lucas 22:19–20.) Unsay atong mabuhat panahon sa sakramento nga makatabang kanato nga maghunahuna mahitungod ni Jesukristo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.) Sa unsang paagi nga kita makapangandam sa pag-ambit sa sakramento nga mas takus?
- Ngano nga importante alang sa mga anak sa Langitnong Amahan nga mahinumdom sa sakripisyo ni Jesukristo? (Sa pagpakita sa atong pasalamat sa dakong panalangin sa kapasayloan sa atong mga sala ug sa pagkabanhaw sa atong mga lawas human sa kamatayon, sa pagpahinumdom kanato sa pagsunod sa mga kasugoan aron makabaton kita sa iyang Espiritu nga makig-uban kanato.) Unsaon ninyo nga mas makahinumdom ni Jesus ug sa iyang sakripisyo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Pasulati sa mga bata ang mga blangko sa mosunod nga mga pamahayag o gamita ang mga pamahayag sa pagdula og tic tac toe. Ang mga bata mahimong mogamit sa ilang mga kasulatan kon gikinahanglan.

   Instruksyon sa pagdula og tic tac toe:

   Bahina ang klase ngadto sa duha ka grupo (tim A ug tim B). Sugdi ang kalihokan pinaagi sa pagdrowing og tic tac toe nga *frame* sa pisara ug numerohan og uno hangtud sa nuebe ang mga luna, sumala sa gipakita:

1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.

   Ang matag numero sa pisara katugbang sa *fill-in-the blank* nga pamahayag. Ang mga miyembro sa matag tim magpulipuli sa pagpili og numero. Kon ang usa ka magdudula mopili og usa ka numero, basaha ang pamahayag nga pareho og numero. Kon motubag og sakto ang magdudula, papasa ang numero sa *frame* ug pulihi kini sa letra sa tim sa bata (*A* o *B*). Kon sayop ang tubag, hatagig higayon ang miyembro sa kaatbang nga tim nga motubag. Kon ang bata sakto, pulihi ang numero sa letra sa iyang tim. Laing miyembro niana nga tim ang mopunit og numero sa pangutana nga iyang gustong sulayan. Magpadayon ang dula hangtud ang usa ka tim makakuha og sunod-sunod nga tulo ka mga simbolo pinatindog [*vertically*], pinahigda [*horizontally*], o pinaharag [*diagonally*].

   Human ang usa ka tim adunay tulo ka simbolo nga sunod-sunod, pagdrowing og tic tac toe nga *frame.* Butangi og mga numero ang mga luna niining bag-ong *frame* sa mga pamahayag nga wala gigamit sa unang *round* ug dayon sa mga numero sa nahibilin nga mosunod nga mga pamahayag:

   1. Ang sakripisyo ni Adan usa ka (susama) sa sakripisyo sa Bugtong Anak sa Amahan. (Moises 5:6–7.)
   2. Ang anak ni Adan ug Eva nga si (Cain) tig-ugmad sa yuta. (Moises 5:17.)
   3. Si Abel usa ka tig-atiman sa (karnero). (Moises 5:17.)
   4. Mas gihigugma ni Cain si (Satanas) kay sa Dios. (Moises 5:18.)
   5. Mihalad si Abel isip sakripisyo (unang natawo) sa iyang kahayupan. (Moises 5:20.)

6. Ang halad ni Cain mao ang (bunga) sa yuta. (Moises 5:19.)
7. Wala dawata sa Ginoo ang (halad) ni Cain. (Moises 5:21.)
8. Misaad si Satanas nga itugyan si Abel ngadto sa mga kamot ni Cain kon siya mosaad nga iya kining (itago). (Moises 5:29–30.)
9. Sa dihang nangutana ang Ginoo ni Cain kon hain si Abel, si Cain miingon: "Ako wala masayud. Ako ba ang (magbalantay) sa akong igsoon nga lalaki?" (Moises 5:34.)
10. Ang (latagaw) mao ang libudsuroy nga walay panimalay.
11. Ang tawo nga dakponon o gigukod usa ka (pinangita).
12. Ang Ginoo mibutang og (marka) ni Cain aron nga ang mga tawo nga makakita kaniya makahibalo nga sila dili gayud mohilabot niya. (Moises 5:40.)
13. Ang (sakramento) mipuli sa dugo nga sakripisyo human sa kamatayon ni Jesukristo.
14. Ang ebanghelyo gitudlo gikan sa sinugdanan pinaagi sa mga anghel, kaugalingong tingog sa Dios, ug pinaagi sa gasa sa (Espiritu Santo). (Moises 5:58.)
15. "Ug kutob sa motuo sa Anak, ug (maghinulsol) sa ilang mga sala, kinahanglang maluwas" (Moises 5:15).

2. Basaha ang mga pag-ampo sa sakramento nga anaa sa Moroni 4:3 ug 5:2. Hangyoa ang mga bata nga mohisgot kon unsaon nga sila makahunahuna og maayo mahitungod ni Jesukristo panahon sa sakramento. Imong mapaambit ang mga ideya gikan sa mosunod nga lista aron sa pagtabang kanila sa panaghisgutan:

   a. Hunahunaa kon sa unsa nga paagi nga nag-antus si Jesus sa atong mga sala ug namatay aron nga kita sa umaabut mabanhaw ug, kon kita maghinulsol, makaangkon og kinabuhing dayon.

   b. Basaha ang mga kasulatan mahitungod ni Jesus sa dili pa moadto sa simbahan.

   c. Sunda sa pagsulti ang mga pag-ampo sa sakramento samtang ang mga priest mopanalangin sa sakramento.

   d. Hilom nga maglingkod ug hunahunaa ang maayong mga butang nga inyong nahimo sa miaging semana ug usab ang mga butang nga kinahanglan ninyong buhaton nga mas maayo.

   e. Hunahunaa ang mensahe nga anaa sa kanta sa sakramento.

   f. Hunahunaa ang pamaagi sa pagtagad ni Jesus sa mga katawhan. Hunahunaa kon unsaon ninyo nga mahimong sama ni Jesus.

3. Pahinumdumi ang mga bata kon unsa ka importante nga mahinumdom ni Jesukristo. Isugyot ang pipila ka mga butang nga buhaton sa mga bata aron makahinumdom kaniya: magbutang og litrato ni Kristo diha sa ilang kwarto, mobutang sa ilang mga kasulatan duol sa ilang higdaanan isip tigpahinumdom nga mobasa niini, modala sa ilang mga kasulatan ngadto

sa simbahan, mohimo sa ilang personal ug pamilya nga pag-ampo, moawhag sa ilang pamilya nga mag-family home evening, mangutana sa ilang mga kaugalingon, “Unsa ang buhaton ni Kristo?” Kon duna silay desisyon nga himoon, maminaw pag-ayo sa mga pag-ampo sa sakramento, mosunod sa mga kasugoan.

4. Pabutangi sa mga bata og butones o sensilyo ang ilang mga sapatos sa sinugdanan sa klase. Kon taud-taud na ang maong mga butang, pangutan-a ang mga bata sama sa Unsay anaa sa inyong sapatos? Makita ba ninyo ang butang? Giunsa ninyo sa pagkahibalo nga anaa kini diha? Kon inyong pasagdan ang butang sa inyong sapatos sulod sa usa ka semana, sa inyong hunahuna mahinumdom pa ba kamo gihapon nga anaa kini diha? Ipasabut sa mga bata nga ilang mahinumduman ang butang tungod kay ila kining mabati kanunay. Ipasabut nga atong mahinumduman si Kristo pinaagi sa pagbati kanunay sa iyang impluwensya diha sa atong mga kasingkasing samtang maghimo kita og sakto nga mga pagpili, mopatalinghug sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo, mosunod sa mga propeta, mobasa sa mga kasulatan ug motahud sa atong mga ginikanan.

   Ipadala sa mga bata ang ilang mga butones ug mga sensilyo sa ilang balay ug isulay kini nga kalihokan sa ilang mga pamilya. Awhaga sila nga ipakigbahin sa ilang mga pamilya ang ideya nga bisan og dili sila makakita sa sensilyo o butones sa ilang sapatos, kanunay nilang bation nga anaa kini diha.

5. Hisguti ang ikatulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo ug tabangi ang mga bata nga momemorya niini.

Panapos

Pagpamatuod	Ipahayag ang inyong pasalamat alang sa sakripisyo ni Jesukristo. Ipakigbahin sa mga bata kon unsa kamo ka mapasalamaton sa kahigayunan nga makahinumdom ni Jesus panahon sa sakramento.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Moises 5: 4–8 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Adan ug Eva Nagsunod sa Ebanghelyo ni Jesukristo

Leksyon
6

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga ang ebanghelyo ni Jesukristo mahangturon ug pinasikad sa mga kamatuoran nga makatabang kanato nga makaangkon sa kahimayaan.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Moises 5:58–59—Ang ebanghelyo gisangyaw ngadto ni Adan pinaagi sa mga anghel.
   - Moises 6:1—Misunod si Adan sa Dios ug nag-awhag sa iyang mga anak sa paghinulsol.
   - Moises 6:48–63—Gitudloan si Adan sa plano sa kaluwasan.
   - Moises 6:64–68—Gibunyagan si Adan ug nakadawat sa Espiritu Santo ug sa priesthood.
2. Dugang nga basahonon:
   - 2 Nephi 31:5, 9–12, 15–21—Nagtudlo si Nephi sa samang baruganan nga gitudlo ngadto ni Adan.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Perlas nga Labing Bililhon ug Basahon ni Mormon alang sa matag bata.
   b. Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Usa ka piraso nga pan o prutas ug bato, usa ka litrato sa bato, o piraso sa metal nga dili tayaon (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang piraso sa pan o prutas, ug ipangutana nga susama sa mosunod:

- Malahi ba kini kon ako kining tipigan sulod sa usa ka bulan? Usa ka tuig?
- Mausab ba kini kon ang kainit sa adlaw moigo niini sulod sa usa ka semana?
- Mausab ba kini kon ihumol sa tubig sulod sa usa ka semana?
- Mausab ba kini kon akong tumban?

Ipakita sa mga bata ang bato, piraso sa metal, o litrato, ug ipangutana ang samang mga pangutana mahitungod sa butang o sa butang nga anaa sa litrato.

Ipasabut nga ang ubang mga butang sa atong palibut mausab ug ang uban dili. Hangyoa ang mga bata sa paghunahuna sa ubang mga ehemplo sa mga butang nga mausab ug sa mga butang nga dili.

- Mausab ba ang ebanghelyo ni Jesukristo? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang ebanghelyo ni Jesukristo diha na sa wala pa ang paglalang sa yuta aron sa paghatag kanato og kahigayunan nga mahimong sama sa Langitnong Amahan, ug kabahin sa iyang plano alang kanato (tan-awa ang Mosiah 3:17). Ang ebanghelyo nga nadawat ni Adan ug Eva human nila kan-a ang gidili nga bunga ug nahimong mortal mao ang samang ebanghelyo nga ania kanato karon.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya gikan sa Moises 5:58–59; 6:1, 48 mahitungod ni Adan ug Eva nga gitudloan ug dayon nagsunod sa ebanghelyo. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang gitudlo sa mga anghel ngadto ni Adan ug Eva? (Moises 5:58.) Ngano sa inyong hunahuna nga gitudloan kita sa samang ebanghelyo nga gitudlo ngadto ni Adan ug Eva? (Ang ebanghelyo pinasikad sa walay pagkausab, mahangturong mga kamatuoran.)
- Ngano nga si Adan ug Eva nagkinahanglan sa ebanghelyo ni Jesukristo? (Moises 6:48–52, 57.) Ngano nga kitang tanan nagkinahanglan sa ebanghelyo?
- Unsa ang unang mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo? (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4.) Unsa nga mga baruganan ug mga ordinansa ang gitudlo ngadto ni Adan ug Eva? (Moises 6:52.) Itudlo nga ang unang mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo parehas ra sa panahon ni Adan ingon nga kini mao usab karon.
- Unsa ang kalainan tali sa usa ka baruganan sa ebanghelyo ug sa usa ka ordinansa? (Ang baruganan usa ka sukaranang doktrina o balaod. Ang ordinansa mao ang usa ka sagrado nga seremonya nga adunay espirituhanong kahulugan nga gipahigayon sa usa ka tawo nga adunay awtoridad sa priesthood.)
- Unsay gibuhat ni Adan nga nagpakita nga aduna siyay hugot nga pagtuo ni Jesukristo? (Moises 5:4–6.) Tabangi ang mga bata nga makasabut nga human makat-on si Adan niining mga butanga, gisunod niya kini. Unsaon nato sa pagpakita nga aduna kitay pagtuo sa Manluluwas?
- Unsaon nato sa pagkahibalo nga si Adan naghinulsol sa iyang kalapasan didto sa Tanaman sa Eden? (Moises 6:53.) Sa unsa nga paagi kita mapasay-lo sa mga sayop nga mga butang nga atong mabuhat? Nganong maghinul-sol kita? (Moises 6:57.)
- Sa unsang pamaagi gibunyagan si Adan? (Moises 6:64.) Itudlo nga ang "gidala ilawom sa tubig" nagpasabut nga gipaunlod diha sa tubig. Giunsa kita sa pagbunyag?

- Unsa ang gitudlo ngadto ni Adan mahitungod sa Espiritu Santo? (Moises 6:61; Siya usa ka Maghuhupay, tighatag sa kalinaw, magtutudlo sa kamatuoran.) Unsa ang nadawat ni Adan human sa iyang bunyag? (Moises 6:65–66.) Sa unsa nga paagi nato madawat ang gasa sa Espiritu Santo? (D&P 20:41.) Sa unsa nga paagi makatabang ang Espiritu Santo kaninyo?
- Unsa ang kalainan tali sa Espiritu Santo ug sa gasa sa Espiritu Santo? (Ang Espiritu Santo miyembro sa Dios nga Kapangulohan ug usa ka personahe sa espiritu nga makatabang ni bisan kinsa nga takus. Ang gasa sa Espiritu Santo mao ang katungod nga atong madawat human sa bunyag, sa dihang gikumpirmahan kita, nga makabaton sa Espiritu Santo isip kanunay nga kauban kon kita magsunod sa atong mga pakigsaad sa bunyag.) "Ang usa ka tawo mahimong temporaryo nga magiyahan sa Espiritu Santo nga dili makadawat sa gasa sa Espiritu Santo" (*Mga Baruganan sa Ebanghelyo*, p. 136).
- Ngano nga ang unang mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo importante sa atong tibuok nga mga kinabuhi? Ipasabut nga kinahanglan kita nga magbaton kanunay og hugot nga pagtuo kang Jesukristo ug pagsunod sa iyang mga sugo. Kinahanglan kitang maghinulsol matag adlaw. Atong bag-uhon ang atong mga pakigsaad sa bunyag matag adlaw nga Igpapahulay nga adlaw inig ambit nato sa sakramento. Mahimong magiyahan ug mapanalanginan kita sa atong tibuok kinabuhi pinaagi sa pagpaminaw sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo. Sa katapusan kita mahimong sama sa Langitnong Amahan.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipakita ang mga ginunting sa plano sa kaluwasan nga gigamit sa leksyon 1.

   - Asa na kita niini nga plano karon?

   Kuhaa ang tanang mga ginunting gawas sa *Pagkatawo, Kinabuhi sa Yuta, Kamatayon,* ug *Celestial nga Gingaharian.* Ipasabut nga kitang tanan naningkamot nga gikan sa *Kinabuhi sa Yuta* makaadto sa *Celestial nga Gingharian.* Itudlo nga adunay pipila ka butang nga kinahanglan natong buhaton aron makab-ot kini nga tumong. Ipabasa sa matag bata ang usa o mas daghan sa mosunod nga mga kasulatan aron sa pagpangita sa importante nga mga pulong:

   2 Nephi 31:19—Hugot nga Pagtuo kang Kristo
   2 Nephi 31:11—Paghinulsol
   2 Nephi 31:5—Bunyag
   2 Nephi 31:12—Pagdawat sa Espiritu Santo
   2 Nephi 31:15—Paglahutay hangtud sa katapusan

   Hisguti ang impormasyon nga anaa sa 2 Nephi 31:17–21 aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut unsa ang kinahanglan natong buhaton sa atong tibuok kinabuhi aron makaabut sa celestial nga gingharian. Tabangi sila nga makahibalo sa kaimportante sa atong kinabuhi dinhi sa yuta.

2. Basaha ang susama nga pamahayag sa mosunod aron sa paghatag og gibug-aton kon sa unsa nga paagi nga ang ebanghelyo ni Jesukristo dili mausab. Patinduga ang mga bata kon tinuod ang pamahayag.

   - Si Jesukristo nabunyagan pinaagi sa pagpaunlod, mao nga kita kinahanglan nga bunyagan pinaagi sa pagpaunlod. (Tinuod)
   - Ang akong mga ginikanan gitudloan nga magsinina og tarung ug angay, pero kinahanglan nga ako magsinina sa akong gusto. (Bakak)
   - Si Adan ug si Eva nag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan ug ako nag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan. (Tinuod)
   - Si Adan ug Eva gitudloan sa samang mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo nga ania nato sa ikaupat nga artikulo sa hugot nga pagtuo. (Tinuod)
   - Ang Espiritu Santo motabang lamang niadtong mga tawo nga nagpuyo sa dugay nang panahon. (Bakak)
   - Ang mga tawo nga atong nabasa sa mga kasulatan gitudloan nga magbaton og pagtuo kang Jesukristo, ug ako gitudloan nga magbaton og pagtuo kang Jesukristo. (Tinuod)
   - Naghinulsol si Adan ug Eva sa ilang mga kalapasan, mao nga dili na kinahanglan nga maghinulsol ako kon ako masayop. (Bakak)
   - Mabasa nato ang mahitungod sa pagbayad og ikapulo diha sa mga kasulatan, pero kana nga balaod alang lamang sa mga tawo nga nagpuyo niadtong dugay nang panahon. (Bakak)
   - Mitudlo si Jesukristo sa mga katawhan sa paghigugma ug sa pagserbisyo sa uban, ako gitudloan sa paghigugma ug sa pagserbisyo sa uban. (Tinuod)

3. Hisguti ang kahulugan sa hugot nga pagtuo kang Jesukristo. Kini usa ka lig-on nga pagtuo diha kang Jesus nga makapadasig kanato sa pagsunod sa iyang mga pagtulun-an. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kon kita adunay pagtuo kang Jesukristo, wala lamang nga kita mituo kaniya pero buhaton usab nato unsay iyang gusto nga atong buhaton.

4. Hisguti ang kahulugan sa paghinulsol. "Ang paghinulsol mao ang paagi nga gihatag kanato nga mahimong gawasnon gikan sa atong mga sala ug sa pagdawat og kapasayloan alang niini." Sa paghinulsol, kinahanglang mobati kita og sinsero nga kasubo sa atong mga sala. Kinahanglang mohunong kita sa pagpakasala ug magsugod sa pagtuman sa mga kasugoan. (Tan-awa sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo*, pp. 121-123.)

5. Ipaambit ang inyong mga pagbati mahitungod sa inyong bunyag, ug pasultiha ang mga bata unsay ilang nahinumduman sa ilang mga bunyag.

6. Tabangi ang mga bata nga makasabut sa kaimportante sa pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo. Ipakigbahin ang usa ka kasinatian nga inyong nasinati o usa ka tawo nga inyong nailhan nga nakasinati nga gitabangan sa Espiritu Santo. Dapita ang mga bata nga mopakigbahin og mga kasinatian nga ilang nasinati.

7. Ipasabut unsay buot ipasabut sa "paglahutay hangtud sa katapusan." Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang pagpabunyag ngadto sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao lamang ang sinugdanan. Molahutay kita sa katapusan ug makadawat og kinabuhing dayon pinaagi sa pagsunod sa mga kasugoan sa nahibiling mga adlaw sa atong mga kinabuhi. Hatagi ang mga bata og usa ka piraso sa papel ug

ipasulat nila ang mga butang nga ilang mabuhat sa ilang tibuok kinabuhi, sama sa pag-ampo, pagbayad sa ikapulo, pagsimba, pagbasa sa mga kasulatan, ug uban pa, nga makatabang kanila nga molahutay hangtud sa katapusan. Awhaga ang mga bata sa pagdala sa ilang mga papel ngadto sa ilang balay ug hisgutan kauban sa ilang mga pamilya unsaon nga sila magtinabangay sa paglahutay hangtud sa katapusan.

8. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Faith" (*Children's Songbook,* p. 96) ["Hugot nga Pagtuo" (*Songbook sa mga Bata*)], "When I am Baptized" (*Children's Songbook,* p. 103) ["Kon Ako Bunyagan" (*Songbook sa mga Bata*)], o "The Holy Ghost" (*Children's Songbook*) ["Ang Espiritu Santo" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipadayag ang inyong mga pagbati mahitungod ni Jesukristo ug unsay iyang nahimo alang kanato. Ipasabut ang kaimportante sa pagpalambo sa pagtuo diha kaniya ug sa pagsunod sa iyang ebanghelyo, nga naglakip sa paghinulsol sa atong mga sala, pagpabunyag, pagdawat sa Espiritu Santo, ug paglahutay hangtud sa katapusan pinaagi sa pagsunod sa iyang mga kasugoan.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Moises 6:52–64 ug 2 Nephi 31:15–21 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon

7

Si Enoch ug ang Katawhan sa Zion

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga gustong mahimong putli ang kasingkasing sama ni Enoch.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Moises 6:26–47—Gitawag sa Dios si Enoch. Mibati siya nga dili angay pero gipanalanginan.
   - Moises 7:1–4—Nakigsulti si Enoch sa Ginoo.
   - Moises 7:11–33, 41, 44, 47—Gitukod ang siyudad sa Zion. Nakita ni Enoch sa panan-awon ang tanang mga lumulupyo sa yuta.
   - Moises 7:62–65, 69; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:10—Ang pagbalik sa siyudad sa Zion.
2. Dugang nga basahonon:
   - D&P 107:48–49—Nakig-uban ug nakigsulti si Enoch sa Ginoo.
   - Genesis 5:21–24—Nakig-uban si Enoch sa Dios.
   - Ang nahibilin sa Moises 6 ug 7.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii) Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Perlas nga Labing Bililhon alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon ug Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Gamay, sihag nga sudlanan sa limpyo nga tubig nga masulod sa dako nga sudlanan sa hugaw o lapokon nga tubig (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
   d. Hulagway 6-6—Ang Siyudad ni Enoch.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang gamay, sihag nga sudlanan sa limpyo nga tubig sulod sa dako nga sudlanan nga may hugaw nga tubig. Ipasabot nga posible nga magpabilin nga limpyo ang tubig sa gamay nga sudlanan bisan og kini gilibutan sa mahugaw nga tubig. Ipahisama ang limpyo nga tubig ngadto sa mga tawo nga naningkamot sa pagpuyo og limpyo nga mga kinabuhi sa dautan nga kalibutan. Posible nga kita magpabilin nga putli ug matarung kon dili kita motugot sa bisan unsang mahugaw o dili matarung nga mosulod sa atong mga kinabuhi. Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon makakat-on sila mahitungod ni Enoch, usa ka propeta sa Daang Tugon, kinsa putli og kasingkasing.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Enoch gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipasabut ang mosunod nga mga punto mahitungod sa kinabuhi ni Enoch:

- Sa dihang unang gitawag si Enoch nga mahimong propeta, mibati siya nga dili angay. Batan-on pa siya ug "dili maayo nga mosulti" (Moises 6:31), pero nagpakita siyag pagtuo ug misunod sa kabubut-on sa Ginoo.
- Nakigsulti si Enoch atubangan sa Ginoo ug nakakita og daghang mga panan-awon. Nanagna siya sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ug sa pag-abut sa Basahon ni Mormon ("ang kamatuoran Akong ipadala sa yuta" [Moises 7:62]), sa pagsangyaw sa ebanghelyo ngadto sa tibuok kalibutan, sa pagtukod sa Bag-ong Jerusalem, ug sa pagsugod sa Milenyum.
- Si Enoch mitudlo, mitabang sa pagkabig, ug mibunyag og daghang mga tawo, nga nahimong matarung kaayo nga sila nagpuyo sa usa ka "Dakbayan sa Pagkabalaan, bisan ang Zion" (Moises 7:19).
- Kini nga balaan nga dakbayan "gidala ngadto sa langit" ug mobalik sa panahon sa Milenyum. Inig balik niini makig-uban kini sa yutan-ong Zion, nga mao ang Bag-ong Jerusalem.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nga makaangkon sila og personal nga pagsabut.

- Sa unsang paagiha nga si Enoch nakadawat sa iyang tawag? (Moises 6:26–27, 42.) Unsa ang gipabuhat ni Enoch?
- Sa unsa nga paagi nakadawat sa ilang tawag ang kadaghanan sa mga tawo nga nanimuyo sa panahon ni Enoch? (Moises 6:27–29.)
- Ngano nga si Enoch mibati nga ang iyang tawag lisud kaayo alang kaniya? (Moises 6:31.) Unsa ang gisugo sa Ginoo nga buhaton ni Enoch sa dili pa siya mapanalanginan? (Moises 6:32.) Unsay gisugo sa Ginoo nga isulti ni Enoch? (Moises 6:33.) Sa unsang paagi nga ang mga saad sa Ginoo sa Moises 6:34 natuman? (Moises 7:13.)
- Hunahunaa nga dihay higayon nga kamo nakigbisog o adunay problema nga malisud. Unsay inyong makat-unan gikan sa ehemplo ni Enoch sa pag-atubang sa mga hagit? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Unsay atong makat-unan mahitungod sa Ginoo gikan sa mga panan-awon ni Enoch? (Moises 7:4.) Unsay nakat-unan ni Enoch mahitungod sa mga katawhan sa kalibutan? (Moises 7:41.)
- Ipakita ang litrato sa Ang Dakbayan ni Enoch. Sa unsa nga paagi napanalanginan ang mga tawo nga naminaw ug misunod ni Enoch? (Moises 7:16–17.) Nganong gitawag ang ilang siyudad og Zion? (Moises 7:16–17.) Unsa sa inyong hunahuna ang gipasabut sa "usa sa kasingkasing ug usa sa hunahuna"? Unsaon ninyo sa pagtabang ang inyong pamilya nga mas mahisama sa mga katawhan nga nagpuyo sa Zion? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)

- Unsay nahitabo ni Enoch ug sa tanang mga katawhan sa dakbayan ni Enoch? (Moises 7:21; 69; D&P 107:49.) Unsay buot ipasabut sa "gidala ngadto sa langit," o nabalhin sa pagkahimaya? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kon ang mga tawo mabalhin sa pagkahimaya [*translated*], ang ilang mga lawas mausab aron sila dili na makasinati og kasakit ug "dili makatilaw og kamatayon" (3 Nephi 28:7). Sa panahon sa Ikaduhang Pag-anhi sila "mausab sa usa ka pamilok sa mata gikan sa pagkamortal ngadto sa pagka-imortal" (3 Nephi 28:8).
- Nganong mihilak ang Ginoo? (Moises 7:2, 32–33.) Unsay gusto ninyong bation sa inyong mga ginikanan ug sa Ginoo kon sila makakita sa inyong mga binuhatan? Unsaon nato sa pagkahibalo nga ang matag tawo importante ngadto sa Ginoo?
- Sa dihang mihilak si Enoch, giunsa siya sa paghupay sa Ginoo? (Moises 7:44–45, 47.) Sa unsa nga paagi nga ang paghunahuna mahitungod ni Jesukristo ug sa iyang gugma ug sakripisyo alang kanato makahupay kanato bisan og hilabihan kadautan ang kalibutan?
- Kanus-a tukuron pag-usab ang Zion, o ang dakbayan sa putli og kasingkasing? (Moises 7:62.) Unsa ang "kamatuoran" nga "mosilhig sa yuta" aron pag-andam sa katukuran sa Zion? (Si Presidente Ezra Taft Benson mipatin-aw niini nga kamatuoran nga mao ang Basahon ni Mormon [sa Conference Report, Okt. 1986, p. 102, o *Ensign,* Nob. 1986, p. 79.) Sa unsa nga paagi kita makatabang nga matuman kini nga panagna mahitungod sa Basahon ni Mormon?
- Asa man ang Zion, ang Bag-ong Jerusalem mahimutang? (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:10.)
- Hangtud kanus-a man si Jesukristo magpuyo kauban sa matarung diha sa Zion? (Moises 7:64–65.) Itudlo nga kining panahon nga usa ka libo ka tuig gitawag og Milenyum.
- Sa unsa nga paagi kamo makaapil sa pagpangandam niining malipayong panahon kon ang Zion pagatukuron na? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Itandi ang istorya sa tawag ni Enoch sa istorya sa Ether 12:27 sa mga saad sa Dios niadtong kinsa mobati nga dili angayan nga modawat sa mga tawag. Dapita ang mga bata nga momarka sa ilang kaugalingong mga kopya sa Perlas nga Labing Bililhon sa bisan asa sa mosunod nga mga bersikulo nga makapalig-on ug makatabang kanila kon sila mobati nga dili angayan:

   Moises 6:31—Mibati si Enoch nga huyang mao nga nag-ampo siya nga mapainubsanon.
   Moises 7:13—Adunay pagtuo si Enoch ug ang iyang mga kahuyang nahimo niyang mga kalig-on.
   Moises 6:35—Masulundon si Enoch.
   Moises 6:37—Naningkamot pag-ayo si Enoch.
   Moises 7:41–44—Adunay kalooy si Enoch.

2. Hisguti ang mosunod nga pamahayag gikan ni Presidente Spencer W. Kimball:

   "Sulod sa daghang mga tuig gitudloan kita nga ang usa sa importanting resulta sa atong mga kahago, mga paglaum ug mga pangandoy niini nga buhat mao ang pagtukod sa Zion sa Ulahing mga Adlaw, usa ka Zion nga nailhan sa gugma, panag-uyon, ug kalinaw—usa ka Zion diin ang mga anak sa Ginoo nagkahiusa. . . .

   "Kining adlawa moabut; atoa ang katungdanan sa pagtabang nga mahitabo kini! . . .

   ". . . Mahimo lamang kana pinaagi sa makanunayon ug pagplano matag inadlaw nga paningkamot sa matag miyembro sa Simbahan. . . . Mosugyot ako og tulo sa sukaranang mga butang nga kinahanglan nga atong buhaton kon gusto kitang 'mahibalik pag-usab ang Zion". . . .

   "Una, kinahanglang atong wagtangon . . . ang pagkahakog. . . .

   "Ikaduha, kinahanglan nga kita mokooperar gayud ug makigtambayayong sa kada usa. . . .

   "Ikatulo, kinahanglan gayud nga kita . . . mosakripisyo bisan unsay gusto sa Ginoo" (sa Conference Report, Abr. 1978, pp. 121–23; o *Ensign,* Mayo 1978, pp. 80–81).

   Sa pisara ilista ang tulo ka butang nga gisulti ni Presidente Kimball nga kinahanglan nga atong buhaton aron sa "pagdala pag-usab sa Zion." Pahunahunaa ang mga bata og piho nga mga paagi sa pagbuhat sa matag usa.

3. Tabangi ang mga bata nga makamemorya sa Artikulo sa Hugot nga Pagtuo:10. Ipasabut nga sa panahon nga ang yuta bag-ohon ug si Jesukristo moabut aron personal nga maghari dinhi sa yuta mao ang Milenyum.

4. Pagbugkos og nigpis nga mga tukog ginamit ang usa ka lambo. Hangyoa ang usa sa mga bata sa pagbali sa mga tukog samtang nabugkos kini. Ipasabut nga lisud kaayo alang sa usa ka tawo. Tangtanga ang lambo ug hatagi ang matag bata og usa ka tukog nga balion. Hisguti ang kaimportante sa gibuhat sa matag tawo sa pag-establisar sa katilingban nga sama sa Zion sa iyang panimalay ug sa iyang pundok sa mga higala. Mahimong mosugyot ikaw ngadto sa mga bata nga masulayan nila kini nga kalihokan sa ilang balay ug dayon hisgutan sa ilang mga pamilya ang mga paagi nga ang matag usa mohimo sa ilang bahin sa paghimo sa ilang panimalay nga sama sa siyudad ni Enoch.

5. Ipasulti sa mga bata ang mga butang nga ilang mabuhat matag adlaw nga makatabang kanila nga mas maputli ang kasingkasing. Ipasulti nila ang mga butang nga makawagtang niana nga kaputli. (Tabangi sila nga maghunahuna sa mas positibo kay sa negatibo nga mga butang.) Isulat ang ilang mga ideya sa piraso nga papel ug ibutang kini sa usa ka sudlanan. Himoang "Zion" ang atubangan sa klasrom, ug patindoga ang mga bata nga magtupad sa linya nga mag-atubang sa "Zion." Pagkuha og piraso sa papel gikan sa sudlanan, basaha unsay nasulat niini, ug palakanga og kausa ang mga bata kon ang ideya makatabang kanila nga mahimong putli o moatras og

usa ka lakang kon ang ideya moimpluwensya kanila nga mahimong dili matarung. Padayon sa pagbasa sa mga ideya hangtud ang mga bata moabut sa "Zion."

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Follow the Prophet" (*Children's Songbook,* p.110) ["Sundon ang Propeta" (*Songbook sa mga Bata*)], "I'm Trying to Be Like Jesus" (*Children's Songbook,* p. 78) ["Maninguha Ko sa Pagsunod ni Jesus" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ihatag ang inyong pagpamatuod nga ang pagkaputli sa kasingkasing sama ni Enoch ug sa iyang mga katawhan makahatag og kalipay. Awhaga ang mga bata sa pagdesisyon og usa o duha ka tino nga mga butang nga ilang mahimo sa moabut nga semana, aron mahimong mas maputli ug sa ingon makatabang sa uban sa ilang palibut nga mahimong mas mamaayo usab.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Moises 7:8–21 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Noe ug ang Lunop

Leksyon
8

Katuyoan

Aron sa pagpalig-on sa tinguha sa matag bata nga maminaw ug mosunod sa tambag sa buhing propeta.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 6:1–22—Ang mga katawhan nahimong dautan. Gimandoan sa Ginoo si Noe nga magbuhat og arka.
   - Moises 8:13–22—Nagsangyaw sa ebanghelyo si Noe ug giordinahan ngadto sa priesthood.
   - Genesis 7:1–24—Ang pamilya ni Noe ug ang mga kahayopan misulod sa arka ug ang Lunop miabut.
   - Genesis 8:1–22—Ang Lunop nahuman ug mihalad si Noe og sakripisyo ngadto sa Ginoo.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Pag-andam og tulo ka mga timailhan sama sa mosunod:

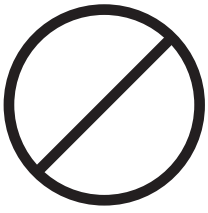

   Pagsulat og *Paminaw* sa luyo sa unang timailhan, *Tuo* sa luyo sa ikaduhang timailhan, ug *Sunod* sa luyo sa ikatulong timailhan (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia o *triple combination* alang sa matag bata.
   b. Usa ka litrato sa buhi nga propeta.
   c. Mga Hulagway 6-7, Pagbuhat sa Arka (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 102, 62053), ug 6-8, Noe ug ang Arka kauban sa mga Kahayupan (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 103; 62305).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang tulo ka mga timailhan nga inyong giandam. Ipasulti sa mga miyembro sa klase unsay gipasabut sa matag timailhan.

- Unsay mahitabo kon ang mga tawo dili mosunod sa matag usa niini nga mga timailhan?
- Sa unsa nga paagi makatabang kanato kini nga mga timailhan? (Mopasidaan kini kanato sa posible nga kakuyaw ug mosulti kanato unsay buhaton aron maluwas.)

Ipasabut nga ang atong Langitnong Amahan gusto nga kita luwas gikan sa mga dautan ug mga tintasyon sa kalibutan. Gihatagan Niya kita og tawo nga mopasidaan ug motudlo kanato. Ipakita ang litrato sa buhing propeta ug hisguti kon giunsa kita niya sa pagpasidaan ug pagtudlo. Baliha ang tulo ka mga timailhan aron makita ang mga pulong *Paminaw, Tuo,* ug *Sunod,* ug ipasabut nga kon kita maminaw, motuo, ug mosunod sa propeta, ang Langitnong Amahan mopanalangin kanato.

Istorya sa Kasulatan

Sa paggamit sa mga litrato sa tukma nga mga higayon, tudloi ang mga bata sa istorya ni propeta Noe ug sa Lunop gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipasabut nga si Noe masulundon ngadto sa Ginoo bisan pa sa pagbiay-biay sa iyang mga higala ug sa mga silingan. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga tungod kay naminaw ang pamilya ni Noe ug misunod sa iyang mga pagtulun-an, naluwas sila gikan sa Lunop, pero ang dautang mga tawo nga wala maminaw ug wala mosunod nangalumos.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang pagkatawo ni Noe? (Genesis 6:9, 22.) Unsa ang iyang kinaiya nga gihuptan nga mitubag sa buluhaton sa pagbuhat og usa ka arka? Unsa nga mga hiyas ang inyong mapalambo nga makatabang kaninyo sa pagbuhat unsay gustong ipahimo kaninyo sa Langitnong Amahan?
- Giunsa pagtabang ni Noe ang mga katawhan sa wala pa ang Lunop? (Moises 8:20).
- Unsay reaksyon sa mga katawhan sa mga pagtulun-an ni Noe? (Moises 8:21–22). Ngano sa inyong pagtuo nga ang mga tawo gustong mopatay ni Noe? (Moises 8:18.)
- Unsa ang mga sangputanan niadtong misunod ni Noe? (Genesis 7:1, 7.)
- Unsa ang mga sangputanan niadtong wala mosunod ni Noe? (Genesis 7:23.) Unsa ang mga sangputanan kon dili kita mosunod sa buhing propeta?
- Unsa ang gibuhat ni Noe sa dihang migawas na siya sa arka? (Genesis 8:20.) Nganong mohatag kita og pasalamat sa Langitnong Amahan bisan og miagi kita og malisud nga kasinatian?
- Unsa nga mga mensahe ang gihatag sa atong moderno nga mga propeta? (Isulat ang mga tubag sa mga bata diha sa pisara.) Sa unsa nga paagi nga kini nga mga mensahe makatabang kanato? (Tan-awa sa pagpalambo nga mga kalihokan 1, 3, ug 5.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayon atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipakita ang litrato sa buhi nga propeta ug pagsulti og gamay mahitungod sa iyang kinabuhi. Hisguti ang mensahe nga iyang gihatag sa kinatibuk-ang komperensya.

2. Interbyuha si Noe, ang iyang asawa, ug ang iyang pamilya. (Makagamit kamo og bandana ug mga kupo alang sa mga bata nga magsinina sama niini nga mga karakter o paghimo og mga timailhan alang kanila nga ilang ibitay sa ilang mga liog.) Pangutana susama sa mosunod:

   - Unsa ang gisulti sa Dios nga inyong buhaton?
   - Unsay inyong gibati sa dihang ang dautan nga mga tawo mikatawa kaninyo ug wala maminaw kaninyo?
   - Unsay inyong gibati panahon ug human sa Lunop?

3. Hisguti ang pulong, "Kon butang nga mahimayaon, matahum, o maayo og dungog o dalaygon, kami naninguha sa pagpangita niining mga butanga" (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13), ug gamita kini ngadto sa mga libro nga atong basahon ug sa mga programa sa sine ug telebisyon nga atong pagatan-awon. Ipasabut nga ang dili angay nga mga programa sa mga sine ug telebisyon, ug mga libro makapasubo sa atong Langitnong Amahan. Basaha ang mosunod nga kinutlo gikan ni Presidente Ezra Taft Benson, ika-trese nga Presidente sa Simbahan: "Ang inyong mga hunahuna modeterminar sa inyong mga aksyon, ug mao nga kinahanglang kontrolon kini. Lisud kontrolon kadtong mga hunahuna kon inyong itugyan ang inyong kaugalingon ngadto sa tintasyon. Mao nga kinahanglang mag-amping kamo sa pagpili sa inyong mga basahunon, sa mga sine nga inyong tan-awon, ug ubang matang sa kalingawan aron makabaton og maayong mga hunahuna kay sa dili maayong mga tinguha" (sa Conference Report, Abr. 1985, pp. 47–48; o *Ensign,* Mayo 1985, p. 36). Hisguti kon unsaon nga makalikay kita nga mabantang sa negatibo nga mga impluwensya ug mopuno sa atong mga hunahuna sa mahiyason ug maanindot nga mga hunahuna.

4. Isulat sa mga piraso sa papel ang mga tintasyon o mga kalisud nga masugatan sa mga bata sa inyong klase, sama sa pagpangopya sa eskwelahan, dili mabination sa uban, o pagkuha og butang gikan sa tindahan nga dili mobayad niini. Ibutang ang mga piraso sa papel sa sudlanan. Papilia ang matag bata og piraso sa papel ug isulti unsa ang gitudlo sa mga propeta kanato mahitungod sa pag-atubang sa maong mga kahimtang.

5. Pagpili og pagtulun-an gikan sa mga propeta, sama sa paghimo og journal (Spencer W. Kimball, *Ensign,* Dis. 1980, pp. 60–61) o pagsangyaw sa ebanghelyo (Ezra Taft Benson, sa Conference Report, Abr. 1986, pp.57, 59; o *Ensign,* Mayo 1986, pp.44–45). Pag-andam og yano nga kalihokan sa klase nga magtumong sa pagtulun-an, sama sa pagsulat og journal o pagplano og kalihokan sa klase sa pagpakighigala sa dili kaayo aktibo nga sakop sa klase.

6. Hisguti ang kaimportante sa bangaw (tan-awa Genesis 9:12–15) ug "Bangaw" diha sa Giya ngadto sa mga Kasulatan. [p. 759]

7. Isulat ang mosunod nga ribyu sa pisara o paghimo og mga kopya alang sa matag bata. Ipatukma nila ang mga letra ngadto sa angay nga mga pamahayag.

   1. ____ Pila ka limpyo nga hayop ang gipasulod ngadto sa arka? (Genesis 7:2.) (Pahinumdom: Ang limpyo nga hayop mao kadtong gitugot nga kan-on sa mga tawo.)

   2. ____ Pila ka mga adlaw ug mga gabii nga miulan? (Genesis 7:12.)

   3. ____ Pilay edad ni Noe sa dihang miabut ang lunop? (Genesis 7:6.)

   4. ____ Pila ka dili limpyo nga hayop ang gipasulod ngadto sa arka? (Genesis 7:2.) (Pahinumdum: Ang dili limpyo nga hayop mao kadtong gidili nga kan-on sa mga tawo.)

   5. ____ Pila ka adlaw ang tubig nagpabilin sa yuta? (Genesis 7:24.)

   6. ____ Pila ka adlaw nga diha si Noe sa arka sa wala pa magsugod og ulan? (Genesis 7:10.)

      a. 600; *b.* 150; *c.* 7; *d.* 2; *e.* 40; *f.* 7.

8. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "We Thank Thee O god for a Prophet" (*Himno,* p. 19) ["Salamat, O Dios sa Propeta," (Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata, p. 36)], o "Follow the Prophet" (*Children's Songbook,* p. 110) ["Sundon ang Propeta" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod ug Hagit	Ipadayag ang inyong pasalamat alang sa mga pagtulun-an sa mga propeta nga makita sa mga kasulatan ug sa moderno nga mga propeta kinsa nagpasidaan, nagtudlo, ug naggiya kanato. Hagda ang mga bata sa pagpaminaw sa sunod nga kinatibuk-ang komperensya, mohatag og espesyal nga atensyon sa mga pagtulun-an sa propeta, ug mohisgot niini nga mga pagtulun-an sa ilang mga pamilya.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalayy."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata mobasa sa Genesis 6:11–22; 7:1 ug 8:15–20 adto sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Jehova Mihimo og mga Pakigsaad ni Abraham

Leksyon
9

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga isip mga katawhan sa Dios sa pakigsaad aduna kitay reponsibilidad sa pagsunod sa ebanghelyo ug pagpaambit niini ngadto sa uban.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Abraham 1:1–20—Nagtinguha si Abraham sa mga panalangin sa priesthood. Gigukod siya sa mini nga mga pari ug giluwas ni Jehova.
   - Abraham 2:1–21—Gisaad ang tanang mga panalangin sa ebanghelyo ngadto ni Abraham ug sa iyang kaliwat.
   - Genesis 22:17–18—Gisaaran si Abraham og daghang kaliwat.
   - Mga Hebreohanon 11:8–13—Nagpuyo si Abraham pinaagi sa pagtuo.
2. Dugang nga basahonon:
   - Genesis 12:1–10—Daghang mga panalangin gisaad ngadto ni Abram.
   - Genesis 17:1–8—Mihimo og mga pakigsaad ang Dios ngadto ni Abram ug miusab sa iyang pangalan ngadto sa Abraham.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia o ang *triple combination* alang sa matag bata.
   b. Usa ka butang nga inyong napanunod gikan sa inyong pamilya (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
   c. Hulagway 6-9, Usa ka Anghel nga Miluwas ni Abraham (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 104; 62607), ug 6-10, Hulad No. 1 gikan sa basahon ni Abraham.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang butang nga bililhon kaninyo nga inyong napanunod gikan sa inyong pamilya, sama sa daang libro, usa ka piraso nga alahas, o tsart sa family pedigree. (Kon wala kay madala, isulti ang butang nga iya sa inyong mga ginikanan o mga apohan.) Hangyoa ang mga bata sa pagsulti mahitungod sa espesyal nga mga butang sa pamilya nga gihatag kanila.

Unya isugilon kanila ang mga kinaiya nga inyong napanunod. Hangyoa ang klase sa pagsugilon og mga kinaiya nga ilang napanunod. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kon kita maghunahuna bahin sa mga napanunod,

kasagaran maghunahuna kita sa mga kabtangan sama sa mga katigayunan o mga butang.

Isulat ang pulong nga *manununod* diha sa pisara ug hisguti ang kahulugan niini sa mga bata. Tabangi sila nga makasabut nga ang usa ka manununod mao ang tawo kinsa nakapanunod og butang, kabtangan, o sa kinaiya gikan sa usa ka ginikanan o katigulangan. Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon makakat-on sila mahitungod sa daghang mga panalangin nga ilang napanunod sa ilang kagikanan nga si propeta Abraham.

Istorya sa Kasulatan

Gamita ang mga litrato sa tukma nga mga panahon, itudlo ang istorya ni Abraham gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Tabangi ang mga bata nga makasabut sa mosunod nga mga punto.

- Si Abraham buot nga magmatarung ug makadawat sa mga panalangin sa kalipay ug kalinaw.
- Tungod sa pagkamatinud-anon ni Abraham, ang Ginoo mihimo og pakigsaad kaniya.
- Kini nga mga pakigsaad nakahatag og katungod ni Abraham sa pagdawat sa priesthood inubanan sa mga panalangin ug mga responsibilidad.
- Gisaaran si Abraham nga makabaton siya og daghang mga kaliwat, kinsa nakapanunod niining maong mga panalangin sa priesthood kon magpuyo nga matarung.
- Kita ang mga kaliwat ni Abraham ug adunay responsibilidad sa pagdala sa ebanghelyo ug sa priesthood ngadto sa tanang mga nasud ug mga katawhan sa yuta.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata diha sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsaon pag-ampo sa amahan ni Abraham ug sa katawhan sa Ur sa Chaldea? (Abraham 1:5–7.) Giunsa sila pagtabang ni Abraham? (Abraham 1:5.)
- Unsa ang mga tinguha sa kasingkasing ni Abraham? (Abraham 1:2, 4.) Unsa nga mga panalangin ang angay ninyong tinguhaon? Itudlo nga ang Langitnong Amahan adunay daghang mga panalangin nga giandam alang sa matag usa kanato. Giingnan kita niya sa pagpangayo niini ug dayon magpuyo nga takus sa pagdawat niini.
- Unsay nahitabo sa tulo ka batan-ong mga babaye nga nagdumili sa pagsimba sa mga dios-dios? (Abraham 1:11.) Ipasabut nga bisan og nangamatay sila, panalanginan sila sa kahangturan tungod sa ilang pagkamatarung. Usahay dili maayong mga butang mahitabo ngadto sa buotan nga mga tawo. Sa unsa nga mga paagi nga mahagiton ang pagpuyo nga matarung karon?
- Sa unsa nga paagi naluwas ang kinabuhi ni Abraham (Abraham 1:15–16.) Kinsa si Jehova? (*Jehova* mao ang pangalan ni Jesukristo nga nailhan sa

Daang Tugon. Tan-awa sa *Giya ngadto sa Kasulatan*, "Jehova" (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)

- Giunsa pagtabang sa Ginoo si Abraham sa iyang pagbiya sa Ur? (Abraham 1:18, 20.)
- Tungod sa pagkamatinud-anon ni Abraham, ang Ginoo mihimo og pakigsaad (usa ka sagrado, saad sa duha ka parte) kaniya. Unsay gisaad sa Ginoo ni Abraham kon magpadayon siyang matinud-anon? (Abraham 2:8–11.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Kanus-a matuman kini nga mga saad ngadto ni Abraham? Ipasabut nga si Abraham kinahanglang maghulat og daghang mga tuig sa dili pa moabut ang mga panalangin, ug ang mga saad gituman gihapon karon. Bisan og maghulat siya og dugay nga panahon, nagpadayon si Abraham sa pagbaton og hugot nga pagtuo ug nagmasulundon. Nasayud siya nga ang mga saad sa Ginoo tinuod pero kana nga mga panalangin dili dayon moabut kanunay ni sa atong gusto nga kini moabut. Usahay ang atong mga panalangin espirituhanon ug moabut kanato didto na sa kahangturan kay sa dinhi sa kinabuhi sa yuta. (Tan-awa sa Mga Hebreohanon 11:13.)
- Ipasabut nga ang tanan nga modawat sa ebanghelyo ni Jesukristo makadawat og katungod sa pagpanunod sa mga panalangin ni Abraham (tan-awa sa Mga Taga-Galacia 3:29). Unsa kini nga mga panalangin? (Abraham 2:11; ang mga panalangin sa priesthood, sama sa bunyag, sa gasa sa Espiritu Santo, sa temple endowment, kaminyoon sa templo, ug uban pa. Pinaagi niini nga mga panalangin sa priesthood makakab-ot kita sa kahimayaan, mahimong sama sa Dios, ug magpuyo sa atong mga pamilya sa kahangturan.)
- Unsa ang atong responsibilidad isip mga katawhan sa pakigsaad sa Dios? (Abraham 2:9; magbaton og hugot nga pagtuo, motuman sa atong mga pakigsaad sa bunyag, motabang sa pagsangyaw sa ebanghelyo ngadto sa tanang mga katawhan sa kalibutan, ug uban pa.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 5 ug 6.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayon panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Papulipuliha sa pagpili ang mga bata og piraso sa papel nga adunay pakisayran [*references*] sa kasulatan niini nga nagsulti sa mga saad nga gihimo ngadto ni Abraham. Ipasabut nga ang *binhi* nagpasabut nga mga kaliwatan. Ipabasa nila ang matag bersikulo pagkusog ug, kon gusto nila, pamarkahi ang mga bersikulo sa ilang kaugalingong mga kasulatan.
   - Abraham 2:9—Mahimong bantugan ang iyang pangalan sa tanang mga kanasuran.
   - Abraham 2:10—Ang tanang modawat sa ebanghelyo pinaagi sa bunyag mailhan nga mga kaliwatan ni Abraham.
   - Abraham 2:11—Ang Ginoo mopanalangin niadtong mopanalangin ni Abraham ug motunglo niadtong motunglo ni Abraham.

- Abraham 2:11—Ang iyang mga kaliwatan makabaton sa priesthood.
- Abraham 2:11—Ang iyang binhi adunay responsibilidad nga mahimong mga misyonaryo ug mosangyaw sa ebanghelyo ngadto sa tanang mga kanasuran.
- Abraham 2:19—Ihatag ngadto ni Abraham ug sa iyang mga kaliwatan ang yuta sa Canaan.
- Genesis 22:17—Padaghanon pag-ayo sa Ginoo ang kaliwat ni Abraham (Makabaton og daghang mga kaliwat si Abraham).

2. Tan-awa ang Hulagway [Hulad] Nu. 1 sa basahon ni Abraham o gamita ang gipadako nga bersyon sa manwal. Ipatag-an sa mga bata kinsa ang girepresentaran sa mga hulagway diha sa drowing. Tabangi sila sa pag-ila sa mga numero 1 hangtud sa 8. Basaha ang pamahayag niana nga pahina ug sa Abrahaam 1; 12–14. Dayon itandi ang hulagway [hulad] sa litrato nga Usa ka Anghel Nagluwas ni Abraham.

3. Pagdala og balas sulod sa usa ka sudlanan. Ipasulay sa pagpaihap sa mga bata ang mga lugas nga ilang magunitan sa ilang kumagko ug tudlo. Hunahunaa ang kadaghan sa kaliwat ni Abraham. Pangutan-a ang mga bata kon unsaon nga personal nga makatabang nga matuman ang mga saad nga gisaad ngadto ni Abraham nga ang iyang kaliwat modaghan sama sa mga lugas sa "balas nga anaa sa baybayon sa dagat" (Genesis 22:17).

4. Sa pisara o mga letra nga gisulat sa papel, sagul-sagula ang mga letra sa pulong nga *pakigsaad* ug dayon ipatarung sa mga bata. Usa sa importante nga bahin sa pagtahud sa atong mga pakigsaad mao ang pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa uban. Pangutan-a ang mga bata unsay ilang mahimo karon sa pagpangandam sa pagpakigbahin sa ebanghelyo sa *full-time* nga misyon kon modako sa sila. Maglakip kini sa mga butang sama sa pagtuman sa ilang mga pakigsaad sa bunyag; pagkat-on sa ebanghelyo pinaagi sa pagtuon sa mga kasulatan; pagpaminaw diha sa family home evening ug sa mga miting sa Simbahan; magpuyo og limpyo nga kinabuhi sa hunahuna, pinulongan, ug sa buhat ug sa pagtigum og kwarta. Awhaga ang mga bata sa paghisgot ngadto sa ilang mga ginikanan sa mga paagi nga sila mahimong mga misyonaryo karon ug sa mga paagi nga sila makapangandam nga mahimong *full-time* nga mga misyonaryo sa umaabut.

5. Hisguti kon kinsa ang mga misyonaryo ug unsa ang kinahanglang buhaton sa mga misyonaro. Basaha ang pamahayag ni Presidente Spencer W. Kimball:

   "Ang tanang lalaki, babaye, ug bata—ang tanang batan-on ug matag gagmay nga batang lalaki ug babaye—kinahanglang moserbisyo og misyon. Wala kini magpasabut nga kinahanglan silang moserbisyo sa gawas o pormal nga tawagon ug igahin [*set-apart*] isip *full-time* nga mga misyonaryo. Pero nagpasabut kini nga ang matag usa kanato responsable sa pagsaksi sa mga kamatuoran sa ebanghelyo nga gihatag kanato. Kitang tanan adunay nga paryente, mga silingan, mga higala, ug kauban sa trabaho, ug ato ang responsibilidad sa pagsulti sa mga kamatuoran sa ebanghelyo ngadto kanila, pinaagi sa ehemplo ingon man usab sa lagda" ("It Becometh Every Man," *Ensign,* Okt. 1977, p. 3).

Ipahunahuna sa mga bata ang mga paagi nga sila mahimong mga misyonaryo karon, sama sa pagkamaayong higala, pagdapit og usa ka tawo ngadto sa simbahan, pagpakita og maayong ehemplo diha sa panimalay ug sa komunidad, ug sa pagpasabut sa mga pagtulun-an sa Simbahan ngadto sa uban.

Paghatag og mga sitwasyon ug ipa-*role-play* sa mga bata kon sa unsa nga paagi nga mahimong mga misyonaryo sa maong higayon.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Called to Serve" (*Children's Songbook,* p. 174) ["Gitawag sa Pagserbisyo" (*Songbook sa mga Bata*)], o "I Want to Be a Missionary" (*Children's Songbook,* p. 168), ["Gusto Ko Karon Magmisyonaryo" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga tungod kay kita mga katawhan sa pakigsaad sa Dios, aduna kitay kahigayunan ug responsibilidad sa pagtahud sa priesthood ug sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa tanang mga katawhan aron nga sila makadawat og mga panalangin ni Abraham.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya ang piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Abraham 2:9–11 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
10

Abraham ug Lot

Katuyoan

Aron sa pagpalig-on sa tinguha sa matag bata sa pagpakita og gugma ngadto sa uban.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 13:1–18—Abraham ug si Lot mibahin sa yuta.
   - Genesis 14:8–16—Nahimong dinakpan si Lot. Giluwas siya ni Abraham.
   - Genesis 18:16–33—Mihangyo si Abraham sa Ginoo sa pagluwas sa matarung nga mga tawo sa Sodom ug Gomorrah.
   - Genesis 19:1, 12–17, 24–29—Mibisita ni Lot ang mga anghel sa Sodom. Ang iyang pamilya naluwas gikan sa kalaglagan.
2. Dugang nga basahonon:
   - Genesis 11:27–32—Ang relasyon sa pamilya ni Abraham ug Lot.
   - Abraham 2:1–6, 14–15—Ang pamilya ni Abraham ug Lot gitawag nga mogawas gikan sa Ur.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka dakong piraso sa papel ug lapis.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pagdrowing og dako nga lingin sa pisara o sa piraso sa papel ug isulat ang pulong nga *Gugma* sa tunga. Hangyoa ang mga bata sa pagsulti kanimo unsay gipasabut sa gugma nganha kanila. Isulat ang ilang mga tubag sa palibut sa gawas sa lingin.

Hangyoa ang mga bata sa paghingalan og mga tawo nga ilang gihigugma, isulat kini nga mga ngalan sa sulod sa pundok, ug tawga kini nga Pundok sa mga Tawo nga Gihigugma. Ipasabut nga kon kita mas mahimong sama ni Kristo, mas makakat-on kita sa paghigugma ug sa pagserbisyo sa uban ug mobutang og mas daghang mga tawo sa atong mga lingin sa gugma. Sultihi ang klase niini nga leksyon nga makat-on sila kon giunsa pag-atiman ni propeta Abraham niadtong iyang mga gihigugma.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Abraham ug Lot gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mga pangutana ug mga pakisayran sa kasulatan nga anaa sa matag istorya. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Nganong dili magkaipon og puyo si Abraham ug si Lot sa samang lugar? (Genesis 13:5–7.) Sa unsa nga paagi gipakita ni Abraham ang iyang pagkadili hakog ug gugma alang ni Lot? (Genesis 13:8–9; tan-awa sa pagpalambo nga kalihokan 2.) Sa unsa nga paagi nato mapakita ang gugma ug pagkadili hakog kon makigbahin sa laing tawo?
- Unsa nga bahin sa yuta ang mas nindot? Hain ang gipili ni Lot? (Genesis 13:10–12.)
- Unsay atong makat-unan gikan sa ehemplo ni Abraham sa gugma alang sa miyembro sa pamilya? Ngano nga usahay mas maayo kita motagad sa atong mga higala kay sa mga miyembro sa atong pamilya? Unsa kahay mahitabo kon atong tagdon ang atong mga higala sama sa atong pagtagad sa atong pamilya? Unsa kahay mahitabo kon atong tagdon ang atong pamilya sama sa atong mga higala?
- Sa dihang nakadungog si Abraham nga si Lot nadakpan sa gubat sa mga hari, unsay iyang gibuhat aron sa pagpakita sa iyang gugma ug pagpakabana alang ni Lot? (Genesis 14:14–16.)
- Giunsa pagpakita ni Abraham ang gugma alang sa uban sa dihang laglagon na sa Ginoo ang mga siyudad sa Sodom ug Gomorrah? (Genesis 18:22–24.)
- Unsay gibuhat sa mga mensahero nga gikan sa Dios sa wala pa nila laglaga kining dautan nga mga siyudad? (Genesis 19:12, 15–16.)
- Sa unsa nga paagi nga ang kalaglagan sa Sodom ug Gomorrah nagpakita sa gugma sa Langitnong Amahan alang sa iyang mga anak? (Iyang laglagon ang dautan aron sa pagpanalipod sa matarung gikan sa ilang dautan nga impluwensya.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Isulti sa mga bata kining tinuod nga mga istorya sa inyong kaugalingong mga pulong:

   a. Pagbisita og Laing Primary:

   Gidala ni Brother Black ang iyang mga anak nga lalaki sa biyahe diin mibisita sila og laing ward. Samtang si Brother Black miadto sa iyang kaugalingong klase, iyang namatikdan ang usa ka miyembro sa bishopric nga mikanaog kuyog sa kamanghurang anak ni Brother Black, nga naghilak.

   “Pa, miadto ko sa klasrom ug molingkod na unta sa dihang usa sa mga batang lalaki miilog sa lingkuranan ug miingon, ‘Dili mahimong molingkod dinhi. Dili ka apil sa among klase.’ Dayon dunay lain nga miingon, ‘Nganong ania ikaw dinhi?’ Gikataw-an ko nilang tanan, Pa. Dili na ko moadto sa Primary.”

b. Usa ka Pobre nga Bata:

"Dili usab kami makapalit og daghang sinina. Aduna ko'y usa ka parisan sa sapatos nga akong isul-ob sa simbahan. Dili kini ang labing nindot nga sapatos. Kini adunay mga lungag sa lapalapa, mao nga mogunting ko og piraso nga karton ug itabon niini. . . . Moadto ko sa simbahan nga ingon niana, ug nahimo ra ang tanan hangtud nga naguba na gyud ang sapatos. Wala ako masayud unsay akong buhaton. . . . Akong gitan-aw ang gamay nga kahon nga hinatag sa among silingan. Gisusi kini nako, pero usa ra gayud ka sapatos ang akong nakit-an nga mosakto nako. . . . Usa kini ka parisan sa sapatos sa babaye nga nars. Naghunahuna ko, 'Unsaon nako pagsul-ob niining sapatosa? Kataw-an ako didto sa simbamhan.' Ug mao nga mihukom ako nga dili mosul-ob niini, ug dili ako moadto sa simbahan.

> "Milabay ang kagabhion, ug pagkasunod buntag . . . kinahanglang mosimba ako! . . . nakahukom ako unsay buhaton. Mosayo gyud ko ug molingkod duol sa atubangan sa dili pa mangabot ang tanan. Akong gihunahuna, akong ibutang ang akong mga tiil sa ilawom sa [lingkuranan] aron walay makakita niini, ug dayon maghulat ko hangtud nga ang tanan makagawas. . . . 'Misayo ko didto sa simbahan og tunga sa oras, ug nagsilbi kini. Wala pay tawo didto. Akong gitago ang akong tiil ilawom sa lingkuranan. Sa wala madugay ang tanan miabut, ug dayon sa kalit adunay mipahibalo: 'Magbuwag-buwag na kita karon para sa mga klase.' Nakalimot ko nga kinahanglang mosulod diay sa klase. . . . Milingkod ra gyud ko. Wala ako makalihok. . . . Kadtong tibuok miting ingon sa mihunong ug naghulat hangtud ako motindog, mao nga kinahanglan akong motindog. Mibarug ko ug misunod sa klase didto sa silong.
>
> "Sa akong pagtuo nakat-on ako og dakong leksyon nga sukad wala nako makat-uni sa akong tibuok kinabuhi nianang adlawa. Mikanaog ko, ug ang magtutudlo mipalingkod kanamo sa dako nga katunga sa lingin nga porma. Ingon og ang akong parisan sa sapatos duha ka pye ang gidak-on. Dili ko makasulti ninyo kon unsa ako kaulaw. Naniid lang ko, pero, nakahibalo mo, walay usa niadtong nag-edad og otso ug nuebe anyos niadto nga klase ang mikatawa kanako. . . . Walay mitudlo sa akong mga sapatos. Ang akong magtutudlo wala motan-aw. . . . Nagbantay ako sa tanan kon duna bay mitan-aw kanako. . . . Syempre nakakita sila sa sapatos sa nars nga akong gisul-ob sa simbamhan. Pero sila adunay maayong panghunahuna (pagtahud) nga dili mokatawa" (Vaughn J. Featherstone, "Acres of Diamond," *Speeches of the Year, 1974* [1975], pp. 351–52).

- Sa unsang paagi nga ang pundok sa tawo nga gihigugma lahi niining duha ka klase?
- Unsa nga klase nga gusto ninyong apilan?
- Unsaon ninyo sa pagtabang nga atong klase mahimong sama sa klase nga gitambongan ni Elder Vaughn Featherstone sa bata pa siya?

Dapita ang mga bata nga mopakigbahin og mga kasinatian sa dihang giapil sila sa pundok sa mga tawo nga gihigugma, o sa dihang ilang giapil ang usa ka tawo sa pundok nga ilang gihigugma.

2. Sa paghulagway sa gugma ni Abraham alang sa uban, pagdrowing og dako nga lingin sa pisara o sa papel. Isulat ang pangalan ni Abraham sa lingin. Samtang imong isaysay ang mga istorya gikan sa mga kasulatan, idugang ang mga pangalan niadtong giapil ni Abraham sa iyang pundok sa mga tawo nga iyang gihigugma (ang mga magbalantay sa kahayupan, si Lot ug ang iyang pamilya, ang katawhan sa mga siyudad sa Sodom ug sa Gomorrah).

3. Paghimo og lingin sa salog ginamit ang taas nga lambo, higot, o pisi. Pagpili og usa ka bata nga moanha sa tunga sa lingin. Tawga ang lingin nga "Ang pundok sa mga tawo nga gihigugma." Iapud-apod ang gamay nga mga timailhan ngadto sa matag bata sa klase nga nagrepresentar sa mga tawo nga mahimong paapilon diha sa pundok sa mga tawo nga gihigugma ("Bag-ong Bata," "Daang Silingan," "Bisita," "Tawo nga Nakapasilo Kanimo," "Masulub-on nga Paryente," "Maulawon nga Bata," "Tigbuhat og Kasamok," ug uban pa). Papilia ang bata nga anaa sa tunga nga mopili og usa ka bata sa gawas sa lingin ug maghunahuna og aksyon nga maoy makapaapil niana nga bata diha sa pundok sa mga tawo nga gihigugma. Pananglit, ang bata mahimong mopili sa "Masulub-on nga Paryente" ug modapit kaniya sa family home evening. Ang bata nga napili mosulod sa lingin, mopili og laing bata, ug mosulti unsay mahimo aron sa pagdala niana nga tawo sa sulod sa pundok sa mga tawo nga gihigugma. Padayon hangtud ang matag bata anaa na sa sulod sa lingin.

   Itudlo nga ang matag pundok sa mga tawo nga gihigugma sa bata magkadako samtang magpakita siya og gugma ug kaayo sa uban. Mahimo kining ihulagway pinaagi sa pagdrowing sa lingin o pisi duol sa unang bata, dayon padak-an kini samtang moapil ang uban.

4. Hatagi ang matag bata og usa ka piraso sa papel ug padrowinga sila og lingin diha niini ug isulat ang *Ang Akong Pundok sa mga Tawo nga Gihigugma* libut sa kilid niini. Hagita sila sa pagpadako sa ilang mga lingin pinaagi sa paglakip og usa ka tawo nga wala maapil sa ilang lingin. Awhaga ang mga bata sa pagpakigsulti sa ilang mga pamilya mahitungod sa ilang pundok sa mga tawo nga gihigugma ug motabang sa paghunahuna sa usa ka tawo nga wala sila makapakita og gugma. Isugyot nga sila mosulat sa pangalan sa tawo sa gawas sa lingin. Hagita ang mga bata sa paghigugma niana nga tawo bisan unsa pay iyang kinaiya, sama ni Abraham ngadto ni Lot, ug motan-aw kon sa sunod semana mabutang ba nila ang pangalan sa tawo sa ilang pundok sa mga tawo nga gihigugma. (Kon gamiton nimo kini nga kalihokan, siguroha ang pag-*follow-up* kon ang mga bata nakatuman ba sa ilang tumong.)

5. Paapila ang klase sa *choral reading* aron paghatag og gibug-aton sa bili nga gihatag sa Dios sa iyang tanang mga anak. Sugdi pinaagi sa pagbasa pagkusog sa Genesis 18:23–24 samtang ang mga bata magsunod sa hilom diha sa ilang mga Biblia. (Ipasabut nga ang *Tingali kaha* nagpasabut nga "basin pa.") Dayon pabasaha ang mga bata pagdungan sa Genesis 18:26.

   Padayona pagbasa ang hugna niining paagiha, nga ikaw mobasa sa mga pangutana ni Abraham ug ang mga bata mobasa sa mga tubag sa Ginoo.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I'll Walk With You" (*Children's Songbook,* p. 104) ["Mouban Ko Nimo" (*Songbook sa mga Bata*)], (ang mga bata mahimong modrama sa mga pulong), "Love One Another" (*Children's*

Songbook, p. 136) [“Maghigugmaay” (Songbook sa mga Bata)], o “I’m Trying to Be Like Jesus” (*Children’s Songbook,* p. 78) [“Maninguha Ko Pagsunod ni Jesus” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipadayag ang inyong gugma alang sa mga bata, maghisgot og butang nga maayo nga imong namatikdan mahitungod sa matag bata. Ipamatuod nga ang matag usa kanato nalakip diha sa pundok sa mga tawo nga gihigugma sa Langitnong Amahan.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya ang piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 13:1–11 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Abraham ug Isaac

Leksyon
11

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga kinahanglang mosalig kita sa hingpit sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 18:1–16—Miabi-abi si Abraham og tulo ka balaan nga mga tawo, kinsa misaad nga si Sara manganak og batang lalaki.
   - Genesis 21:1–8—Natawo si Isaac ngadto ni Sara ug Abraham.
   - Genesis 22:1–14—Gimandoan si Abraham sa pagsakripisyo ni Isaac, pero giluwas ang kinabuhi ni Isaac.
   - Genesis 22:15–19—Gisaaran si Abraham og daghang mga panalangin.
2. Dugang nga basahonon: Jacob 4:5—Ang paghalad ni Abraham ni Isaac susama sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon ug Perlas nga Labing Bililhon.
   c. Mga Hulagway 6-11, Gidala ni Abraham si Isaac aron Isakripisyo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 105; 62054); 6-12, Ang Pagtabok sa Pulang Dagat (62100); 6-13, Daniel diha sa Langub sa Leon (Pakete sa Mga Hulagway sa Ebanghelyo 117; 62096); ug 6-14, Tulo ka Tawo sa Nagdilaab nga Kalayo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 116; 62093).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Isulat sa pisara *Aduna bay lisud sa Ginoo?* Dapita ang mga bata sa paghisgot niini nga pangutana.

- Unsa kaha kalisud sa inyong hunahuna alang sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo ang pagbuhat sa atong matahum nga kalibutan ug sa tanan nga anaa niini?
- Sa inyong pagtuo makabalhin o makausab ba sila sa direksyon sa usa ka suba kon gusto nila?

Ipakita ang mga litrato sa Pagtabok sa Pulang Dagat, Daniel sa Langub sa Leon, ug Ang Tulo ka Tawo sa Nagdilaab nga Kalayo. Ipasabut sa lakbit nga

gitunga sa Ginoo ang katubigan sa Pulang Dagat aron si Moises ug ang mga Israelite makalingkawas gikan sa kasundalohan sa mga Taga-Ehipto, iyang gipanalipdan si Daniel sa langub sa leon, ug iyang gipanalipdan ang tulo ka tawo nga dili masunog sa dihang gihulog sila sa nagdilaab nga kalayo. (Pahinumdum: Ayaw i-detalye pagtudlo kini nga istorya. Sultihi ang mga bata nga makakat-on pa sila og dugang niini nga mga istorya sa ulahing bahin niining tuiga.) Itudlo nga kining mga tawhana misalig sa Ginoo ug adunay pagtuo nga ang iyang kabubut-on matuman. Ang ilang hugot nga pagtuo gimilagrohan.

Basaha pag-usab ang pangutana diha sa pisara, ug sultihi ang mga bata nga ilang makat-unan ang kabahin sa panahon sa dihang si Abraham ug si Sara gipangutana niini nga pangutana.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya sa pagkatawo ni Isaac ngadto ni Abraham ug Sara gikan sa Genesis 18:1–16 ug 21:1–8. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang pagkatawo ni Isaac usa ka milagro tungod kay si Sara tigulang na kaayo nga makaanak pa. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Giunsa pagtagad ni Abraham ang tulo ka balaan nga mga tawo nga mibisita kaniya? (Genesis 18:3–8.) Unsay gisulti niining mga tawhana ni Abraham? (Genesis 18:10.) Nganong mikatawa si Sara sa dihang nakadungog siya unsay gisulti nila? (Genesis 18:11–12; *ang katawa* niining mga bersikuloha nagpasabut nga nagmaya.)
- Unsa nga importante nga leksyon ang gitudlo sa Ginoo ngadto ni Abraham? (Genesis 18:14.) Unsay makat-unan nato gikan niini? (Posible ang bisan unsa kon kabubut-on kini sa Ginoo.)
- Unsay gipangalan ni Abraham ug Sara sa ilang anak? (Genesis 21:3.) Pilay edad ni Abraham ug Sara sa dihang si Isaac natawo? (Genesis 17:17.) Unsa sa inyong hunahuna ang gibati ni Abraham ug Sara dihang sa katapusan nakabaton na sila og anak human sa daghang mga katuigan? (Genesis 21:6.)
- Sa unsang paagiha nga nakakat-on si Sara ug Abraham nga magbaton og talagsaong pagsalig sa Ginoo niini nga kasinatian? Unsaon nato sa pagpalambo og dugang pagsalig sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo? Unsaon nato sa pagpakita sa atong pagsalig ngadto kanila? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3 ug 4.)

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya sa pagmando sa Dios ni Abraham sa pagsakripisyo sa iyang anak nga si Isaac gikan sa Genesis 22:1–14. Ipakita ang litrato ni Abraham nga Midala kang Isaac Aron Isakripisyo sa tukma nga panahon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

- Unsay gisugo sa Dios nga buhaton ni Abraham? (Genesis 22:2.) Nganong gisugo man sa Dios si Abraham sa pagbuhat sa malisud nga butang? (Genesis 22:1.)
- Unsay gibuhat ni Abraham sa dihang gisugo siya sa Dios sa pagdala sa iyang anak ngadto sa Moriah aron siya isakripisyo? (Genesis 22:3.) Ngano kaha nga malisud alang ni Abraham ang pagsakripisyo ni Isaac? (Genesis 17:19.) Pahinumdumi ang mga bata nga si Abraham mismo hapit masakripisyo, ug nasayud siya nga ang pagsakrispisyo og tawo, sayop (tan-awa sa leksyon 9 ug Abraham 1:7–8, 15). Ngano sa inyong pagtuo dali rang misunod si Abraham? Sa unsang paagi nga kini nagpakita sa pagsalig ni Abraham sa Langitnong Amahan?
- Unsa sa inyong pagtuo ang gibati ni Abraham sa dihang nangutana si Isaac kaniya kon hain ang nating karnero nga isakripisyo? (Genesis 22:7–8.)
- Nganong mipadala ang Ginoo og anghel aron sa pagpugong ni Abraham sa pagpatay sa iyang anak? (Genesis 22:12.) Unsa sa inyong pagtuo ang gibati ni Abraham niadtong higayona?
- Unsay gisaad sa Ginoo ni Abraham tungod sa iyang pagkamatinud-anon? (Genesis 22:16–18.) Ipasabut nga ang *binhi* nagpasabut nga mga kaliwatan o mga anak. Kadtong tanan kinsa gibunyagan nahimong “kaliwat” ni Abraham.
- Makahunahuna ba kamo og laing Amahan nga kinahanglang isakripisyo ang iyang Anak? Ipasabut nga usa sa mga rason nga gisugo si Abraham sa pagskripisyo sa iyang anak mao ang pagtudlo mahitungod sa maulaon nga sakripisyo ni Jesukristo (tan-awa Jacob 4:5). Ngano nga gikinahanglan nga ang Anak sa Langitnong Amahan dili luwason gikan niini nga sakripisyo? Itudlo ang samang hitabo tali sa Langitnong Amahan nga mipadala ni Jesukristo dinhi sa yuta aron isakripisyo ug sa hapit isakripisyo ni Abraham si Isaac (tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1).
- Sa unsang paagi nga ang pagsakripisyo unta ni Abraham kang Isaac makatabang kaninyo nga makasabut sa gugma sa Langitnong Amahan kaninyo sa pagsakripisyo sa iyang Anak? Unsa ang kahulugan diha kaninyo sa sakripisyo nga gihimo sa Langitnong Amahan ug ni Jeuskristo? Sa unsang paagi kini makatabang kaninyo nga makabaton og dakong pagsalig sa unsay gisugo kanato sa Langitnong Amahan nga atong buhaton?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Itudlo ang mosunod nga samang hitabo tali sa Langitnong Amahan nga mipadala ni Jesukristo dinhi sa yuta aron isakripisyo ug sa hapit isakripisyo ni Abraham nga si Isaac.

   a. Si Isaac mao ang bugtong anak ni Abraham ug Sara.

      Si Jesukristo mao ang Bugtong Anak sa Amahan sa unod (Ang Langitnong Amahan mao ang amahan sa espiritu ug lawas ni Jesus).

b. Gihigugma ni Abraham si Isaac.

Gihigugma sa Langitnong Amahan si Jesus.

c. Masulundon si Abraham ngadto sa Langitnong Amahan.

Masulundon si Isaac ngadto sa iyang amahan.

Masulundon si Jesus ngadto sa iyang Amahan.

d. Ang Ginoo mihatag og karnero alang sa sakripisyo ni Abraham.

Gihatag sa Langitnong Amahan si Jesus , ang Kordero sa Dios, aron isakripisyo alang kanato.

2. Basaha ug hisguti ang Proverbio 3:5–6. Tabangi ang mga bata nga momemorya sa tanan o kabahin niini nga kasulatan. Awhaga ang mga bata sa pag-recite niini nga kasulatan alang sa ilang mga pamilya ug mohisgot sa kahulugan niini ngadto kanila.

3. Isugyot ang mosunod o susama nga mga sitwasyon nga ang mga bata kinahanglang mosalig sa Langitnong Amahan. Tabangi sila nga makahukom unsaon sa pagpakita niini nga pagsalig.

Kon kita mag-ampo. (Ihangyo nga ang kabubut-on sa Langitnong Amahan matuman.)
Kon kita mosulod sa Primary. (Paminaw ug pagkat-on.)
Kon kita matintal sa pagbuhat og butang nga sayop. (Hinumdumi unsay gitudlo ni Jesus, ug magdumili sa pagbuhat sa sayop nga butang.)
Kon dunay makapasakit sa atong mga pagbati. (Pagmapasayloon ug ipakita ang gugma imbis kasuko.)
Kon kita maghunahuna sa atong ikapulo para sa laing butang. (Bayad sa ikapulo.)
Kon ang atong mga amigo gusto nga makigdula og soccer o manan-aw og sine sa adlaw nga Igpapahulay. (Balaana ang Igpapahulay nga adlaw.)
Kon oras na nga mobangon alang sa pagbasa sa kasulatan sa pamilya ug katulgon gihapon kita. (Bangon ug basa.)

4. Isulat sa mga piraso sa papel ang mga panalangin nga atong madawat tungod sa pagsalig sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo ug pagbuhat unsay ilang gisugo. Gamita ang mosunod o susama nga mga panalangin:

Kalipay
Kahimsog
Gugma alang sa uban
Malinawon nga panimalay
Pagpamatuod sa ebanghelyo
Mas lig-on nga pagtuo ni Jesukristo
Kamaya kon mosimba kita
Ang Espiritu Santo mao ang atong ikauban

- Ibutang ang mga piraso sa papel sa usa ka bag ug pangutana, “Pila kaninyo ang gustong modawat og nindot nga mga butang?”

Pahinumdumi ang mga bata nga nakadawat na kita og daghang panalangin nga nakabaton sa ebanghelyo ni Jesukristo. Sultihi sila nga ang Langitnong Amahan ug si Jesus misaad kanato og daghan kaayong mga panalangin kon mosalig kita kanila ug magsunod sa ebanghelyo. Papuli-puliha ang mga bata sa pagbasa sa panalangin gikan sa bag ug paghisgot kon unsaon nga ilang madawat kana nga panalangin. Siguroa nga kana nga ideya sama sa mosunod mahisgutan:

Andam nga moapil sa family home evening ug pag-ampo sa pamilya
Mosimba
Motabang sa mga miyembro sa pamilya
Mosunod sa mga ginikanan
Mosunod sa Pulong sa Kaalam
Mobasa sa mga kasulatan

Pasabta ang mga bata nga makaamgo nga ang mga panalangin dili dayon moabut. Ang ubang mga panalangin moabut human sa daghang mga tuig ug ang uban mahimong dili moabut samtang ania pa kita sa yuta. Pahimoag desisyon ang mga bata sa butang nga ilang mabuhat sa mosunod nga semana aron sa pagpakita sa ilang pagsalig sa Langitnong Amahan ug ni Jesus.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa “He Sent His Son” (*Children’s Songbook,* p. 34) [“Mipadala's Bugtong Anak” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipahayag ang inyong pasalamat alang sa sakripisyo nga gihimo sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Ipamatuod nga kon kita mosalig kanila ug mosunod sa ilang mga kasugoan, kita mapanalanginan.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya ang piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 22:1–13 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
12

Isaac ug Rebeka

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga sama sa mahangturon nga mga panalangin nga gisaad ngadto ni Abraham, Isaac, ug Jacob maangkon kini nila kon sila mohimo ug motahud sa mga pakigsaad sa kaminyoon sa templo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 24:1–6—Gisugo ni Abraham si Isaac nga dili makigminyo og usa ka Canaanite. Iyang gipadala ang iyang sulugoon aron sa pagpangita og pangasaw-on ni Isaac.
   - Genesis 24:7–59—Gigiyahan sa Ginoo ang sulugoon ni Abraham sa pagpili ni Rebeka nga mahimong asawa ni Isaac.
   - Genesis 24:60–67—Gipanalangin si Rebeka nga mahimong inahan sa liboan ka mga milyon. Nakigminyo si Rebeka ni Isaac.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Pagpraktis sa paggunting sa papel nga singsing nga imong gamiton alang sa pang-atensyon nga kalihokan. Pil-a og *lengthwise* ang 5" x 7" nga piraso sa papel ug guntinga subay sa tuldok-tuldok nga mga linya sumala sa gipakita sa diyagrama. Dayon, guntinga subay sa pinil-an gikan sa *X* ngadto *Y,* nga dili guntingon ang duha ka mga tumoy. Ukba ug hinaya sa pag-inat ang papel aron mahimong lungagon nga lingin. Ang tibuok gidak-on nga sumbanan anaa sa sunod nga pahina.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:

   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka 5" x 7" nga piraso sa papel ug gunting.
   c. Hulagway 6–15, Si Rebeka diha sa Atabay (62160).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Sultihi ang mga bata nga inyong ipakita kanila unsaon sa paghimo og dako nga papel nga lungagon nga lingin ginamit ang 5" x 7" nga piraso sa papel. Ipasabut nga sa pagbuhat niini kinahanglang mosunod gayud ikaw sa mga direksyon. Guntinga ang papel sumala sa direksyon ug ampingi kini sa pag-abli ngadto sa usa ka sing-sing. Patindoga ang usa ka bata ug hinaya sa pagbutang ang lungagon nga lingin nga papel ngadto sa iyang ulo ug giyahe kini hangtud sa salog.

- Sa unsang paagi nga ang mahangturong kaminyoon sama sa lungagon nga lingin? (Kini walay katapusan.) Unsay gikinahanglan nga mohangtud ug

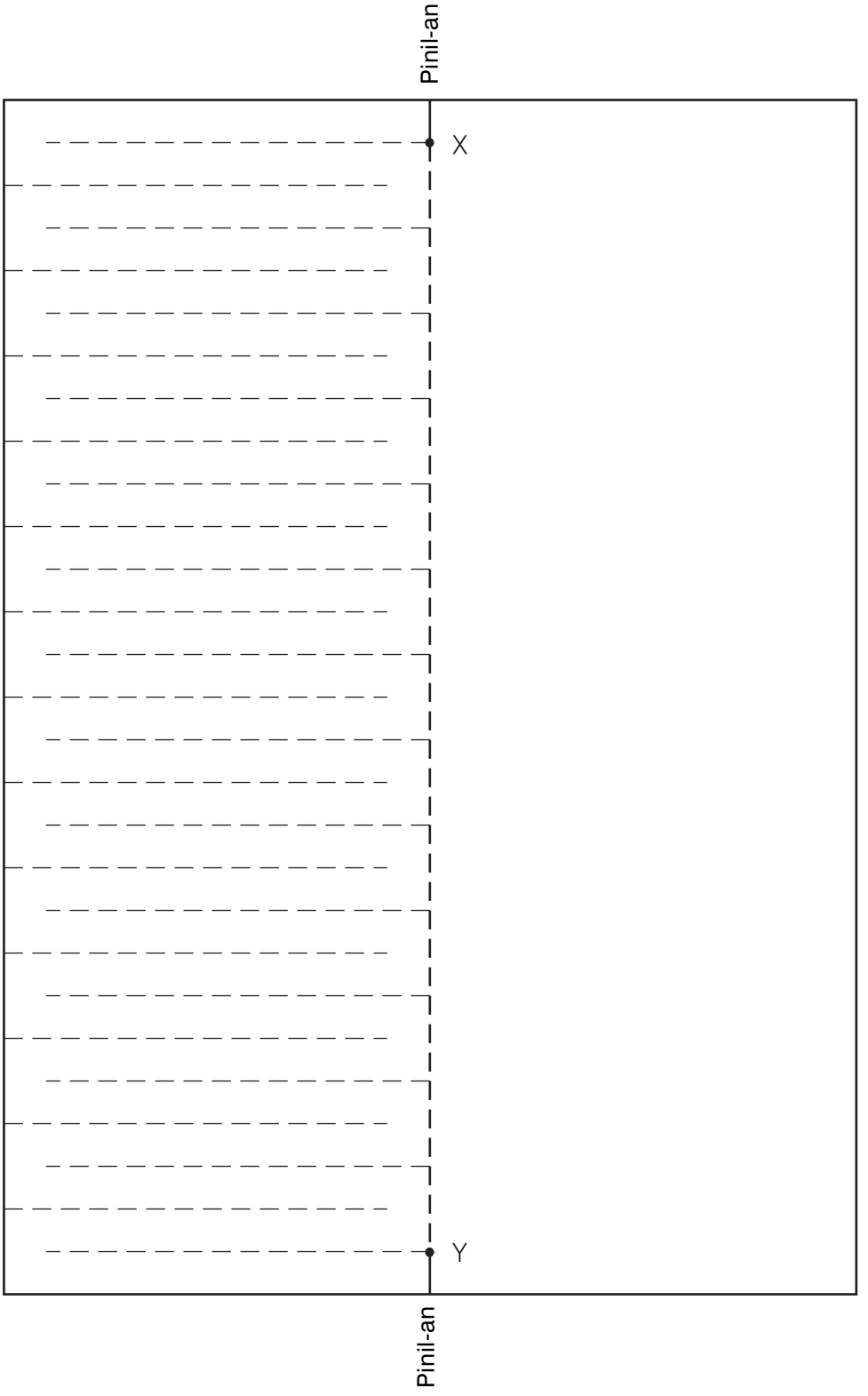

Mga Instruksyon:

1. Pil-a og *lengthwise* ang papel.
2. Guntinga subay sa tuldok-tuldok nga mga linya subay sa tunga sa papel.
3. Guntinga subay sa pinil-an gikan sa *X* hangtud sa *Y.*
4. Ayaw guntinga saylo sa *X* o *Y* hangtud ngadto sa ngilit sa papel.

walay katapusan nga kaminyoon sa templo? (Ang bana ug asawa kinahanglang mosunod sa mga kasugoan sa Langitnong Amahan ug motuman sa ilang mga pakigsaad.)

Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon makakat-on pa sila og dugang mahitungod sa mahangturong kaminyoon. Ipasabut nga ang Langitnong Amahan mihatag og paagi nga kita makadawat sa sama nga mga panalangin nga iyang gisaad ni Abraham. Ribyuha ang mga saad nga gikan sa Genesis 22:17–18 ug ipasabut nga ang Ginoo mihimo sa samang mga pakigsaad ngadto ni Isaac ug Jacob nga iyang gibuhat ni Abraham ug nga siya misaad sa samang mga butang ngadto sa tanan kinsa nagminyo sa templo ug motuman sa iyang mga pakigsaad sa templo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang usa ka lungagon nga lingin ug hisguti kon sa unsa kini ka sama sa mahangturong kaminyoon.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo ang istorya gikan sa Genesis 24 kon sa unsa nga paagi mipili si Abraham og asawa alang ni Isaac, ug hisguti ang mga hiyas nga napalambo ni Rebeka aron sa pag-andam kaniya niining mahangturong kaminyoon. Ipasabut ang kaimportante sa pag-andam alang sa celestial nga kaminyoon ug mangayo sa tabang sa Langitnong Amahan sa pagpili sa sakto nga kauban. Ipakita ang litrato sa tukma nga higayon. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga si Abraham nagpakabana nga si Isaac dili maminyo og usa ka babaye nga Canaanite? (Genesis 24:3–4; Ang mga Canaanites nagsimba og dios-dios. Kon si Isaac naminyo sa babaye nga lain og pagtuo, maminyo siya gawas sa pakigsaad. Gusto si Abraham nga si Isaac magminyo sa usa ka babaye nga makatabang kaniya nga magmatinud-anon. Niini lamang paagiha nga ang priesthood magpabilin sa mga kaliwat ni Abraham ug makadawat sila sa linain nga mga panalangin nga gisaad sa Ginoo ngadto ni Abraham ug sa iyang kaliwat.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Unsay inyong bation kon adunay makigsabut og kaminyoon alang kaninyo ngadto sa usa ka tawo nga wala ninyo mailhi, sama sa nahitabo nila ni Isaac ug Rebeka? Unsang klaseha sa tawo nga inyong kasaligan nga mopili og kauban sa kaminyoon?
- Unsa nga mga kinaiya ang anaa sa sulugoon ni Abraham nga nagpakita nga siya masaligan sa pagpangita og angay nga asawahonon ni Isaac? (Genesis 24:12–14, 33, 48. Nag-ampo siya og panabang sa Ginoo sa pagkumpirmar sa iyang plano kay sa pagsulbad sa iyang problema. Labaw niyang gitinguha ang pagbuhat sa iyang buluhaton kay sa iyang kaugalingong kahayahay. Nagpasalamat siya sa panabang sa Ginoo.) Sa pagpangayo og panabang sa Ginoo, unsaon ninyo sa pagsunod sa ehemplo sa sulugoon ni Abraham?
- Unsay gipakita sa pagkaandam ni Rebeka sa pagpainom sa mga kamel sa sulugoon mahitungod sa iyang matang sa pagkababaye. (Genesis 22:18–19.) Unsa ang inyong mahimo sa pagpalambo sa mga hiyas nga

pagkakugihan, pagkadili hakog, ug pagkamasaligan? Kon hatagan kamo og lisud nga buluhaton, unsay inyong mahimo aron labaw nga mamaayo ang trabaho? Giunsa pagtuman ni Rebeca sa iyang malisud nga buluhaton? (Genesis 24:20.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)

- Unsay tubag sa amahan ug igsoong lalaki ni Rebekah sa iyang hangyo nga makigminyo ni Isaac? (Genesis 24:50–51.) Sa unsang paagi nga ang mga ehemplo nga gipakita sa mga ginikanan makaapekto sa ilang mga anak?
- Unsa ang talagsaong hiyas ang gipakita ni Rebeka sa dihang iyang giingnan ang iyang pamilya mahitungod sa pagkuyog sa sulugoon? (Genesis 24:58; aduna siyay pagtuo sa Dios.) Ngano sa inyong pagtuo nga si Rebeka andam nga makigminyo sa usa ka langyaw gikan sa laing yuta? (Sii Rebeka buot nga maminyo sa pakigsaad ug makahatag og mga panalangin ni Abraham alang sa iyang kaugalingon ug sa iyang mga anak.)
- Unsay gibuhat sa pamilya ni Rebeka sa wala pa siya mobiya kanila? (Genesis 24:60.) Sa unsang paagi nga ang panalangin sa amahan makatabang sa usa ka tawo nga nag-andam alang sa kaminyoon?
- Kanus-a kamo magsugod sa pagpangandam alang sa inyong mahangturong kaminyoon? Usa ka propeta sa ulahing mga adlaw, nga si Spencer W. Kimball, miingon, "Among irekomendar . . . nga ang tanang batang lalaki ug mga babaye gikan sa ilang pagkabata magplano nga maminyo lamang sa templo . . . nga maningkamot nga walay lama ang ilang kinabuhi aron kini matuman" ("The Matter of Marriage" [pakigpulong nga gihatag sa Salt Lake Institute of Religion, 22 Okt. 1976]).
- Unsa ang ubang mga butang nga inyong andamon alang sa inyong mahangturong kaminyoon? Unsay inyong mahimo sa inyong pamilya karon aron sa pagtabang sa inyong pamilya nga mas mahimong celestial?
- Unsa ang usa ka importante nga butang nga gihimo ni Isaac nga magmalipayon ang iyang kaminyoon? (Genesis 24:67; iyang gihigugma ang iyang asawa.) Sa unsa nga paagi nga makapakita kamo og gugma sa mga sakop sa inyong pamilya?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o dugang pa niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipakita sa mga bata ang pipila ka mga litrato sa mga templo ug ipamatuod ang kaimportante nga maminyo sa templo sa Dios. Ipasabut nga pinaagi sa pagminyo sa templo sila mahimong angay sa tanang mga panalangin ni Abraham, Isaac, ug Jacob. Ribyuha ang mga panalangin nga gisaad ni Abraham (tan-awa ang leksyon, kalihokan sa pagpalambo 1). Hatagi og mabinationg pagtagad kadtong mga bata nga nagagikan sa mga panimalay nga ang mga ginikanan nagdiborsyo, pangutan-a ang mga bata unsaon nila sa pag-awhag ang mga ginikanan nga wala pa mabugkos sa templo sa pagpangandam alang niini nga mga panalangin. Kon nakaadto kana sa templo, ipakigbahin ang inyong mga pagbati ngadto sa mga bata.
2. Ipakita sa mga bata ang usa ka litratro sa kamel (6-15, Rebeka sa Atabay, 62160; o Ang Maalamon nga mga Tawo, Pakete sa Mga Hulagway sa

Ebanghelyo 203, 62120). Ipasabut nga bisan og ang kamel makahimo sa dili pag-inom og tubig sulod sa daghang mga adlaw, panahon sa ting-init ang kamel mahimong moinom og lima ka galon nga tubig kada adlaw. Hunahunaa kapila magbalik-balik si Rebeka sa atabay aron pagpuno sa iyang pitsil aron dunay igong mainom ang mga kamel. Itudlo kon unsa ka buotan si Rebeka nga moserbisyo sa uban. Padrowinga ang mga bata og pipila ka pitcher sa piraso sa papel ug mosulat sa kada usa og butang nga andam nilang himoon sa pagserbisyo sa uban.

3. Palingkura ang mga bata sa ilang mga lingkuranan nga mag-*semicircle.* Butangi og dugang nga lingkuranan ang *semicircle.* Hangyoa ang mga bata sa paghanduraw nga atua sila sa langit ug ang ilang mga pamilya naglingkod niini nga mga lingkuranan. Unsa kaha ang matang sa langit kon inyong aninawon ang palibut ug wala diha ang usa ka sakop sa inyong pamilya?

   Mahimo ninyong ipaambit kini nga kinutlo gikan ni Presidente Ezra Taft Benson, ika-trese nga Presidente sa Simbahan:

   "Tuyo sa Dios nga ang pamilya magmahangturon. Sa akong tibuok kalag, ako mopamatuod sa kamatuoran niana nga pamahayag. Hinaut nga panalanginan kita sa paglig-on sa atong mga panimalay ug mga kinabuhi sa matag miyembro sa pamilya aron sa tukma nga panahon makasulti kita sa atong Langitnong Amahan sa Iyang celestial nga panimalay nga kitang tanan—amahan, inahan, igsoong babaye, igsoong lalaki, ang tanan nagminahalay sa usag usa. Ang tanan atua didto. Nakabalik kitang tanan." (*The Teachings of Ezra Taft Benson* [1988], p. 493).

   Hisguti sa mga bata ang mga paagi nga sila makasunod sa tambag ni Presidente Benson karon ug sa umaabut. (Hatagi og mabinationg pagtagad kadtong mga bata sa inyong klase nga nagagikan sa mga pamilya nga dili miyembro ang tanan.) Awhaga sila sa pagpauli ug paghisgot niini nga mga ideya uban sa ilang mga pamilya ug paghimo og lista sa mga ideya nga ilang tabangan og buhat.

4. Ipa-*role-play* ang istorya ni Rebeka ug Isaac. Mahimo kamong magdala og pipila ka yano nga mga kostyum o mga *props.*

5. Kon kamo adunay temple recommend, mahimo ninyo kining ipakita sa mga bata ug ipahayag unsa ang sagrado nga kahigayunan nga tugutan nga makasulod sa templo sa Ginoo. Ipakigbahin sa mga bata ang pipila ka butang nga kinahanglang buhaton sa mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw aron makadawat og temple recommend:

   Matnguni ang inyong lawas ug hunahuna nga limpyo kini ug walay buling.
   Paluyohi ang Presidente sa Simbahan isip usa ka propeta, manalagna, ug tigpadayag.
   Bayad og hingpit nga ikapulo.
   Mosunod sa Pulong sa Kaalam
   Pagkahingpit nga matinuoron.
   Tambong sa mga miting sa Simbahan ug sunda ang mga kasugoan.
   Atimana ang inyong pamilya uban sa kalooy.

Awhaga ang mga bata sa paghimo og tumong [*goal*] karon nga magminyo adto sa templo aron ilang madawat ang mga panalangin ni Abraham ug aron ilang mahatag kini nga mga panalangin ngadto sa ilang mga anak.

6. Hisguti ang mosunod nga pamahayag gikan ni Presidente Spencer W. Kimball, ika-dose nga Presidente sa Simbahan.

   "Ang paghunahuna sa kaimportante sa buhat sa templo, dili ba nindot nga ang matag panimalay sa Santos sa Ulahing Adlaw nga dunay igo-igong gidak-on sa litrato sa usa ka templo diha sa kwarto sa matag batang lalaki ug batang babaye, o sa estante sa sala nga makatabang kanila sa paghinumdom, kanunay, sa katuyoan niining maanindot nga mga bilding. Nagtuo ako nga mas daghan ang maminyo sa templo kay sa karon, tungod kay mahimong kabahin sa kasinatian sa pagdako sa mga bata ang litrato sa usa sa atong mga templo kanunay sa ilang atubangan isip usa ka tigpahinumdom ug usa ka tumong. Akong girekomendar kana ngadto sa mga Santos" ("The Things of Eternity-Stand We in Jeopardy?" *Ensign,* Ene. 1977, p. 7).

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Families Can Be Together Forever" (*Children's Songbook,* p. 188) ["Mga Pamilya mahimong Mag-uban sa Hangtud" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo ninyong ipamatuod ang daghang mga panalangin sa kaminyoon sa templo. Ipadayag ang inyong pasalamat sa gugma sa Langitnong Amahan alang sa matag usa kanato. Awhaga ang mga bata sa pagpalambo sa maayong mga hiyas nga makapahimo kanila nga mahimong kabahin sa mahangturong pamilya.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 24:42–51 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
13

Jacob ug Esau

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makaamgo kon sa unsa nga paagi ang atong mga hiyas makaimpluwensya sa atong mga pagpili.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 25:21–28—Ang kaluha nga sila si Esau ug Jacob natawo ngadto ni Isaac ug Rebeka.
   - Genesis 25:29–34—Gibaligya ni Esau ang iyang katungod sa pagkatawo.
   - Genesis 26:34–35—Naminyo si Esau nga wala sa Pakigsaad.
   - Genesis 27:1–40—Nakadawat si Jacob og daghang mga panalangin.
   - Genesis 27:41–46, 28:1–5—Mibiya si Jacob sa ilang pinuy-anan ug nangita og asawa diha sa pakigsaad.
   - Genesis 31:3, 32:3–20—Mibalik si Jacob ug nangandam sa pagpakigkita ni Esau.
   - Genesis 33:1–16—Nagkahiusa si Jacob ug si Esau.
   - Genesis 35:9–12—Gipanalanginan si Jacob.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Ang mosunod nga mga ginunting:

Temporaryo

Mahangturon

   c. Daghang mga butang, mga litrato sa mga butang, o mga ginunting nga nagrepresentar sa mga butang nga adunay malungtarong bili—sama sa mga kasulatan, kaminyoon sa templo, kinabuhing dayon, maayong panglawas, malipayon nga pamilya, ug uban pa ug sa mga butang nga temporaryo ang bili sama sa dula sa bola, kwarta, kalingawan, maghimo sa inyong kaugalingong paagi, dulaan, o kendi.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang mga ginunting nga inyong giandam (o isulat ang pulong nga *Temporaryo* ug *Mahangturon* sa pisara). Hisguti isip usa ka klase unsay gipasabut sa matag pulong. (Temporaryo: molungtad lamang og makadiyot,

dili permanente. Mahangturon: butang nga molungtad sa kahangturan.) Ipakita ang mga butang, mga litrato, o ginunting nga nagrepresentar sa mga butang nga temporaryo ug adunay mahangturong bili. Pahimoag desisyon ang mga bata hain nga ginunting mahisakop ang matag aytem: Hisguti sa lakbit ang matag aytem ug ngano nga makahatag kini og malungtarong katagbawan o temporaryo nga kalipay.

- Kon kamo kinahanglang mopili tali sa pag-adto sa piknik o magpabunyag, unsay inyong pillion? Unsa ang makahatag og temporaryo nga kahimuot? Unsay makaposible sa mahangturong kalipay?

Ipasabut nga ang ubang mga pagpili nga atong gihimo adunay diha-diha o mahangturong mga resulta. Ang mga pagpili nga atong gihimo nagpakita unsa ang atong mga hiyas, o unsay mas importante ngari kanato.

Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon makakat-on sila mahitungod sa mga hiyas sa duha ka igsoong lalaki ug sa unsa nga paagi ang ilang mga pagpili nakaapekto sa ilang mga kinabuhi.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Jacob ug Esau gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Itudlo nga si Esau ug si Jacob kaluha nga mga anak ni Isaac ug Rebeka, nga nakat-unan sa mga bata sa miaging leksyon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

Natawo si Jacob ug Esau; Naangkon ni Jacob ang Katungod sa Pagkatawo

- Unsay nahibaloan ni Rebeka pinaagi sa pag-ampo mahitungod sa wala pa matawo niyang mga anak? (Genesis 25:22–23.) Hain sa kaluha ang unang natawo? (Genesis 25:25.) Kinsa ang magmando sa usa? (Genesis 25:23.) Ipasabut nga niadtong mga higayon ang kinamagulangang anak nga lalaki maoy modawat sa katungod sa pagkatawo, nga nagpasabut nga kon mamatay ang iyang amahan mapanunod niya ang dakong bahin sa kabtangan sa iyang amahan ug maoy sunod nga patriyarka, o pangulo, sa pamilya.
- Ngano nga si Esau mihatag sa iyang katungod sa pagkatawo? (Genesis 25:30–32.) Hain sa duha ka kapilian ang adunay temporaryong bili? Unsa nga kapilian ang adunay mahangturong bili? Ipasabut nga si Esau gigutom, pero ang iyang kinabuhi wala mahimutang sa kakuyaw. Mas gipalabi niya ang pagtagbaw sa iyang kagutom kay sa mga panalangin ug mga pakigsaad sa iyang katungod sa pagkatawo. Sa unsang mga paagi nga kita usahay mopili sa mga butang nga temporaryo ra ang bili imbis sa mga butang nga adunay mahangturong bili?
- Unsa ang ubang mga pagpili ang gihimo ni Esau nga nagpakita nga wala siya magpakabana sa mahangturong mga hiyas? (Genesis 26:34–35.) Ngano nga ang iyang mga ginikanan nasuko mahitungod sa iyang giminyoan? Ipasabut

nga ang mga asawa ni Esau wala motuo sa ebanghelyo ni Jesukristo o wala mosunod sa mga pagtulun-an ug mga kasugoan sa Dios. Ngano nga importante nga magminyo og usa ka tawo kinsa nagtuo sa ebanghelyo ni Jesukristo?

- Ngano nga importante ni Jacob nga makadawat sa unang panalangin ni Isaac? (Ang Ginoo nakahibalo nga si Jacob mahimong takus sa mga panalangin sa katungod sa pagkatawo gikan sa sinugdanan ug mipadayag ngadto ni Rebeka sa wala pa matawo ang kaluha. (Tan-awa sa Genesis 25:23). Ipasabut nga sa dihang si Isaac nakahibalo nga iyang napanalanginan si Jacob imbis si Esau, mahimo unta niya bakwion ang panalangin, pero wala niya buhata. Nakahibalo si Isaac nga ang panalangin sakto sa dihang siya miingon, "Ug siya gipanalanginan ko" (Genesis 27:33). (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 5.)
- Unsa ang gibati ni Esau sa dihang nakahibalo siya nga si Jacob maoy nahatagan sa panalangin sa katungod sa pagkatawo? (Genesis 27:41.)

Si Jacob Naminyo diha sa Pakigsaad (Pahibalo: Ang istorya ni Jacob ug sa iyang asawa hisgutan sa leksyon sa sunod semana.)

- Nganong gipadala ni Isaac si Jacob aron magpili og mapangasawa ngadto sa mga anak nga babaye ni Laban? (Genesis 28:1, 3–16.) Ipasabut nga si Laban igsoong lalaki ni Rebeka. Kon makigminyo si Jacob sa usa sa matinud-anong anak nga babaye ni Laban, siya maminyo diha sa pakigsaad.

Nagpinasayloay si Jacob ug Esau sa Usag usa ug Nagkauli

- Kapin sa baynte ka tuig human moadto si Jacob sa Padan-aram aron magminyo, mibalik siya sa yuta sa Canaan. Ngano nga siya nabalaka mahitungod sa ilang panagkita ni Esau sa iyang pagbalik? (Genesis 32:6–7, 11.) Unsa ang gibuhat ni Jacob sa dihang iyang nakita si Esau? (Genesis 33:3.) Unsay gibuhat ni Esau? (Genesis 33:4.) Unsay gibuhat si Esau sa dihang si Jacob misulat sa paghatag og mga gasa kaniya? (Genesis 33:8–11.) Ngano sa inyong hunahuna nga ang mga pagbati ni Esau ngadto ni Jacob nausab?
- Bisan og anaa ni Jacob ang katungod sa pagkatawo, unsay iyang gustong buhaton alang ni Esau? (Gusto niyang bahinan si Esau unsay anaa kaniya.) Unsa ang ubang mga hiyas ni Jacob? Itudlo nga ang matag igsoon magpinasayloay sa usag usa. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.) Unsay atong gihatagan og bili kon andam kitang mopasaylo?

Ang pangalan ni Jacob giusab ngadto sa Israel

- Sa dihang giusab sa Dios ang pangalan ni Jacob ngadto sa Israel, unsay iyang gisaad ni Jacob? (Genesis 35:11–12.) Kinsa pa ang nakadawat niini nga mga saad? (Tan-awa ang leksyon 9.) Ipasabut nga ang mga panalangin sa Abrahamic nga pakigsaad nagagikan ni Abraham ngadto ni Isaac, dayon ngadto ni Jacob ug sa iyang mga anak. Pinaagi ni Propeta Joseph Smith kini nga mga panalangin gipahiuli ug maangkon sa mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa mga ordinansa sa templo.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o dugang pa niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipasulti sa mga bata ang mahitungod sa maayong mga kasinatian nga ilang nasinati sa ilang kaugalingong mga igsoon. Pahinumdumi ang mga bata nga tungod kay ang mga pamilya mohangtud sa kahangturan, kinahanglang ilang higugmaon ug tabangan ang ilang mga igsoon.

   Ipaambit ang mosunod nga kinutlo ngadto sa mga bata:

   "Ang inyong pinakaimportante nga panaghigalaay kinahanglang uban sa inyong kaugalingong mga igsoon ug sa inyong amahan ug inahan. Higugmaa ang inyong pamilya. Pagmaunungon ngadto kanila. Tinuod nga pagpakabana sa inyong mga igsoon. Tabang sa pagpas-an sa ilang mga problema" (Ezra Taft benson, sa Conference Report, Abr. 1986, p. 56, *Ensign,* Mayo 1986, p. 43).

2. Pahisguti sa mga bata ang mga sitwasyon sa pamilya sama sa mosunod (gamita kini kon gikinahanglan ug dugangi sa uban aron mohaum sa mga panginahanglan sa inyong klase):

   - Ang inyong manghud nga babaye gusto nga kamo makigdula kaniya imbis moadto sa balay sa inyong amigo.
   - Ang inyong magulang nga lalaki nag-andam og panihapon ug mihangyo kaninyo nga motabang bisan og dili pa nimo turno.
   - Ang inyong igsoong lalaki nagtuon para sa eksam sa eskwelahan. Nagtan-aw kamo og programa sa telebisyon nga makabalda kaniya sa iyang pagtuon.

   Pila ka solusyon ang inyong mahunahuna alang niini nga sitwasyon? Unsa nga mga solusyon ang makahatag og temporaryo nga kalipay? Unsa nga mga solusyon ang makahatag og mahangturong kalipay? Awhaga ang mga bata nga magmapasayloon ug magmasinabuton diha sa panimalay.

3. Basaha ang mosunod nga lista ngadto sa mga bata. Ipapunting nila ang ilang mga kumagko sa itaas alang sa mga pagpili nga nagrepresentar sa mahangturong mga hiyas ug ipaubos alang sa mga pagpili nga dili (ipahaum kini nga lista sumala sa mga panginahanglan sa inyong klase):

   Manan-aw og sine sa Igpapahulay
   Mag-ampo inig pangaon
   Manikas sa eksam
   Mobasa sa mga kasulatan kada adlaw
   Makighigala sa usa ka estudyante sa eskwelahan kinsa walay daghang mga amigo
   Magbagulbol kon ang inyong mga ginikanan motawag para sa Family Home Evening
   Manglimpyo human mogamit
   Malipayong mobuhat sa mga buluhaton
   Pagpanigarilyo
   Buotang maminaw sa Primary

4. Pabutangi og dakong sensilyo o lingin nga karton sa usa ka bata ang usa ka mata, ipapiyong ang usa, ug dayon hinay-hinayon pagkuha ang butang palayo sa mata nga nagbuka. Ipasulti sa bata kon unsay iyang nakita nga gitabunan sa sensilyo ug unsay nakita sa dihang gikuha ang sensilyo.

   Ipasabut nga ang sensilyo nagrepresentar sa diha-diha nga tinguha, sama sa kagutom, nga nagbugkos kanato sa ubang mga butang sa atong palibut. Sama ni Esau, usahay atong masinati ang kapakyasan o kaguol tungod kay atong giilisan ang atong gikinahanglan kaayo sa unsay atong gusto nianang higayona.

   Itudlo ang daghang mga sitwasyon sama sa mosunod nga hisgutan sa mga bata:

   - Natintal kamo nga dili mosimba kay motan-aw og sports o mangayam.
   - Natintal kamo nga mopalit og dulaan imbis mobayad sa inyong ikapulo.

   Ipasabut nga ang mga tintasyon, sama sa sensilyo, makapugong nato nga makakita sa tibuok hulagway. Awhaga ang mga bata nga dili magpadala sa maong mga tintasyon.

5. *Giya ngadto sa Kasulatan*, "Pakigsaad sama kang Abraham" (p. 209). Ribyuha ang mga panalangin nga gihatag sa Ginoo ngadto ni Abraham nga nahisulat sa Genesis 28:4, 13–15. Ipasabut nga si Esau misalikway sa mga panalangin sa dihang nakigminyo siya sa gawas sa pakigsaad. Ipasabut ang ka importante nga magminyo diha sa templo, ug ipasabut nga ang mga panalangin gisaad ngadto ni Abraham ug sa iyang kaliwat moabut ngadto sa tanan kinsa modawat ug mosunod sa ebanghelyo ni Jesukristo.

6. Ribyuha ang istorya ni Jacob ug Esau kauban sa mga bata pinaagi sa pagpasulti sa lain-laing mga miyembro sa klase sa porsyon sa istorya. Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin niini nga istorya kauban sa ilang mga pamilya ug hisguti ngano nga si Esau misalikway sa iyang katungod sa pagkatawo.

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Help Me, Dear Father" (*Children's Songbook,* p. 99) ["Tabangi Ko, Mahal nga Amahan" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo ninyong ihatag ang inyong pagpamatuod mahitungod sa kaimportante nga makabaton og mahangturong mga hiyas. Pahinumdumi ang mga bata nga makapili sila niana nga adunay mahangturong bili. Awhaga sila nga maghunahuna mahitungod sa mga pagpili nga ilang himoon ug mag-ampo alang sa giya nga mopili sa maalamong paagi.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 33:1–15 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Jacob ug ang Iyang Pamilya

Leksyon
14

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makabaton og tinguha nga magmatinuoron ug adunay kaligdong.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 28:1–5—Gipalakaw si Jacob aron mangita og mapangasawa sa mga anak nga babaye ni Laban?
   - Genesis 29:1–30—Naminyo si Jacob kang Leah ug Rachel.
   - Genesis 29:31–35; 30:1–13, 17–24; 35:16–19—Natawo ang mga anak nga lalaki ni Jacob.
   - Genesis 30:25–35, 43—Mitrabaho og dugay si Jacob alang kang Laban ug miuswag.
   - Genesis 31:1–18, 38–46, 52–55—Si Jacob ug ang iyang pamilya mibiya ni Laban.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Dako nga tsart sumala sa gipakita sa katapusan sa leksyon. (Pahinumdum: Tipigi kini nga tsart aron magamit sa leksyon 15.)

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang tsart nga imong giandam. Ipasabut nga kini nga tsart nagpakita kon sa unsa nga paagi ang mga tawo sa basahon ni Genesis may kalabutan sa usag usa. Pasulati sa mga bata ang mga blangko sa tsart sa mga pangalan sa mga tawo nga gihulagway sa mga timaan sa ubos.

- Ang Ginoo nakigsaad kaniya nga ang iyang mga kaliwatan maghupot sa priesthood ug mosangyaw sa ebanghelyo sa tibuok kalibutan. (Abraham)
- Gipanalanginan siya nga manganak og anak nga lalaki sa iyang katigulangon. (Sara)
- Gisugo ang iyang amahan sa Ginoo sa paghalad kaniya isip usa ka sakripisyo. (Isaac)
- Matarung siya nga inahan sa kaluha nga lalaki. (Rebeka)
- Iyang gibaligya ang iyang katungod sa pagkatawo alang sa pagkaon. (Esau)

- Mituman siya sa iyang amahan pinaagi sa pagbiyahe ngadto sa panimalay sa iyang uyoan aron mangita og pangasaw-on. (Jacob)

Ipasabut ang relasyon niining unom ka mga tawo. Sultihi ang mga bata nga ang nahibiling mga blangko sulatan panahon sa leksyon.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Jacob ug sa iyang mga asawa ug mga anak gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Samtang inyong itudlo ang istorya, ipasabut nga si Jacob naningkamot pag-ayo nga magbaton og kaligdong ug magmatinuoron sa uban.

Mahimo usab nga inyong ipasabut nga si Jacob gimandoan nga mangasawa og labaw sa usa. Ipadugang sa mga bata ang mga pangalan sa mga asawa ug mga anak ni Jacob diha sa tsart kon mahisgutan sa leksyon. (Kon gusto ninyong idugang ang anak nga babaye ni Jacob, nga si Dinah, diha sa tsart, paghimo og lugar alang kaniya.)

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga si Jacob miadto sa panimalay ni Laban? (Genesis 28:1–5; pahinumdumi ang mga bata nga si Jacob magminyo diha sa pakigsaad pinaagi sa pagpakasal sa usa ka matinud-anong anak nga babaye ni Laban.) Ngano nga ang kaminyoon sa pakigsaad importante kaayo? (Ang hingpit nga mga panalangin sa pakigsaad nga gihimo ni Abraham sa Ginoo alang lamang niadtong kinsa magminyo ubos sa pakigsaad [diha sa templo].)
- Unsa nga pakigsaad ang gihimo sa Ginoo kang Abraham? Ipasabut nga kini nga pakigsaad nagpadayon sa mga anak ni Jacob ug sa ilang mga pamilya ug gipahiuli sa atong panahon. Pahinumdumi ang mga bata nga ang tanang nabunyagan mahimong mga anak ni Abraham ug makadawat sa tanang mga panalangin sa priesthood, nga naglakip sa gasa sa Espiritu Santo, patriyarkal nga mga panalangin, ug sa tanang mga ordinansa sa templo. Sa unsang paagi nga mahimo kitang takus sa pagdawat sa samang mga panalangin nga gisaad ngadto ni Abraham?
- Sa unsa nga paagi gidawat si Jacob ni Laban? (Genesis 29:13.) Ngano nga si Jacob giabi-abi sa panimalay ni Laban? (Genesis 29:14.)
- Sa dihang gitanyagan ni Laban si Jacob og suweldo alang sa iyang trabaho, unsa ang gipangayo ni Jacob? (Genesis 29:18.) Unsay gisulti ni Laban? (Genesis 29:19.) Nganong andam man si Jacob nga motrabaho og pito ka tuig aron maminyo kang Rachel? (Genesis 29:18, 20.) Sa dihang nahuman na ang pito ka tuig, giunsa ni Laban sa pagpakyas ang iyang saad? (Genesis 29:21, 23, 25.) Unsa nga rason ang gihatag ni Laban sa iyang mga aksyon? (Genesis 29:26.) Unsa unta ang laing mabuhat ni Laban. Samtang inyong hisgutan kini nga mga pangutana, tabangi ang mga bata nga makasabut nga si Jacob nagtrabaho pag-ayo aron iyang matuman ang iyang bahin sa kasabutan ni Laban, pero si Laban wala magmatinuoron kaniya. Mahimong mogahin kamo og pipila ka minuto sa paghisgot nga kinahanglang

magbantay kita kon kita mohimo og mga saad ug kinahanglang motrabaho kita pag-ayo sa pagtuman niini. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)

- Ipasabut nga paglabay sa usa ka semana gikasal si Jacob ni Rachel. Pila pa ka tuig ang giuyunan ni Jacob nga motrabaho kang Laban human siya maminyo ni Rachel? (Genesis 29:30.) Kinsa pa ang giminyoan ni Jacob? (Genesis 30:4, 9.) Unsa ang mga pangalan sa dose ka mga anak ni Jacob? (Genesis 35:23–26.) Ipasabut sa mga bata nga kining dose ka mga anak nga lalaki mao ang sinugdanan sa dose ka mga tribo sa Israel. Sa dihang ang matag anak nga lalaki naminyo ug adunay mga anak, mga apo, mga apo sa tuhod, ug uban pa, ang mga pamilya midako pag-ayo nga kini gitawag og mga tribo.
- Sa dihang si Jacob nakahukom sa pagdala sa iyang pamilya ug mobalik sa iyang kanhi pinuy-anan, nganong gusto ni Laban nga magpabilin si Jacob? (Genesis 30:27.)
- Sa paghukom unsay isuhol ni Laban kang Jacob, unsa ang gisugyot ni Jacob? (Genesis 30:30–32.) Unsa ang gibati ni Laban ug sa iyang mga anak sa paglambo ni Jacob? (Genesis 30:43; 31:1–2.) Unsay gisulti sa Ginoo nga buhaton ni Jacob? (Genesis 31:3.)
- Unsa ang gihimo ni Jacob alang ni Laban sa baynte ka tuig nga siya nagtrabaho kaniya? (Genesis 31:38–41.) Sa unsa nga paagi nanikas si Laban ni Jacob sa daghang katuigan? (Genesis 31:7.) Giunsa sa pagpanalangin sa Ginoo si Jacob tungod sa iyang pasensya? (Genesis 31:8–9.) Itudlo nga kon kita mobuhat unsay matarung, kon dunay manikas kanato ang Ginoo nakahibalo gayud sa atong sitwasyon ug mopanalangin kanato sa atong pagpailub ug pagkamatarung (tan-awa sa Genesis 31:12).
- Ngano nga importante nga magmatinud-anon sa tanang mga panahon? Ngano nga dili kamo makasalig sa usa ka tawo nga dili mosulti kanunay sa kamatuoran? Itudlo nga kon kita mosulti lamang sa kamatuoran kon kini sayon, ang uban dili mosalig kanato ug dili motuo kanato kon kita mosulti sa kamatuoran. Unsaon nato nga makaangkon sa pagsalig sa atong mga ginikanan?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Paghimo og kopya alang sa matag bata sa worksheet sa katapusan sa leksyon, o buhata ang kalihokan isip usa ka klase.
2. Hisguti ang paghimo og mga saad kauban sa mga bata.
   - Unsay buot ipasabut sa paghimo og usa ka saad? (Sa pag-uyon sa pagbuhat o dili pagbuhat og butang.) Pahinumdumi ang mga bata nga sa diha nga gibunyagan kita, mihimo kita og pakigsaad, o panaad, sa pagsunod sa mga sugo sa Langitnong Amahan. Usa sa mga butang nga atong gisaad mao ang pagsulti sa kamatuoran ug pagtuman sa atong pulong.
   - Ngano nga importante ang pagtuman sa atong mga saad? Ipasabut nga lisud ang pagsalig sa usa ka tawo nga dili motuman og saad. Awhaga ang

mga bata nga hunahunaon pag-ayo ang mga saad sa dili pa kini himoon. Mas maayo nga ang ubang mga saad dili himoon, sama sa pagsaad nga dili mosulti sa kamatuoran mahitungod sa butang nga nahitabo.

Ipapaminaw sa mga bata ang mosunod nga lista sa mga butang nga ilang gisaad nga buhaton. Ingna sila sa pagpataas sa ilang tuong kamot kon sila nagtuo nga kini usa ka maayo nga saad nga himoon. Dayon hisguti ang matag saad ug ang mga sangputanan sa paghimo o paglapas niana nga saad.

Inyong giingnan ang inyong amigo nga kamo makigkita kaniya aron magkuyog padulong sa eskwelahan.

Miingon kamo nga mohatag kamo og pakigpulong sa Primary sunod semana.

Imong giingan ang imong amiga nga tabangan nimo siya nga maghimog *trick* sa iyang igsoong lalaki.

Imong giingnan ang imong inahan nga imong atimanon ang imong manghud nga babaye inig uli nimo gikan sa ekwelahan.

Imong giingnan ang imong mga amigo nga dili ka motug-an kon kinsay nakabuak sa bintana sa silingan.

Imong gisultihan ang imong inahan nga mouli ka inig alas singko.

3. Ipakita ang usa ka pitaka o laing nindot nga butang. Ingna ang mga bata nga magpakaaron-ingnon nga nakit-an nila kini nga butang sa ilang pagpaingon sa simbahan. Wala sila makahibalo kinsa ang tag-iya, ug natintal sila nga ilang tagoon ang ilang nakit-an. Pahisguti nila unsay ilang himoon niini. Mahimong sultihan nimo ang mga bata kon asa ibutang ang mga butang nga nawala ug nakit-an sa inyong *meetinghouse.* Awhaga sila sa pag-uli sa bililhong mga butang nga ilang nakit-an ngadto sa tawo nga makatabang kanila sa pagpangita sa tag-iya.

4. Isulat ang matag pangalan sa mga bata sa laing piraso sa papel ug ibutang kini sa sudlanan. Basaha ang usa sa mosunod nga mga sitwasyon; dayon pagkuha og pangalan gikan sa sudlanan ug hangyoa kanang bataa sa pagsulti unsay angay nga buhaton. Pagkahuman, pakuhaa ang bata sa sunod nga pangalan. Kon ang klase gamay ra, ibalik ang mga pangalan sa sudlanan human sa matag gamit aron ang usa ka bata makatubag og labaw sa usa ka pangutana. Mahimo kamong modugang og laing mga ehemplo.

Gihatagan ikaw og sobra nga sukli sa tindahan.

Nakalimot ikaw sa paghimo sa imong buluhaton sa eskwelahan. Natintal ka sa pagsulti sa magtutudlo nga ikaw nasakit.

Nagdula ka sa dulaan sa usa ka amigo sa dihang naguba kini.

Duna kay gustong paliton ug ang pitaka sa imong inahan anaa sa lamesa.

Imong gigamit ang butang sa imong amahan nga wala mananghid ug nawala kini.

Nabiyaan sa imong amigo ang dulaan sa inyong balay. Mao kining butanga nga gusto nimo kaayo.

Imong giandam ang pagdula samtang ang imong amiga mikuha og mainom nga tubig. Nakahunahuna ka nga samtang wala siya imong andamon ang dula aron ikaw makadaog.

Aksidente nimong nabuak ang butang nga iya sa laing tawo. Giingnan ka sa imong mga amigo nga kon kini aksidente, dili ka kinahanglang moangkon niini.

Nakita nimo ang papel sa eksamen sa laing bata. Nakahibalo ka nga kasagaran husto ang iyang tubag.

5. Ipabasa sa mga bata ang Exodo 20:15–16. Ipasabut nga mao kini ang duha sa napulo ka sugo nga gihatag sa Ginoo. (Ipasabut nga ang "pagsulti og bakak" nagpasabut nga pagpamakak mahitungod sa usa ka tawo.) Ngano nga kini nga mga kasugoan importante nga sundon?

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo nimong ihatag ang imong pagpamatuod sa ka bililhon sa pagkamatinuoron. Awhaga ang mga bata nga magbantay sa pagsulti sa kamatuoran ug magmatinuoron sa tanan nilang buhaton. Ipamatuod nga kon buhaton nila kini, ang Langitnong Amahan motabang ug mopanalangin kanila. Awhaga ang mga bata sa paghisgot sa ka importante nga magmatinuoron sa ilang mga pamilya.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 29:15–30 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Ang Pamilya ni Jacob

Mahimo ninyong gamiton ang tsart nga adunay mga pangalan nga gitabunan, o mahimo ninyong drowingon ang tsart sa pisara ug maghimo og mga kopya sa blangko nga tsart alang sa mga miyembro sa klase. Ang nahuman nga tsart makita sama niini.

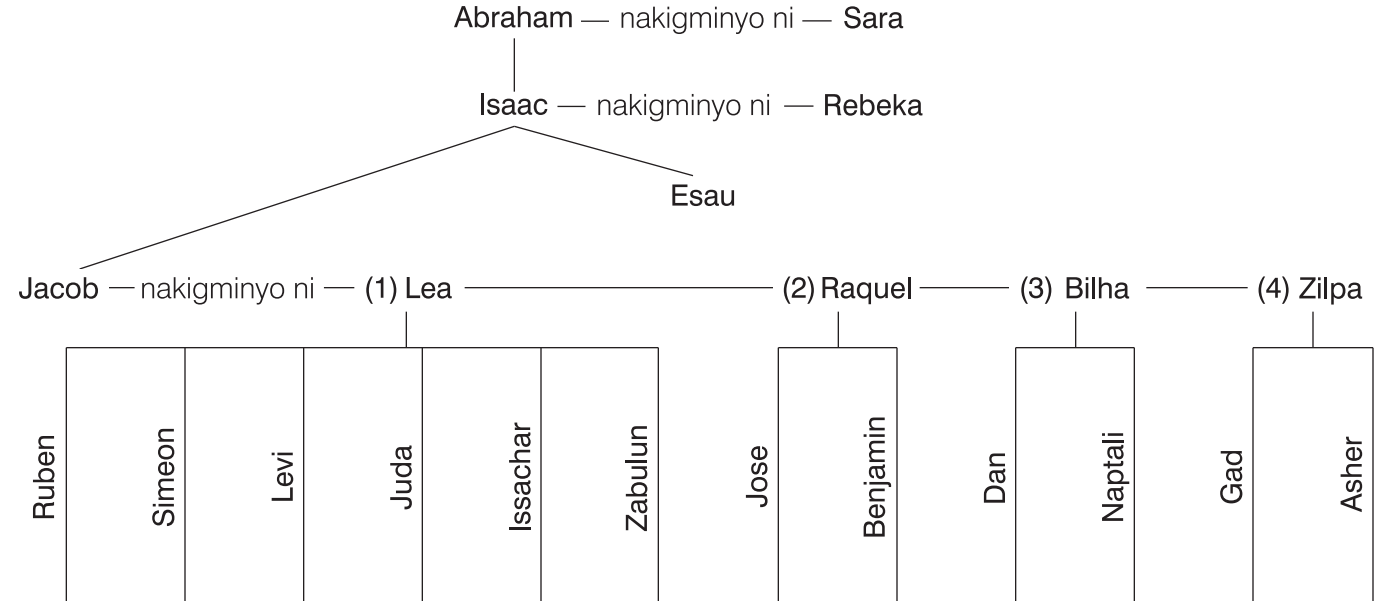

Ang Pamilya ni Jacob

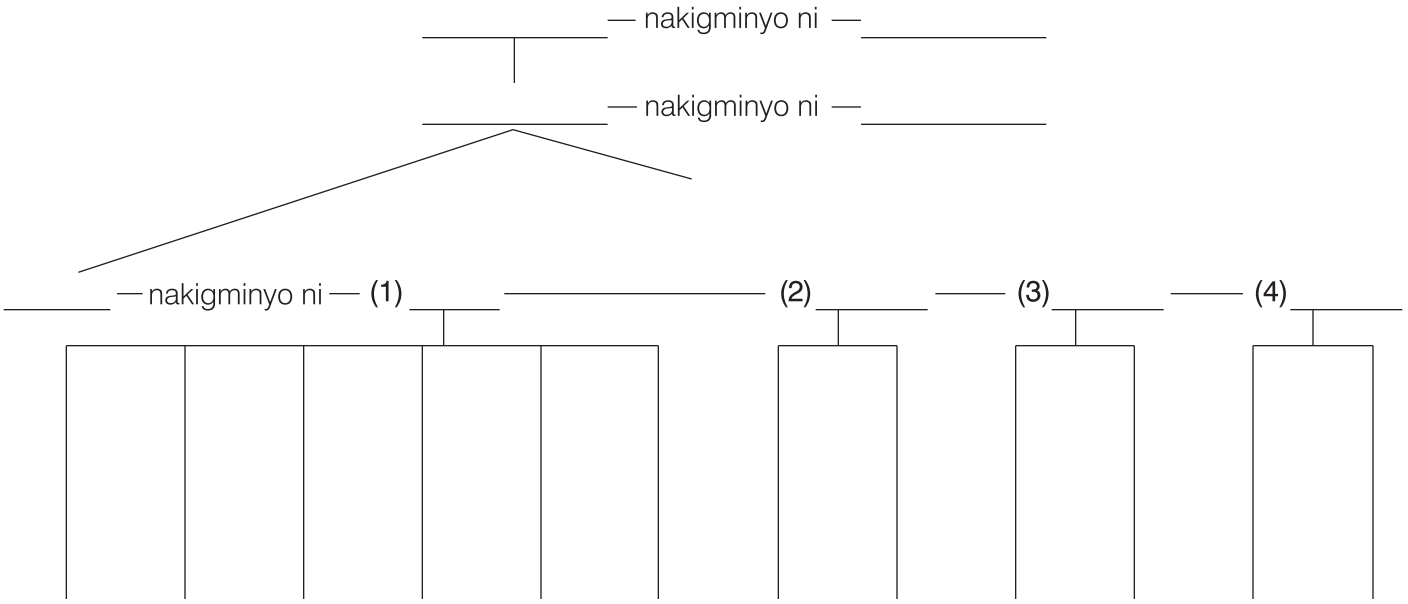

Mahimo Akong Matinuoron nga Tawo.

Sulati ang matag blangko sa angay nga tubag.

A. Kon mosunod ako sa mga lagda sa dula, nagmatinuoron ako. Ang usa ka matinuoron nga tawo dili _____ .

B. Dili nako kuhaon ang mga butang nga dili akoa. Ang usa ka matinuoron nga tawo dili _____ .

C. Kon ako pangutan-on unsay akong nahibaloan sa nahitabo, akong isulti ang akong nahibaloan. Ang usa ka matinuoron nga tawo _____ _____ _____ .

D. Mahimong maproblema ang tawo nga wala nako kagustohi pinaagi sa pagsulti og dili mao mahitungod kanila. Dili nako kini buhaton tungod kay ang matinuoron nga tawo dili _____ _____ _____ .

E. Nanghulam ako og libro sa akong amigo. Ganahan kaayo ko niini ug natintal ko nga dili iuli, pero iuli nako kini kon mahuman na ko sa pagbasa, tungod kay ang matinuoron nga tawo _____ _____ _____ .

F. Nakahibalo ko og mangil-ad nga butang sa usa ka tawo, pero dili nako kini ipanulti tungod kay ang matinuoron nga tawo dili _____ .

G. Nakalimot sa pagtuon alang sa eksam sa eskwelahan. Kon tan-awon nako pag-ayo, akong makita ang tubag sa papel sa estudyante sunod kanako. Dili ako mangopya sa tubag sa lain, tungod kay ang usa ka matinuoron nga tawo dili _____ .

H. Akong gisaaran ang akong igsoong babaye nga akong igahin ang akong hapon nga makigdula kaniya. Dayon ang akong amigo miimbitar nako nga manan-aw og sine. Makigdula gyud ko sa akong manghud nga babaye tungod kay ang matinuoron nga tawo _____ _____ .

Tubag: a. manikas; b. mangawat; c. mosulti sa tinuod; d. mamakak; e. mouli sa hinulaman nga butang; f. molibak; g. mangopya; h. motuman sa mga saad

Leksyon
15

Si Jose Gibaligya ngadto sa Ehipto

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga bisan og dili kita kanunay makakontrol sa mga butang nga nahitabo kanato, makakontrol kita sa atong mga kinaiya.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 37:1–4—Gimahal ni Jacob ug pinalabi si Jose; ang iyang mga igsoon nasuko kaniya.
   - Genesis 37:5–11—Nagdamgo si Jose nga ang iyang mga ginikanan ug mga igsoon moyukbo kaniya.
   - Genesis 37:12–36—Gibaligya si Jose sa iyang mga igsoon ngadto sa Ehipto.
   - 1 Nephi 5:14—Gibaligya si Jose ngadto sa Ehipto aron maluwas ang iyang pamilya.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Paghimo og tawo-tawo nga papel nagrepresentar sa dose ka anak nga lalaki ni Jacob pinaagi sa pagpilo og katunga nga pinatindog sa 8 1/2" x 11" nga papel (tan-awa ang hulagway 1), pil-on kini sama sa paypay (tan-awa sa hulagway 2), himoan og yano nga drowing (tan-awa ang hulagway 3), ug guntingon, ibilin ang mga kamot ug mga tiil nga magkasumpay (tan-awa sa hulagway 4). Pagkahuman ninyog himo og dose ka hulagway, linyaha kini. Isulat ang mga pangalan sa mga anak ni Jacob diha sa hulagway: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issachar, Zabulun, Dan, Naptali, Gad, Aser, Jose, Benjamin.

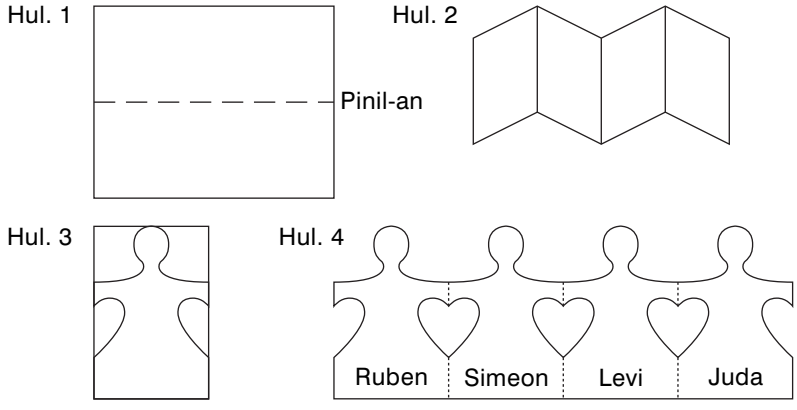

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka perlas ug balas (kon anaa).
   c. Mga Hulagway 6-16, Jose Gibaligya sa Iyang mga Igsoon (Pakete sa Hulagway sa Ebanghelyo 109, 62525), ug 6-17, Tuway ug Perlas.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pangutan-a ang mga bata kon nakasulay ba sila nga adunay misulod sa ilang mata nga gamay nga butang sama sa balas. Unsay bation niini? Ipakita sa mga bata ang litrato sa tuway ug perlas, o kon anaa, ipakita ang usa ka perlas ug balas. Ipasabut nga ang butang nga maanindot sama sa perlas molambo tungod sa pagkasaghidsaghid niini sa balas sa sulod sa kinsahon nga tuway. Ipasabut nga adunay mga butang sa atong mga kinabuhi nga makapalagot, sama sa nasakitan, nahigawad, dili maayo ang pagtagad, o sayop nga gihukman. Mahimo kitang magbagulbol, masubo, masuko, masilos, o magbaton kita og positibo nga kinaiya ug himoon nga nindot ang sitwasyon. Ang atong mga aksyon ngadto sa uban magdepende kon unsay *atong* gusto kay sa unsay *ilang* gibuhat. Ipasabut nga ang atong mga kinaiya nagdeterminar sa atong mga aksyon. Sa atong pagtuon mahitungod ni Jose ug sa iyang mga igsoon atong makita kon sa unsa nga paagi nakaapekto kanila ang ilang mga kinaiya.

Ribyuha sa mga bata nga si Jacob, kansang pangalan giusab ngadto sa Isarael, mao ang anak nga lalaki ni Isaac ug apo ni Abraham, nga siya adunay upat ka asawa: Lea, Raquel, Bilha (katabang ni Raquel), ug Zilpa (katabang ni Lea), ug nga siya ug ang iyang mga asawa adunay dose ka mga anak nga lalaki ug usa ka anak nga babaye, kansang pangalan mao si Dina. Maggunit sa tawo-tawo nga papel, kuhaa kini tagsa-tagsa samtang inyong hinganlan ang mga anak, maghatag og gibug-aton sa pangalan ni Jose ug katungdanan sa pamilya (o mahimo ninyong ilista ang mga pangalan sa mga anak ni Jacob sa pisara).

Istorya sa Kasulatan

Gamita ang litrato ni Jose ug sa iyang mga igsoon sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa asoy gikan sa Genesis 37 mahitungod sa pagkabaligya ni Jose ngadto sa Ehipto. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Hisguti sa mga bata kon sa unsa nga paagi nakaapekto ang mga kinaiya ni Jose ug sa iyang mga igsoon sa ilang mga aksyon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Pilay edad ni Jose sa dihang iyang nadawat ang iyang nindot nga kupo? (Genesis 37:2–3.)
- Sa dihang nakita sa mga igsoong lalaki ni Jose nga mas gihigugma ni Jacob si Jose kay sa iyang paghigugma kanila, unsay ilang reaksyon? (Genesis 37:4.) Unsa sa inyong hunahuna ang gipasabut nga ang mga igsoong lalaki “dili

makahimo sa pagsulti sa makigdaiton gayud" ngadto ni Jose? Kon ang ubang mga tawo adunay mga kabtangan, mga talento, o atensyon nga gusto natong maangkon, unsaon nato sa paglikay sa mga pagbati sa kasina o dili makagusto kanila?

- Unsa ang gidamgo ni Jose? (Genesis 37:5–9.) Ipasabut nga ang *pagkamati-nahuron* nagpasabut sa pagyukbo sa labaw sa pagpakita og tinuoray nga pagtahud. Unsay gibati sa mga igsoon ni Jose ug sa iyang amahan mahitunod sa mga damgo ni Jose? (Genesis 37:8, 10–11.)
- Unsa ang tubag ni Jose sa dihang ang iyang amahan mihangyo kaniya nga mobiyahe og kwarentay singko ka milya ngadto sa Shechem aron sa pagsusi kon ang iyang mga igsoon maayo ra ba? (Genesis 37:13–14.) Unsay atong makat-unan sa mga kinaiya ni Jose sa dihang nagpadayon siya sa pagpangita sa iyang mga igsoon bisan human sila moadto sa Dothan? (Genesis 37:16–17.) Dugang sa iyang pagkaandam sa pagserbisyo, nag-pakita siya og paglahutay ug pagkamasulundon sa pagbaktas og dili mominos sa dose ka milya aron matuman ang iyang buluhaton.
- Sa dihang nakita sa mga igsoon ni Jose nga siya nagsingabut, unsay misangpot sa ilang mga kinaiya sa pagkaseloso ug kasilag? (Genesis 37:18–20.) Ipasabut nga ang *pagkunsabo* nagpasabut nga sekretong naghimo og plano batok sa usa ka tawo.
- Kinsa nga igsoon ang misulay sa pagtabang ni Jose? (Genesis 37:21–22, 29–30.) Ipasabut nga si Ruben nagplano nga sekretong mobalik ug kuhaon si Jose gikan sa lungag. Sa dihang nakita ni Ruben nga nawala si Jose, iyang gigisigisi ang sinina timailhan sa kasubo.
- Sa unsa nga paagi giilad sa mga igsoon ang ilang amahan mahitungod ni Jose? (Genesis 37:31–33.) Unsa sa inyong hunahuna ang gibati sa mga igsoon ni Jose human nila mapahilayo si Jose ug nakaingon sa kaguol sa ilang amahan?
- Unsay inyong bation kon kamo binuangan sama ni Jose? Sa unsang paagi nga ang mga kinaiya, kasilag, kasina, kahigawad, ug kasilag makadaot? Ipasabut sa mga bata nga sila magpadayon sa pagtuon mahitungod ni Jose sa sunod nga duha ka leksyon, ug ilang makat-unan nga, bisan og si Jose adunay daghang mga pagsulay isip usa ka sulugoon, usa ka piniriso, ug bantugang lider, kanunay niyang gibuhat ang matarung nga mga butang inubanan sa matarung nga kinaiya. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipadrama sa klase ang istorya ni Jose nga gibaligya ngadto sa Ehipto. Mahimo kang mogamit og pipila ka yano nga mga *props,* sama sa kupo, baynte ka sensilyo o butang nga magrepresentar sa mga sensilyo, usa ka piraso sa panapton, ug uban pa. Pag-andam og piraso sa papel gikan sa istorya sa kasulatan sama sa mosunod, o ipabasa sa mga bata ang istorya gikan gayud sa mga kasulatan:

Jose — Nagdamgo ako nga nagbugkos kita ug mga binangan sa kapatagan, ug akong binugkos mitindog ug mituy-od, ug ang inyong binugkos mialirong, ug miyukbo sa akong binugkos.

Igsoon 1: Magahari ba diay ikaw kanamo? Misamot pa gayud ang among kasuko kanimo tungod sa imong mga damgo.

Igsoon 2: Ania karon, nagapadulong nganhi kining tigdamgo. Patyon nato siya ug ihulog nato siya sa gahong.

Ruben — Dili kinahanglan nga ato siyang patyon. Igo na nga ihulog nato siya sa gahong.

Juda — Ibaligya nato siya niining mga Ismaelihanon. Nianang paagiha makakwarta pa kita ug dili mamansahan ang atong mga kamot sa iyang dugo.

Igsoon 3: Mopatay kita og usa ka nati nga karnero ug bas-on ang kupo ni Jose sa dugo.

Igsoon 4: Atong ipakita sa atong amahan ug sultihan siya nga ato kining nakit-an.

Jacob: Mao kini ang sinina sa akong anak. Usa ka mapintas nga mananap ang mipatay kaniya.

2. Kon adunay lemonsito, pagdala og usa nga nipis ang pagkahiwa aron matilawan sa mga bata. Dayon ipasabut nga mahimo nato nga ang lemonsito dili kaayo aslom pinaagi sa pagdugang og asukar ug tubig ngadto sa lemonsito juice ug maghimo og lemonada. Ipaambit ang mosunod nga kinutlo ni Elder Hartman Rector Jr.

   "Gibaligya si Jose sa iyang kaugalingong mga igsoon isip usa ka ulipon ug gipalit ni Potiphar, usa ka kapitan sa gwardya ni Paraon. Pero bisan isip usa ka ulipon nga sulugoon, gihimo ni Jose ang matag kasinatian ug tanang mga sitwasyon bisan unsa pa ka lisud ngadto sa butang nga maayo.

   ". . . Si Jose, bisan og usa ka ulipon ug dili gayud unta angay niining kahimtanga, bisan pa niana nagpabilin nga matinud-anon ngadto sa Ginoo ug nagpadayon sa pagsunod sa mga sugo ug naghimo og maayong butang sa iyang mapait nga kahimtang. Ang mga tawo nga sama niini dili malupig, tungod kay dili sila mohunong. Aduna silay sakto, positibo nga kinaiya, ug ang panultihon ni Dale Carnegie magamit dinhi: Kon sa imong pagtuo aduna kay lemon, mahimong magbagulbol ka sa kaaslom niini, o makahimo ka og lemonada. Anaa ra kana kanimo" (sa Conference Report, Okt. 1972, p. 170, o sa *Ensign*, Ene. 1973, p. 130, tan-awa usa sa Genesis 37; 39:1–4).

3. Tabangi ang mga bata nga makasabut ug makamemorya sa usa o sa duha ka mosunod nga mga kasulatan:

   "Ang kasingkasing nga malipayon maoy usa ka maayong tambal: apan ang usa ka masulub-on nga espiritu nagapauga sa mga bukog" (Proverbio 17:22).

   "Kita nasayud nga diha sa matag usa ka butang ang Dios nagabuhat og maayo uban kanila nga nahigugma" (Mga Taga-Roma 8:28).

   Isulat sa pisara o paghimo og tsart sa unang letra sa matag pulong nga memoryahon. Sama pananglit, himoa ang mosunod nga tsart alang sa mga pulong sa Proverbio 17:22:

A k n m m u k m t a a u k m n e n s m b

Itudlo ang mga letra samtang inyong isulti ang matag pulong. Balika pagsulti ang kasulatan sa pipila ka higayon ug ipasubli kini sa mga bata kon sila makahimo. Sa dili madugay dili na sila magkinahanglan sa tsart. (Alang sa dugang nga mga ideya sa pagmemorya sa mga kasulatan, tan-awa sa pahina xii sa "Mga Tabang alang sa Magtutudlo.")

4. Pangutan-a ang mga bata kon unsay ilang buhaton sa mosunod sa mga sitwasyon kon sila adunay dili maayo nga kinaiya, ug kon unsay ilang buhaton kon sila adunay maayo nga kinaiya:

   a. Mibalhin kamo ngadto sa bag-ong lugar ug nabalaka nga wala kamoy mga amigo.

   b. Ang imong manghud nga lalaki mikaon sa pagkaon nga imoha.

   c. Ang imong magtutudlo kanunay nga masuko diha sa klase.

   d. Nasakit ikaw ug dili makabangon.

   e. Naglisud kamo sa pagsabut sa inyong *homework.*

5. Ipakigbahin ang mosunod nga tambag mahitungod sa kinaiya ni Presidente Howard W. Hunter:

   "Gusto kong masayud kamo nga aduna gayuy mga kalisud kanunay sa mortal nga kinabuhi, ug aduna gayud kanunay. Apan ang pagkahibalo sa unsay atong nahibaloan, ug ang pagpuyo kon unsay angay nga pagpuyo, wala gayuy dapit, walay ikapasangil, sa pagkahanap sa panglantaw ug pagkawala sa paglaum. . . .

   ". . . Manghinaut ako nga dili kamo motuo sa tanang mga kalisud sa kalibutan nga gihan-ok sa inyong dekada, o nga ang mga butang wala pa sukad nga ingon kagrabe alang kaninyo sa personal, o nga kini dili na gayud pa mausab. Akong ipaniguro kaninyo nga ang mga butang mas migrabe ug kini sa kanunay mamaayo pa. Mao gayud kana ilabi na kon kita magsunod ug mahigugma sa ebanghelyo ni Jesukristo ug mohatag niini og higayon nga magmalampuson sa atong mga kinabuhi" ("An Anchor to the Souls of Men," *Ensign*, Okt. 1993, p. 70).

6. Ipasulti og usab sa mga bata ang ika-trese nga artikulo sa hugot nga pagtuo. Ipasabut nga kini nga artikulo sa hugot nga pagtuo nagpasabot unsa nga mga kinaiya ang atong gikinahanglan aron magmalipayon.

7. Ribyuha ang istorya ni Joseph Smith kauban sa mga bata. Mahimo ninyong ipakita ang bahin sa video *Joseph and His Brothers* (53152), nga adunay kompleto nga teksto sa King James Version sa Genesis 37–50. Mahimo usab ninyong awhagon ang mga bata nga motan-aw niini nga video kauban sa ilang mga pamilya.
8. Kantaha o isulti ang mga pulong sa "I'm Trying to Be Like Jesus" (*Children's Songbook,* p. 78) ["Maninguha Ko Pagsunod ni Kristo" (*Songbook sa mga Bata*)] 0 "Choose the Right Way" (*Children's Songbook,* p. 160) ["Pilia ang Matarung nga Paagi" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod sa mga bata nga pinaagi sa atong pagtuo ni Jesukristo makabaton kita og maayong kinaiya, nga maoy makatabang kanato nga mohimo og labing maayo sa matag sitwasyon. Kon atong buhaton mas magmalipayon kita ug makabuhat og maayo kay sa maguol, makulangan sa kalagsik ug tinguha sa pagbuhat og maayong mga butang.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 37:18–36 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
16

Jose sa Ehipto

Katuyoan

Aron sa pag-awhag sa mga bata nga himoon nilang putli ang ilang mga kaugalingon pinaagi sa pagpalayo gikan sa mga tintasyon ug magpaduol ngadto sa Ginoo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 39—Si Jose, nga gibaligya ngadto sa Ehipto, miserbisyo ni Potiphar, giakusahan, ug gibalhog sa prisohan.
   - Genesis 40—Gihubad ni Jose ang mga damgo sa mayordomo ug panadero sa Paraon.
   - Genesis 41—Gihubad ni Jose ang mga damgo ni Paraon, mangandam alang sa kagutom, ug nagmando sa Ehipto.
2. Dugang nga basahonon: Salmo 24:3–5—Kadtong adunay limpyo nga mga kamot ug putli og mga kasingkasing mobarug sa balaang mga dapit sa Ginoo.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Duha ka mga magnet, ang usa gi-labelan og “Dios” ug ang lain gi-labelan og “Satanas,” ug usa ka lansang, alpiler, o klip sa papel. O laing pang-atensyon nga kalihokan pagdrowing og yanong hulagway sa tawo sa usa ka piraso sa papel.
   c. Mga Hulagway 6-18, Si Jose Nagdumili sa Asawa ni Potiphar (Pakete sa Hulagway sa Ebanghelyo 110; 62548), ug 6-19, Si Jose ug ang Mayordomo ug ang Panadero.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Sultihi ang klase nga ang lansang, alpiler, o klip sa papel nagrepresentar kanato. Ibutang kini taliwala sa duha ka mga magnet sa patag nga lugar aron kini madani sa usa o sa lain. Ipakita nga kon layo kita gikan ni “Satanas” wala kaayo siyay gahum sa pagtintal kanato. Samtang inyong ipaduol ang metal nga butang sa magnet nga nagrepresentar sa Dios, ipasabut nga kon magpuyo kita duol sa Ginoo, mas maimpluwensya kita sa iyang kaayo. Kon mangita kita sa maayo, dili kaayo kita maimpluwensya nianang dautan.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Hangyoa ang mga bata sa inyong klase nga maoy "mga hangin sa tintasyon." Guniti ang palid sa papel nga adunay drowing niini sa usa ka daplin ug ibalhin kini duol sa mga bata samtang ilang huypon padulong sa papel. Ipakita nga kon inyong lihokon ang papel palayo sa dautang mga impluwensya, dili kaayo kini matandog nila. Kon gusto kitang magpadayon nga makanunayon ug dili matarug atubangan sa dautan, kinahanglan nga magpalayo kita sa tintasyon.

Istorya sa Kasulatan

Paggamit sa mga litrato sa tukma nga mga panahon, itudlo ang istorya ni Abraham gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Mahimo ninyong ipakita ang bahin sa video sa *Joseph and His Brothers* (53152) panahon sa leksyon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

Si Jose Nagpabilin nga Putli

Samtang nagserbisyo si Jose sa panimalay ni Potiphar, nagpabilin siyang mapasaligon [*committed*] sa personal nga kaputli ug pagsunod sa mga kasugoan sa Dios.

- Giunsa sa pagtratar si Jose samtang sulugoon siya ni Potiphar? (Genesis 39:3–6.) Ngano sa inyong pagtuo nga misalig si Potiphar ni Jose ug mihatag kaniya sa maong responsibilidad? Unsaon nato nga maangkon ang pagsalig sa ubang mga tawo?
- Sa dihang misulay ang asawa ni Potiphar sa pagtintal ni Jose nga mobuhat og sayop, giunsa niya nga magpabilin nga putli? (Genesis 39:8–10, 12.) Unsay atong mahimo kon kita tintalon sa pagbuhat og butang sayop. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Bisan og si Jose sayop nga giakusahan ug gibalhug sa prisohan, giunsa siya sa pagpanalangin sa Ginoo? (Genesis 39:21–23.) Kon kamo wala tarunga pagtratar o gisilotan nga dili makiangayon, unsay inyong mahimo aron magpadayon ang Espiritu sa Ginoo?

Gigiyahan si Jose sa Gahum sa Ginoo

Gihubad ni Jose ang mga damgo sa mayordomo ug sa panadero ni Paraon samtang diha siya sa sulod sa prisohan ug sa wala madugay ang damgo sa Paraon mahitungod sa gikinahanglan nga pagpangandam alang sa kagutom.

- Nganong nakahimo og hubad si Jose sa mga damgo sa mayordomo ug sa panadero ni Paraon? (Genesis 40:8.) Pagkahuman og hubad ni Jose niining mga damgoha, unsa nga pabor ang iyang gihangyo nga balos? (Genesis 40:14–15.) Unsay nakalimtan sa pangulo sa mayordomo? (Genesis 40:23.) Unsaon nato sa pagpakita og pasalamat niadtong makatabang kanato?
- Ngano nga sa katapusan ang pangulo sa mayordomo nahinumdum ni Jose? (Genesis 41:1, 8–9.) Pila na ka adlaw ang milabay? Unsay gisulti sa pangulo sa mayordomo ngadto ni Paraon? (Genesis 41:9–13.)

- Unsay gisulti ni Jose ngadto ni Paraon mahitungod sa iyang abilidad sa paghubad sa mga damgo? (Genesis 41:16.) Unsay gipakita niini mahitungod sa kinaiya ni Jose? Kinsa ang atong hatagan og pasalamat sa atong mga talento, mga panalangin, ug espirituhanong mga gasa?
- Giunsa sa pagpasabut ni Jose sa mga damgo ni Paraon? (Genesis 41:2–7, 26–31. Unsa nga solusyon ang gihatag ni Jose sa pagtabang sa Ehipto nga maluwas sa kagutom? (Genesis 41:33–36.) Unsa ang gitudlo sa atong mga lider sa Simbahan karon mahitungod sa *food storage*? Ngano nga kini usa ka maayong ideya?
- Ngano nga si Paraon mipili ni Jose nga maoy mangulo sa pagpundok ug pag-apud-apod sa pagkaon? (Genesis 41:38–39.) Unsa nga hiyas sa inyong kinaiya ang mahimo ninyong gamiton sa pagpanalangin sa mga kinabuhi sa uban? (Tabangi ang mga bata nga makakita og mga bahin sa ilang personal nga kalig-on.)
- Unsa ang gihatag nga katungod ug gahum sa Ehipto ni Jose? (Genesis 41:41–43.) Unsay gibuhat ni Jose atol sa pito ka tuig nga kabuhong? (Genesis 41:48–49.)
- Sa dihang miabut ang kagutom sumala sa gipanagna, kinsa gawas sa mga Ehiptohanon ang miduol sa tipiganan ni Jose aron mopalit og pagkaon? (Genesis 41:56–57.) Ipasabut nga sa sunod nga leksyon ang mga bata makat-on mahitungod sa pamilya ni Jose, nga gikan sa Canaan ngadto sa Ehipto aron mamalit og pagkaon panahon sa kagutom.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o dugang pa niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Nasayud ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo nga mas lisud nga makalikay og tintasyon kon kita motugot sa atong mga kaugalingon nga mopaduol niini. Hisguti sa mga bata kon unsaon nila sa pagpalayo sa ilang mga kaugalingon gikan sa tintasyon sa mosunod nga mga sitwasyon:

   a. Usa ka plato sa inyong paborito nga dessert anaa sa lamesa, andam na nga dad-on ngadto sa usa ka masakiton nga silingan.

   b. Ang inyong mga ginikanan mipasidaan nga dili mosalom sa dagat nga walay magbantay. Nag-inusara kamo diha sa dagat sa init kaayo nga adlaw; tingali mahimo ra kamo nga moubog hangtud sa tuhod.

   c. Ang ubang mga higala naningkamot sa pagdani kanimo sa pagpanigar-ilyo. Kon ikaw ilang kauban, mohagit sila kanimo sa pagsuyop lang og kausa.

   d. Gisamok kamo sa dautan nga mga hunahuna sa dihang mibasa kamo og usa ka libro.

   Mahimong ninyong ilista sa pisara ang ubang mga tintasyon, sama sa paglibak, pagtan-aw sa bulgar nga mga magasin, paggamit og dili maayo nga pinulongan, dili tarung nga pagsinina, pagtan-aw og dili angay nga mga

salida sa sine o telebisyon, pagsulti og law-ay nga mga komedya ug istorya, pagpaminaw sa dili maayo nga mga pulong sa kanta, o paggamit og mga drugas. Hisguti ang mga pamaagi sa pagpakigbatok sa dautan, sama sa pagpalayo sa atong mga kaugalingon gikan sa mga sitwasyon ug pulihan ang tintasyon sa butang nga maayo. Papasa ang matag makadaot nga impluwensya gikan sa pisara samtang kini gihisgutan.

2. Ipasabut nga ang paglig-on sa tinguha nga magpabilin nga limpyo ug putli sa dili pa moabut ang tintasyon mahimong usa ka panalipod. Si Presidente Spencer W. Kimball mitudlo:

   "Paghimog desisyon kausa lang. . . . Atong isalikway ang mga butang palayo kanato ug biyaan na kini . . . nga dili na kinahanglang mabalaka ug modesisyon pag-usab sa makadaghan nga higayon kon unsay atong buhaton ug unsay dili nato buhaton" (sa Conference Report, Abr. 1976, pp. 69–70; o *Ensign,* Mayo 1976, p. 46).

   Hisguti sa mga bata ang ubang mga desisyon nga ilang mahimo karon dayon, sama sa pagdili gayud sa pagpanigarilyo; nga dili motan-aw sa dili maayo nga mga libro, mga magasin, salida sa telebisyon, o sa mga video; mag-ampo kada buntag ug gabii, mobasa sa mga kasulatan kada adlaw, ug magpabilin nga limpyo sa moralidad. Hagita ang matag bata sa pagsulat og usa o daghang mga desisyon nga ilang buhaton karon.

3. Ipasabut nga imbis mag-*concentrate* sa paglikay sa mga dautan, kinahanglang atong pun-on ang atong mga kinabuhi sa maayong mga impluwensya. Isulti ang ika-trese nga artikulo sa hugot nga pagtuo sa inyong klase ug hisguti sa mga bata unsa nga maayong mga butang ang ilang mabuhat sa ilang mga kinabuhi.

4. Hagita ang mga bata nga mopasalig nga magmalimpyo ug magmaputli. Paghangyo og usa ka bata sa pagbasa sa Salmo 24:3–5. Pahisguti sa mga bata kon sa unsa nga paagi kini nga paghulagway mihaum kang Jose ("malinis og mga kamot ug may usa ka putli nga kasingkasing"—mipalayo sa tintasyon; "wala magbayaw sa iyang kalag ngadto sa kabakakan"—mipasalamat sa Ginoo sa iyang mga abilidad). Tabangi ang imong klase nga makasabut kon sa unsang paagi nga kini nga kasulatan ilang magamit.

   Hatagi ang mga bata og lapis ug papel ug hangyoa sila sa pagkompleto sa *sentence:* "Himoon nako ang akong hunahuna ug kasingkasing nga putli pinaagi sa _____ ." Mahimong mosulat sila sa mosunod nga mga ideya: pag-ampo, pagbasa sa mga kasulatan, pagsimba, pagmatinuoron, pagtan-aw lamang og maayo nga sine, pagbasa og maayong mga libro, ug pagsunod sa ehemplo ni Jose nga molikay sa dautan. Awhaga ang mga bata nga dad-on ang ilang mga papel sa ilang balay ug hisgutan unsay gisulat kauban sa ilang mga pamilya.

5. Kantaha ang "I Will Be Valiant" (*Children's Songbook,* p. 162 ["Magmaisugon Ko" (*Songbook sa mga Bata*)] kauban sa mga bata. Bahina ang klase ngadto sa duha ka grupo, "kamatuoran" ug "matarung." Kon kantahon na ninyo ang "Makasalig Ko sa Dios," pabaruga kana nga grupo ug mopadayon sa pagbarug. Buhata gihapon sa linya nga "Mobarug kos' matuod."

Panapos

Pagpamatuod	Ipamatuod sa mga sakop sa inyong klase nga kon makahukom sila og sayo sa paghimo sa ilang mga kaugalingon nga putli, ang Ginoo mohatag kanila og dugang kusog sa pagpakigbatok sa dautan. Awhaga sila nga magpalayo kutob sa mahimo gikan sa tintasyon.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 39 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Gipasaylo ni Jose ang Iyang mga Igsoon

Leksyon
17

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makabaton og tinguha sa pagpasaylo sa uban.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 42:1–38—Gipadala ni Jacob ang iyang mga anak aron mopalit og bugas sa Ehipto. Miyukbo sila ni Jose.
   - Genesis 43:1–34—Gipadala ni Jacob si Benjamin sa Ehipto.
   - Genesis 44:1–34—Nangitag paagi si Jose nga mapugngan sa pagpauli ang iyang mga igsoon ngadto sa Canaan.
   - Genesis 45:1–19—Nagpaila si Jose sa iyang kaugalingon ngadto sa iyang mga igsoon, ug nalipay silang tanan.
2. Dugang nga basahonon: Mateo 6:14–15 ug Doktrina ug mga Pakigsaad 64:10.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Usa ka piraso sa papel ug lapis alang sa matag bata.
   d. Hulagway 6-20, Gipasaylo ni Jose ang Iyang mga Igsoon.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Hatagi ang matag bata og usa ka piraso sa papel ug lapis, ipasulat nila ang numero 1 hangtud sa 5 sa walang bahin sa papel. Ipasabut nga imo silang hatagan og eksam mahitungod sa pagpasaylo. Ang tanang mga pangutana matubag og oo o dili.

1. Mapasayloon ba ikaw kon ikaw moingon, "Mopasaylo ko nimo, pero dili ako makalimot kon unsa ka kamadaugdaugon ngari kanako"?
2. Mapasayloon ba ikaw kon malipay ka nga adunay nahitabo sa tawo nga wala nimo kagustuhi?
3. Mapasayloon ba ikaw kon gusto ka mobalos sa tawo nga mitukmod o misukmag kanimo?
4. Mapasayloon ba ikaw kon ikaw mohunong sa pagpakigsulti sa tawo nga nagbutangbutang kanimo?
5. Mapasayloon ba ikaw kon ikaw magsulti og dili maayo sa tawo nga wala mopili kanimo nga mahisakop sa iyang grupo?

Ipasabut nga ang sakto nga tubag sa tanang mga pangutana mao ang dili. Ipasabut nga sa tinuod nga pagpasaylo kita kinahanglang:

1. Mobuntog sa atong kasuko.

2. Dili mohukom o mosaway sa uban.

3. Kalimtan unsay hinungdan sa nahitabo.

Awhaga ang mga bata sa pag-istorya pag-usab kon giunsa si Jose pagbaligya sa iyang mga igsoon ngadto sa Ehipto (tan-awa sa leksyon 15), ug ipasabut nga kini nga leksyon mao ang mahitungod kon sa unsa nga paagi gipasaylo ni Jose ang iyang mga igsoon sa ilang pagkamadaugdaugon ngadto kaniya.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang imong andamon ang imong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Nganong gipaadto ni Jacob ang iyang mga anak sa Ehipto aron mopalit og mais? (Genesis 41:56–57; 42:1–2.) Kinsa sa mga anak ni Jacob ang wala moadto? Ngano? (Genesis 42:3–4.)
- Unsa nga mapanagnaon nga damgo ang natuman sa mga igsoon ni Jose sa dihang miyukbo sila kaniya? (Genesis 37:7–8; 42:6.)
- Nganong wala makaila ang mga igsoon ni Jose kaniya? (Genesis 42:7–8, 23; baynte na ka tuig ang milabay sukad nila nakita si Jose. Sa dihang ilang gibaligya siya ngadto sa Ehipto nag-edad pa lang to siya og disesiete, ug karon usa na ka hingkod nga tawo. Wala sila magdahum nga makita pa nila si Jose pag-usab, ni sila nagdahum nga mahimo siyang ikaduha nga labing gamhanan nga tawo sa Ehipto. Gani, nakigsulti siya kanila sa laing pinulongan, nakigsulti kanila pinaagi sa maghuhubad.)
- Giunsa sa pagkahibalo ni Jose nga ang iyang mga igsoon mibati nga sad-an sa ilang nabuhat ngadto kaniya? (Genesis 42:21–23; pahinumdumi ang mga bata nga ang mga igsoon wala makahibalo nga si Jose makasabut unsay ilang gisulti.) Unsaon nato nga mawala ang mga pagbati sa pagkasad-an?
- Unsa ang gisulti ni Jose sa iyang mga igsoon nga ilang kinahanglang buhaton sa dili pa sila mobaligya og bugas ngadto kanila? (Genesis 42:15–16, 20.)
- Nganong si Jacob dili gustong moadto si Benjamin sa Ehipto? (Genesis 42:36, 38.) Nganong si Jacob sa katapusan misugot nga mokuyog si Benjamin sa iyang mga igsoon? (Genesis 43:1–4.)
- Unsay gibati ni Jose sa dihang iyang nakita ang iyang igsoon nga si Benjamin? (Genesis 43:29–30.) Ngano sa inyong pagtuo nga talagsaon ang pagkasuod ni Jose ngadto ni Benjamin? (Si Jose ug si Benjamin parehas og inahan.)

- Unsay gibuhat ni Jose aron kapugngan ang iyang mga igsoon nga mobalik sa Canaan? (Genesis 44:1–5, 11–13.) Ngano sa inyong pagtuo nga iya kadtong gibuhat?
- Unsay gibuhat ni Juda aron pagpakita nga siya naghinulsol ug nahimong mas buotan, mas mapinanggaon nga tawo? (Genesis 43:8–9; 44:31–34; pahinumdumi ang mga bata nga ideya kadto ni Juda nga ibaligya si Jose ngadto sa mga Ismaelanhon.) Unsay inyong mabuhat aron mas mahimong buotan ug mapinanggaon sa inyong pamilya?
- Unsa nga mga kaayohan ang nakita ni Jose nga miabut tungod sa pagkabaligya niya ngadto sa Ehipto? (Genesis 41:48–49.) Itudlo nga sa matag higayon nga si Jose mag-atubang og malisud nga sitwasyon, aduna siyay maayong kinaiya, ug iyang himoon ang dili maayong kasinatian ngadto sa pagkapositibo nga kasinatian. Unsa nga malisud nga mga sitwasyon ang inyong giatubang nga mahimo ninyong himoon nga positibo nga mga kasinatian?
- Giunsa pagpakita ni Jose nga iyang gipasaylo ang iyang mga igsoon? (Genesis 44:1–5, 11–13.) Unsa sa inyong hunahuna ang iyang gibati? Unsay inyong bation kon mopasaylo kamo sa tawo nga madaugdaugon kaninyo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.) Unsay inyong bation kon dunay mopasaylo kaninyo?
- Ngano nga kitang tanan kinahanglang makat-on sa pagpasaylo sa uban? (Mateo 6:14–15; D&P 64:10.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.) Dapita ang mga bata sa pagpakigbahin og mga kasinatian nga ilang nasinati mahitungod sa pagpasaylo.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Isulat ang mga pulong sama sa kasuko, kalinaw, kalipay, kasina, mahigugmaon, dili malipayon, mahinawayon, ug mahigalaon sa laing mga piraso sa papel. Isulat ang mga pulong nga Mapasayloon ug Dili Mapasayloon sa pisara, ug ihatag sa mga bata ang mga piraso sa papel. Papulipuliha ang mga bata sa pagsulti kon unsa ang ilang pulong ug sa pagbutang niini sa pisara ubos sa pulong nga angay niini.
2. Pagdala og yanong mga kagamitan sama sa mga kupo ug mga panyo ug ipa-role play sa mga bata ang usa ka bahin sa daghang mga bahin sa istorya ni Jose ug ang iyang mga igsoon.
3. Paghimo og “medalya” alang sa matag bata. Butangi kini og ribbon o lambo aron masul-ob kini sama sa kwentas. Basaha ang Mateo 6:14–15 kauban sa mga bata ug hisguti ang kahulugan niini. Tabangi sila nga makasabut nga kon sila mopasaylo sa uban, mas magmalipayon sila ug ang Langitnong Amahan mopasaylo kanila sa ilang mga kasaypanan. Hangyoa ang mga bata sa paghunahuna og usa ka tawo nga nakapasakit sa ilang mga pagbati. Hagita sa pag-ampo alang niana nga tawhana ug dayon maghimo og butang nga maayo ngadto kanila. Sa Olympic ang labing maayo nga mga atleta makadawat og mga medalya tungod sa ilang mga gihimo. Ang

espirituhanong buluhaton mas importante kay sa atletik nga buluhaton, ug ang matag usa kanato mapanalanginan pinaagi sa pagpasaylo niadtong nakapasakit kanato. Kon modawat ang matag bata sa hagit nga baslan og kaayohan ang dili mayo nga buhat, hatagi siya og "medalya" isip tigpahinumdum sa unsay gisaad sa bata nga buhaton.

4. Hisguti uban sa mga bata ang mahitungod sa pagpasaylo. Mahimo kamong modala og bag ug pipila ka bato, mga libro, o ubang bug-at nga mga butang. Paguniti sa usa ka bata ang bag samtang imong sudlan og bato. Ipasabut nga ang matag bato nagrepresentar og kasuko o nasakitan nga pagbati. Palakawlakawa ang bata libut sa kwarto o paguniti lang ang bag sa makadiyot. Ipasabut nga kon atong ipadayon ang atong kasuko ug nasakitan nga mga pagbati, mahimo kining atong salagubangon. Kon makapasaylo kita sa uban, ang atong gipas-an mawala ug mas nindot ang atong bation. (Kuhaa ang mga bato.) Ipasabut nga ang mga tawo mas importante kay sa mga problema. Importante ang pagpasaylo sa uban ug magpadayon sa paghigugma ug pagpangga kanila. Awhaga ang mga bata nga magmapasayloon sama ni Jose ngadto sa iyang mga igsoon.

   Isugyot nga ang mga bata mopaambit niini nga kalihokan sa ilang mga pamilya. Awhaga sila sa paghisgot nga ang pagtipig og kasuko o gisakitan nga mga pagbati sama sa pagdaladala og bag sa bug-at nga mga bato.

5. Isulat ang Doktrina ug mga Pakigsaad 64:10 sa pisara, dayon basaha kini ug hisguti sa mga bata. Ipasabut nga kon kita napuno sa mga pagbati sa kasuko ngadto sa uban, dili kita makabaton sa Espiritu Santo uban kanato. Ang Langitnong Amahan gusto nga kita mopasaylo aron mawala nato kadtong mga pagbati sa kasuko ug makatagamtam sa pagpakig-uban sa Espiritu Santo. Tabangi ang mga bata nga memoryahon ang kasulatan pinaagi sa pagsulti niini samtang inyong tagsa-tagsaon pagpapas ang kada pulong.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Help Me, Dear Father" (*Children's Songbook,* p. 99) ["Tabangi Ko, Mahal nga Amahan" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipaambit ang inyong pagpamatuod mahitungod sa kaimportante sa pagpasaylo sa uban. Mahimong inyong ihulagway ang kalinaw nga imong gibati sa dihang nakapasaylo ka og tawo.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Genesis 45:1–8 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
18

Ang Pagkatawo ug Tawag ni Moises

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga sila magsugod na sa pagpangandam alang sa ilang kaugalingon nga yutan-ong misyon.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Genesis 46:1–7—Ang mga Israelite miadto sa Ehipto.
   - Exodus 1:1–22—Ang mga Israelite adunay daghang mga anak ug nahimong mga ulipon sa mga Ehiptohanon. Mimando si Paraon nga ang tanang mga anak nga lalaki nga matawo sa mga Israelite pagapatyon.
   - Exodo 2:1–10—Ang masuso nga si Moises giluwas ug gipadako sa anak nga babaye ni Paraon.
   - Exodo 2:11–25—Milayas ni Moises ngadto sa Midian ug nakigminyo sa usa sa mga anak ni Jetro.
   - Exodo 3:1–20; Moises 1:1–6, 25–26—Gitawag sa Ginoo si Moises nga mangulo sa mga Israelite nga mogawas sa Ehipto.

2. Dugang nga basahonon:
   - Mga Buhat 7:17–24; Mga Hebreohanon 11:24–26—Mipili si Moises sa pagserbisyo sa Ginoo.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 84:6—Nadawat ni Moises ang priesthood gikan ni Jetro.

3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon, Doktrina ug mga Pakigsaad, ug Perlas nga Labing Bililhon.
   c. Usa ka lambo o hilo nga mga duha ka yarda (duha ka metro) ang gitas-on (tan-awa ang pang-atensyon nga kalihokan).
   d. Mga Hulagway 6-21, Moises sa Kabugangan (Pakete sa Hulagway sa Ebanghelyo 106; 62063, 6-22. Pagkaulipon sa mga Israelite; ug 6-23, Moises ug ang Nagsiga nga Sampinit (Pakete sa Hulagway sa Ebanghelyo 107; 62239).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ihigot ang duha ka tumoy sa hilo. Paguniti ang hilo sa usa ka bata ug sultihi siya sa paghimo og lingin ginamit ang iyang mga kamot. Kon ang mga bata dili makahimo sa ingon, paghangyo og laing bata sa pagtabang, dayon laing bata hangtud ang tanang mga bata nakatabang sa pagporma sa hilo ngadto sa usa

ka lingin. (Kon ikaw adunay duha o tulo lamang ka bata sa klase, pahimoa sila og kwadrado [*square*] o unom ka kanto nga butang.)

Ipasabut nga samtang ang matag tawo gikinahanglan nga motabang sa porma, ang matag usa kanato adunay misyon nga buhaton sa gingharian sa Dios. Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon makakat-on pa sila og dugang mahitungod ni propeta Moises ug sa misyon nga iyang pagabuhaton.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya sa mga Israelite ug sa istorya sa pagkatawo, pagkabatan-on, ug pagkatawag ni Moises gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Gamita ang mga litrato sa saktong higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang imong andamon ang imong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa nga pangalan ang gihatag sa Ginoo ngadto ni Jacob? (Genesis 32:28; 46:2.) Asa ipadala sa Ginoo ni Jacob ang iyang pamilya? Ngano? (Genesis 46:3–4.)
- Unsa ang mga pangalan sa dose ka mga anak ni Jacob (Israel)? (Exodo 1:1–5.)

Ribyuha kauban sa mga bata ang impormasyon gikan sa leksyon 14 mahitungod sa dose ka tribo sa Israel. Dayon ipasabut nga sa dihang mibalhin ang mga igsoon ug amahan ni Jose ngadto sa Ehipto, nailhan sila nga Israel ug mga anak ni Israel. Nailhan usab sila nga mga Hebreohanon. (Mahimo ninyong isulat ang mga pulong nga *Mga Israelite* ug *Mga Hebreohanon* sa pisara.) Sa sinugdanan ang mga Israelite giayo sa pagtagad ni Paraon, kinsa mihatag kanila og mga yuta ug mg gasa (tan-awa sa Genesis 45:17–23; 47:5–6). Pero adunay laing Paraon nga mipuli sa gahum, ug wala siya makagusto sa mga Israelite.

- Ngano nga ang bag-ong Paraon wala makagusto sa mga Israelite? (Exodo 1:7–10, ipasabut nga ang *Hari sa Ehipto* ug *Paraon* mao ang mga pangalan alang sa tigmando sa Ehipto.) Unsa ang gisugyot sa bag-ong Paraon nga buhaton sa mga Israelite? (Exodo 1:11–14.) Unsay nahitabo sa mga Israelite sa dihang giulipon sila sa mga Ehiptohanon? (Exodo 1:12.)
- Unsa ang gusto sa Paraon nga buhaton sa mga mananabang nga Hebreohanon? (Exodo 1:15–16.) Ngano? Giunsa sa mga mananabang sa pagsulbad niining problemaha? (Exodo 1:17–19.) Kinsa ang sunod nga gimandoan sa Paraon sa pagpatay sa mga batang Hebreohanon? (Exodo 1:22.) Unsay atong himoon kon sugoon kita pagbuhat og butang nga sayop?
- Unsay gibuhat sa inahan ni Moises aron maluwas ang iyang kinabuhi? (Exodo 2:2–4.) Kinsa ang nagbantay sa batang si Moises? (Exodo 2:4; ang igsoong babaye, si Miriam, ug ang Langitnong Amahan. Unsa nahukman sa anak nga babaye sa Paraon nga buhaton sa bata nga si Moises sa dihang iya kining nakit-an? (Exodo 2:5–10.) Kinsa ang nag-atiman ni Moises?

- Unsay nahitabo sa dihang misulay sa pagpanalipod si Moises sa usa ka Hebreohanon? (Exodo 2:11–12.) Nganong mibiya si Moises sa Ehipto? (Exodo 2:13–15.)
- Giunsa ni Moises sa pagkahibalo unsay gusto sa Ginoo nga iyang buhaton? (Exodo 3:2–10; Moises 1:1–2, 25–26.) Unsa ang misyon ni Moises? Ngano nga kini usa ka lisud nga misyon? (Exodo 3:19–20; 4:10.) Ngano sa inyong pagtuo nga ang Ginoo mosugo kanato usahay sa mga butang nga malisud? Kamo mahimong mopaambit og kasinatian nga kinahanglan kamo mohimo og butang nga malisud ug sa unsa nga paagi ikaw nakaangkon og kaayohan sa pagbuhat niini.
- Unsay gibati ni Moises sa dihang ang Dios misulti kaniya kon unsay iyang misyon? (Exodo 3:11.) Unsa ang gisulti sa Ginoo ni Moises nga nakahatag kaniya og kalig-on ug kaisug? (Moises 1:6.) Unsa nga pag-awhag ang inyong mahatag sa usa ka tawo nga mibati og kabug-at sa usa ka buluhaton o pagsulay? (1 Nephi 3:7.)
- Unsa nga importante nga misyon ang gihimo sa mga mananabang nga Hebreohanon? ni Miriam? sa inahan ni Moises? Sa anak nga babaye sa Paraon? Sa unsa nga paagi nga kining mga tawhana nakatabang nga mahimong posible alang ni Moises ang pagkatuman sa iyang misyon?
- Unsaon ninyo sa pagkahibalo kon unsa nga buhat ang ipabuhat sa Ginoo kaninyo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.) Unsaon ninyo pag-andam ang inyong kaugalingon nga matuman ninyo ang umaabut nga mga katungdanan? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3 ug 5.)
- Unsa ang gibiyaan ni Moises aron mahimong lider sa mga Hebreohanon? (Mga Hebreohanon 11:24–26.) Kon kinahanglan kang mopili ra og usa sa mosunod, palabihon ba nimo nga mahimong usa ka disipulo ni Jesukristo o datu ug inila? Ngano?
- Giunsa sa pagtabang ni Moises ang anak nga mga babaye sa pari sa Midian? (Exodo 2:16–17.) Ipasabut nga ang pari sa Midian (nailhan usab nga Reuel o Jetro) mitugyan sa Melchizedek Priesthood diha ni Moises (tan-awa sa D&P 84:6). Ipasabut nga naminyo si Moises ubos sa pakigsaad sa dihang iyang giminyoan ang usa sa mga anak nga babaye ni Jetro.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Hisguti ang lain-laing mga matang sa mga misyon nga atong kaalagaran. Ang mga bata mahimong moistorya mahitungod sa mga sakop sa pamilya o mga higala nga nagserbisyo isip mga misyonaryo. Ipasabut nga adunay daghang importanting mga butang nga gusto sa Langitnong Amahan ug ni Jesus nga atong buhaton. Hangyoa ang mga bata sa pagpuli-puli sa pagsulat sa ilang mga sugyot sa pisara. Maglakip kini sa usa ka ginikanan, usa ka magtutudlo, usa ka lider sa Simbahan, o sa usa ka maayo nga ehemplo. Ipasabut nga ang matag usa kanato adunay dili mominos usa ka misyon nga pagahimoon dinhi sa yuta ug nga ang Dios gusto nga kitang tanan motabang sa pagtukod sa gingharian.

Ipakigbahin ang mosunod nga kinutlo ni Presidente Brigham Young:

"Walay lalaki o babaye niini nga Simbahan kinsa wala sa misyon. Kana nga misyon molungtad hangtud buhi pa sila, ug kini mao ang pagbuhat og maayo, sa pagsangyaw sa pagkamatarung, sa pagtudlo sa mga baruganan sa kamatuoran, ug sa pag-awhag sa ilang mga kaugalingon ug sa tanan sa ilang palibot sa pagsunod sa mga baruganan aron makaangkon sila og kinabuhing dayon" (Discourses of Brigham Young, sel. John A. Widtsoe [1941], p. 322).

Ipapangita sa mga bata sa ilang lista sa pisara ang mga misyon nga makatuman sa mga butang nga gihisgutan ni Presidente Young. Mahimo kamong mohatag og kopya sa mga bata sa pamahayag ni Brigham Young nga ilang ikapaambit sa ilang mga pamilya.

2. Basaha ug hisguti ang mosunod nga kinutlo ni Virginia H. Pearce:
   - "Buhi ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo, ug sila ang nagmando niini nga kalibutan.
   - "Nakaila sila kanako.
   - "Nahigugma sila kanako.
   - "Aduna silay plano sa akong umaabut.
   - "Mosunod ako sa mga kasugoan, maningkamot, ug mosalig sa ilang plano. Sa dili madugay, ang tanan maayo ra" ("Faith is the Answer," Ensign, *Mayo* 1994, p. 92).

3. Basaha ang Moises 1:25–26 kauban sa mga bata. Ipasabut nga atong mahibaloan ang atong misyon sa kinabuhi, sama ni Moises, pinaagi sa pagpadayag gikan sa Langitnong Amahan. Pakigsulti sa mga bata mahitungod sa patriyarkal nga mga panalangin. Ipasabut nga ang mga patriyarka gi-orden aron sa paghatag og patriyarkal nga mga panalangin ngadto sa mga miyembro sa Simbahan. Kini nga mga panalangin makahatag kanato og pagsabut sa atong katungdanan dinhi sa yuta. Mao kini ang personal nga pulong sa Ginoo ngari kanato.

   Mahimo ninyong isulti ang mahitungod sa imong pagdawat sa inyong kaugalingong patriyarkal nga panalangin. Hinumdumi nga ang matag patriyarkal nga panalangin sagrado ug dili idetalye sa pagpaambit sa mga tawo nga dili ka-pamilya.

4. Paghimo og usa ka kopya sa *maze* nga anaa sa pahina 96 alang sa matag bata, o papuli-puliha ang mga bata sa pagsubay sa agianan ginamit ang ilang tudlo diha sa kopya sa magtutudlo. Ipabasa pagkusog sa mga bata ang mga timailhan inigka agi nila niini.

5. Ipasulti sa mga bata unsay ilang gibuhat aron makapangandam sa ilang mga misyon sa kinabuhi. Ilista ang mga tubag sa pisara ubos sa ulohan nga *Ako Nagbuhat.* Ang mga sugyot naglakip sa pagpabunyag, pagsimba, pagbasa sa mga kasulatan, pagserbisyo sa usag usa, pagpaningkamot, ug uban pa. Dayon ipalista nila unsay ilang mahimo sa umaabut ubos sa ulohan sa *Akong Buhaton.* Ang mga ideya maglakip sa pagserbisyo og misyon, pagminyo didto sa templo, pagtudlo sa mga bata sa ebanghelyo, pagdawat sa patriyarkal nga mga panalangin, pagkat-on og laing pinulongan, ug uban pa. Awhaga ang mga bata sa paghukom karon dayon sa pagpaningkamot sa pagkab-ot sa ilang mga tumong nga makaandam kanila sa pagserbisyo sa Ginoo sa ilang tibuok kinabuhi.

Ipakigbahin ang mosunod nga kinutlo ni Presidente Gordon B. Hinckley:

"Matag usa kaninyo gitugahan sa inyong Langitnong Amahan og daghan kaayong kapasidad sa pagbuhat og maayo dinhi sa kalibutan. Bansaya ang inyong mga hunahuna ug ang inyong mga kamot aron kamo mahanas sa pagserbisyo sa katilingban nga diin kamo kabahin. Ugmara ang pagkamabination, pagkamanggihunahunaon, pagkamatinabangon. Batasana ang anaa kaninyo nga hiyas sa kalooy isip kabahin sa balaang mga kinaiya nga inyong napanunod" ("The Light within You," *Ensign*, Mayo 1995, p. 99).

6. Isugilon ang mosunod nga asoy mahitungod ni Hugh B. Brown, kanhi magtatambag sa Unang Kapangulohan:

   Sa umahan ni Elder Brown mitubo ang usa ka mansanitas nga midako pag-ayo. Tungod kay gipasagdan kini sa pagtubo, wala kini mamulak ug mamunga. Sa dihang gipamutol ni Elder Brown ang kadaghanan sa tag-as nga mga sanga, iyang gihunahuna unsay isulti niini. "Nganong gibuhat kini nimo kanako? Nindot ra man unta ang akong pagtubo. Hapit na ako mapareha kadak-a sa dakong kahoy ug kahoy nga mamunga nga anaa sa sulod sa koral, ug karon imo akong giputol. Ang tanang tanom sa tanaman moubos ang pagtan-aw kanako, tungod kay wala ako mahimo unsay angay kanako." Naghunahuna siya, "ako ang hardinero dinhi, ug nasayud ako kon unsay akong gusto kanimo. Wala ako magpaabut nga mahimo ikaw nga kahoy nga mamunga o kahoy nga makahatag og landong. Gusto ko nga mahimo kang usa ka mansanitas." Sa paglabay sa panahon ang mansanitas mitubo ug namunga.

   Paglabay sa pipila ka tuig si Elder Brown diha sa Kasundalohan nga British, naningkamot nga mahimong heneral. Nakapasar siya sa tanang gikinahanglang eksam ug masaligong mibati nga iyang madawat ang promosyon. Sa dihang iyang nahibaloan nga siya gitudlo ngadto sa dili kaayo importante nga katungdanan tungod kay siya usa ka miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, nahigawad siya. Naghunahuna siya ngano nga mitugot ang Dios nga mahitabo kini kaniya. Gibati niya nga nahimo niya ang tanan nga iyang mahimo aron makaangkon sa promosyon. Dayon nahinumdom siya sa iyang kaugalingon mga pulong sa milabayng mga tuig. "Ako ang hardinero dinhi. Nasayud ako kon unsay gusto nako nga imong buhaton.' Miluhod aron mangayo og pasaylo. Nakaamgo siya nga ang Ginoo nasayud kon unsa ang iyang misyon sa kinabuhi ug makapanalangin kaniya sa pagtuman niini samtang magpadayon siya sa pagpuyo sa matarung nga paagi. (Tan-awa sa "Currant Bush," *New Era*, Ene. 1973, mga p. 14–15.)

   Isugilon sa mga bata nga imbis igahin ang iyang kinabuhi sa usa ka importante nga opisyal sa kasundalohan, si Presidente Brown sa kaulahian gitawag nga usa ka Apostol ni Jesukristo ug nagserbisyo sa Unang Kapangulohan sa Simbahan. Ipasabut nga usahay gusto kita sa mga butang nga mokuha sa atong panahon ug atensyon palayo gikan sa misyon sa atong kinabuhi. Kinahanglang mosalig kita sa giya sa Ginoo sa pagtabang kanato sa pagpili sa maalamong paagi ug pagdawat unsay moabut kanato.

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I Will Follow God's Plan" (*Children's Songbook,* p. 164) ["Sundon Ko ang Plano sa Dios" (*Songbook sa mga Bata*)], o sa korus sa "Nephi's Courage" (*Children's Songbook,* p. 120) ["Kaisug ni Nephi" (*Songbook sa mga Bata*)], o "I Am a Child of God" (*Children's Songbook,* p. 2) ["Ako Anak sa Dios" (*Songbook sa mga Bata)*].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga ang matag usa kanato adunay misyon nga pagahimoon niini nga kinabuhi. Hatagi og gibug-aton ang pagpakabuhi sa matarung nga paagi aron mahimong takus ug makaserbisyo. Ipaniguro sa mga bata nga ang Langitnong Amahan motabang ug mopanalangin kanato kon maningkamot kita sa pagkat-on ug paghimo sa atong misyon.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Exodo 3:1–10 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Pagtuman sa Misyon sa Akong Kinabuhi

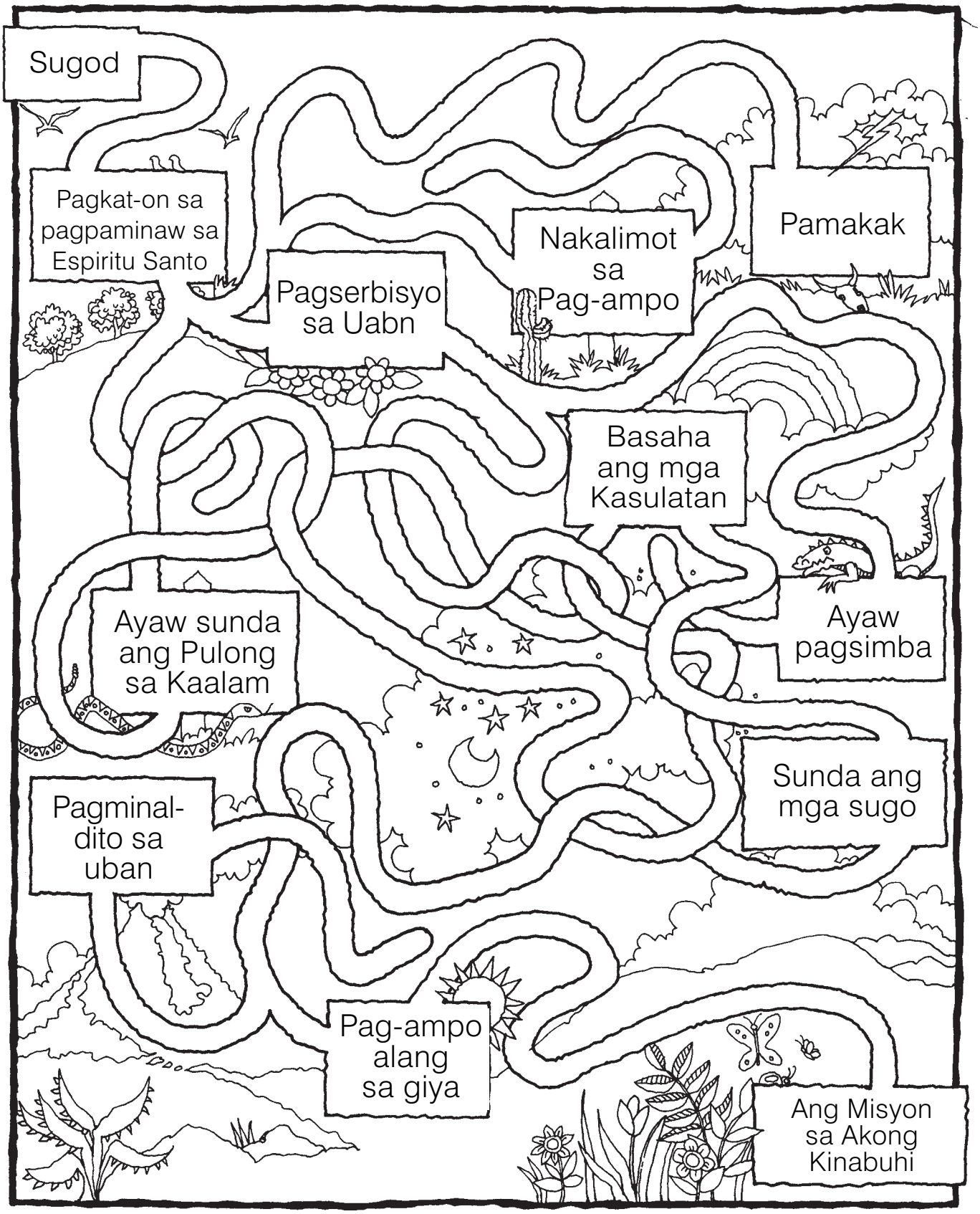

Giluwas ni Moises ang mga Israelite gikan sa Pagkaulipon

Leksyon
19

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga ang priesthood mao ang gahum sa Dios.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Exodo 5:1-0–9—Gisugo ni Moises ug Aaron si Paraon sa pagbuhi sa Israel.
   - Exodo 7:1—3, 8–25—Si Moises ang mohatag sa pulong sa Ginoo ngadto ni Paraon. Iyang gihimo ang sungkod ngadto sa usa ka bitin ug ang suba ngadto sa dugo.
   - Exodo 8:6–24—Gipadala sa Ginoo ang katalagman sa mga baki, kuto, ug mga langaw.
   - Exodo 9:6, 10, 23—Gipamatay sa Ginoo ang mga kahayupan sa mga Ehiptohanon ug mipadala og mga sakit nga hubag-hubag ug ulan nga yelo.
   - Exodo 10:14–15, 22—Mipadala ang Ginoo og katalagman sa mga dulon ug kangitngit.
   - Exodo 11:5—Ang Ginoo mipahayag nga ang tanan nga unang natawo sa yuta sa Ehipto mangamatay.
   - Exodo 12:21–40—Gipasiugdahan sa Ginoo ang Pagpalabay.
   - Exodo 13:3, 21–22—Mihatag ang Ginoo og haligi sa panganod ug haligi sa kalayo sa paggiya sa mga Israelite.
   - Exodo 14:5–31—Ang mga Israelites mitabok sa uga nga yuta sa Pulang Dagat.

   Pahibalo: Diin sa Biblia nag-ingon nga ang Ginoo mipatig-a sa kasingkasing ni Paraon, sa Hubad ni Joseph Smith mipahayag nga ang Paraon mipatig-a sa iyang kaugalingong kasingkasing.

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Hulagway 6-12, Ang Pagtabok sa Pulang Dagat (962100).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ihatag sa mga bata ang mosunod nga mga timailhan, ug hangyoa sila sa pagpataas sa ilang mga kamot kon sa ilang pagtuo nakahibalo sila kon unsa ang imong gihulagway:

Ang Ginoo mopanalangin sa iyang mga anak pinaagi niini.
Nakadawat si Moises niini gikan sa iyang ugangan, nga si Jetro.
Makapahimo kini og mahangturong pamilya.
Mahatag kini sa takus, nabunyagan nga mga lalaki, nag-edad og 12 ug labaw pa.
Usa kini ka dakong gahum.
Ang pangalan niini nagsugod sa letra nga *p.*
Unsa kini?

Kon matag-anan sa mga bata nga ang tubag mao ang *priesthood,* pangutan-a sila kon nakahibalo ba sila unsa ang priesthood. Tabangi sila nga makasabut nga kini mao ang awtoridad ug gahum sa Dios, nga iyang gihatag sa mga lalaki aron sila makalihok alang kaniya. Sultihi ang mga bata nga makakat-on pa sila og dugang niini nga leksyon kon giunsa paggamit ni Moises ang priesthood sa pagluwas sa mga Israelite gikan sa pagkaulipon.

Istorya sa Kasulatan

Tudloi ang mga bata sa kaagi ni Moises nga miluwas sa mga Israelite gikan sa pagkaulipon nga makita diha sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Gamita ang hulagway sa tukma nga higayon. Pahinumdumi ang mga bata nga ang mga Israelite nagpuyo sa Ehipto sukad sa mga panahon ni Jose (mga 400 ka tuig) ug nga usa ka Paraon mipuli sa gahum nga supak sa mga Israelite ug miulipon kanila. Atol sa inyong panaghisgutan niini nga leksyon, ipasabut ang mosunod nga mga punto:

- Nagdumili ang Paraon sa hangyo ni Moises nga buhian ang mga Israelite (Exodo 5).
- Gimandoan sa Ginoo si Moises sa paggamit sa priesthood sa pagpadala og mga katalagman diha sa mga Ehiptohanon, pero sa gihapon nagdumili si Paraon nga buhian ang mga Israelite (Exodo 7:20–21; 8:6, 17, 24; 9:6, 10, 23; 10:14–15, 22; 11:5).
- Sa dihang sa katapusan nakalingkawas na ang mga anak ni Israel gikan sa Ehipto, gigamit pag-usab ni Moises ang gahum sa priesthood aron sa pagluwas sa iyang mga katawhan gikan sa mga kasundalohan ni Paraon, kinsa gustong modakop kanila pag-usab (Exodo 13:3, 21–22; 14:5–31).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Sa dihang mihangyo si Moises ug si Aaron ni Paraon sa pagtugot sa mga Israelite nga mosimba didto sa desierto sulod sa tulo ka adlaw, unsay gitubag ni Paraon? (Exodo 5:2.) Unsang dugang salagubangon ang iyang gidugang ngadto sa mga Israelite? (Exodo 5:6–9.)
- Sa dihang gisugo sa Ginoo si Moises sa pag-adto ni Paraon ug mohangyo pag-usab kaniya nga buhian ang mga tawo, mibati si Moises og kakulang. Sa unsa nga paagi gitabangan sa Ginoo si Moises nga makatuman sa iyang katungdanan? (Exodo 7:1–2; nagpasabut nga ang Hubad ni Joseph Smith nagpakita nga ang Ginoo mihimo ni Moises nga usa ka propeta, ug mihimo

sa iyang igsoon nga si Aaron nga tigpama-ba. . . . Unsay gitubag ni Paraon sa iyang hangyo? (Exodo 7:3; gipagahi ni Paraon ang iyang kasingkasing.)

- Unsa ang unang milagro nga gihimo ni Moises sa atubangan ni Paraon? (Exodo 7:10.) Sa unsa nga gahum nahimo kini nga milagro?
- Sa unsa nga gahum nahimo sa mga madyikero kini nga milagro? (Exodo 7:11–12.) Nganong nakahimo ang bitin ni Aaron sa pagtulon sa mga bitin sa madyikero? Ipasabut nga ang gahum sa priesthood labaw pa kay sa bisan unsa nga gahum.
- Unsa ang napulo ka mga katalagman ang gimando sa Ginoo ni Moises nga ipadala sa Ehipto tungod sa pagdumili ni Paraon nga buhian ang Israel? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)

  (1) Exodo 7:20–21, ang sapa nahimong dugo
  (2) Exodo 8:6, mga baki
  (3) Exodo 8:17, mga kuto
  (4) Exodo 8:24, mga langaw
  (5) Exodo 9:6, mga kahayupan nangamatay
  (6) Exodo 9:10, mga hubag-hubag
  (7) Exodo 9:23, ulan nga yelo ug kalayo
  (8) Exodo 10:14–15, mga dulon
  (9) Exodo 10:22, kangitngit
  (10) Exodo 11:5, kamatayon sa unang natawo

- Unsa nga panig-ingnan ang gisunod ni Paraon sa matag katalagman? (Exodo 8:8, 13, 15.)
- Human sa duha ka mga milagro ang mga madyikero dili na makasunod sa mga kagul-anan. Unsa ang nahibaloan sa mga madyikero? (Exodo 8:18–19.) Unsa ang epekto sa mga tilimad-on ug mga milagro sa atong pagtuo? (D&P 63:9.) Ipasabut nga ang mga milagro ug mga tilimad-on dili makahatag kanato og pagpamatuod. Human nato mahimo ang atong bahin aron makaangkon og pagpamatuod, usahay panalanginan kita og tilimad-on o mga milagro nga makapalig-on sa atong pagtuo.
- Sa ikanapulo nga katalagman, sa unsa nga paagi ang tiglaglag nga anghel molabay sa mga panimalay sa mga Israelite? (Exodo 12:21–23.) Sa unsa nga paagi napanalanginan ang mga Israelite sa pagsunod ni propeta Moises? Ngano nga magmasulundon kita sa atong mga lider sa Simbahan?
- Pila ka mga tawo ang gipangulohan ni Moises nga makagawas gikan sa Ehipto? (Exodo 12:37. Pahibalo: ang mga kasulatan mipasabut sa gidaghanon sa mga kalalakin-an. Dihay mga babaye ug mga bata nga dugang sa 600,000 ka mga lalaki.) Giunsa nila pagkahibalo asa sila paingon? (Exodo 13:21.)
- Unsa ang reaksyon sa mga anak ni Israel sa dihang ilang nakita ang mga karosa sa Ehipto nga nagsunod kanila? (Exodo 14:10–12.) Unsay angay natong buhaton kon moabut ang mga problema sa atong mga kinabuhi? Giunsa pagtubag ni Moises ang mga katawhan sa dihang nagkaduol na ang mga karosa? (Exodo 14:13–14.) Giunsa sila sa pagpanalangin sa Ginoo? (Exodo 14:19–20.)
- Giunsa sa mga Israelite sa pagtabok ang Pulang Dagat? (Exodo 14:16, 21–22.) Sa unsa nga gahum nga namandoan ni Moises ang dagat? Unsa

ang nahitabo sa mga Ehiptohanon? (Exodo 14:26–31.) Sa unsa nga paagi nga kini nga milagro nakatuman og gamay sa saad nga nadawat ni Moises sa sayong bahin sa iyang kinabuhi? (Moises 1:25–26.) Sa unsa nga paagi kamo napanalanginan pinaagi sa gahum sa priesthood sa inyong kinabuhi?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipanghatag ang mga piraso sa papel nga adunay mga pakisayran sa kasulatan alang sa kada usa sa napulo ka mga katalagman sa tugbang nga numero sa papel. Ipatan-aw sa matag bata ang iyang pakisayran ug ipasulti ngadto sa klase ang mahitungod niini. Mahimo ninyong hatagan ang klase og mga materyal sa *art* ug padrowinga sila og mga litrato sa katalagman nga ilang nabasahan. Mahimo nilang ipakita ang litrato nganha sa klase samtang maghisgot sila mahitungod sa katalagman.

2. Patindoga ang tanan diha sa klase. Hangyoa kadtong kinamagulangang anak sa ilang mga pamilya sa paglingkod. Ipasabut nga kon kadtong mga sakop sa klase nga naglingkod didto pa sa mga pamilya sa Ehiptohanon sa panahon ni Moises, mamatay unta sila sa ikanapulo nga katalagman. Ang tanang mga anak sa mga pamilya sa Israel nga mibutang og dugo sa karnero sa haligi sa ilang pultahan naluwas; gilabyan sila sa tiglaglag nga anghel. Matag tuig ang mga Israelite magsaulog sa Kasaulogan sa Pagpalabay agi og handumanan sa panahon nga ang tiglaglag nga anghel milabay kanila ug sila giluwas gikan sa pagkaulipon.

   Sa dihang nagpuyo pa si Jesus sa yuta, siya ug ang iyang pamilya nagsaulog sa Kasaulogan sa Pagpalabay (Lucas 2:41; 22:7–8). Usa ka karnero nga walay mansa ang patyon alang sa kasaulogan. Ang karnero nagrepresentar sa Kordero sa Dios, o ni Jesukristo, kinsa nagpakamatay aron pagluwas kanato. Human sa Pagkalansang sa Krus, ang mga disipulo miambit sa sakramento, nga gipasiugdahan ni Kristo sa Katapusang Panihapon, imbis sa Kasaulugan sa Pagpalabay. Mahimo ninyong drowingon ang mosunod nga paghulagway sa pisara aron sa pagpasabut niini nga punto:

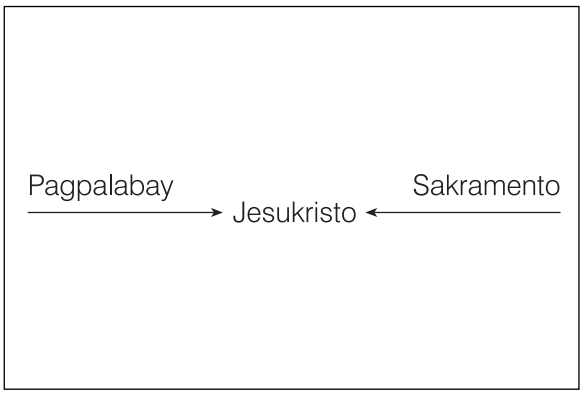

3. Hisguti ug memoryaha ang ikalima nga artikulo sa hugot nga pagtuo.
4. Kon kamo adunay mga batang lalaki sa imong klase nga mag-dose anyos sa umaabut nga tuig, hisguti kanila ang kaimportante sa pag-andam sa ilang mga kaugalingon sa pagdawat sa Aaronic Priesthood. Ipalista sa matag usa kanila ang mga katungdanan sa usa ka deacon (makita sa *Mga Baruganan sa Ebanghelyo,* kapitulo 14) sa usa ka piraso nga papel. Hisguti ang kaimportante sa pagsunod sa mga kasugoan aron mahimong takus niini nga responsibilidad. Awhaga ang mga batang lalaki sa pagrespeto ug pagtahud sa priesthood sa ilang tibuok kinabuhi ug sa paggamit niini sa pagserbisyo sa Ginoo.
5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Follow the Prophets" (*Children's Songbook,* p. 110) ["Sundon ang Propeta" (*Songbook sa mga Bata*)], "The Priesthood is Restored" (*Children's Songbook,* p. 89) ["Ang Priesthood Gipahiuli" (*Songbook sa mga Bata*)], o "Love Is Spoken Here" (*Children's Songbook,* p. 190) ["Gugma Ania" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod

Ipaambit ang inyong mga pagbati mahitungod sa kaisug ug pagtuo nga gipakita ni Moises sa dihang iyang gigamit ang gahum sa priesthood sa pagluwas sa mga Israelite. Ipadayag ang inyong pasalamat nga ang priesthood gipahiuli dinhi sa yuta pag-usab. Makapaambit ikaw og kasinatian sa dihang imong nakita ang gahum sa priesthood nga gigamit alang sa pangalan sa Dios dinhi sa yuta.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Moises 7:8–21 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
20

Nakadawat ang mga Israelite og Pagkaon gikan sa Langit

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa matag bata nga motuman sa Igpapahulay isip usa ka adlaw sa pagsimba ug kalipay.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Exodo 16:1–35—Gipadad-an ang mga Israelite og manna gikan sa langit gawas sa Adlawng Igpapahulay.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 59:9–19, 23—Ang Igpapahulay makatabang kanato nga magpabilin nga walay mansa gikan sa kalibutan. Kon atong balaanon ang Igpapahulay inubanan sa malipayong kasingkasing ug pagpasalamat, ang kahingpitan sa yuta mangkon nato.
2. Dugang nga basahonon:
   - Exodo 31:12–13, 16–17—Ang pagbalaan sa Igpapahulay nga adlaw usa ka timailhan ug usa ka pakigsaad. Ang Ginoo mipahulay sa ikapito nga adlaw ug milagsik.
   - Isaias 58:13–14—Tawga ang Igpapahulay nga kahimut-an.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Unom ka piraso sa papel nga adunay usa sa mosunod nga mga hugpong sa mga pulong niini (ayaw iapil ang numero), o simple nga mga drowing nga nagrepresentar sa matag adlaw nga tiglalang:

      Kahayag mibahin gikan sa kangitngit (1)
      Kawanangan o panganud (2)
      Uga nga yuta, dagat, ug mga tanom (3)
      Adlaw, bulan, ug mga bitoon (4)
      Kalanggaman ug isda (5)
      Kahayupan ug katawhan (6)

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Tabangi ang inyong klase nga moribyu sa Paglalang [*Creation*] sa kalibutan pinaagi sa paghan-ay sa mga papel sa paglalang. Kon kamo adunay dili mominos unom ka bata sa imong klase, ang usa ka bata mahimong maggunit

ang matag usa og papel ug mobarug sa sakto nga han-ay. Pangutan-a ang mga bata unsa ang nahitabo sa ikapito nga adlaw. Hangyoa ang usa ka bata sa pagbasa sa Genesis 2:1–3. Ang ikapito nga adlaw gipanalanginan ug gibalaan.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya sa mga Israelite didto sa kamingawan gikan sa Exodo 16. Ipasabut sa mga bata nga ang *pagbagulbol* nagpasabut sa pagreklamo o pagrebelde. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga ang mga anak ni Israel nagbagulbol batok ni Moises ug Aaron diha sa kamingawan? (Exodo 16:2–3.) Unsa nga pagkaon ang gihatag sa Ginoo alang sa mga Israelite sa buntag? Unsa nga pagkaon ang gihatag sa Ginoo sa gabii? (Exodo 16:11–15.) Giunsa paghulagway ang manna diha sa mga kasulatan? (Exodo 16:14, 21, 31.)
- Unsa ka daghan nga manna nga gusto sa Ginoo nga kuhaon sa mga Israelite matag adlaw? (Exodo 16:16–18.) Unsay mahitabo sa manna kon sobra ang kuhaon sa gikinahanglan alang nianang adlawa? (Exodo 16:19–20.)
- Unsa ang gisugo sa Ginoo nga buhaton sa mga Israelite sa ikaunom nga adlaw? (Exodo 16:22–23.) Unsa ang gitudlo sa mga Israelite mahitungod sa Igpapahulay pinaagi sa pagpanguha sa manna? (Exodo 16:24–30.) Unsa ang mahitabo kon ang mga tawo wala mangandam og sayo ug magpaabut nga manguha og manna sa Igpapahulay (Exodo 16:24–30.)
- Unsa ang gibuhat sa mga Israelite sa Igpapahulay? (Exodo 16:30.) Unsa ang nakat-unan sa mga Israelite sa pagpahulay sa Igpapahulay? Unsaon nato pagbalaan ang Igpapahulay nga adlaw karon? (D&P 59:9–10.) Ngano sa inyong hunahuna nga ang Langitnong Amahan gusto nga kita adunay Igpapahulay matag semana?
- Pila ka tuig ang Ginoo mihatag og pagkaon sa mga Israelite diha sa kamingawan? (Exodus 16:35.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Paghangyo og usa ka bata sa pagbasa og kusog sa Exodo 31:16–17. Ipasulti og usab sa tibuok klase ang pulong "ug sa ikapito nga adlaw mipahulay siya, ug nahamuot." Hangyoa ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga ideya kon unsa ang gipasabut sa pulong *nahamuot.* Sa unsang paagi nga ang pagbalaan sa Igpapahulay nga adlaw makapahamuot?

Gamit og usa ka pitsel sa tubig, usa ka panaksan, ug usa ka baso sa paghulagway kon sa unsa nga paagi kita mahimong mapuno sa espirituhanong paagi. Paghuwad og tubig gikan sa pitsel ngadto sa baso, magpasabut nga kon kita motambong sa atong mga miting sa Simbahan, mosimba, ug mobalaan sa Igpapahulay nga adlaw, mapuno kita sa espiritu sa Dios. Sa semana kita adunay mga kalihokan nga makaubos sa atong espirituhanong pagbati. Paghingalan og pipila ka posibilidad, sama sa eskwelahan, *sports,* mga higala, panagsumpaki sa sakop sa pamilya, o nakahimo og sayop nga pagpili, samtang ikaw maghuwad og tubig gikan sa baso ngadto sa panaksan. Atong mabutangan ang atong baso og gamay kada adlaw samtang magbasa kita sa mga kasulatan, mag-ampo, ug magsunod sa mga sugo (paghuwad og gamay nga tubig gikan sa pitsel ngadto sa baso alang sa matag sugyot). Ang Igpapahulay nga adlaw mao ang espirtuhanong pagkahamuot (tiwasa ang pagpuno sa baso). Kon puno na ang atong baso, mas sayon ang pagsunod sa mga pagtulun-an ni Jesus sa tibuok semana.

2. Doktrina ug mga Pakigsaad 59:9–19, 23 naghatag kanato og moderno nga mga instruksyon sa pagbalaan sa Igpapahulay nga adlaw. Dapita ang mga bata sa pagpulipuli sa pagbasa sa mga bersikulo 15–19. Ipasabut nga kita gisaaran nga kon tumanon ang Igpapahulay inubanan sa pagpasalamat ug pagkalipay, mapanalanginan kita pag-ayo. Ipahingalan sa mga bata ang pangalan sa pipila ka panalangin nga gihisgutan niini nga mga bersikulo. Ang Ginoo misaad nga ang kahingpitan sa yuta mangkon nato kon atong sundon kining importante nga sugo.

- Sa unsa nga paagi nato mahimo ang Igpapahulay nga usa ka adlaw sa pagpasalamat?

  Awhaga ang mga bata sa pagtan-aw sa palibot ug pagpasalamat unsay anaa kanila ug magpasalamat ngadto sa Langitnong Amahan sa iyang dako nga gugma, sa Manluluwas, sa ilang mga higala, mga pamilya, sa ebanghelyo, ug sa katahum sa kalibutan. Hatagi ang matag bata og usa ka piraso sa papel ug lapis, ipasulat nila ang mga butang nga ilang ikalipay o magdrowing og litrato nga nagrepresentar sa pipila ka mga panalangin nga sila mapasalamaton. Mahimo ninyong kantahon o basahon ang mga pulong sa "My Heavenly Father Loves Me" (*Children's Songbook*) ["Gihigugma Ako sa Langitnong Amahan" (*Songbook sa mga Bata,* p.16)].

3. Pahinganli sa mga bata ang mga butang, sama sa mosunod nga mga ideya, nga maayong buhaton sa Igpapahulay, ug ilista kini sa pisara:

   Magsulat ngadto sa mga misyonaryo
   Maghimo og mga kard sa pagpasalamat alang sa mga sakop sa pamilya
   Magsulat diha sa *journal*
   Magdula o maminaw sa sagrado nga musika
   Magtuon sa mga kasulatan
   Magbasa o mosugilon og istorya sa kasulatan ngadto sa mga manghud nga igsoon
   Mobisita sa mga kabanay
   Mohatag og leksyon sa family home evening
   Magtrabaho sa inyong *Gospel in Action award*
   Mobisita og usa ka tawo nga masakiton ug nag-inusara
   Makigdula og hilom nga dula sa inyong mga igsoon
   Magpulipuli sa pagdrama ug pagtag-an sa mga istorya sa kasulatan
   Magbasa sa journal sa inyong gamay nga bata o family history
   Motan-aw sa mga litrato sa pamilya

Hatagi ang matag bata og lapis, walo ka piraso sa papel, ug gamay nga kahon, sobre, o laing yano nga sudlanan. Ipasulat sa mga bata ang usa ka kalihokan sa Igpapahulay gikan sa lista sa pisara sa kada indibidwal nga piraso sa papel. Mahimong dad-on kini sa mga bata sa ilang balay aron magamit sa leksyon sa family home evening, o makakuha sila matag higayon kon sila magkinahanglan og angay nga mga kalihokan sa Igpapahulay.

4. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Saturday" (*Children's Songbook,* p. 196) ["Sabado" (*Songbook sa mga Bata*)]. Hangyoa ang mga bata sa paghingalan o ipa-*pantomine* ang mga butang nga kinahanglan nilang buhaton sa adlaw sa dili pa ang Igpapahulay sa pag-andam sa adlaw sa Ginoo. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga sama sa mga Israelite nga kinahanglang doblehon pagkuha og pagkaon sa adlaw sa dili pa ang Igpapahulay, mao nga kinahanglang sayohon nato sa pagplano ang atong Igpapahulay aron makapahulay ug makapahamuot.

   Ipasabut nga dili tanang mga relihiyon ang nag-isip sa Dominggo nga Igpapahulay. Ang uban nagsunod sa Igpapahulay sa ikapito nga adlaw sa semana, nga mao ang Sabado sa atong kalendaryo, ug ang uban nagsunod niini sa Biyernes. Sa wala pa ang Pagkabanhaw sa Manluluwas, ang mga Judeo nagsunod sa Igpapahulay sa ikapito nga adlaw. Human mabanhaw si Jesukristo sa Dominggo, ang unang adlaw sa semana, mimando si Jesus sa Simbahan nga magkita ug magsimba niining maong adlaw. Mipadayag ang Ginoo ngadto ni Propeta Joseph Smith nga ang Dominggo mao ang sakto nga adlaw sa pagsimba karon. (Tan-awa sa *Giya ngadto sa mga Kasulatan,* "Adlaw nga Igpapahulay." [p.4].)

5. Ipasabut ngadto sa mga bata nga mahimong makakita sila og mga tawo nga magbuhat og mga butang sa Igpapahulay nga dili sakto, sama sa pagpananom, pagtambong o pagtan-aw og kalihokan sa sports, paggasto og kwarta sa kalingawan, o pagpamalit. Ang uban tingali magsunod sa Igpapahulay sa Sabado o sa Biyernes, mao nga magbantay kita nga dili mohukom. Bisan pa niana, daghang mga tawo sa kalibutan, ang migamit sa Igpapahulay nga usa ka adlaw sa pagtrabaho o paglingawlingaw. Pangutan-a ang mga bata kon unsay ilang mahimo kon dili sila sigurado kon sakto ba kana nga buhaton sa Igpapahulay (pangutan-on ang ilang mga ginikanan, mag-ampo ngadto sa Langitong Amahan aron giyahan). Sultihi sila nga makapangutana usab sila sa ilang mga kaugalingon, "Unsay gusto ni Jesus nga akong buhaton?" Makatabang kini kanila sa pagpili nga maalamon. Isaysay pag-usab ang mosunod nga kasinatian mahitungod sa usa ka Primary nga bata kinsa mipili sa pagbalaan sa Igpapahulay.

   "Usa ka adlaw niana nakadawat ako og tawag sa telepono gikan sa akong apo nga si Joel, kinsa sa dili madugay mahimo na nga deacon. Naglisud siya sa paghimo og desisyon. Giimbitar siya sa pagkuyog sa grupo sa mga estudyante gikan sa iyang eskwelahan sa Sea Camp sa San Diego, California. Nindot kaayo kini para sa usa ka batan-on! Adunay nindot nga mga kalihokan sama sa pagpakaon ug pagbansay sa mga kahayupan. Ang iyang problema mao nga ang kampo himoon sa tapus sa semana, ang *scuba diving* ug pagsurosuroy sa baybayon himoon sa Dominggo.

   "Ang iyang mga ginikanan mibugnaw kaniya sa pagkuyog pero mitugot kaniya sa paghimo sa iyang kaugalingong pagpili, nagtuo nga mopili siya sa matarung. Iyang gipaniguro nila nga bisan og dili siya makasimba sa

Dominggo, dili siya molangoylangoy. Miingon siya, ‘maglingkod ko sa baybayon ug malibutan sa binuhat sa Dios. Dili malain ang Langitnong Amahan niana, dili ba?

“Gusto si Joel nga masayud unsay gihunahuna ni Lolo Rex nga iyang buhaton. Akong gitubag sa pangutana, ‘Joel, unsa sa imong hunahuna ang gusto ni Jesus nga imong buhaton?’ Ang iyang tingog medyo natuk-an sa iyang pagtubag, ‘Lolo, dili siguro siya malipay kanako kon buhaton nako kana sa Dominggo. Ikaw malipay ba?’

“Dili sayon ang paghimo sa maong desisyon, pero mao kadto ang matarung” (Rex D. Pinegar, sa Conference Report, Okt. 1991, pp. 56–57; o *Ensign,* Nob. 1991, p. 41).

6. Hatagi ang mga bata og yano nga oo o dili nga tubag sa pangutana “Ang Igpapahulay mao ang maayong adlaw sa pag . . .”. Sultihi sila nga kon ang tubag oo, ilang ipataas ang ilang kumagko. Alang sa dili ilang ipaubos ang ilang kumagko. Kompletoha ang *sentence* ginamit ang nagkalain-laing mga kalihokan, sama sa pagsimba, maglangoy-langoy, mobisita sa mga kabanay, mamalit, manganta og himno nga madasigon, manan-aw og sine, mobasa sa mga kasulatan, moapil sa *sports,* maghimo og kard alang sa mga apohan, maglakaw-lakaw, ug uban pa. Kon ang mga bata dili sigurado kon sakto ba nga kalihokan, makapangutana sila og duha ka mga pangutana mahitungod niini: “Ang paghimo ba niini makapaduol kanako ngadto sa Langitnong Amahan?” ug “Motugot ba si Jesus nga ako mobuhat niini karon?” Kon ang mga tubag niini nga mga pangutana oo, ang kalihokan tingali maayo nga butang nga buhaton sa Igpapahulay.

7. Ang Ginoo mihatag kanato og mga kasugoan aron sa paghimo sa atong mga kinabuhi nga mas malipayon. Sa unsa nga paagi nga ang pagbalaan sa Igpapahulay nga adlaw makapalipay? (Mobati kita nga suod ni Jesukristo ug sa Langitnong Amahan, aduna kitay bakasyon sa eskwelahan, mga trabahoon, ug *homework,* ug malingaw kita nga makig-uban sa atong mga ginikanan ug mga pamilya.) Isulti ang usa ka panahon nga ikaw o imong nailhan nga tawo nga mihimo og desisyon sa pagbalaan sa Igpapahulay nga adlaw ug napanalanginan.

   Ipasabut nga ang pagkabalaan sa Igpapahulay anaa sa atong mga kasingkasing ingon man usab sa atong mga aksyon. Si Henry Ward Beecher mipadayag niini nga kamatuoran sa dihang miingon siya, “ ‘Ang kalibutan nga walay igpapahulay sama sa usa ka tawo nga walay pahiyom, sama sa ting-init nga walay mga bulak, ug sama sa umahan nga walay tanaman. Mao kini ang malipayon nga adlaw sa tibuok semana’ ”(kinutlo sa Ezra Taft Benson, “Keeping the Sabbath Day Holy,” *Ensign,* Mayo 1971, p. 5).

Panapos

Pagpamatuod

Ipadayag ang imong gugma alang sa Igpapahulay, nga gihatag aron sa pagtabang kanato ug sa pagpahamuot sa atong mga espiritu. Saari ang mga bata nga sa ilang pagsimba sa Dios ug pagbalaan sa Igpapahulay nga adlaw, mobati sila nga nabag-o ug mahatagan og mas malig-on sa pagtuman sa ilang mga pakigsaad ug sa paghimo og maayo nga mga desisyon nianang semanaha.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Exodo 7:8–21 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
21

Ang Napulo ka mga Sugo

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga ang pagsunod sa Napulo ka mga Sugo makatabang kanato nga magmalipayon.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Exodo 19—Ang Ginoo nakigsaad sa iyang mga katawhan ug nagpakita sa Bukid sa Sinai.
   - Exodo 20:1–22—Ang Napulo ka mga Sugo Gipadayag.
   - Nagpabilin si Moises sa Bukid sa Sinai sulod sa kwarenta ka mga adlaw.
   - Exodo 31:18—Ang mga tableta gisulat sa tudlo sa Ginoo.
   - Exodo 32:1–24, 30–32—Si Aaron naghimo og bulawan nga nating baka.
2. Dugang nga basahonon:
   - Mosiah 12:34–36, 13:15–24—Ang Napulo ka mga Sugo gihatag ngadto sa mga Nephite.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 59:5–9—Ang Ginoo misubli sa pipila sa mga Napulo ka mga Sugo ngadto ni Propeta Joseph Smith.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot sa katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Listahan sa mga sagol sa *cake* alang sa matag bata.
   c. Hulagway 6-24, Moises ug ang Napulo ka mga Sugo.
   d. Ang tsart sa Napulo ka mga Sugo sa katapusan niini nga leksyon o gikan sa librarya sa *meetinghouse* (65038).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Dili mohatag og mga instruksyon, hatagi ang mga bata sa lista sa mga sagol ug pangutan-a sila unsaon nila paggamit niini sa paghimo og cake. Kon magsugod na sila sa pagpangutana mahitungod kon unsaon sa paghimo og cake, ipasabut nga ang mga instruksyon gikinahanglan aron makahimo sa pagbuhat unsay inyong gisugo kanila. Dayon hisguti kon unsa nga paagi nga ang mga lagda ug mga balaod sama sa mga instruksyon. Ipasabut nga ang mga bata makahimo og *cake* bisan og dili sila mosunod og mga instruksyon, pero tingali dili sila gustong mokaon niini. Pero kon sundon nila pag-ayo ang mga instruksyon sa usa ka maayo nga resipe, ang *cake* lamian nga kaunon.

Ipasabut nga ang mga lagda gikinahanglan sa ubang mga aspeto sa atong mga kinabuhi. Hangyoa ang mga bata sa paghingalan sa pipila ka mga balaod nga kinahanglan nga atong sundon aron maluwas, makabaton og maayong panglawas, nga makabaton og maayong relasyon sa uban, o makabaton og kinabuhing dayon. Itudlo nga ang mga lagda makahatag og kahan-ay sa atong mga kinabuhi ug gikinahanglan nato aron masayud unsaon nga magpuyo nga malipayon. Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon makat-on sila mahitungod ni Moises ug sa mga anak ni Israel nga midawat sa Napulo ka mga Sugo, nga mao ang mga balaod nga gihatag sa Dios aron sa pagtabang kanato nga makahibalo unsay buhaton ug unsaon sa pagpuyo aron kita magmalipayon.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Moises nga midawat sa Napulo ka mga Sugo gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." Ipakita ang litrato ug tsart kon angay. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang mga Israelite wala magmalipayon sa dihang wala sila mosunod sa Napulo ka mga Sugo ug nga sila wala hatagi sa mga panalangin sa panahon nga sila mosupak sa mga sugo nga gihatag kanila.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Human makalingkawas ang mga anak ni Israel gikan sa Ehipto ug milagrosong gitabangan sa Ginoo sa pagtabok sa Pulang Dagat, mibiyahe sila ngadto sa kamingawan sa Sinai. Sa dihang ang Ginoo nakigsulti kang Moises gikan sa Bukid sa Sinai, iyang gisugo si Moises sa pagpaghinumdom sa mga anak ni Israel kon giunsa niya sila sa pagluwas gikan sa mga Ehiptohanon (tan-awa sa Exodo 19:4). Ngano nga importante alang kanila nga mahinumdom niini nga hitabo? Nganong hinumduman nato kanunay ang mga panalangin nga atong nadawat gikan sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo?
- Unsa ang gikinahanglan gikan sa mga Israelite nga mahimong "talagsaong bahandi" [*peculiar treasure*] sa Dios? (Exodo 19:5–6.) Ipasabut nga sa Daang Tugon "ang Hebreohanon nga pulong diin magagikan ang pulong nga *peculiar* gihubad nga *segullah,* nga nagpasabut 'bililhong kabtangan' o 'bahandi' " (Russel M. Nelson, sa Conference Report, Abr. 1995, p. 44; o *Ensign,* Mayo 1995, p. 34). Unsay atong mabuhat sa pagpakita sa Langitnong Amahan nga gusto kitang mahimong kabahin sa iyang "talagsaon," o katawhan sa pakigsaad?
- Unsa ang gisulti sa mga Israelite sa dihang nakigsaad sila sa Ginoo? (Exodo 19:8.) Unsa nga susama nga mga pakigsaad ang atong gihimo ngadto sa Ginoo? (Ang atong mga pakigsaad sa bunyag sa pagsunod sa iyang kasugoan.) Kanus-a kita mobag-o sa atong mga pakigsaad sa Ginoo? (Sa panahon nga kita moambit sa sakramento matag semana.) Ngano nga importante ang pagbag-o ug paghinumdom sa atong mga pakigsaad matag Dominggo?

- Unsa nga sagrado nga kahigayunan ang gisaad sa Ginoo sa mga Israelite kon ilang labhan ang ilang mga sinina ug magbalaan sa ilang mga kaugalingon? (Exodo 19:9–11.) Ipasabut nga sila nag-andam sa ilang mga kaugalingon nga ipresentar ngadto sa Dios.
- Human makaandam ang mga anak ni Israel sa ilang mga kaugalingon nga moatubang sa Ginoo, unsa ang ilang nakita ug nadungog? (Exodo 20:18, 21.)
- Unsa ang gihatag sa Ginoo ni Moises sa Bukid sa Sinai? (Exodo 24:12; 31:18.) Unsa ang Napulo ka mga Sugo? (Tan-awa sa pagpalambo nga mga kalihokan 1, 2, ug 3.) (Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang Napulo ka mga Sugo kabahin sa kompleto nga espirituhanong balaod nga gihatag sa Dios ni Moises.)
  1. Dili ka magbaton og lain nga mga dios gawas kanako (Exodo 20:3).
  2. Dili ka magbuhat og bisan unsa nga larawan nga linilok (Exodo 20:4).
  3. Dili nimo paggamiton ang ngalan sa Ginoo nga imong Dios sa pasipala (Exodo 20:7).
  4. Hinumdumi ang adlaw nga igpapahulay, aron sa pagbalaan niini (Exodo 20:8).
  5. Tahuron nimo ang imong amahan ug ang imong inahan (Exodo 20:12).
  6. Dili ka magpatay (Exodo 20:13).
  7. Dili ka magpangawat (Exodo 20:14).
  8. Dili ka magpanapaw (Exodo 20:15).
  9. Dili ka magasaksi og bakak batok sa imong isigkatawo (Exodo 20:16).
  10. Dili ka mangibug (Exodo 20:17).
- Unsa ka dugay si Moises didto sa Bukid sa Sinai? (Exodo 24:18.) Unsa ang gibuhat sa mga anak ni Israel tungod kay siya wala? (Exodo 32:1–4.) Ngano sa inyong pagtuo nga ilang gisugo si Aaron sa paghimo og bulawan nga nating baka? Ngano sa inyong hunahuna nga si Aaron miuyon sa pagbuhat niini?
- Kinsa ang gibasol ni Aaron sa iyang mga aksyon (Exodo 32:22–24.) Unsay angay natong buhaton imbis mobasol sa uban kon nakahimo kita og butang nga sayop?
- Hain sa Napulo ka mga Sugo ang gisupak sa mga Israelite sa pagsimba sa bulawan nga nating baka? (Exodo 20:4–5.) Unsa nga matang sa "larawan nga linilok" o mga idolo ang gisimba sa mga tawo sa atong moderno nga kalibutan? (Itudlo nga ang ubang mga tawo mosimba og dios-dios nga hinimo sa tumbaga [*brass*] o kahoy, sama sa pagsimba sa mga Israelite sa bulawan nga nating baka. Pero ang pagsimba usab sa idolo mahimo nga mas labaw pa niana. Ang idolo mahimong bisan unsa nga nahimong importante kaayo nga kini nakakuha og daku sa atong panahon ug panghunahuna. Nahimo kining dios kanato. Karon ang atong mini nga mga dios makita sa kwarta, materyal nga posisyon, pisikal nga panagway, lingawlingaw o pag-idolo sa inila nga mga atleta, mga aktor, o mga musikero.)

- Unsay reaksyon ni Moises sa dihang iyang nakita ang gibuhat sa mga tawo? (Exodo 32:19.) Nganong iyang gibuak ang mga tableta sa bato? (Dili niya ikahatag ang maong sagrado nga butang ngadto sa mga tawo nga dili andam nga modawat niini? Unsa ang gisugo sa Ginoo ni Moises human mabuak ni Moises ang unang parisan sa mga tableta? (Exodo 34:1, 28.) Pahibalo: Ang Hubad ni Joseph Smith sa Deuteronomio 10:2 mipasabut nga nasulat niini nga mga tableta ang Napulo ka mga Sugo, pero wala na niini ang "mga pulong sa walay katapusan nga pakigsaad sa balaan nga priesthood." Tungod sa ilang pagkadautan, ang mga anak ni Israel nawad-an sa kahigayunan nga makabaton sa labaw kataas nga espirituhanong mga balaod.
- Giunsa ni Moises pagpakita ang dakong gugma bisan og nakahimo sila og sayop? (Exodo 32:30–32.) Giunsa sa Ginoo sa pagpakita sa iyang gugma alang sa mga Israelite? (Hubad ni Joseph Smith, Exodo 32:14; misaad ang Ginoo nga luwason ang mga Israelite kon sila maghinulsol sa dautan nga ilang nabuhat.)
- Sa unsang paagi nga ang pagsunod sa Napulo ka mga Sugo nakapanalangin sa mga anak ni Israel? Sa unsa nga paagi nga ang pagsunod sa Napulo ka mga Sugo makapanalangin kanato? Ngano nga importante kaayo ang pagsunod sa mga kasugoan? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipakita ang tsart sa Napulo ka mga Sugo nga tabunan ang ubang mga pulong, ug papulipuliha ang mga bata sa pagsulat sa mga blangko. (O makahimo kamo og mga kopya niini nga tsart, nga nawala ang ubang mga pulong, alang sa matag bata ug pasulati sa mga bata ang mga blangko sa ilang kaugalingon mga kopya.) Mahimo nilang dad-on ang ilang mga kopya sa ilaha aron mapahinumduman sila sa pagsunod sa Napulo ka Sugo.
2. Hisguti sa daklit unsay gipasabut sa matag sugo ug tabangi ang mga bata nga makat-on niini pinaagi sa pagdula. Hatagi ang matag bata og numero o mga numero, depende sa gidak-on sa klase, gikan sa uno hangtus dies. Sultihi sila sa pagkat-on sa sugo nga tugbang sa ilang numero. Dayon isulti ang lain-laing mga numero. Kon ang matag numero sa bata matawag, ipasulti niya (o ipabasa gikan sa tsart) kana nga sugo. Human sa pipila ka turno hatagi ang mga bata og bag-ong mga numero ug dulaa pag-usab.
3. Hibaloi nga ang tanan nga Napulo ka mga Sugo mohaum ubos sa duha ka mga sugo nga gihatag ni Jesukristo sa Mateo 22:37–40. Sa paghigugma sa Dios ug sa paghigugma sa atong mga silingan. Isulat ang *Higugmaa ang Dios* ug *Higugmaa ang mga Silingan* sa pisara. Papulipuliha ang mga bata sa pagbasa sa matag sugo gikan sa Exodo 20:3–17 o gikan sa tsart. Ipasulat nila sa pisara ang pipila ka importante nga mga pulong gikan sa matag sugo ubos sa tukma nga ulohan. Hisguti ang piho nga mga paagi sa pagsunod niini nga mga sugo, ug hagita ang mga bata sa pagpili og usa ka piho nga paagi sa pagpakita og gugma alang sa Dios ug sa pagpakita og gugma sa ilang mga silingan niini nga semana.

4. Ibutang ang ginunting nga pulong “Pagkawala sa Kagawasan—Walay Kalipay” sa usa ka bongbong sa klasrom ug ang ginunting nga pulong nga “Kagawasan—Kalipay” sa lain. Ipasabut nga bisan si Satanas sa kasagaran mohimo nga makalingaw ang pagsupak sa kasugoan, ang tanang mga pagpili nga atong himoon adunay mga sangputanan. Kon ang mga tawo mosunod sa plano ni Satanas, sa sinugdanan ingon og makahatag kini kanila og dakong kagawasan. Pero samtang sila magpadayon sa paghimo og sayop nga mga pagpili, ang mga sangputanan magsugod sa pagbugkos kanila. Sama pananglit, kon ang mga tawo mamakak ug manikas, dili sila takus nga moatubang sa Dios. Ang mga tawo nga mopili sa pagsunod sa mga sugo sa sinugdanan mobati nga gikutohan. Pero sa ilang pagpadayon sa paghimo og mga pagpili, ang ilang mga kinabuhi magsugod nga mobati og mas dako nga kagawasan. Sama pananglit, kon ang mga batan-on magpabilin nga putli ug limpyo sa moralidad, sa kaulahian sila makabaton og kahigayunan sa pag-adto sa balaan nga templo aron modawat sa tanang mga panalangin ni Abraham, Isaac, ug Jacob. Papilia ang mga bata og piraso sa papel nga adunay gisulat nga aksyon sa matag papel, sama sa “ayaw pangawat,” ‘pugngi ang inyong kalagot,” “panigarilyo ug inom,” “pamakak,” “pabilin nga putli ug limpyo,” ug uban pa.

   Depende kon unsay nasulat sa ilang mga papel, pabaruga ang mga bata diha sa tungod sa ginunting nga pulong ug ipabasa ang aksyon ug ipasulti kon unsa ang sangputanan ug ngano nga makahatag kini kanato og kalipay ug kagawasan o walay kasubo ug walay kagawasan.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa “Keep the Commandments” (*Children’s Songbook,* p.146) [“Sundon ang Sugo” (*Songbook sa mga Bata*)], o “The Commandments” (*Children’s Songbook,* p. 112) [“Ang mga Sugo” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo ninyong ipamatuod nga tungod kay ang Ginoo nahigugma kanato, gihatagan kita niya og mga kasugoan. Ang pagsunod niini nga mga balaod makahatag kanato og kalinaw. Mahimo ninyong ipaambit ang usa ka higayon nga mibati kamo og kalipay ug nakadawat og mga panalangin sa pagsunod sa piho nga kasugoan.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Exodo 20:1–22 sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

ANG NAPULO KA MGA SUGO

1 Dili ka magbaton og lain nga mga dios sa akong atubangan.

2 Dili ka magbuhat og bisan unsa nga larawan nga linilok.

3 Dili nimo paggamiton ang ngalan sa Ginoo nga imong Dios sa pasipala.

4 Hinumdumi ang adlaw nga igpapahulay, aron sa pagbalaan niini.

5 Tahuron nimo ang imong amahan ug ang imong inahan.

6 Dili ka magpatay.

7 Dili ka magpanapaw.

8 Dili ka mangawat.

9 Dili ka magasaksi og bakak batok sa imong isigkatawo.

10 Dili ka mangibug.

Leksyon
22

Israel ug ang Tumbaga nga Serepente

Katuyoan

Aron sa pag-awhag sa mga bata nga magmapainubsanon ug magbaton og pagtuo kang Jesukristo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa
   - Numeros 21:4–7—Ang Israel gidagsangan og mapintas nga mga bitin (malala nga mga bitin).
   - Numeros 21: 8–9—Ang Ginoo misulti kang Moises sa paghimo og bitin nga tumbaga aron maayo kadtong kinsa motan-aw niini.
   - 1 Nephi 17:40–42—Nahinumdom si Nephi kon giunsa paggiya sa Ginoo ang mga Israelite ngadto sa gisaad nga yuta, pero tungod sa katig-a sa ilang mga kasingkasing daghang mga Israelite ang nangamatay tungod sa pinaakan sa mga bitin.
   - Alma 33:18–22—Ang mga Israelite namatay tungod kay wala sila motuo nga sila mamaayo. Kinahanglang motan-aw kita ni Kristo ug motuo.
   - Deuteronomio 8:1–2, 4, 7–10—Ang mga Israelite diha sa kamingawan sulod sa kwarenta ka tuig aron makat-on nga magmapainubsanon ug magmasulundon. Ang mga Israelite kinahanglang magpaubos ug mahinumdom sa Ginoo, kinsa maoy mihatag kanila sa tanan.
   - Deuteronomio 8:11–20—Ang Ginoo mipasidaan sa Israel nga dili malimot kaniya ug manghambog sa ilang kaugalingong gahum.
   - Helaman 8:14–15—Sama sa tumbaga nga bitin nga gibutang sa tumoy sa tukon, mao usab si Kristo gilansang sa krus. Pinaagi sa pagtan-aw kaniya makaangkon kita og kinabuhing dayon.
   - Juan 3:14–15—Si bisan kinsa nga miyembro nga motuo ni Jesukristo ug mosunod sa mga baruganan sa ebanghelyo dili mamatay hinoon makaangkon og kinabuhing dayon.

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon.
   c. Mga Hulagway 6-25, Si Moises ug ang Tumbaga nga Bitin (62202); 6-26, si Jesus Naghugas sa mga Tiil sa mga Apostoles (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 226; 62550); 6-27, Ang Pagkalansang sa Krus (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 230; 62505); ug 6-28, Ang Ikaduhang Pag-anhi (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 238; 62562).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Sa dili pa ang klase tudloi ang mga bata kon unsaon sa pagbuhat sa mosunod nga *puzzle.* Hatagi ang matag bata og usa ka piraso sa papel ug lapis. Sultihi sila sa pagdrowing og tulo ka lumbay sa mga tuldok nga adunay tulo sa kada lumbay—siyam ka mga tuldok ang tanan. Sultihi ang mga bata sa pagsugod sa may wala nga bahin sa ibabaw ug drowingan ang tanang siyam ka mga tuldok nga may upat ka tul-id nga linya nga dili alsahon ang ilang mga lapis. Human masulayi sa mga bata sa pagkonektar sa mga tuldok, ipahimo sa bata nga imong gitudloan sa *puzzle* sa pagpakita sa ubang mga bata unsaon kini sa pagbuhat pinaagi sa pagsunod sa giuban nga dibuho.

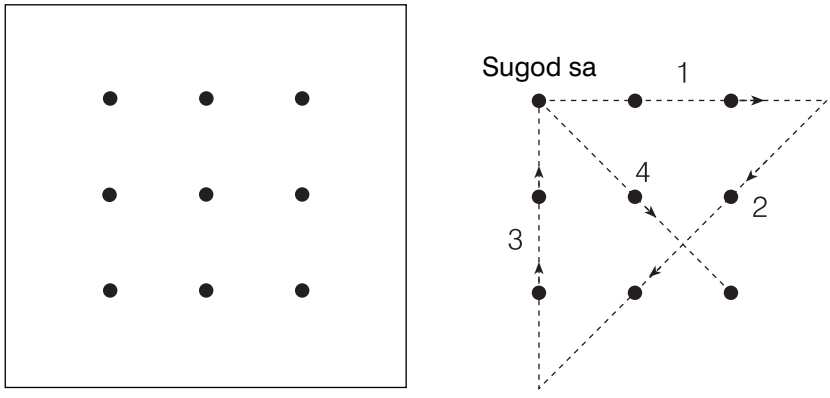

Ipasabut nga tungod kay ang mga bata dili makahimo sa *puzzle* sa ilang mga kaugalingon, kinahanglang tudloan sa lain. Makakat-on kita gikan sa uban, ug ang pagkaandam nga makat-on gikan sa uban mao ang pagkamapainubsanon. Ang mapainubsanon nga tawo dili kaayo mapahitas-on sa pagpangayo og tabang ug pag-angkon og kahibalo gikan sa uban. Ang mapainubsanon nga tawo katudloan.

Ipakita ang litrato ni Jesus nga naghugas sa mga tiil sa mga Apostoles, ug basaha ug hisguti ang istorya sa Juan 13:3–5, 8–9, ug 12–15. Ipasabut nga bisan og si Jesus mao ang lider ug ang labing importante didto, miluhod siya ug mihugas sa mga tiil sa ubang mga tawo. Isulat ang pulong nga Pagkamapainubsanon sa pisara. Ipasabut nga si Kristo nagpakita og pagkamapainubsanon sa dihang miserbisyo siya sa iyang mga Apostoles. Ang mapainubsanon nga tawo moserbisyo ug modawat og serbisyo gikan sa uban.

Istorya sa Kasulatan

Sa paggamit sa mga litrato sa tukma nga mga higayon, tudloi ang mga bata sa istorya sa mga Israelite didto sa kamingawan ug sa tumbaga nga bitin gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa “Pagpangandam.” (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Ipasabut nga ang pagtan-aw sa tumbaga nga bitin aron maluwas mao ang simbolo sa pagtan-aw ni Kristo alang sa kaluwasan.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa kadugay ang mga Israelite naglatagaw sa kamingawan? (Deuteronomio 8:2.) Ngano nga ang Ginoo mipabilin og dugay sa mga Israelite diha sa kamingawan? Unsa nga matang ang gisaad nga yuta? (Deuteronomio 8:7–9.) Unsa ang gipasidaan sa Ginoo sa mga tawo ang mahitabo kanila nga magpuyo sa maong yuta? (Deuteronomio 8:11–14, 17–18.) Unsa niining kahimtanga ang gipasabut nga magmapahitas-on ang imong kasingkasing? (Magmapasigarbuhon ug mahambugon ug moangkon sa mga panalangin nga gihatag sa Ginoo.) Ngano sa inyong hunahuna nga ang mga Israelite kinahanglan nga magmapainubsanon? Unsa ang mga kinaiya sa usa ka mapainubsanon nga tawo? Sa unsa nga paagi kita magmapainubsanon? (Tan-awa sa pagpalambo nga mga kalihokan 1 ug 2.)
- Ngano nga ang Ginoo mipadala og mapintas nga mga bitin (malala nga mga bitin) aron mopaak sa mga Israellite? (Numeros 21:5–6; bisan og ang Ginoo mihatag og pagkaon sa mga Israelite, nagbagulbol sila tungod kay dugay na kaayo sila sa kamingawan ug gipul-an na og kaon og manna.) Kon gibati kita og kasubo sa malisud nga butang nga nahitabo kanato, unsa ang atong mahimo nga mobati og kagaan? (Itudlo nga usa ka butang nga makatabang kanato nga mobati og kagaan mao ang paghinumdum kon giunsa kita pagpanalangin sa Ginoo.) Unsa ang ubang mga butang nga gihimo sa Ginoo aron sa pagpanalangin sa mga Israelite. (Deuteronomio 8:11–14, 16.) Giunsa kita sa pagpanalangin?
- Unsa ang gisulti sa Ginoo ni Moises nga himoon human siya mag-ampo mahitungod sa mga bitin? (Numeros 21:8–9.) Unsa ang kinahanglang buhaton sa mga tawo aron mamaayo? Ngano nga ang ubang mga tawo namatay gihapon gikan sa mga pinaakan sa bitin? (1 Nephi 17:41; Alma 33:20, kadtong namatay mipatig-a sa ilang mga kasingkasing ug walay pagtuo nga ang maong yanong butang makaayo kanila.) Unsay buot ipasabut nga magbaton og tig-a nga kasingkasing? (Magmapagarbuhon imbis magpaubos ug mabuoton nga motuo ug mosunod sa Ginoo.)
- Ang mga anak sa Israel kinahanglang motan-aw sa tumbaga nga bitin aron mamaayo. Unsa ang girepresentar sa tumbaga nga bitin? (Juan 3:14–15.) Sa unsa nga paagi si Kristo gipataas. (Si Kristo giisa diha sa krus ug gilansang aron kita maluwas.) Sa unsa nga paagi kita motan-aw ni Kristo aron maluwas sa espirituhanong paagi? Pagkat-on kaniya pinaagi sa pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, ug sa mga pagtulun-an sa mga lider sa Simbahan ug sa mga ginikanan, magbaton og hugot nga pagtuo kaniya, maghinulsol, magpabunyag; mosunod sa iyang mga sugo, ug magmapainubsanon.)
- Unsa ang pipila ka butang nga nahimo ni Jesus nga nagpakita sa iyang pagkamapainubsanon? (Iyang gihugasan ang mga tiil sa iyang mga tinun-an, nagpabunyag siya, bisan og wala siyay sala; aduna siyay gugma ug kalooy sa tanan, lakip na ang mga makasasala, iyang gipahinungod ngadto sa Langitnong Amahan ang tanang maayong mga butang nga iyang nahimo, iyang gipasaylo ang iyang mga kaaway; ug nag-antus siya alang sa atong mga sala ug nagpakamatay alang kanato.)

- Unsa ang ubang mga panalangin ang gisaad ngadto sa mapainubsanon. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Sa unsang paagi nga ang tawo nga gihatagan sa daghang mga butang, sama sa bahandi o katahum o mga talento, magpaubos? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.) Unsay buot ipasabut nga katudloan?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Samtang inyong basahon ang mosunod nga mga pulong nga walay pili, sultihi ang mga bata sa pagpataas sa ilang kumagko kon ang pulong naghulagway sa usa ka mapainubsanon ug pagpaubos sa ilang mga kumagko kon ang pulong naghulagway sa usa ka tawo nga dili mapainubsanon.

Mapainubsanon:	Dili mapainubsanon:
matudloan	mapagarbuhon
masaligon	nagpakatarung sa kaugalingon
mahunahunaon	mapahitas-on
matinabangon	hambugero
matinahuron	walay kapuslanan
mapailubon	garboso
masinabuton	hinawayon
mapasalamaton	tig-a og kasingkasing
masulundon	dili mausabon
malumo	hakog

2. Ipadrama o ipahisgot sa mga bata ang pipila ka mosunod sa mga sitwasyon ug dayon tan-awon kinsa ang mapainubsanon sa matag sitwasyon:

   a. Ang usa ka tawo nga magsulti sa tanang higayon atol sa pagpangaon, dili mohatag sa uban og higayon sa pagsulti.

   b. Usa ka igsoong lalaki moingon ngadto sa iyang manghud nga babaye, “Maayo kana nga ideya; wala ako makahunahuna niana.”

   c. Ang usa ka tawo moingon, “Ok, nagkinahanglan ako og tabang, mas lisud pagtarung og dokdok sa lansang kay sa akong pagtuo nga sayon ra.”

   d. Usa ka tawo kinsa moinsister nga limpyo ang iyang kwarto ug magdumili sa paglimpyo niini bisan human siya sultihi sa iyang mga ginikanan nga nakakita sila og abug ug hugaw.

   e. Usa ka tawo nga napilde sa dula nga tennis ug matinuorong moingon ngadto sa mananaog, “Salamat sa dula. Maayo ka nga magdudula.”

   f. Usa ka tawo sa eskwelahan nga naghunahuna, “Dili ako kinahanglang maminaw; nakahibalo na ako niining tanan.”

   g. Usa ka igsoong babaye kinsa motabang sa manghud nga lalaki nga modula og yano nga dula, bisan og gusto siya nga modula og lain.

h. Usa ka magtutudlo sa Primary miingon, “Wala ako makahibalo sa tubag niana nga pangutana; kinahanglan pa akong magtuon og dugang ug mag-ampo aron makasabut.”

i. Usa ka tawo kinsa nagpagarbo sa iyang mga butang ug magdumili sa pagdula sa mga bata nga dili ingon ka nindot modala og sinina sama kaniya.

j. Usa ka tawo nga moangkon sa tanan nga maayong mga butang nahitabo kaniya.

k. Usa ka tawo kinsa, kon hangyoon sa paghatag og pakigpulong, moingon, “Oo, akong buhaton. Lisud alang kanako, pero mag-andam ko ug mobuhat kutob sa akong mahimo.”

3. Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut sa pipila ka mga panalangin nga gisaad sa Langitnong Amahan niadtong kinsa mapainubsanon, ipahaum nila ang mosunod nga saad ug mga pakisayran sa kasulatan. Hatagi ang matag miyembro sa klase og usa ka kasulatan, ug ipabasa sa mga bata sa gihatag nga kasulatan kanila sa hilom. Dayon basaha pagkusog ang mga saad sa kolum sa tuo ug ipahaum ang saad niini nga bersikulo

Mga kasulatan:	Mga Saad ngadto sa Mapainubsanon:
a. 2 Cronicas 7:14	Kon mobiya kita sa sala, ang Dios maminaw sa atong mga pag-ampo ug mopasaylo sa atong mga sala.
b. Mateo 18:4	Mahimo kitang bantugan sa gingharian sa langit.
c. D&P 1:28	Malig-on kita ug makadawat og kahibalo.
d. D&P 112:10	Ang Ginoo mogiya kanato ug motubag sa atong mga pag-ampo.

4. Hangyoa ang mga bata nga isulat sa usa ka piraso nga papel ang ilang pipila ka mga talento. Pangutana kon kita mahimo ba nga adunay talento ug mapainubsanon sa samang higayon. Ipasabut nga ang matag usa ka kanato gihatagan og mga talento nga palamboon. Ang ubang mga tawo gustong moangkon sa ilang mga talento, naghunahuna nga sila ang mibuhat sa tanan sa pagpalambo niini. Ang ubang mga tawo mipakaubos sa ilang mga kaugalingon, mag-ingon nga wala silay mga talento. Ang tinuod nga pagkamapainubsanon dili ang pagpakaubos o pagbaliwala sa atong mga abilidad. Kini mao ang pagtan-aw sa atong mga kaugalingon sama sa pagtan-aw sa Dios kanato ug pag-ila nga, isip mga anak sa Dios, gihatagan kita niya sa tanan nga ania kanato, ug nga ang matag usa kanato gipanalanginan og daghang mga talento.

Sa dili pa ang klase paghimo sa mosunod nga ginunting mga pulong:

Wala akoy mga gasa o mga talento.

Ang akong mga talento nagagikan sa akong kaugalingong mga paningkamot ug dili gasa gikan sa Langitnong Amahan.

Nasayud ako nga ang Langitnong Amahan mihatag kanako sa akong mga talento, ug nagkinahanglan ako sa iyang panabang sa pagpalambo niini.

Isulat ang matag mosunod nga mga pulong sa laing piraso sa papel:

Mapainubsanon:	*Mahadlokon*	*Mapahitas-on*
Mapasalamaton	*Nawad-an sa paglaum*	*Pagpagarbo*
Dili mapasalamaton	*Hakog*	*Matinuoron*

Ipahimutang ang mga papel, nga ang mga pulong magkulob, sa tulo ka kolum diha sa salog. Papulipuliha ang mga bata sa pag-itsa og *beanbag* ngadto sa usa sa mga papel. Dayon kamong tanan ang mohukom kon unsang kinaiyaha ang tinuod naghulagway sa matag pulong ug ngano.

5. Ang usa ka mapainubsanon nga tawo dili masina sa kalampusan ug talento sa lain pero malipay sa kalampusan sa uban. Paghimo og kopya sa mosunod nga mga hulagway ug guntinga kini. Ibutang ang hulagway nga giulohan nga “Akong Kaugalingon” diha sa salog, dayon ibutang ang hulagway nga giulohan og “Laing Tawo” sa ubos gayud niini. Ipangutana kon hain ang dako nga hulagway. Baliha ang posisyon sa hulagway ug ipangutana kon hain ang dako tan-awon. Dayon tupara sa paggunit ang hulagway aron makita nga kini pareha ra kadak-a. Ipasabot nga walay tawo nga mas importante kay sa laing tawo, bisan og makita nga ingon og importante siya. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kitang tanan mga anak sa Dios ug pareha ka importante.

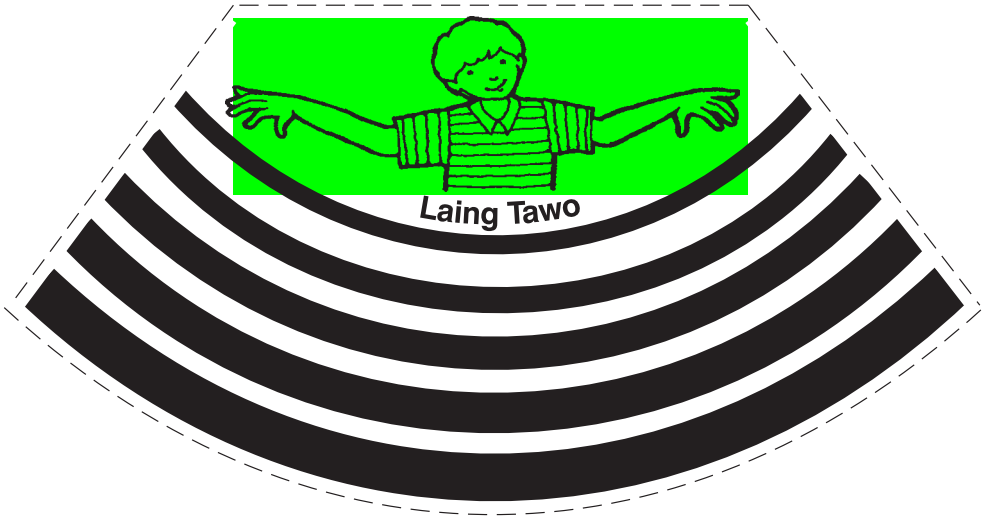

Basaha ug hisguti ang mosunod nga kinutlo gikan ni Presidente Gordon B. Hinckley, ika kinse nga Presidente sa Simbahan:

"Adunay pagkabalaan sa sulod sa matag usa kaninyo. . . . Matag usa kaninyo gitugahan sa inyong Langitnong Amahan og daghan kaayong kapasidad sa pagbuhat og maayo dinhi sa kalibutan. . . .

"Ang uban kaninyo mobati nga kamo dili madanihon . . . nga gusto unta ninyo. Buntuga ang mao nga mga pagbati. . . .

"Dili kamo kinahanglan nga mobati nga ubos. Ayaw gayud ninyo batia nga kamo natawo nga walay mga talento o walay mga kahigayunan nga ikahatag nga may kahulogan kanila. Ugmara ang bisan unsa nga mga talento nga anaa kaninyo, ug kini molambo. . . .

"Sa tiningob, dugangi ang pagpaningkamot sa pagkab-ot sa kabalaan nga anaa sa matag usa kaninyo" ("The Light within You," *Ensign*, Mayo 1995, p. 99).

6. Ipakita ang litrato ni Jesukristo. Sa pisara isulat ang *Ehemplo ni Kristo* ug *Pag-ula ni Kristo.* Ipasabut nga motan-aw sa kinabuhi ug ehemplo ni Jesus aron makahibalo unsaon sa pagpakabuhi. Motan-aw kita sa iyang Pag-ula aron kita mapasaylo sa atong mga sala. Ang pagtan-aw ngadto ni Kristo makatabang kanato nga makakita og kalipay ug kinabuhing dayon. Paambita ang mga bata og pipila ka mga ehemplo gikan sa kinabuhi sa Manluluwas nga atong masunod. Pangutan-a ang mga bata unsa ang atong gikinahanglan aron mapasaylo sa atong mga sala.

Panapos

Pagpamatuod	Ipadayag ang inyong mga pagbati sa kaimportante sa pagpaubos ug pagtan-aw ngadto ni Jesukristo pinaagi sa pagtuo aron makabaton kita og kinabuhing dayon. Ipamatuod nga ang Langitnong Amahan mihatag kanato sa tanan ug awhaga ang mga bata nga magmapasalamaton niining mga butanga.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Numeros 21:6–9, Juan 3:14–15, ug Doktrina ug mga Pakigsaad 112:10 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon.
	Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
23

Si Josue Nangulo sa Israel

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga mopili sa pag-alagad sa Ginoo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa
   - Deuteronomio 34:9—Gi-ordinahan si Josue ni Moises nga mahimong propeta ug pangulo sa Israel.
   - Josue 1:1–3, 5–11—Ang Ginoo misulti ni Josue nga manag-iya sa gisaad nga yuta.
   - Josue 1:16–18—Gimandoan si Josue nga magbaton og kaisug.
   - Josue 2:1–24—Si Josue mipadala og mga espiya ngadto sa Jerico, diin si Rahab nanalipod kanila. Misaad sila sa pagluwas ni Rahab ug sa iyang panimalay.
   - Josue 3:6–17; 13–18—Ang mga Israelites mitabok sa Jordan sa uga nga yuta.
   - Josue 6:1–25—Ang mga bongbong sa Jerico natumpag ug ang siyudad naguba; si Rahab ug ang iyang pamilya bugtong nga naluwas.
   - Josue 24:14–15, 24, 31—Si Josue ug ang iyang mga katawhan misaad sa pag-alagad sa Ginoo.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon.
   c. Igtataptap sa mata.
   d. Mga Hulagway 6-29, Josue Misakmit sa Jerico, ug 6-30, Moises Nag-orden ni Josue.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Suginli ang mga bata sa usa ka grupo sa mga tawo nga misulod sa usa ka dili kaayo hayag nga langub. Sa dihang ang mga tawo didto sa pinakasulod nga bahin sa langub, napalong ang kahayag. Ang giya misulti kanila nga dili mahadlok; gipakita lamang niya ang hingpit nga kangitngit. Sa wala pa pasigaa pagbalik sa giya ang suga, iyang giingnan ang mga tawo sa pagtudlo sa direksyon nga gusto nilang padulngan aron makagawas sa langub ug magpadayon sa pagtudlo hangtud nga ilang makit-an pag-usab. Sa dihang gipasiga na ang mga suga, ang tanan nagtudlo og lain-lain nga direksyon. Nahisalaag sila sa ilang agianan diha sa kangitngit.

Paghangyo og usa ka boluntaryo nga taptapan ang mata aron inyong mapakita kon unsa ka sayon nga mawala sa atong agianan diha sa kangitngit (ipapiyong sa bata ang iyang mga mata aron walay kahayag nga makasulod agi sa tinaptapan). Hangyoa ang mga bata nga maghilom. Tuyuka ang gitaptapan nga bata sa makadaghang higayon, ug ubani siya paglakat libut sa kwarto og pipila ka lakang. Sa dili pa ninyo tangtangon ang taptap, ipatudlo sa bata ang iyang lingkuranan.

Pangutan-a ang mga bata kon gusto ba sila nga magpuyo sa hingpit nga kangitngit. Ipasabut nga ang matang sa kahayag nga imong gihisgutan niini nga kalihokan mao ang pisikal nga kahayag, pero ang mas importante ang espirituhanong kahayag. Ipabasa sa mga bata ang Juan 8:12 ug 1 Nephi 12:17. Ipasabut nga kon mopili kita sa pagsunod ni Jesus, anaa kita magpuyo sa kahayag, pero kon mopili kita sa pagsunod ni Satanas, anaa kita sa espirituhanong kangitngit. Hangyoa ang mga bata sa pagpaminaw sa istorya ni Josue aron makita kon kinsa ang iyang gipili nga sundon.

Istorya sa Kasulatan

Tudloi ang mga bata sa istorya ni Josue nga nangulo sa mga anak ni Israel ngadto sa gisaad nga yuta nga makita sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa “Pagpangandam.” (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Gamita ang mga litrato sa saktong higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang gisaad sa Ginoo ni Josue samtang nag-andam si Josue sa pagsulod sa gisaad nga yuta? (Josue 1:5.) Unsa ang gibuhat ni Josue aron makadawat sa tabang gikan sa Ginoo? (Josue 1:7–8; mipasabut nga ang libro sa balaod mao ang mga kasulatan.) Unsa ang gisulti ngadto ni Josue nga buhaton sa mga kasulatan? (Josue 1:8.) Sa unsa nga paagi nga kini nga tambag magamit nato karon?
- Sa wala pa mosulod ang mga anak ni Israel sa gisaad nga yuta, si Josue gisultihan nga magmakusganon ug magmaisugon sa upat ka higayon (tan-awa sa Josue 1:6–7, 9, 18). Ngano sa inyong pagtuo nga kinahanglan siyang magmakusganon ug magbaton og kaisug niadtong higayona? Ngano nga kita kinahanglang espirituhanon nga magmakusganon ug magmaisugon karon?
- Sa unsa nga paagi mitabang si Rahab sa duha ka espiya nga gipadala ni Josue. (Josue 2:4–6, 15–16.) Unsa nga pabor ang gipangayo ni Rahab sa mga espiya? (Josue 2:12–13.) Unsa ang gisulti ni Rahab nga nagpakita nga siya mituo sa Dios sa Israel? (Josue 2:11.) Itudlo sa mga bata nga si Rahab mitipon sa mga Israelite human malaglag ang Jerico. Si Pablo ug si Santiago misulat mahitungod kaniya (tan-awa sa Mga Hebreohanon 11:31; Santiago2:24–25).
- Unsa ang gibuhat sa Ginoo sa pagpakita sa mga anak ni Israel nga siya nakig-uban ni Josue sama sa iyang gibuhat ni Moises? (Josue 3:7–8, 15–17; ipasabut nga ang arka sa pakigsaad usa ka madala-dala nga altar nga

adunay sagrado nga mga sinulat, lakip na ang mga sinulat ni Moises ug sa mga tableta nga anaa ang Napulo ka Sugo.) Ngano nga importante alang kanato ang pagsunod sa buhi nga propeta?

- Unsa ang gibuhat sa mga pari sa wala pa mabulag ang katubigan sa Jordan? (Josue 3:13, 15–17.) Unsa sa inyong hunahuna ang gibati sa mga pari nga naglakaw sa nag-awas nga sapa nga nagdala sa arka sa pakigsaad? Sa unsa nga paagi kita makasunod sa ehemplo sa mga pari sa atong mga kinabuhi? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga usahay kinahanglan kitang magmasinugtanon bisan og sa atong tan-aw kita wala mapanalangini. Ang mga panalangin moabut human sa pagsulay sa atong pagtuo ug pagkamasulundon.
- Sa unsa nga paagi nalupig sa mga Israelite ang Jerico? (Josue 6:11–16, 20; tan-awa sa pagpalambo nga kalihokan 1.) Unsa sa inyong hunahuna ang gibati sa mga katawhan sa Jerico samtang nagtan-aw sila sa mga Israelite nga nagmartsa libut sa siyudad kada adlaw? Ipasabut nga ang mga paril sa siyudad nahugno tungod sa gahum sa Ginoo ug sa pagtuo ug pagkamasulundon sa mga Israelite. Unsa sa inyong hunahuna ang mahitabo kon ang mga Israelite wala pa mopili sa pagbuhat sa mga butang subay sa pamaagi sa Ginoo?
- Unsa ang gibuhat ni Josue sa wala pa siya mosugo sa mga tawo sa pagpili kon kinsa ang ilang alagaran? (Ipasabut nga isip usa ka propeta mipakita siya sa ehemplo aron sundon sa mga anak ni Israel.) Unsa ang gisugo ni Josue sa mga anak ni Israel nga mopili kinsa ang ilang alagaran, unsa ang ilang gipili? (Josue 24:15, 24, 31.) Unsaon nato sa pag-alagad ang Ginoo? (Pinaagi sa pagbaton og pagtuo sa atong mga pangulo sa Simbahan ug mosunod sa ilang mga pulong.) Si Presidente Spencer W. Kimball miingon, "Ang pagkamaunungon ngadto sa Ginoo naglakip usab sa pagkamaunungon niadtong mga pangulo nga iyang gipili" ("Give the Lord Your Loyalty," *Ensign,* Mar. 1980, p. 4). Nganong dili kita makaalagad sa Ginoo ug ni Satanas sa samang higayon. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Ngano nga importante nga mohimo kita og pagpilil karon sa pagsunod sa Ginoo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Pagdrowing og yano nga hulagway, susama sa mosunod, sa pisara aron sa paghulagway sa mga hitabo sa mga Israelite nga mikuha sa siyudad sa Jerico samtang imong isaysay ang istorya.

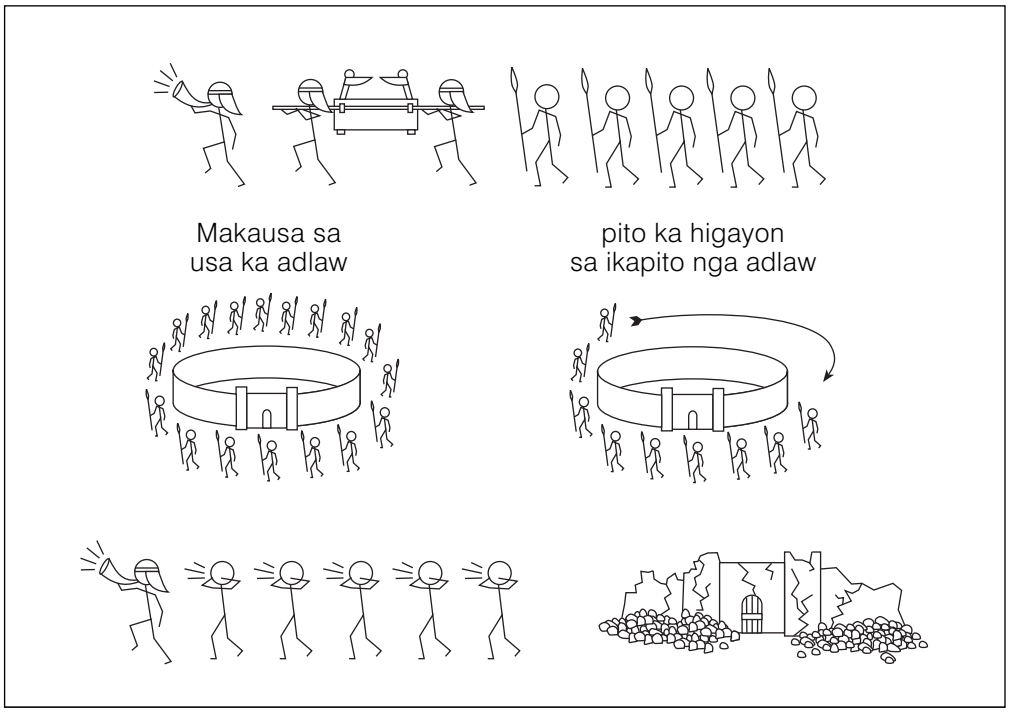

2. Nga dili makadungog ang ubang mga bata sa imong instruksyon, sugoa ang duha ka bata sa *pantomime* sa dakong makina nga nag-alsa og dako, bug-at nga butang. Patindoga ang mga duha ka bata tulo ka pye (usa ka metro) ang gilay-on nga mag-atubang sa usag usa. Dayon magpakaaron–ingnon sila nga moalsa sa butang, paningkamuti sa pagdungan sa pagbalhin niini padulong sa usag usa, pero dili makahimo sa pag-irog abante o atras. Samtang nag*pantomine* ang mga bata, sultihi ang klase nga ang duha ka dakong makina nakigbisog sulod sa daghang mga minuto sa pagbalhin sa bug-at nga butang agi sa pultahan. Sa katapusan, gikapoy, ang dakong makina miundang. Usa ka makina miingon, "Akong gigamit ang akong tanang kusog, pero dili tingali ako makahimo niining butanga sa pagpasulod sa pultahan." "Pagsulod sa pultahan?" miingon ang usa. "Nagtuo ko nga ato kining ipagawas sa pultahan!"

   Ipasabut nga imposible ang pagpadulong sa duha ka direksyon sa usa ka higayon. Kinahanglan mopili kita asa nga direksyon. Pangutan-a ang mga bata ngano nga dili mahimo ang pagsunod ni Jesus ug ni Satanas sa samang higayon. (Tan-awa sa Mateo 6:24; Alma 5:38–40.)

3. Tabangi ang mga bata sa pagmemorya as mosunod sa kasulatan. "Magpili kamo niining adlaw kon kinsa ang inyong alagaran; . . . apan alang kanako ug sa akong balay, kami magaalagad sa Ginoo" (Josue 24:15).

4. Sa dili pa ang klase paghimo og kopya sa mosunod nga ginunting nga mga pulong ug ipapilit ilawom sa mga lingkuranan sa mga bata:

Ang Espiritu Santo magpabilin kanato.
Ang Espiritu Santo mobiya kanato.
Makaangkon kita og pagtuo.
Nawad-an kita sa pagtuo.
Mas makahimo kita sa pagpakigbatok sa tintasyon.
Dili kaayo kita makahimo sa pagpakigbatok sa tintasyon.
Makaangkon kita og espirituhanon nga mga panalangin.
Mawad-an kita sa espirituhanon nga mga panalangin.
Makakaplag kita og kalipay.
Makakaplag kita og kasubo.

Isulat ang mosunod nga mga ulohan diha sa tsart o pisara:

"Mga Resulta sa Pagsunod ni Jesukristo."
Mga Resulta sa Pagsunod ni Satanas

Ipapangita sa mga bata ang ginunting nga mga pulong ug ibutang kini sa sakto nga ulohan. Ipasabut nga kon kita mopili sa pag-alagad sa Ginoo karon, makalikay kita og daghang kasakit ug kasubo ug makadawat kita og dakong kalipay. Usa ka propeta sa ulahing adlaw misulti kanato nga si Satanas ganahan kon kita mawad-an og paglaum ug magduhaduha sa paghimo og desisyon tungod kay mas sayon alang kaniya ang pagtintal kanato. Ang propeta miingon, "Kon wala pa ninyo kini mahimo, paghukom sa paghimo og hukom!" (Presidente Spencer W. Kimball, sa Conference Report, Abr. 1976, p. 70; o *Ensign,* Mayo 1976, p. 46).

5. Hisguti ug memoryaha ang ika-onse nga artikulo sa hugot nga pagtuo. Itudlo nga ang Langitnong Amahan mihatag kanato sa atong kabubut-on sa tanang butang, lakip na ang pagpili kon kinsa ang atong simbahon. Nasayud kita nga ang tanang mga anak sa Ginoo makasimba sa gusto nila, pero pinaagi sa mga kasulatan ug sa atong mga propeta, nasayud kita nga ang matarung nga pagpili mao ang pagsimba sa Dios.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Can a Little Child Like Me" (*Children's Songbook,* p. 9) ["Makahimo ba ang Bata Sama Kanako" (*Songbook sa mga Bata*)] o "Choose the Right Way" (*Children's Songbook,* p. 108) ["Pilia ang Pamaagi nga Matarung" (*Songbook sa mga Bata*)]

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga sa pagserbisyo lamang sa Ginoo nga kita makakaplag og tinuod ug mahangturon nga kalipay. Balika isip usa ka klase ang mosunod nga magdungan: “Magpili kamo niining adlaw kon kinsa ang inyong alagaran; . . . apan alang kanako ug sa akong balay, kami magaalagad sa Ginoo” (Josue 24:15).
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Josue 3:13–17, 6:1–5, ug 24:15 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
24

Gideon

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata sa kabililhon sa pagsalig sa Ginoo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa
   - Mga Hukom 6:1–16—Si Gideon gitawag sa pagluwas sa mga Israelite gikan sa pagkaulipon.
   - Mga Hukom 6:25–32—Giguba ni Gideon ang altar ni Baal.
   - Mga Hukom 6:33–40—Ang Ginoo mihatag kang Gideon og timailhan.
   - Mga Hukom 7:1–8—Ang kasundalohan ni Gideon mikunhod ngadto sa 300 ka tawo.
   - Mga Hukom 7:9–23; 8:4, 11–12—Ang mga Israelite mibuntog sa mga Midianite.
   - Mga Hukom 8:22–23—Dili gusto nga mahimong hari si Gideon.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Isulat ang pipila ka mga pangutana, sama sa mosunod, sa laing piraso nga papel (tan-awa ang pang-atensyon nga kalihokan):

   Gidrowingan sa akong manghud nga babaye ang akong libro. Unsay akong buhaton?
   Unsaon nako sa pagpakita og pagtahud sa akong mga ginikanan?
   Ngano nga ako motabang sa paglimpyo sa among balay?
   Mosalig ba ako sa akong higala kon nakapamakak na siya kanako kaniadto?
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Hulagway 6-31, Gibuntog ni Gideon ang mga Midianite.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Palingkura ang usa ka bata sa usa ka lingkuranan sa atubangan sa klase. Ipasabut nga siya mao ang maghuhukom. Hatagi ang ubang mga bata og pangutana matag usa (tan-aw sa seksyon sa "Pagpangandam") nga ipangutana sa maghuhukom. Ipatubag sa maghuhukom ang matag pangutana.

Ipasabut nga human ni Josue, wala nay pangulo ang Israel. Hinoon, mga maghuhukom ang mohatag og tambag, mohimo og mga desisyon, ug moserbisyo isip mga pangulo sa kasundalohan. Malampuson lamang kining mga maghuhukom kon mosalig sila sa giya sa Ginoo.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Gideon, usa siya sa mga maghuhukom sa Israel, gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipasabut nga ang mga Midianite, mga Amalekite, ug ang ubang mga grupo sa mga tawo nga gihisgutan sa mga kasulatan nagpuyo sa o duol sa Canaan ug miisip sa mga Isralite nga ilang mga kaaway. Gamita ang hulagway sa tukma nga higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang imong andamon ang inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang gibuhat sa mga Midianite ug sa ubang mga grupo ngadto sa mga Israelite? (Mga Hukom 6:3–6.) Ngano nga ang Ginoo wala motabang sa Israel niining mga problemaha? (Mga Hukom 6:1, 8–10.) Unsa ang ubang pipila ka katarungan ngano nga ang Ginoo dili mowagtang sa atong mga problema? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Sa diha nga ang anghel nagpakita ni Gideon, unsa ang gipangutana ni Gideon? (Mga Hukom 6:12–13.) Sa unsa nga paagi nga ang mga pagsulay sa mga Israelite makatabang kanila nga mobalik sa Ginoo? (Mga Hukom 6:6.)
- Kinsa ang giingon sa Ginoo nga moluwas sa Israel gikan sa mga Midianite? (Mga Hukom 6:14, 16.) Unsa ang reaksyon ni Gideon sa dihang ang anghel misulti kaniya nga siya ang moluwas sa Israel? (Mga Hukom 6:15.) Kinsa ang atong natun-an niining tuiga nga mibati sama ni Gideon? Pahinumdumi ang mga bata sa mga istorya ni Enoch (Moises 6:31) ug Moises (Exodo 3:11; 4:10). Unsa nga mga hiyas ang anaa ni Gideon nga makatabang kaniya sa pagtuman sa iyang katungdanan? (Mga Hukom 6:12; usab, nagpuyo siya sa iyang kinabuhi aron siya makadawat sa giya ug direksyon sa Ginoo.)
- Unsa ang gisulti sa Ginoo ngadto ni Gideon nga buhaton sa altar ni Baal nga gibuhat sa iyang amahan ug sa kakahoyan nga duol niini? (Mga Hukom 6:25–26; ipasabut nga ang amahan ni Gideon ug ang uban misimba sa dios-dios ug nagpakasala sa dihang ilang gigamit ang altar ni Baal ug ang kakahoyan.)
- Unsa ang gisulti ni Joash ngadto sa mga tawo nga gustong mopatay sa iyang anak nga si Gideon? (Mga Hukom 6:31; ipasabut nga bisan og si Joash misimba ni Baal, nakaamgo siya nga kon si Baal tinuod nga dios, aduna unta siyay gahum sa pagpanalipod sa iyang altar.)
- Unsa ang gihangyo ni Gideon sa Ginoo nga himoon sa balhibo sa karnero aron siya masayud nga ang Ginoo nag-uban kaniya? (Mga Maghuhukom 6:37–40; ipasabut nga si Gideon wala mangita og timailhan aron masayud kon ang Langitnong Amahan mao ba ang tinuod nga Dios; gikinahanglan niya ang kasiguroan nga ang Ginoo makig-uban kaniya sa gubat.) Ngano sa inyong pagtuo giusab ni Gideon ang mga kondisyon sa timailhan sa ikaduhang gabii? (Aron siya masayud nga kini buhat sa Dios ug dili natural nga hitabo o sulagma.)
- Gikan sa kasundalohan nga 32,000 ka mga tawo nga miabut aron makig-away sa mga Midianite, ang Ginoo gusto lang sa 300 ka tawo ang makig-

away sa gubat. Sa unsang paagi nga nagkadyutay man ang kasundalohan ni Gideon? (Mga Maghuhukom 7:3, 5–7.) Ngano nga ang Ginoo gusto lamang sa 300 ka tawo? Ang Ginoo buot nga ang mga Israelilte mosalig kaniya, dili sa ilang kaugalingong kusog.) Sa unsa nga paagi nasulayan ang pagtuo ni Gideon tungod niini? Unsa kaha ang inyong bation kon kamo pa ang anaa sa sitwasyon ni Gideon uban sa gamay kaayo nga kasundalohan?

- Sa unsa nga paagi nga ang instruksyon sa Ginoo nakatabang sa mga Israelite pagbuntog sa mga Midianite? (Mga Maghuhukom 7:20–22; nalibug ang mga Midianite ug nag-unay og pinatyanay sa kangitngit.) Itudlo nga tungod kay ang mga tawo ni Gideon misunod pag-ayo sa iyang mga instruksyon ug si Gideon saktong misunod sa instruksyon sa Ginoo, nagmalampuson sila. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Sa unsa nga paagi kita mapanalanginan pinaagi sa pagsunod sa mga kasugoan sa Langitnong Amahan?
- Sa dihang ang mga tawo sa Israel gusto nga himoon si Gideon nga usa ka hari, kinsa ang giingon ni Gideon nga momando kanila? (Mga Maghuhukom 8:23.) Kinsa ang angay natong sundon? Kinsa ang naggiya sa Simbahan karon? Ipasabut nga kita adunay propeta ug ubang mga lider nga gipili sa Dios sa pagtudlo kanato, pero si Jesukristo mao ang pangulo sa Simbahan.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Hisguti ang mosunod nga pamahayag ngadto sa mga bata:

   "Makakuha kita og kalig-on gikan sa ehemplo ni Gideon. Inyong mahinumduman kon giunsa ni Gideon ug sa iyang kasundalohan pagsagubang sa labihan ka gamhanan nga kaatbang nga labaw kaayo sa ekipo ug sa gidaghanon. . . . Ang gisangputan niadtong mangilngig nga gubat narekord sa usa ka mubo nga pagkasulti: 'Ug tagsa-tagsa silang mibarug sa iyang dapit . . .' (Mga Maghuhukom 7:21), ug ang kadaugan naangkon.

   "Karon, kita gilibutan sa daghan kaayong matang sa sala, bisyo, ug dautan nga sukad nagpanon sa atong atubangan. Ang maong gamhanan kaayong mga kaaway maoy makaingon sa maluyahon og mga kasingkasing nga modumili o molikay sa pagpakigbatok. Pero ang plano sa pagpakigbisog diin kita makig-away aron sa pagluwas og mga kalag sa katawhan dili atong kaugalingon. Gihatag kini . . . pinaagi sa inspirasyon ug pagpadayag sa Ginoo. . . . Mag-ampo ako nga ang matag usa kanato magmalig-on sa gitudlo nga iyang dapit, nga ang pagpakigbisog alang sa mga kalag sa mga tawo magmadaugon gayud" (Thomas S. Monson, "Correlation Brings Blessings," *Relief Society Magazine,* Abr. 1967, pp. 246–47).

   Hunahunaa ang daghang mga problema nga giatubang sa mga bata sa inyong klase nga maisip nato nga pipila sa mga pagpakigbisog sa kinabuhi. (Pananglitan: Ikaw gitintal sa pagpanigarilyo, o ang imong paborito nga tim gisalida sa telebisyon sa samang higayon nga ikaw mosimba.) I-itsa ang usa ka *beanbag* ngadto sa usa sa mga bata. Ihulagway ang usa sa mga

pagpakigbisog sa kinabuhi. Ipasulti sa mga bata unsa ang plano sa pagpakigbisog sa Ginoo ug dayon ipabalik pag-itsa ang *beanbag* ngadto sa magtutudlo. Ipadayon hangtud ang matag bata makahimo sa iyang turno. Dasiga ang mga bata sa pagsunod sa plano sa Ginoo kon unsaon sa pagsulbad sa mao nga mga sitwasyon.

2. Sa dagko nga mga piraso sa papel isulat ang usa ka pulong sa matag piraso sa papel gikan sa mosunod nga kinutlo: "Ug sila tagsa-tagsa mibarug ang matag tawo sa iyang dapit" (Mga Maghuhukom 7:21).

   Ihatag ang mga papel ngadto sa mga bata nga dili sunod-sunod. Patinduga sila aron ang mensahe mabasa og sakto. (Mahimong inyong hatagan og duha ka papel ang ubang mga bata nga nagtupad kon ang inyong klase gamay.) Ipasabut ang kaimportante sa pagtindog sa matag tawo sa saktong lugar, sama sa mga tawo ni Gideon, aron matuman unsay gusto sa Ginoo nga ilang buhaton.

   Hisguti ang mga higayon nga magbarug kita sa saktong lugar, sama sa pagsimba kada semana, dili sa mga dapit sa tintasyon, ug uban pa.

3. Patindoga ang mga bata samtang mohatag ikaw kanila og mga instruksyon sama sa pagtalikod, pag-isa sa tuo nga kamot, ug uban pa. Ipalista sa mga bata ang uban nga mga piho nga mga instruksyon nga gihatag ngadto ni Gideon (tan-awa sa Mga Maghuhukom 6:25–26 ug 7:3–6). Ipasabut nga tungod kay si Gideon sakto gayud nga misunod niini nga mga instruksyon, siya ug ang iyang mga kasundalohan nagmalampuson. Itudlo nga usahay kita sugoon sa pagbuhat og mga butang nga ingon sa dili importante o gani ingon sa dili masabtan alang kanato nianang higayona. Kon kita gihatagan og piho nga mga direksyon sa mga lider sa Simbahan o mga ginikanan naghimo pinaagi sa pagkamatarung, kinahanglan kitang magmasulundon ug magbaton og pagtuo nga unsay gisugo kanato importante ug matarung.

   Mahimo kamong mopili og usa ka bata nga misunod gayud sa inyong direksyon nga mahimong mangulo sa sunod ug buhaton pag-usab ang kalihokan.

4. Pahataga ang mga bata og mga rason ngano nga ang Ginoo mohatag kanato og mga pagsulay (sama pananglit, ang pag-atubang niini makatabang kanato nga mahimong lig-on ug mas maisugon, makahimo kini nato nga mapainubsanon aron kita makabalik ngadto sa Dios, natural kini nga bahin sa mortal nga kinabuhi, mga sangputanan kini sa sala o dili maayo nga mga desisyon, ug uban pa). Ipakigbahin ang angay nga personal nga kasinatian sa dihang miuswag ikaw pinaagi sa pagbuntog sa usa ka pagsulay. Ipasabut nga dili tingali kuhaon sa Ginoo ang atong mga problema, pero kon kita mosalig kaniya, panalanginan kita og kahupayan ug kalig-on.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I Want to Live the Gospel" (*Children's Songbook,* p. 148) ["Gusto Ko nga Mosunod sa Ebanghelyo" (*Songbook sa mga Bata*)] o "Keep the Commandments" (*Children's Songbook,* p. 146) ["Sundon ang Kasugoan" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo ninyong ipamatuod ang kaimportante sa pagsalig sa Ginoo ug sa iyang pinili nga mga sulugoon. Awhaga ang mga bata sa pagpaminaw sa propeta ug sa ubang mga lider sa Simbahan ug sa pagsunod gayud sa mga kasugoan sama ni Gideon
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Mga Maghuhukom 6:12–16 ug 7:15–22 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Samson

Leksyon
25

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga pinaagi sa pagtuman sa atong mga pakigsaad, makapalambo kita og espirituhanon nga kalig-on.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Mga Maghuhukom 13:1–5, 24—Ang asawa ni Manoa gisaaran og usa ka anak nga lalaki nga maoy moluwas sa Israel gikan sa pagkaulipon. Si Samson natawo.
   - Mga Maghuhukom 14:5–6—Gipatay ni Samson ang usa ka leyon pinaagi sa iyang mga kamot.
   - Mga Maghuhukom 15:3–8, 11–15, 20—Gisunog ni Samson ang mais sa mga Filestihanon ug mipatay og liboan ka mga Filestihanon ginamit ang bukog sa apapangig sa asno.
   - Mga Maghuhukom 16:2–3—Gidala ni Samson ang mga pultahan sa ganghaan sa siyudad.
   - Mga Maghuhukom 16:4-20—Giluiban si Samson ni Dalila ug nawad-an sa iyang kusog.
   - Mga Maghuhukom 16:21–31—Gibutaan si Samson ug gibalhog sa bilanggoan. Iyang giguba ang bilding, mipatay sa iyang kaugalingon ug 3,000 ka laing mga tawo.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Dako nga kahoy (opsyonal).
   c. Hulagway 6-32, Gitumba ni Samson ang mga Haligi.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Paghangyo og boluntaryo sa pagpakita kon unsaon sa paglihok-lihok sa iyang mga kaunuran [*muscles*] sa bukton. Pasulayi sa tibuok klase pagpamati kon ila bang mamatngonan ang ilang kaugalingong mga kaunuran [*muscles*]. Mahimo ninyong ipa-bo [*armwrestle*] ang duha ka bata o pabitaron og mga kahoy (dula nga ganahan ni Joseph Smith). Sa pagbitad og kahoy, palingkura ang mga bata sa salog nga mag-atubang sa usag usa, ituy-od ang mga tiil, pik-on ang mga tuhod, ug ang mga lapalapa sa ilang mga tiil mag-abut. Paguniti sa matag bata ang sama nga dako nga kahoy ug maningkamot sa pagbira sa usa hangtud nga siya makabarug.

- Sa unsa nga paagi ang mga kaunuran [*muscles*] makatabang kanato? Hisguti unsay mahitabo kon atong gamiton ang atong mga kaunuran [*muscles*] ug unsay mahitabo kon dili nato kini gamiton. Tabangi ang mga bata nga makaamgo nga ang pagpaugnat makatabang kanato nga makaangkon og lig-on nga mga kaunuran.
- Ipasabut nga ang atong mga espiritu kinahanglan usab nga mapalig-on. Unsaon nga kita mahimong may espirituhanong kalig-on? (Pinaagi sa pagtuman sa atong mga pakigsaad sa bunyag, pagsunod sa atong mga ginikanan, pag-ampo, pagsimba, pagbasa sa mga kasulatan, ug uban pa.)
- Ngano nga importante nga makaangkon og espirituhanong kalig-on? (Aron kita makalikay sa tintasyon, magiyahan sa atong mga desisyon pinaagi sa Espiritu Santo, ug masayud sa kalainan sa maayo ug dautan.)

Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kinahanglan nga makapalambo kita sa espirituhanong kalig-on sama nga kinahanglan nga atong palamboon ang pisikal nga kalig-on.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni Samsom gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagngandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Gamita ang mosunod nga mga sumbanan ug impormasyon kon maghisgot kang Samson:

- Si Samson gitawag sa Ginoo sa pagtabang nga makalingkawas ang mga Israelite gikan sa mga Filistehanon.
- Ang misyon ni Samson nagkinahanglan og pisikal nga kusog. Ang Ginoo nakigsaad ni Samson nga kon magpadayon siya sa pagsunod sa Ginoo, mahimo siya nga kusgan sa pisikal. Ang taas nga buhok ni Samson (tan-awa sa Mga Maghuhukom 13:5) mao ang timailhan niini nga pakigsaad.
- Ipasabut ang mga kahigayunan nga gitugutan si Samson sa paggamit sa iyang pisikal nga kusog batok sa mga Felisithanon kay sa paghisgot sa detalye sa iyang pribado nga kinabuhi.
- Si Samson nagserbisyo nga maghuhukom sa Israel sulod sa baynte ka tuig.
- Sa diha nga si Samson mituman sa iyang mga pakigsaad gipanalanginan siya sa abilidad sa pagtabang sa iyang mga katawhan, apan sa diha nga wala siya motuman sa iyang mga pakigsaad mawala kaniya ang iyang espirituhanon ug pisikal nga kusog.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga ang mga Filistehanon nakahimo sa paglupig sa mga anak ni Israel? (Mga Maghuhukom 13:1; itudlo nga ang mga Israelite mga luya sa espirituhanon.)

- Unsa nga mensahe ang gihatag sa anghel sa Ginoo ngadto sa asawa ni Manoa? (Mga Maghuhukom 13:3–5.) Unsa ang gisulti sa anghel nga ipabuhat sa iyang anak? Mahimo ninyong ipasabut nga ang mga Nazarite mihimo og pakigsaad sa pagpahilayo sa ilang mga kaugalingon gikan sa mga butang sa kalibutan ug mahimong balaan ngadto sa Ginoo. Isip kabahin niini nga pakigsaad, ang matag Nazarite nanaad nga dili moinom og makahubog o moputol sa iyang buhok (tan-awa sa Numeros 6:2–6).
- Sa dihang si Manoa nakadungog unsay gisulti sa anghel sa iyang asawa, unsay iyang gibuhat nga nagpakita sa iyang espirituhanong kalig-on? (Mga Maghuhukom 13:8.) Sa unsa nga paagi nga ang pag-ampo makatabang kanato nga makapalambo og mas lig-on nga espirituhanong kalig-on?
- Nakahimo si Samson sa paggamit sa iyang pisikal nga kusog sa daghang mga higayon sa pagpanalipod sa iyang kaugalingon ug sa pagpakig-away batok sa mga Filistehanon. Diin makuha ni Samson kining pisikal nga kusog? (Mga Maghuhukom 14:5–6; 15:13–14). Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang Ginoo mipanalangin ni Samson og pisikal nga kusog aron matuman ang iyang misyon. Kon si Samson magtuman sa iyang mga pakigsaad ug lig-on sa espirituhanon, gipanalanginan siya niining pisikal nga kusog. Giunsa kita pagpanalangin sa higayon nga atong tumanon ang atong mga pakigsaad ug may kalig-on nga espirituhanon? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Unsa ang gitanyag sa mga Felistehanon ni Dalila kon motabang siya nga madakpan si Samson? (Mga Maghuhukom 16:4–5.) Ngano sa inyong hunahuna nga ang mga tawo usahay matintal sa pagbuhat og sayop tungod sa kwarta? Unsaon nato sa paglikay nga matintal sa katigayunan?
- Ngano nga si Samson sa katapusan miuyon ug misulti ni Dalila ang sekreto sa iyang kusog? (Mga Maghuhukom 16:16.) Nganong nawala ang kusog ni Samson? (Mga Maghuhukom 16:19–20.) Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang kusog ni Samson dili tinuod nga gikan sa iyang buhok. Ang iyang buhok timaan sa iyang pakigsaad sa Ginoo. Sa dihang wala matuman ni Samson ang iyang pakigsaad pinaagi sa pagpakasala, ang Ginoo mikuha sa iyang kusog. (Tan-awa sa Giya ngadto sa mga Kasulatan, “Samson.” [p. 30].)
- Unsa ang gibuhat sa mga Filistehanon ngadto ni Samson human nila madakpi siya? (Mga Maghuhukom 16:21.) Unya, sa dihang ilang gipagawas sa prisohan alang sa ilang kaugalingong kalingawan ug pagbiaybiay, unsa ang giampo ni Samson? (Mga Maghuhukom 16:28.)
- Unsa nga matang sa kusog ang labaw ka importante, pisikal o espirituhanon? Ngano? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga maayo nga mahimong kusgan sa pisikal, pero labaw ka importante nga mahimong kusgan sa espirituhanon. Ipasabut nga ang ubang mga tawo dili makahimo sa pagpalambo og pisikal nga kusog, pero si bisan kinsa nga maningkamot makapalambo og espirituhanon nga kusog pinaagi sa pagtuman sa mga pakigsaad ug pagsunod sa mga kasugoan.

- Unsay mahitabo kon ang mga tawo mahimong espirituhanong mahuyang? (Magpadala sila sa mga tintasyon, makasala sila, mawad-an sila sa giya sa Espiritu Santo, ug mawad-an sila sa abilidad sa pagtuman sa ilang mga katungdanan ug sa pagpanalangin sa uban.)
- Unsaon nato sa pagpalambo sa espirituhanong kusog nga atong gikinahanglan aron magpuyo sumala sa gusto sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Papulipuliha ang mga bata sa pagsulti og butang nga ilang mabuhat aron mahimong kusgan sa espirituhanon, sama sa pagsimba, pagbuhat og maayo alang sa usa ka tawo, pag-ampo kada adlaw, tigpasiugda og kalinaw sa panimalay, pagbasa sa mga kasulatan, ug uban pa. Isulat ang ilang mga tubag diha sa pisara. Kon nahinganlan na nila ang tanan kutob sa mahimo, hatagi ang matag bata og lapis ug piraso sa papel nga adunay ulohan "Ako mahimong lig-on sa espirituhanon pinaagi sa:" ug ipasulat nila ang usa o daghang "espirituhanong kusog" nga gusto nilang "himoon," o mga ideya nga gusto nilang buhaton, sa umaabut nga semana. Awhaga sila sa pagpahimutang sa papel aron makita nila kini kanunay.
2. Ginamit ang mga ideya nga nalista sa pagpalambo nga kalihokan 1, papulipuliha ang mga bata sa pagpili og usa ug sa pagpa-*pantomine* niini o sa pagdrowing niini diha sa pisara ug ipatag-an sa uban hain nga ideya ang ilang gihulagway.
3. Pahinumdumi ang mga bata nga si Samson mihimo og pakigsaad uban sa Ginoo apan wala kini matuman.
   - Unsa nga mga pakigsaad ang inyong gihimo uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo sa dihang gibunyagan kamo? (Tan-awa sa Mosiah 18:8–10.) Hisguti kon sa unsa nga paagi nga kini nga mga pakigsaad makatabang kanato nga malig-on sa espirituhanon. Mahimo ninyong ipasabut nga ang mga bata mohimo usab og mga pakigsaad kon moadto sila sa templo, nga ang paghimo ug pagtuman niini nga mga pakigsaad makahatag og talagsaon nga espirituhanong kalig-on sa atong mga kinabuhi, ug nga ang mga bata makaandam karon alang niining dakong mga panalangin pinaagi sa pagtuman sa mga pakigsaad nga ila nang gihimo.
4. Sa dili pa magsugod ang klase ilha ang kalig-on nga inyong naobserbahan sa matag bata. Sulati ang matag usa nga maghisgot niini nga kalig-on, sama sa, "Minahal kong _____, lig-on kaayo ka sa pag-anhi sa Primary matag semana." Ang ubang mga ideya maglakip sa:

   Mabination ngadto sa uban
   Pagpakigbahin sa inyong pagpamatuod
   Pagtabang sa inyong mga ginikanan
   Pakigdait sa katawhan
   Pagkamaayong higala
   Pagbasa sa mga kasulatan

Ipasabot nga kitang tanan adunay lain-laing mga matang sa mga kalig-on. Ang Langitnong Amahan gusto nga atong gamiton kini nga mga kalig-on sa pagserbisyo kaniya ug sa pagserbisyo sa uban. Basaha og kusog ang sulat nga imong giandam, nga dili basahon ang mga pangalan, ug dayon ihatag kini ngadto sa mga bata. Tabangi ang mga bata nga makahibalo nga mao kini ang pipila sa daghang mga kalig-on nga gipanalangin kanila sa Langitnong Amahan. Hatagi ang mga bata og kahigayunan sa paghisgot sa ubang mga kalig-on nga ilang naobserbahan sa mga miyembro sa klase. Awhaga sila pagpalambo niini ug sa ubang mga kalig-on sa umaabut nga semana.

5. Ihatag ang mga litrato ni Adan ug Eva, Noe, Abraham, Rebeka, ug uban pa, ug ipasulti sa mga bata kon sa unsa nga paagi kining mga tawhana lig-on sa espirituhanon.

6. Uban sa pagtugot sa presidente sa Primary, dapita ang usa ka miyembro sa ward o branch sa pagpakigbahin og kasinatian nga nakatabang kaniya sa pagpalambo og espirituhanong kalig-on. (Siguroha ang paghatag sa bisita og kinutuban sa oras.)

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I Want to Live the Gospel" (*Children's Songbook,* p. 148) ["Gusto Ko nga Mosunod sa Ebanghelyo (*Songbook sa mga Bata,*)], o "I Will Be Valiant" (*Children's Songbook,* p. 162.) ["Magmaisugon Ko" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipakigbahin ang inyong mga pagbati mahitungod sa kaimportante sa pagpalambo og espirituhanong kalig-on ug sa pagpakabuhi aron sa umaabut makabalik kita uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Mga Maghuhukom 13:1–5, 24; 15:20; ug 16:25–30 adto sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
26

Ruth ug Naomi

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makabaton og tinguha sa pagsunod sa ehemplo sa matarung nga mga tawo ug aron mahimong maayong ehemplo ang ilang mga kaugalingon.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Ruth 1:1–5—Si Naomi ug ang iyang pamilya mibalhin ngadto sa Moab. Ang iyang bana ug mga anak namatay.
   - Ruth 1:6–22—Nagpabilin si Ruth uban ni Naomi sa dihang mibalik si Naomi ngadto sa Bethlehem.
   - Ruth 2—Nanghagdaw si Ruth sa uma ni Booz.
   - Ruth 4:9–17—Giminyoan ni Booz si Ruth ug sila adunay anak nga ginganlan og Obed.
2. Dugang nga basahonon:
   - Juan 7:42—Si Kristo magagikan sa kaliwat ni David ug matawo sa Bethlehem.
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Mga tunob sa tiil nga hinimo sa dagkong mga papel. Sa dili pa ang klase ipamutang kining mga tunob nga kini magagikan sa pultahan sa klasrom, sa palibut sa kwarto, ug dayon ngadto diin maglingkod ang mga bata.
   c. Hulagway 6-33, Nanghagdaw si Ruth sa uma ni Booz.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Inig sulod sa mga bata sa kwarto, sultihi sila nga molakaw subay sa mga tunob sa tiil nga inyong gibutang diha sa salog padulong sa ilang lingkuranan.

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

- Unsa ang inyong gilaktan sa inyong pagsulod sa klase?

Ipasabut nga kitang tanan magbilin og tunob sa tiil sa atong panaw sa kinabuhi. Usahay mosunod kita sa tunob sa uban ug mosulay sa pagbuhat unsay ilang gibuhat. Apan nagtan-aw ang uban kanato, ug sila tingali mosulay sa pagsunod sa atong mga tunob. Ang tanan natong gibuhat makahatag og impresyon ngadto sa uban, sama sa atong tunob nga mobilin og marka sa humok nga yuta. Kon mobuhat kita og butang maayo, nagpakita kita og maayong ehemplo alang sa uban, kon mobuhat kita og sayop, nagpakita kita og dili maayo nga ehemplo.

Sultihi ang mga bata nga ilang makat-unan ang mahitungod sa duha ka babaye kinsa nasayud sa kaimportante sa pagsunod ug ang pagkamaayong ehemplo.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni Ruth ug Naomi gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Tabangi ang mga bata nga makasabut nga si Ruth misunod sa maayong ehemplo ni Naomi, ug dayon nagpakita siya og maayong ehemplo nga mahimong sundon sa uban.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga si Naomi, ang iyang bana, ug ang ilang duha ka anak nga lalaki mibiya sa Bethlehem ug didto manimuyo sa Moab? (Ruth 1:1.) Unsay nahitabo samtang didto na sila? (Ruth 1:3-0–5.)
- Sa dihang nahuman ang kagutom ug si Naomi nakahukom nga mobalik sa Bethelehem, kinsa ang mikuyog niya sa biyahe? (Ruth 1:7.) Ngano nga si Naomi mihangyo sa iyang mga umagad nga babaye sa pagbiya kaniya ug sa pagbalik ngadto sa ilang mga inahan? (Ruth 1:8–13.)
- Giunsa pagtubag sa duha ka batan-ong babaye sa hangyo ni Naomi? (Ruth 1:14–17.) Ngano sa inyong pagtuo nga mipili si Ruth sa pagpabilin uban ni Naomi? Ipasabut nga si Naomi sakop sa balay ni Israel ug nakasabut sa ebanghelyo. Si Ruth gikan sa Moab, diin sila wala magsimba sa Langitnong Amahan. Wala lamang magpakita si Ruth og gugma alang sa iyang ugangan nga babaye, midawat siya sa ebanghelyo ni Jesukristo. Buot siyang mosunod sa maayong ehemplo ni Naomi ug misimba sa Langitnong Amahan sama ni Naomi. Kang kinsa nga maayong ehemplo ang inyong paningkamutan sa pagsunod? Giunsa nila sa pagpakita og maayong ehemplo alang kaninyo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Unsa ang giboluntaryo nga buhaton ni Ruth aron siya ug si Naomi adunay makaon? (Ruth 2:2.) Ipasabut nga ang *pagpanghagdaw* nagpasabut nga moadto sa umahan human sa pag-ani ug panguhaon unsay nahibilin.
- Kang kinsa nga uma ang gihagdawan ni Ruth? (Ruth 2:3.) Kinsa si Booz? (Ruth 2:1, 3.) Giunsa pagtabang ni Booz si Ruth dihang una niyang nakita kini? (Ruth 2:15–16.) Nganong gibuhat niya kini alang kaniya? (Ruth 2:11–12; ipasabut nga ang ehemplo ni Ruth sa pag-atiman ni Naomi nakapaamgo ni Booz nga si Ruth usa ka buotan nga tawo.)
- Ngano nga si Booz mibati nga adunay responsibilidad sa pagtabang ni Ruth? (Ruth 3:11–13.) Kamo adunay responsibilidad sa pagtabang ni kinsa? Unsaon ninyo sa pagtabang ang inyong mga ginikanan, mga igsoong lalaki, ug mga babaye? Unsaon ninyo sa pagtabang ang mga apohan, mga iyaan, mga uyoan, ug mga ig-agaw?
- Unsa nga matang sa ehemplo ang gipakita ni Ruth alang sa uban? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.) Unsaon ninyo nga mahimong maayong ehemplo sa uban? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)

- Kinsa ang giminyoan ni Ruth? (Ruth 4:13). Tabangi ang mga bata nga makasabut sa impormasyon sa kapitulo 4 pinaagi sa pagpasabut sa kustombre sa kaminyoon sa Israel. Tungod kay ang bana ni Ruth namatay, ang pinakaduol nga kabanay nga lalaki sa pamilya gipaabut nga makigminyo kaniya aron siya makabaton og mga anak. Si Booz dili ang pinakaduol nga kabanay nga lalaki ni Ruth. Ang iyang pinakaduol nga kabanay nag-ingon nga dili siya gusto nga makigminyo ni Ruth, pero si Booz gusto tungod kay nasayud siya nga siya usa ka buotan, mabination, mapinanggaon nga babaye.) Unsa ang pangalan sa ilang unang anak? (Ruth 4:17.) Kinsa ang apong lalaki ni Obed? Itudlo nga ang apo sa tuhod ni Ruth mao si David, ang batang lalaki nga nakig-away ni Goliath kinsa sa wala madugay nahimong hari sa Israel, ug nga si David mao ang kagikan ni Jesukristo (tan-awa sa Juan 7:42).

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipahunahuna sa mga bata ang matarung nga mga tawo nga maayo nga mga ehemplo ngadto kanila. Hangyoa sila sa pag-ila sa maanindot kaayo nga mga hiyas niini nga mga tawo ug isulat kini nga mga hiyas diha sa mga tunob nga gigamit sa pang-atensyon nga kalihokan. Mahimo ninyong ibalik pagbutang ang mga tunob diha sa salog aron ang mga bata makapulipuli sa pagsunod sa mga tunob. Ipasulti ang hiyas diha sa tunob samtang motunob ang mga bata niini.

2. Hatagi ang mga bata og piraso sa papel ug lapis ug ipadrowing nila ang ilang kaugalingon nga tunob. Ipasulti nila ang mga hiyas nga gusto nilang palamboon aron sila makapakita og maayong ehemplo alang sa uban. Isulat kini nga mga hiyas diha sa pisara. Papilia sila og usa, o daghan, nga gusto nilang buhaton ug ipasulat kini sa ilang tunob.

3. Kinsa ang nagpakita og maayong ehemplo alang kanato? Kon aduna, ipakita ang mga litrato ni Jesukristo nga nagtabang sa uban ug hisguti kon unsaon nato sa pagsunod sa iyang ehemplo. O dapita ang mga bata nga mopili ang matag usa og usa ka hitabo sa kinabuhi sa Manluluwas ug hisgutan kon unsay atong makat-unan gikan niini nga makatabang kanato nga magpakita og maayong ehemplo alang sa uban.

4. Ihatag ang mosunod nga mga kasulatan nga pangitaon sa usa o daghang mga bata.

   Ruth 1:8
   Ruth 1:16
   Ruth 2:2

   Dayon basaha ang mosunod nga mga pamahayag mahitungod ni Ruth, tagsa-tagsa, ug ipabasa sa usa ka bata ang kasulatan nga naghisgot ni:

   Ruth usa ka buotan. (1:8)
   Ruth maunungon. (1:16)
   Ruth nga gustong mosimba sa Langitnong Amahan. (1:16)
   Ruth nagtrabaho pag-ayo. (2:2)

Hisguti kon sa unsa nga paagi nga si Ruth usa ka ehemplo nato. Tabangi ang mga bata nga mohukom kon unsa nga mga hiyas ni Ruth ang ilang gustong palamboon.

5. Kantaha o isulti ang mga pulong sa "I'm Trying To Be Like Jesus" (*Children's Songbook,* p.78) ["Maninguha Ko Pagsunod ni Jesus" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipahayag ang inyong gugma alang sa Manluluwas ug ang imong pasalamat tungod sa hingpit nga ehemplo nga iyang gipakita ngari kanato nga atong sundon. Ipahayag ngadto sa mga bata ang imong tinguha nga mahimong maayong ehemplo alang kanila sa inyong tanang buhaton ug sa inyong paglaum nga sila usab mahimong maayong mga ehemplo. Ipamatuod ang kaimportante sa ilang pagpili og maayo nga mga ehemplo nga sundon.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Ruth 1:16–17, 2:1–18, ug 4:13–17 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
27

Samuel, ang Bata nga Propeta

Katuyoan

Aron sa pag-awhag sa mga bata sa pagpaminaw sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Samuel 1:1–5, 9–1–Si Ana ug Elcana walay anak. Nag-ampo si Ana nga makabaton og anak nga lalaki ug gisaad kini niya ngadto sa Ginoo.
   - 1 Samuel 1:17–28—Gisultihan ni Eli si Ana nga gitubag ang iyang pag-ampo. Natawo si Samuel, ug si Ana mituman sa iyang saad pinaagi sa pagdala kaniya ngadto sa templo.
   - 1 Samuel 2:18–21, 26—Ang bata nga si Samuel nangalagad sa templo. Gipanalanginan ni Eli ang ginikanan ni Samuel sa pagtugot nila nga moserbisyo siya sa Ginoo.
   - 1 Samuel 3:1–10, 19–20—Ang Ginoo mitawag sa bata nga si Samuel.
   - Pinadayag 3:20—Nagbarug si Kristo sa may pultahan, pero kinahanglang maminaw kita sa iyang tingog.
   - Amos 3:7—Ang Ginoo mamulong ngadto sa mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa iyang mga propeta.

2. Dugang nga basahonon:
   - Moroni 7:13–17—Ang Espiritu ni Kristo motabang kanato nga masayud sa maayo gikan sa dautan.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 6:23, 8:2—Kalinaw ipamulong ngadto sa hunahuna isip usa ka saksi gikan sa Dios. Ang Espiritu Santo mosulti sa atong mga hunahuna ug mga kasingkasing.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 9:8–9—Tun-i kini sa inyong hunahuna, dayon pangayo og espirituhanon nga kumpirmasyon.
   - Alma 32:23—Gagmayng mga bata gihatagan sa mga pulong gikan sa Dios.

3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon ug Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Mga Hulagway 6-34, Ana Mipresentar kang Samuel ngadto ni Eli didto sa Templo; 6-35, Ang Batang Lalaki nga si Samuel nga Gitawag sa Ginoo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 111; 62498); ug 6-36, Si Jesus sa may Pultahan (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 237; 62170).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Human makasulod ang mga bata sa klasrom, pagpili og bata nga mogawas ug manuktok sa pultahan. Laing miyembro sa klase ang mopasulod sa bata; dayon ipakita ang litrato ni Jesus sa may Pultahan. Basaha ug hisguti ang Pinadayag 3:20. Pahisguti sa mga bata ngano nga ang *artist* mipintal sa gawas sa pultahan nga walay *doorknob.* (Si Jesus naghulat nga motabang kanato, apan kinahanglan nga ang atong kaugalingon ang moabli sa pultahan aron dapiton siya nga mosulod. Pangutan-a ang mga bata sa unsa nga paagi nga ilang mapasulod ang Manluluwas sa ilang mga kinabuhi. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang usa ka paagi nga ang Ginoo mamulong kanato mao ang pinaagi sa Espiritu Santo. Kon maminaw kita sa Espiritu Santo, makadawat kita sa giya gikan sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Sultihi ang klase nga kini nga leksyon mao ang mahitungod sa usa ka batan-ong lalaki kinsa nakadungog sa tingog sa Ginoo, naminaw, ug misunod.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang mga litrato sa tukma nga mga higayon, tudloi ang mga bata sa istorya sa pagkahimugso ni Samuel ug pagkabata gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Si Ana moadto kada tuig uban sa iyang bana, nga si Elcana, didto sa templo aron mohalad og mga sakripisyo ngadto sa Ginoo. Wala siyay mga anak, ug didto sa templo siya mibakho ug nag-ampo sa hilabihan alang sa usa ka anak. Unsa nga saad ang gihimo ni Ana ngadto sa Ginoo samtang siya nag-ampo? (1 Samuel 1:11.) Sa dihang si Ana mibiya sa templo human mag-ampo alang sa usa ka bata, giunsa siya sa paghupay ni Eli? (1 Samuel 1:17–18.) Giunsa ni Ana pagtuman sa iyang saad ngadto sa Ginoo? (1 Samuel 1:24–28.) Ngano nga importante ang pagtuman sa mga saad nga atong gihimo?
- Unsa ang gidala ni Ana alang kang Samuel sa iyang pagbisita ug ni Elcana ngadto sa templo matag tuig. (1 Samuel 2:19.) Sa unsang paagi nga gipanalanginan si Ana human niya madala si Samuel aron adto sa templo magtubo nga moserbisyo sa Ginoo? (1 Samuel 2:20–21.)
- Kinsa ang nakigsulti ni Samuel niadtong gabii? (1 Samuel 3:4.) Kinsa sa pagtuo ni Samuel ang mitawag kaniya? (1 Samuel 3:5–6, 8.) Giunsa ni Samuel pagkahibalo nga ang Ginoo kadto ang nagtawag? (1 Samuel 3:8–9.)
- Unsaon nato sa pagdawat sa mga pag-aghat nga gikan sa Ginoo? (Pinaagi sa Espiritu Santo, ang mga kasulatan, ug ang mga pulong sa mga lider sa Simbahan.) Kinsa ang motabang kanato nga makahibalo kon unsa ang gusto

sa Ginoo nga atong buhaton? (Ang Espiritu Santo, ang atong mga ginikanan, ang mga magtutudlo, ug ang mga lider sa Simbamhan.) Sa unsa nga paagi nato maandam ang atong mga kaugalingon nga makadawat ug makasabut sa impluwensya sa Espiritu Santo? (Himoon nga putli ang mga hunahuna ug mga aksyon, mosunod sa mga sugo, mohangyo sa Langitnong Amahan nga ipadala ang impluwensya sa Espiritu Santo, ug mogahin og panahon sa pagpaminaw sa Espiritu human kita makapangayo og giya. [Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.])

- Kon ang Ginoo adunay mensahe alang sa tibuok Simbahan, unsaon niya sa pagpadala niini? (Amos 3:7.) Ngano sa inyong hunahuna ang Ginoo nakigsulti ni Samuel, nga usa ka bata? (1 Samuel 3:1.) Si Elder Harold B. Lee mipasabut nga niadtong higayona "walay propeta dinhi sa yuta nga ikapadayag sa Ginoo sa iyang kabubut-on" ("*But Arise and Stand upon Thy Feet"—And I Will Speak with Thee,"* Brigham Young University Speeches of the Year 7 Peb. 1956, p. 2). Tungod kay walay laing propeta, ang Ginoo miandam ni Samuel gikan sa sinugdanan sa iyang kinabuhi nga mahimo niyang propeta.
- Kinsa ang laing mga propeta nga gitawag sa Dios gikan sa pagkabata? (si Mormon [ta-awa sa Mormon 1:2–5] ug si Propeta Joseph Smith.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Suginli ang klase sa usa ka higayon nga ang usa ka bata (ikaw ba o lain nga inyong nailhan) nga nakadungog ug mosunod sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo. Mahimo ninyong isaysay ang mosunod nga istorya:

   Usa ka batan-ong lalaki ang nagdali nga nagsikad, may gipanghatud ginamit ang iyang biseklita. Sa kalit lang misantop sa iyang hunahuna nga mohunong. Diha-diha mihunong siya. Samtang nagbarug siya tupad sa iyang biseklita diha sa dalan, usa ka sakyanan sa eskina nga dalan sa unahan mideretso og dagan sa pula nga suga ug milabay sa kinasang-an diin ang batang lalaki moagi unta kon wala pa siya mosunod niini nga pag-aghat.

   Dapita ang mga bata sa pagsugilon og usa ka higayon nga sila o laing tawo sa ilang mga pamilya nakadawat og mga impresyon gikan sa Espiritu Santo nga migiya, mipasidaan, o mihupay kanila. Ipasabut nga dili kinahanglan nga kita makadungog og tingog, mahimong makabaton kita og kusog nga pagbati mahitungod sa usa ka butang. Kon kini mahitabo, unsay angay natong buhaton?

2. Ipangutana sa mga bata ang mosunod nga pangutana: Kon ang usa ka impresyon o ideya moabut, unsaon nato sa pagkahibalo nga kini gikan sa Dios? Sa pisara o sa dako nga piraso sa papel isulat ang *Gikan sa Dios* ug *Dili gikan sa Dios.* Dayon isulat ang *Moroni 7:13, 16–17* ug *Doktrina ug mga Pakigsaad 6:23; 9:8–9.* Basaha ug hisguti ang mga pakisayran [*references*] uban sa mga bata, ug ibutang ang ilang mga ideya sa tukma nga mga ulohan.

GIKAN SA DIOS	DILI GIKAN SA DIOS
Madasigon nga pagbati	Kalibug
Gusto kang mobuhat og matarung	Gusto kang mobuhat unsay sayop
Gusto kang mohigugma ug	Ikaw dili gustong mosunod ni Jesus moserbisyo sa Dios
Kalinaw sa hunahuna	Ikaw nagduhaduha ni Jesuskristo

3. Pagtudlo og bata nga morepresentar sa bata nga si Samuel diha sa templo. Pagtawag og laing bata nga magpakaaron-ingnon nga si Eli, ug pagpili og ikatulo nga bata nga maoy mohimo sa tingog sa Ginoo. (Pagmatngon kinsa ang inyong hangyoon nga morepresentar sa Ginoo, ug siguroha nga ang bata nga imong gipili mogamit lamang sa mga pulong nga girekord sa mga kasulatan.) Ipadrama sa mga bata ang istorya ni Samuel nga nakadungog sa tingog sa Ginoo (tan-awa sa 1 Samuel 3:1–10). Ang ubang mga bata sa klase magpulipuli sa pagbasa sa mga bersikulo o sa pagpahigayon sa istorya.

4. Ipakita ang litrato ni Jesus sa may Pultahan. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Seek the Lord Early" (*Children's Songbook,* p. 108) ["Sayo Kong Mangita sa Ginoo" (*Songbook sa mga Bata*)]. Hangyoa ang mga miyembro sa klase paghingalan sa mga paagi sa pagpangita sa Ginoo nga gihisgutan niini nga kanta (siksika sa mga kasulatan, pag-ampo, pagsunod sa propeta, pagsunod sa mga kasugoan). Sultihi ang mga bata nga sa ilang pagbuhat niining mga butanga, ilang gidapit si Jesus sa ilang mga kinabuhi. Ipausab pagkanta sa mga bata kini nga kanta uban kaninyo.

Panapos

Pagpamatuod

Ipakigbahin sa mga bata nga dihay higayon nga inyong gibati ang gugma sa Manluluwas o mipatalinghug sa Balaan nga Espiritu. Ipamatuod nga si Jesukristo mao ang atong Manluluwas ug giya, ug nga kon kita magpuyo nga matarung atong madungog ang iyang tingog pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Samuel 3:1–10, 19–20 sa balay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
28

David ug Goliath

Katuyoan

Aron sa pag-awhag sa matag bata nga magtinguha sa panabang sa Langitnong Amahan sa pagbuntog sa mga babag.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Samuel 17:1–11—Israel ug ang mga Filistehanon naggubat. Gihagit ni Goliath si bisan kinsa nga lalaki nga Israelite sa personal nga kombati.
   - 1 Samuel 17:12–58—Gipatay ni David si Goliath. Gibuntog sa Israel ang mga Filistehanon.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Tulo ka sapya nga mga bato (o tulo ka piraso nga mga papel) nga katumban sa mga bata, ang matag usa adunay nasulat nga hagit o kalisud nga mahimong sagubangon sa usa ka bata, "Nagmasakiton kamo pag-ayo ug ang inyong sakit milungtad og daghang mga adlaw," "Ang inyong ubang mga silingan migamit og drugas, ug naningkamot sila pag-ayo sa pagbiktima kaninyo nga mosulay usab," ug "Usa sa inyong gimahal kaayo namatay.""
   c. Hulagway 6-37, Gipatay ni David si Goliath (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 112, 62073).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pangutan-a ang mga bata kon sila nakagamit ba og katumban nga mga bato aron sa pagtabok og sapa o lim-aw. Ipa-demonstrate sa usa sa mga bata kon unsaon kini paghimo ginamit ang tulo ka flat nga mga bato (o piraso sa mga papel) nga inyong gibutang sa salog. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang mga bato makatabang kanato, apan mahimo usab kini nga hinungdan nga kita mapandol ug matumba kon dili kita magbantay. Ipabasa sa usa ka bata ang nasulat sa unang bato. Pangutan-a ang mga bata kon sa unsa nga paagi kana nga hagit mahimong babag. Dayon pangutana kon sa unsa nga paagi nga ang hagit mahimong tikanganan nga bato aron mahimo sila nga maayong mga tawo.

Ipadayon ang gihisgutan ngadto sa laing duha ka bato. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang mga hagit sa atong mga kinabuhi mahimong mga labangonon o tikanganan depende kon giunsa nato kini sa pagdumala. Kon

magmasulub-on kita ug masuko tungod sa mga kalisud nga atong giatubang sa kinabuhi, kini labangonon ngari kanato. Kon atong dawaton ang atong mga kalisud uban sa positibo nga kinaiya ug magkat-on gikan niini, nan kita mahimong mas maayo nga mga tawo ug ang atong mga hagit sama sa tikanganan nga mga bato alang kanato. Mahimo ninyong papulipulihon ang mga bata nga mogamit sa mga bato nga tikanganan. Sultihi ang mga bata nga inyo silang tudloan mahitungod sa usa ka bata nga ginganlan og David kinsa mihimo sa malisud nga hagit ngadto sa pagkausa ka tikanganan nga bato.

Istorya sa Kasulatan

Suginli ang mga bata sa istorya ni David nga mipatay ni Goliath gikan sa 1 Samuel 17, ginamit ang litrato sa tukma nga panahon. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Tabangi ang mga bata nga makasabut kon giunsa ni David paggamit ang iyang mga hagit isip tikanganan nga bato kay sa usa ka labangonon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og maayo sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang maangkon o mawala sa mga Israelite sa pagpakig-away ni Goliath? (1 Samuel 17:8–9; ipasabut nga nakig-away sila aron mapatunhay ang ilang kagawasan.)
- Ngano nga walay usa sa mga Israelite ang gustong makig-away ni Goliath? (1 Samuel 17:4–7.) Si Goliath mga 9 ka pye 9 ka pulgada ang gitas-on (3 ka metros), ug kini gibanabana nga ang iyang armor adunay gibug-aton nga 150 ka libra (67.5 ka kilo). (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Ngano nga si David didto sa panggubatan? (1 Samuel 17:17–18.) Ngano nga ang magulang nga igsoon ni David nasuko kaniya sa dihang iyang nadungog si David nga nangutana mahitungod ni Goliath? (1 Samuel 17:26–28.) Sa unsa nga paagi nga nasayop paghukom ang igsoon ni David. Unsaon nato nga makalikay kita nga dilli masayop paghukom sa atong mga igsoon? Unsaon nato sa pagbuntog nga masina sa mga kalig-on ug mga abilidad sa uban?
- Unsa ang pangutana ni David, "Wala bay hinungdan?" sultihi kami mahitungod kaniya? (1 Samuel 17:29.) Ipasabut nga ang hinungdan mao ang sitwasyon nga mahimong masulbad o mahimong mas maayo sa mga tawo nga manginlabot sa positibong paagi. Unsa nga kapasikaran ang gipasabut ni David? Unsa ang matarung nga mga hinungdan ang anaa sa mga batan-on sa Simbahan karon? (Pagpakigbahin sa ebanghelyo, pagsunod sa Pulong sa Kaalam, paghupot og limpyo nga hunahuna, pagkamaayong ehemplo, paghatag og serbisyo ngadto sa nanginahanglan, ug uban pa.)
- Unsa ang gisulti ni David ngadto ni Haring Saulo sa pagkombinser kaniya nga iyang mapatay si Goliath? (1 Samuel 17:34–37.) Kinsa ang gihatagan ni David og pasalamat sa pagluwas kaniya gikan sa uso ug leon? (1 Samuel 17:37.) Kinsa ang atong hatagan og pasalamat kon kita magmalampuson sa pagbuntog sa babag?

- Giunsa pagpangandam ni Goliath para sa gubat? (1 Samuel 17:5–7.) Unsa nga mga hinagiban ang gigamit ni David? (1 Samuel 17:38–40.) Unsa ang anaa ni David nga wala ni Goliath? (1 Samuel 17:45–47; ipasabut nga ang tinuod nga hinagiban ni David batok kang Goliath mao ang tabang gikan sa Ginoo.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Kinsa ang atong saligan kon mag-atubang kita og mga hagit? Unsay atong buhaton aron mahimong takus niana nga panabang? Ipasabut nga ang Ginoo motabang kanato kon ang atong mga tinguha, sama kang David, mga matarung ug kon kini kabubut-on sa Ginoo nga unsay gusto natong buhaton mahinabo.
- Unsay reaksyon ni Goliath sa dihang iyang nakita si David nga nagpadulong aron makig-away kaniya? (1 Samuel 17:42–44.)
- Giunsa ni David pagpatay si Goliath bisan pa sa tanang armor nga gisul-ob ni Goliath? (1 Samuel 17:45–50.) Ipasabut nga samtang si Goliath pisikal nga misulay pagpanalipod sa iyang kaugalingon, ang panalipod ni David sa kaugalingong espirituhanon. Hapit ang tibuok lawas ni Goliath naputos sa armor, apan kay ang iyang agtang walay panalipod, ang iyang pisikal nga armor dili igo sa pagluwas kaniya. Unsay mahitabo kanato kon ang atong espirituhanon nga armor dili makapanalipod kanato sa ubang mga dapit? Sa unsa nga paagi kita mas makapanalipod sa atong mga kaugalingon sa espirituhanong paagi?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipakita sa mga bata ang usa ka lambo o pisi nga inyong giputol sa gitas-on nga 9 ka pye 9 ka pulgada (3 ka metros). Mahimo ninyo kining ipapilit sa bongbong o sa kisame o pagunitan sa mga bata ang duha ka tumoy ug bitaron kini hangtud sa gitas-on niini aron ilang makita kon unsa ka taas si Goliath. Aron sa pagtabang kanila nga makahunahuna kon unsa ka bug-at ang armor ni Goliath, dapita ang mga bata nga mobulontaryo sa ilang kabug-at ug tan-awon kon unsa ang gikinahanglan nga timbang nga moduol sa 150 ka libra (67.5 ka kilos) nga maoy bana-bana nga gibug-aton sa iyang armor. Ipahulagway sa mga bata unsay ilang bation kon sila makig-away sa ingon nga kaaway.
2. Ipakita ang usa ka bato o usa ka piraso sa papel nga inyong gikoloran aron mahimong bato tan-awon. Hangyoa ang mga bata sa pagporma og lingin ginamit ang ilang mga lingkuranan samtang magbarug ikaw sa taliwa. Ihatag ang bato ngadto sa usa sa mga miyembro sa klase ug ipalibut og pasa sa mga bata tuyok sa lingin ang bato samtang imong i-*hum* ang kanta sama sa "Dare To Do Right" (*Children's Songbook,* p.158) ["Sulayi Pagbuhat ang Husto" (*Songbook sa mga Bata*)]. Kon mohunong ka sa pag-*hum* pahunonga ang mga bata sa pagpasa sa bato. Ipasabut nga ikaw si Goliath ug mohagit kanila. Ang bata kinsa mahunongan sa bato kinahanglan nga motubag og positibo nga solusyon sa hagit. Mahimo nimong gamiton ang mosunod nga mga hagit o maghimo og imoha:

a. Ikaw adunay manghud nga lalaki kinsa gustong mao ray tagdon. Nakapasuko kaayo kini kanimo nga gusto nimo siyang sumbagon.

b. Ang inyong suod nga mga higala nagsugod sa pagpamalikas ug nagbiaybiay kanimo tungod kay dili ka mamalikas. Gusto ka nga magustoan nila, apan ikaw nasayud nga kini sayop.

c. Naglisud kaayo ka sa imong pagtuon sa eskwelahan.

3. Ipadrama sa mga bata ang istorya ni David ug Goliath pinaagi sa pagpabasa sa usa ka bata sa 1 Samuel 17:44 ug laing bata mobasa sa 1 Samuel 17:45. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang kaisug ni David nagagikan sa iyang pagtuo sa Ginoo. Ipasabut nga kitang tanan adunay babag, o mga "Goliath," sa atong mga kinabuhi. Makababag kini sa atong dalan sa kalinaw ug kalipay, sama ni Goliath nga misulay pagbabag sa dalan sa kalinaw ug kagawasan sa mga Israelites. Hangyoa ang mga bata sa pagpaminaw sa mosunod nga istorya aron mahibaloan unsa nga babag ang giatubang ni Presidente David O. McKay, ikasiyam nga Presidente sa Simbamhan, sa dihang gamay pa siya ug unsay iyang gibuhat niini aron makakaplag og kalinaw.

   "Usa ka gabii niana [sa gamay pa ako] . . . nahigmata ako ug ingon og nakadungog og mga tunob sa tiil duol sa may bintana. . . . Hilabihan kaayo ang akong kahadlok, kay ako gikulbaan pag-ayo, ug ingon sa madungog nako ang kusog nga pinitik sa akong kasingkasing. . . .

   "Isip resulta sa pagtudlo sa akong inahan ug ang kinaiyanhon nga tinguha sa akong kalag, nag-ampo ako sa Ginoo. Alang kanako may usa lamang ka paagi sa pag-ampo ug mao ang pagluhod sa kilid sa higdaanan. Dili sayon nga mobangon ug moluhod sa mangitngit, pero nahimo nako, ug nag-ampo nga wala mahimo sukad alang sa kahupayan ug panalipod sa Dios. Sa akong paglitok og 'Amen,' nakadungog ako og tingog nga klaro kaayo nga sukad akong nadungog sa akong kinabuhi, 'Ayaw kahadlok, walay mahitabo kanimo.' Diha-diha nawala ang akong kahadlok. Mibati dayon akog kalinaw ug mibalik sa paghigda ngadto sa matam-is ug malinawon nga pagkatulog" ("A Lesson in Faith," *Improvement Era,* Ago. 1964, p. 637).

4. Kon mahimo, paghimo og kopya sa mga hulagway nga anaa sa katapusan sa leksyon alang sa matag bata. Hangyoa ang mga bata sa pagpili sa mga "Goliath," o mga hagit, sa ilang mga kinabuhi nga gusto nilang buntogon ug isulat kini diha sa higante. Dayon pahunahunaa sila og mga paagi sa pagbuntog sa ilang mga hagit, isulat kini sa mga piraso sa papel, ug guntinga kini nga mga papel nga mapareha sa mga bato. Ipasabut nga ang tanang mga problema dili masulbad, pero kon mangayo kita sa panabang sa Langitnong Amahan, Iya kitang hatagan nga makasugakod niini. Awhaga ang matag bata sa pagpili og problema nga ilang sulbaron ug mogamit sa hugot nga pagtuo ug pag-ampo isip kabahin sa solusyon.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Dare To Do Right" (*Children's Songbook,* p. 158) ["Sulayi Pagbuhat ang Husto" (*Songbook sa mga Bata*)] uban sa mga bata.

Panapos

Pagpamatuod	Ipadayag ang inyong pagpasalamat sa Langitnong Amahan sa panabang nga inyong nadawat sa pagbuntog sa inyong personal nga mga “Goliath” (mahimo kang mopaambit og kasinatian). Ipamatuod nga kon kita mag-ampo, magbaton og hugot nga pagtuo, ug mohimo sa atong bahin, ang Langitnong Amahan motabang kanato.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin uban sa ilang mga pamilya og piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o mobasa sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahunon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Samuel 17:44–50 adto sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

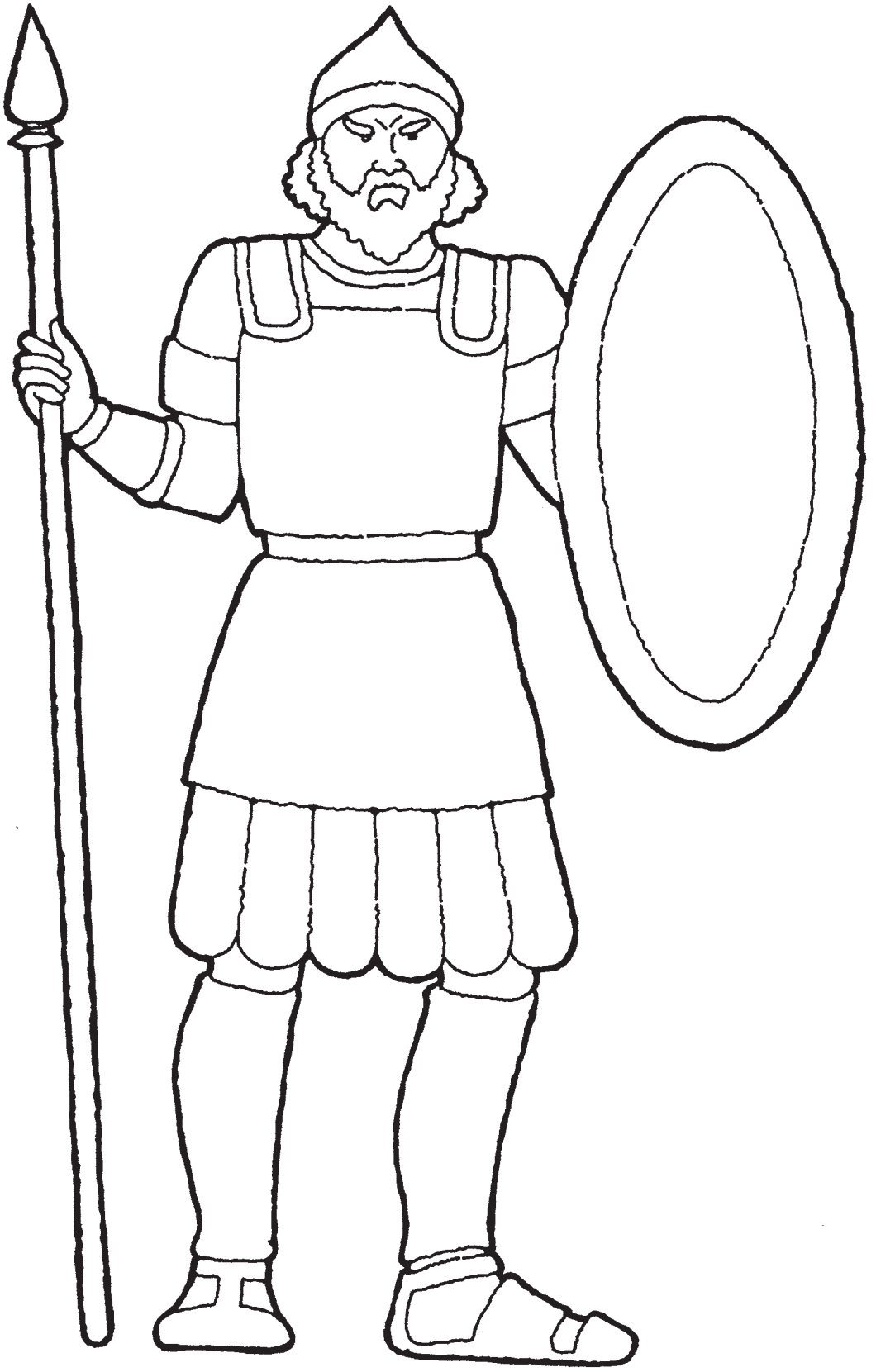

Leksyon
29

David ug Jonathan

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut unsaon nga mahimong tinuod nga higala.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Samuel 18:1–16—Jonathan, anak nga lalaki ni Haring Saul, nahimong higala ni David. Nangabubho si Haring Saul sa gugma sa mga tawo alang ni David ug misulay sa pagpatay kaniya.
   - 1 Samuel 19:1–10—Si Jonathan naningkamot sa pag-usab sa hunahuna ni Saul sa dili pagpatay si David.
   - 1 Samuel 20:1–5, 12–24, 27, 31–42—Gipasidan-an ni Jonathan si David sa tuyo ni Saul. Si Jonathan ug David naghimo og pakigsaad sa panaghigalaay.
   - 1 Samuel 23:14–18—Si David gidasig ni Jonathan samtang nagtago gikan ni Saul.
   - 1 Samuel 24:9–10, 16–20—Wala patya ni David si Saul, ug nakaamgo si Saul sa pagkamatarung ni David.
   - 2 Samuel 1:4, 11–12—Nagbangutan si David sa kamatayon ni Jonathan ug ni Saul.
   - 2 Samuel 9:1–3, 6–7, 13—Gituman ni David ang iyang pakigsaad sa panaghigalaay pinaagi sa pag-atiman sa anak nga lalaki ni Jonathan.

   Pahibalo: Ang tanang mga pakisayran [*references*] nga si Saul adunay dautan nga espiritu gikan sa Dios gi-korihian sa Hubad ni Joseph Smith nga nag-ingon nga ang dautan nga espiritu dili gikan sa Dios.

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.

3. Paghimo og *fishing pole* pinaagi sa paghigot og taas nga lambo sa tumoy sa kahoy ug *paper clip, hairpin,* o alpiler sa laing bahin sa lambo para sa taga. Paghimo og kasag ug pipila ka isda gikan sa pinilo nga papel ginamit ang mga sumbanan sa katapusan sa leksyon. Lungagi ang duha ka kilid sa kasag ug sa matag isda aron ang taga makasulod niini. Sa sulod sa matag isda isulat ang kalidad sa usa ka tinuod nga higala, sama sa pagkamaunungon, mabination, masinabuton, matinabangon, dili hakog, andam nga mohatag, makapahupay, matinuoron, mapasayloon, maabagon, ug uban pa. Blangkuhi ang sulod sa kasag. (Tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan.)

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Fishing pole, kasag, ug isda nga imong gihimo.
   c. Hulagway 6-38, David ug Jonathan.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pabaruga ang isda ug ang kasag diha sa salog. Pangutan-a ang mga bata kon sila nakapamasol na ba uban sa usa ka higala. Ipasabut nga niining kalihokan sa pagpamasol ang mga bata makakat-on mahitungod sa panaghigalaay. Tagsa-tagsa ipakuha sa mga bata ang isda o kasag pinaagi sa pagpasol niini diha sa *pole.* Kon makubit na ang isda, ipabasa sa mga bata ang kalidad sa usa ka higala nga gisulat diha sa isda. Isulat ang mga pulong diha sa pisara, o ipapilit ang isda sa pulong nga gipakita diha sa tsart ubos sa ulohan nga "Ang Usa ka Higala Usa Ka." Kon makuha ang kasag, itudlo ang mosunod nga leksyon mahitungod sa mga kasag ug mga higala.

"Adunay talagsaong leksyon nga ikatudlo niadtong mga nagpuyo sa mga isla. Kon makakuha sila og mga kasag, ibutang nila kini sa gamay nga basket. Kon inyong ibutang ang usa ka kasag sa basket, mokamang kini padulong sa gawas. Kon inyong ibutang ang duha ka mga kasag sa basket, matag higayon nga ang usa ka kasag mokamang sa gawas, birahon kini sa laing kasag." Ang tinuod ba nga higala sama sa mga kasag? Ang tinuod nga mga "higala mao ang mga tawo kinsa makahatag og kasayon sa pagsunod sa ebanghelyo ni Jesukristo." Kon ang atong mga higala mopalayo kanato sa husto nga dalan, bisan unsa pa ka kainila, makalingaw, o kamaalamon nila, kinahanglan atong pangutan-on ang atong kaugalingon, "Nakatabang ba sila og kasayon sa pagsunod sa ebanghelyo? Mitabang ba sila kanako nga makagawas sa basket? Sila ba [mobiya kanako kon ako malit-ag]?' " (Robert D. Hales, "This Is the Way; and There Is None Other Way," *Brigham Young University 1981–82 Fireside and Devotional Speeches* [1982], p. 67).

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni David ug Jonathan gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii) Tabangi ang mga bata nga makasabut sa mosunod nga mga punto.

- Si Saul, ang amahan ni Jonathan, mao ang unang hari sa Israel ug gidihogan nga mahimong hari ni propeta Samuel.
- Sa dihang si Saul gitawag nga hari "usa siya ka ambungan, ug wala diha sa taliwala sa mga anak ni Israel nga ingon ka ambungan nga tawo kay kaniya" (1 Samuel 9:2).
- Sa nahimong hari na si Saul, nagsugod siya paggamit sa gahum kay sa pagsunod sa mga balaod sa Dios ug tungod niini ni Samuel nanagna nga ang mga anak ni Saul dili makapanunod sa iyang gingharian (tan-awa sa 1 Samuel 13:13–14; 15:26, 28).
- Gidihogan ni Samuel si David nga mahimong sunod nga hari sa Israel.
- Kon nagpabilin pa si Saul nga matinud-anon sa Ginoo, mapanunod tingali unta ni Jonathan ang trono sa iyang amahan. Pero si Jonathan wala magpakita og timailhan sa kasina, sa dihang iyang nahibaloan nga si David mao ang sunod nga hari.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa ang giiponan og puyo ni David human niya mapatay si Goliath? (1 Samuel 18:2.) Giunsa pagpakita ni David nga siya usa ka masunuron nga higala ngadto ni Haring Saul? (1 Samuel 18:5.) Unsa ang nakapaguba sa panaghigala ug gugma ni Saul alang ni David? (1 Samuel 18:6–11.) Unsay bation sa tinuod nga higala mahitungod sa mga kalampusan sa usa ka higala?
- Unsay gibati sa anak ni Saul nga si Jonathan mahitungod ni David? (1 Samuel 18:1, 3–4.) Nganong gisultihan ni Jonathan si David nga motago? (1 Samuel 19:1–2.) Giunsa pagsulay og tabang ni Jonathan ang iyang amahan nga makabuntog sa iyang gibati nga kasuko ni David? (1 Samuel 19:4–7.) Misaad si Saul ni Jonathan nga dili niya dapatan si David. Giunsa pagpakyas ni Saul sa iyang gisaad ngadto ni Jonathan? (1 Samuel 19:9–10.)
- Si Jonathan ug si David mihimo og pakigsaad sa panaghigalaay ug kalinaw sa ilang mga kaliwatan nga molungtad sa kahangturan (tan-awa sa 1 Samuel 20:14–17, 42). Unsa ang usa ka pakigsaad? (Usa ka ligdong nga panagsaad tali sa duha o daghang mga tawo. Pahinumdumi ang mga bata sa ubang importanting mga pakigsaad nga atong gihimo ngadto sa Dios.) Ngano sa inyong hunahuna nga si Jonathan ug si David nagtuo nga ang ilang panaghigala ingon ka importante aron paghimo og pakigsaad?
- Giunsa ni Jonathan pagpahibalo si David kon luwas na ba nga mobalik siya sa palasyo ni Saul? (1 Samuel 20:18–22.) Unsay reaksyon ni Saul sa wala pagpakita ni David ug sa pagpanalipod ni Jonathan sa iyang higala? (1 Samuel 20:27, 31–33; mipasabut nga tungod sa kagrabe sa mga sala ni Saul, nadugangan ang iyang pagkahilayo sa Ginoo.)
- Unsa ang gibuhat ni Jonathan aron sa pagtabang ni David sa dihang iyang nakita siya nga nagtagotago siya gikan ni Saul didto sa kakahoyan? (1 Samuel 23:16–17.) Unsaon nato sa pagdasig ug pag-awhag ang atong mga higala?
- Giunsa sa pagpakita ni David nga masunuron pa gihapon siya ni Haring Saul bisan og si Saul kanunay nagtinguha sa pagpatay kaniya? (1 Samuel 24:9–10.) Unsay atong buhaton kon ang uban dili maayo kanato? Unsa ang gibuhat ni Saul sa dihang wala siya patya ni David? (1 Samuel 24:16–19.)
- Unsa ang gibuhat ni David sa dihang iyang nadunggan nga si Jonathan ug si Saul nangamatay? (2 Samuel 1:11–12.) Pagkahimong hari ni David, unsa ang iyang gibuhat sa pagpakita nga siya nahinumdom sa mga pakigsaad sa panaghigalaay nga iyang gihimo uban ni Jonathan? (2 Samuel 9:1, 3, 6–7, 13.)
- Giunsa nga si David usa ka tinuod nga higala ni Saul bisan og si Saul dili higala ngadto kaniya? Giunsa pagpakita ni David ug Jonathan nga sila tinuod nga mga managhigala? Unsaon nato nga kita mahimong tinuod nga managhigala?

Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang tinuod nga panaghigalaay makahimo paglig-on sa gugma. Makapahimo kini sa mga tawo sa pagpakabana unsa ang gusto sa ubang mga tawo sama sa unsay ilang gusto. Unsaon nato sa pagpalambo og tinuod nga panaghigalaay? Ipasabut nga ang labing maayong paagi aron makabaton og higala mao ang pagpakighigala. Pahinumdumi ang mga bata nga si Jesukristo usa ka tinuod nga higala. Unsaon nato sa pagsunod sa ehemplo ni Jesus sa pagpakighigala?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Kon mahimo, ipagamit sa mga bata ang matag usa sa mosunod nga mga pulong bisan makausa samtang ilang sulatan ang mga blangko sa mosunod nga mga paragrap. Paghimo og mga kopya sa mga paragrap alang sa matag bata o isulat ang importante nga mga pulong diha sa pisara ug basaha ang pamahayag ngadto sa mga bata nga ilang kompletohon isip usa ka klase.

   sinyas
   pakigsaad
   kaluwasan
   kakuyaw
   mga pana
   tulo

   Si Jonathan ug si David mihimo og __(1)__ sa panaghigalaay, ug si Jonathan miingon nga iyang susihon kon luwas na ba nga mobalik si David ngadto sa palasyo ni Haring Saul. Human sa __(2)__ ka adlaw si Jonathan moadto sa umahan magpakaaron-ingnon nga magpraktis sa pagpana ug pagpunting og __(3)__ __(4)__ ngadto sa hangin. Usa kini ka __(5)__ ngadto ni David. Nasuko gihapon si Saul ngadto ni David, ug nasuko siya ni Jonathan, kansang kaugalingon __(6)__ nabutang sa __(7)__ tungod sa iyang pagpanalipod ni David. Human makalikay sa bangkaw nga gilabay kaniya, si Jonathan miadto sa umahan ug mipana og __(8)__ __(9)__ . Naghulat si David sa __(10)__ nga ihatag ni Jonathan, nga mao gayuy sugo ngadto sa batan-on kinsa gipaanha aron pagkuha sa __(11)__ . Ang sugo nga, "Tan-awa, ang mga __(12)__ anaa dinhi sa imong kilid," nagpasabut og __(13)__ alang ni David, pero ang sugo, "Tan-awa, ang __(14)__ lapas pa kanimo," nagpasabut og __(15)__ . Human sa timailhan sa __(16)__ gihatag, ang batan-on gipalakaw aron makita ni Jonathan ug ikasulti ang iyang pinalangga nga higala. Sa dihang nagpadulong si David ngadto ni Jonathan gikan sa iyang gitagoan, miyukbo siya og __(17)__ ka higayon. Human maghinalokay ug ginaksanay sa usag usa, nga mao ang kostumbre niadtong panahona, kining duha ka tawo mibag-o sa ilang __(18)__ , nga molungtad sa kahangturan tali kanila ug sa ilang mga kaliwatan. (Tan-awa sa 1 Samuel 20:12–42.)

   Pulong: *sinyas*—5, 10; *pakigsaad*—1, 18; *kaluwasan*—6, 13; *kakuyaw*—7, 15, 16; *mga pana*—4, 9, 11, 12, 14; *tulo*—2, 3, 8, 17

2. Ipasabut nga ang usa ka tinuod nga higala maoy tawo nga motabang kaninyo ng mahimong mas maayo nga tawo ug dili modani kaninyo sa pagbuhat sa mga butang nga sayop. Dapita ang mga bata sa pagpakigbahin og mga kasinatian kabahin sa mga higayon nga ang usa ka tawo nahimong tinuod nga higala ngadto kanila ug pangutan-a kon unsay ilang gibati. Mahimo usab kamo nga mopakigbahin og kasinatian nga inyong nasinati.

3. Ikatag ang lima o unom ka mga piraso sa mga papel nga lain-lain nga mga kolor aron ang klase makakita niini. Pangutan-a ang mga bata kon unsa nga kolor sa ilang hunahuna mao ang labing maayo ug unsa nga kolor sa ilang hunahuna ang pinakabati. Human makatubag ang tanang mga bata, ipasabut nga walay kolor nga mas mayo o bati sa usag usa. Managlahi lang kini, ug gani ang pagkahibalo nga ang usa ka kolor mao ang atong paborito nga kolor dili kini magpasabot nga mas nindot nga kolor. Ang lain-laing kolor makatabang nga mahimong maanindot ang kalibutan, ug ang lain-laing mga tawo makahimo usab sa atong kalibutan nga mas maayo usab. Hangyoa ang mga bata sa paghisgot kon sa unsa nga paagi ang mga tawo lahi. Itudlo ang dili kaduhaduhaan nga mga butang—sama sa buhok, kolor sa mata, edad, gidak-on, ug personalidad—pero sulayi sa paghisgot nga sensitibo ang ubang mga butang usab.

   Mahimo kamong mopakita kon unsay bation nga lahi pinaagi sa pagsugo sa mga bata nga magpakaaron-ingnon nga sila anaa sa nasud diin ang tanan lahi. Ang ilang mga silingan nagkaon og lahi nga pagkaon, nagsul-ob og lahi nga mga sinina, ug nagsulti og lahi nga pinulongan kay sa naandan sa mga bata. Ginamit ang langyaw nga pinulongan, hangyoa ang mga bata sa pagbuhat og butang alang kanimo. Gamita ang mosunod nga mga ehemplo o lain nga inyong nahibaloan.

   Cebuano: Palihug barug ug sultihi kami sa imong pangalan.
   German: Bitte stehen Sie auf, und sagen Sie uns wie Sie heissen.
   French: Levez-vous, s'il vous plaît. Comment vous appelez-vous?

   - Kinsa ang atong pillion nga atong mga higala? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kon pinugngan ang atong pakighigala niadtong sama kanato, dili nato matagamtaman ang daghan kaayong mga kasinatian. Ipasabut nga imbis molikay niadtong kinsa lahi kanato, kinahanglang buhaton nato kutob sa atong mahimo aron makasabut kanila. Kinahanglan nga andam kita kanunay nga makighigala sa mga tawo nga adunay samang mga hiyas ug mga sumbanan.

4. Sultihi ang mga bata nga usa sa paagi sa pagpalig-on sa panaghigalaay mao ang pagsinati pag-ayo sa usag usa. Aron sa pagtabang sa mga miyembro sa klase nga mas makaila sa usag usa, pagdula sa mosunod nga dula.

   Ipasa ang panaksan nga dunay gagmay nga mga piraso sa kendi o binuwad nga mga liso. Samtang inyong ipasa ang panaksan, pasultiha ang matag bata og butang nga iyang gusto nga buhaton, pakuhaa og usa ka kendi o liso, ug ipasa ang panaksan ngadto sa sunod nga bata. Ipadayon ang pagpasa sa panaksan hangtud ang tanang mga bata may iyang higayon.

   Ikapuli nga dula:Palingkura ang mga bata nga magporma og lingin. Dulaa ang pagtuyok sa botelya pinaagi sa pagpahigda sa botelya diha sa salog.

Pagsulti og usa ka butang mahitungod sa inyong kaugalingon ug patuyoka ang botelya. Bisan kinsa ang matumngan sa ba-ba sa botelya inig hunong sa botelya sa pagtuyok mao ang sunod nga mosulti og usa ka butang mahitungod sa iyang kaugalingon, dugang og usa ka nindot nga butang nga iyang nahibaloan mahitungod sa iyang kauban sa klase (mahimo ang butang nga nakat-unan sa mga bata atol sa pagdula o butang nga ila nang nahibaloan mahitungod sa tawo). Ipatuyok sa bata ang botelya aron mahibaloan kinsa ang mosunod.

5. Ribyuha ang ika-trese nga artikulo sa hugot nga pagtuo ug hisguti kon unsay gitudlo niini mahitungod sa usa ka tinuod nga higala.
6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I'm Trying To Be Like Jesus" (*Children's Songbook,* p. 78) ["Maninguha Ko Pagsunod ni Jesus" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod ug Hagit

Ipasabut nga kon kita mopalambo og mga hiyas sa usa ka tinuod nga higala, mapanalanginan kita og panaghigalaay nga magmahangturon. Hagita ang mga bata sa pagpalig-on sa ilang panaghigalaay uban ni Kristo pinaagi sa pagsunod sa iyang mga kasugoan ug sa paghinumdom kaniya kanunay.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Samuel 18:1–4, 20:35–42 sa balay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

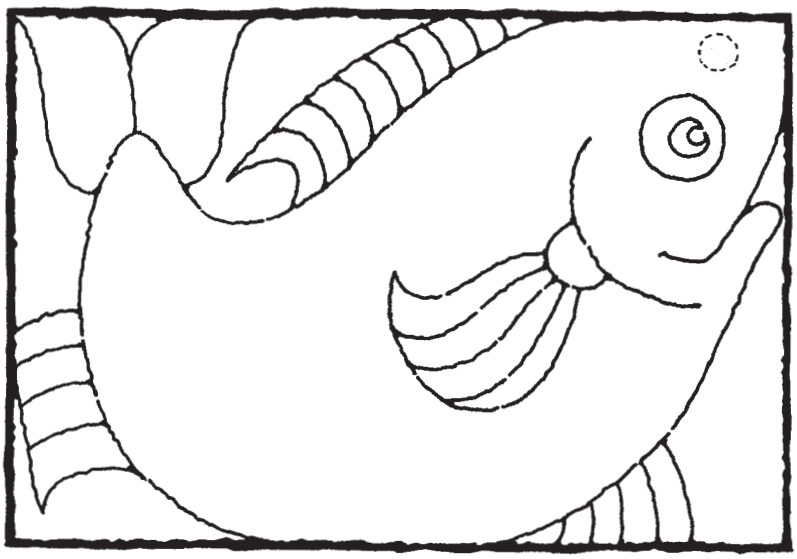

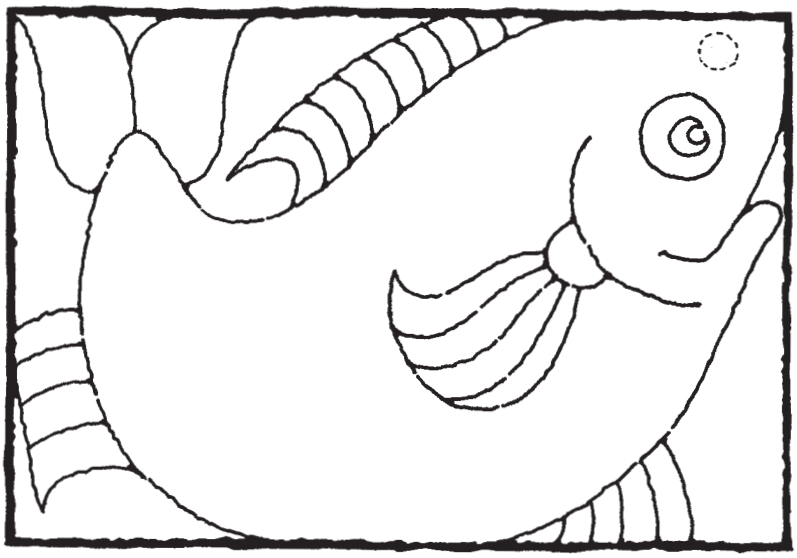

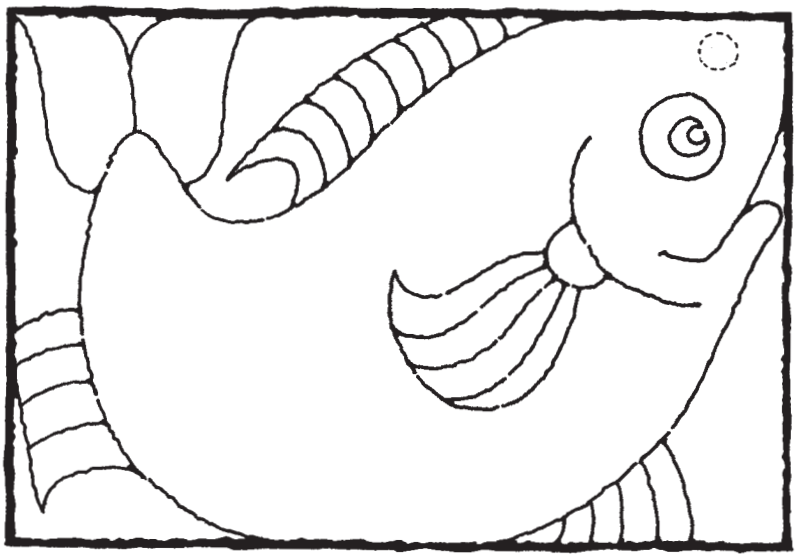

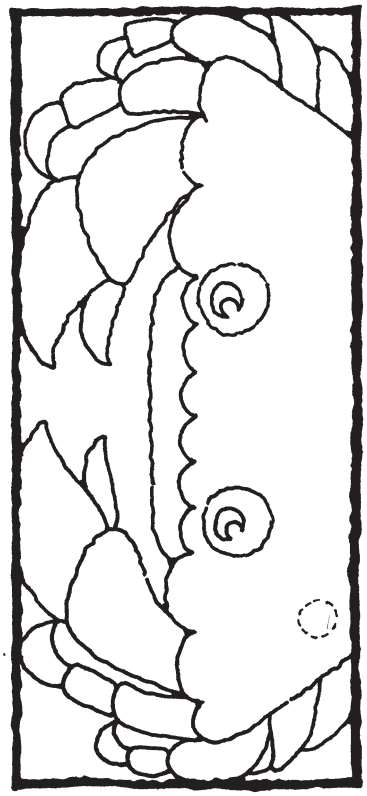

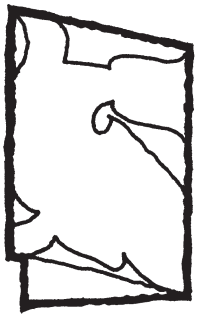

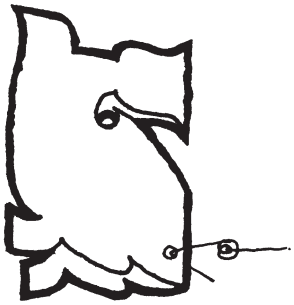

Si Haring David ug Batseba

Leksyon
30

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga mahimong putli ang ilang mga hunahuna ug mga aksyon.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 2 Samuel 11:1–11, 14–17, 26–27—Naibog si Haring David sa asawa ni Uriah, nga maoy nakaingon nga si David nakapanapaw ug nakapatay.
   - 2 Samuel 12:1–10—Si propeta Nathan misugilon ni David sa sambingay sa nating karnero.
   - 2 Samuel 12:13—Si Haring David, sa dihang gipangutana, miangkon siya sa iyang mga sala. (Pahinumdum: Ang Hubad ni Joseph Smith mikorihir niini nga bersikulo nga mabasa na nga, "wala mopasaylo sa imong sala nga aron ikaw dili mamatay.")
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 88:86—Ang Ginoo mitambag kanato sa pagpaningkamot nga dili kita mosulod sa kasal-anan.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 14:7—Kon magsunod kita sa mga kasugoan ug molahutay hangtud sa katapusan, ang Langitnong Amahan misaad kanato sa iyang labing bililhon nga gasa.

2. Dugang nga basahonon:
   - Mosiah 4:30—Bantayi ang inyong mga hunahuna, mga pulong, ug mga binuhatan ug magpadayon sa hugot nga pagtuo.
   - Genesis 39:12—Si Joseph mipalayo gikan sa asawa ni Potiphar.
   - Alma 41:10—Ang pagkadautan dili mahitabo nga mahimo nga kalipay.
   - Exodo 20:17—Dili ka mangibog.

3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

   Pahibalo: Samtang kamo magtudlo niini nga leksyon, matngoni ang panabut sa mga bata mahitungod sa sumbanan sa Ginoo bahin sa moralidad. Ayaw ipasabut ang sakto nga matang sa sala ni David uban kang Bathseba. Hinoon, igo na ang pagpasabut nga si David ug si Bathseba nakabuhat og seryoso nga sala sa pagsupak sa usa sa Napulo ka mga Sugo.

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Basahon ni Mormon ug Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Hilo o nipis nga lambo (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipabasa sa mga bata ang Doktrina ug mga Pakigsaad 88:86. Pangutan-a ang klase kon unsa sa ilang hunahuna ang gipasabut nga nagumon sa sala. Pabaruga ang usa ka bolunter sa atubangan sa klase nga ipataas ang iyang mga kamot. Luaga paghigot og hilo ang duha ka kamot sa bata. Ipasabut nga kining usa ka higot, nga dili kaayo makalambod, nagrepresentar og dili limpyo nga hunahuna. Dayon ipabugto sa bata ang higot pinaagi sa pagbitad niini (siguroha nga ang inyong higot mabugto og bata). Kon adunay mosulod nga dili maayong hunahuna, kinahanglan hunungon dayon nato kini, sama sa pagbugto sa bata sa higot. Balibori ang kamot sa bata og daghang higot, ug ipasulay niya pagbugto ang higot (pagbalibod og daghang higot aron dili mabugto). Ipasabut nga kon kita maghunahuna og dili maayong mga hunahuna ug tinguha, kita mabalikusan sa sala ug lisud na kaayo nga makalingkawas.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Haring David ug Batseba gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pahinumdumi ang mga bata nga kini mao si David kinsa ang nakig-away ni Goliath, miserbisyo sa Haring Saul, ug higala ni Jonathan.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang sinugdanan sa pagkapukan ni David. (2 Samuel 18:6–11.) Unsay gibuhat ni Joseph sa dihang gitintal siya sa asawa ni Potipar? (Genesis 39:12.) Unsa unta ang mabuhat ni David pareha ni Joseph ug makalikay nga magapos sa sala? (Mopiyong sa iyang mga mata, motalikod, ug mosulod, ug moampo nga makontrol ang kaugalingon.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Kon makakita kita og butang nga makahatag og dautang hunahuna, unsay atong buhaton? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Diin nato madungog ang pulong nga kaibug sa atong mga leksyon? (Exodo 20:17; "dili ka maibug" usa sa Napulo ka mga Sugo.) Ipasabut nga ang paggamit sa pulong nga kaibug naghulagway og hilabihang tinguha sa butang nga iya sa uban. Sa unsa nga paagi kaha napanalipdan si David kon misunod pa siya niini nga sugo? Unsay atong mabuhat kon atong mamatikdan ang atong mga kaugalingon nga nagtinguha sa butang sa uban? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 5.)
- Bisan og si David wala mangunay pagpatay kang Uriah, ngano nga siya gihapon ang may tulubagon niini nga sala? (2 Samuel 11:14–17.) Ipasabut nga bisan og dili si David ang mipatay ni Uriah mismo, ang iyang tinguha mao ang pagpatay ni Uriah. Ngano sa inyong hunahuna nga kinahanglan kita mokontrol sa atong mga hunahuna ug sa atong mga pulong ingon man usab sa atong mga aksyon? (Mosiah 4:30.)

- Nganong gisuginlan ni Nathan si Haring David sa sambingay sa karnerong baye? Unsa ang naamgohan ni David human makadungog sa sambingay? (2 Samuel 12:13.) Ipasabut nga si David wala makalikay sa silot bisan og misulay siya sa pagtago sa iyang nabuhat (tan-awa sa *footnote* 13b ug D&P 132:39).
- Kon mosupak kita og bisan unsang sugo sa Ginoo, atong giimbitar ang pagkadili malipayon sa atong kinabuhi (tan-awa sa Alma 41:10). Unsay atong buhaton kon aduna kitay mabuhat nga sayop? Atol niini nga panaghisgut tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang Langitnong Amahan nahigugma kanato bisan og nakabuhat kita og sayop, ug gusto gihapon siya nga kita magpaduol kaniya pinaagi sa pag-ampo. Bisan og si David nakabuhat og dakong sala, nag-ampo gihapon siya ngadto sa Dios. Ug bisan si David nag-antus sa pagkadili malipayon nga resulta sa iyang mga sala, wala siya kalimti sa Dios. Sa unsa nga paagi nga ang pag-ampo makatabang sa usa ka tawo kinsa nakahimo og sayop?
- Unsay buot ipasabut nga molahutay hangtud sa katapusan? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga kinahanglan nga kita maningkamot nga magpabilin nga matinud-anon sa atong tibuok kinabuhi. Ang maayong mga buhat ug mga panalangin sa sayo nga kinabuhi ni David wala makapugong sa miabut nga mga tintasyon. Si Haring David kinahanglan pa nga maningkamot nga limpyo ang mga hunahuna ug putli nga kasingkasing. Unsa nga gasa ang gisaad sa Ginoo sa mga miyembro sa Simbahan kinsa mosunod sa iyang mga kasugoan sa ilang tibuok kinabuhi? (D&C 14:7.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Sa pisara o piraso sa papel pagdrowing og yanong hulagway sa tawo nga nagbarug sa ibabaw sa taas nga pangpang. Sultihi ang mga bata nga kon atong tugutan ang atong mga kaugalingon nga maghunahuna og dili maayo, nag-ungaw kita nga mahulog sa tintasyon. Ang dili maayo nga mga hunahuna mosangpot ngadto sa dili maayo nga mga pulong ug mga aksyon. Pagdrowing og barandilya nga manalipod tali sa tawo ug sa ngilit. Ipasabut sa inyong klase nga ang putli nga mga hunahuna sama sa barandilya sa ngilit sa pangpang. Kinahanglang dili kita molapas sa barandilya pinaagi sa paghunahuna og dili maayo nga mga hunahuna, pero kinahanglang pulihan ang dili maayo nga mga hunahuna og makapabayaw nga mga ideya.

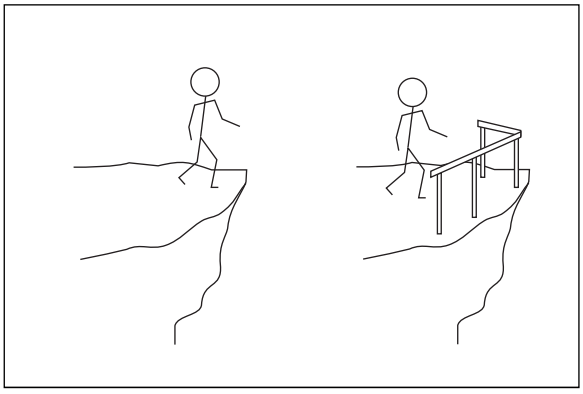

2. Ipakita ang liso o pakete sa mga liso ug usa ka prutas o utanon (o litrato sa usa niini) sa nagkalain-laing matang. Pangutan-a ang mga bata kon ang liso makahatag ba niana nga prutas o utanon. Ipasabut nga kana nga liso makahatag lamang sa ilang kaugalingong matang. Ipabasa sa mga bata ang 3 Nephi 14:16–18. Ipasabut nga ang mga hunahuna nga atong gitanom sa atong mga alimpatakan makahatag sa mga pulong nga atong isulti ug sa mga butang nga atong buhaton.

3. Hisguti ang pipila ka paagi nga ang mga bata makabalda sa dili maayong hunahuna nga moabut kanila (mopahilayo, mobiya sa sitwasyon, pulihan ang dili maayong hunahuna sa maayong mga hunahuna ug mga aksyon, mag-ampo, maghunahuna og makapabayaw nga kanta o bersikulo sa kasulatan, mosulti sa ika-trese nga artikulo sa hugot nga pagtuo, ug uban pa). Hagita ang mga sakop sa klase nga mangandam daan sa piho nga ikapuli sa wala tinguhaa nga hunahuna. Hatagi sila og usa ka minuto sa pagpili og butang nga makapabayaw nga maoy angay nilang mahunahuna. Aron sa pagtabang sa mga bata kon unsay ilang buhaton kon moabut ang dili maayo nga hunahuna, pagdula sa mosunod nga dula.

   Unsay Inyong Buhaton?

   Paghunahuna og mga sitwasyon, sama sa mosunod, aron ang mga bata makakita sa ilang kaugalingon (nagkinahanglan ka og igong sitwasyon aron ang matag bata bisan kausa makaturno). Pag-itsa og *beanbag* ngadto sa usa ka bata, ihulagway ang usa sa mga sitwasyon, hangyoa kadto nga bata nga mopasabut kon unsay iyang buhaton aron makalikay sa dili maayong mga hunahuna, ug ipabalik sa bata ang beanbag nganha kaninyo.

   - Nakadungog kamo nga dunay namalikas. Miabut sa inyong hunahuna nga mamalikas usab.
   - Adunay misulay sa pagpakita kaninyo og mga litrato sa mga tawo nga wala magtarung sa pagsinina. Natintal kamo sa pagtan-aw.
   - Adunay nagsugod sa pag-istorya kaninyo og hugaw nga komedya o istorya. Gusto kamong maminaw.
   - Usa ka higala naghisgot og dili maayo nga istorya bahin sa laing tawo. Nakahunahuna kamo sa pagsabwag sa libak.
   - Nagtan-aw ikaw og programa sa telebisyon nga nagpakita og imoral nga kinaiya. Kini nga programa maoy gitan-aw sa imong mga higala ug ikaw gusto usab nga motan-aw niini.
   - Nasuko ikaw sa usa ka tawo ug kasumbagon na kaniya.
   - Imong nakita ang imong paborito nga kendi sa tindahan. Miabut sa inyong hunahuna nga kawaton kini.

4. Pangutan-a ang mga bata ngano sa ilang hunahuna nga gipasidan-an kita nga dili masina sa butang nga iya sa uban. Ipasabut nga kon kita maghunahuna nga makaangkon sa butang nga iya sa laing tawo, matintal tingali kita sa pagbuhat og butang sayop aron sa pagkuha niini. Hisguti nga kini nga matang sa pagkasina mosangpot ngadto sa pagpangawat, pagpamakak, ug gani sa pagpatay. Makapalayo usab kini kanato gikan sa ebanghelyo ni Jesukristo.

   Usa ka paagi nga malikayan nga magtinguha sa mga butang sa uban mao ang paghunahuna ug pagmapasalamaton sa atong kaugalingong mga panalangin. Panghatag og piraso sa mga papel ug mga lapis ug

hangyoa ang mga bata sa paglista o pagdrowing og mga butang nga ilang nagustohan ug gipasalamatan. Dapita ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga ideya diha sa klase. Isugyot nga ang mga bata mosulat sa ilang personal nga *journal* og sulat "pasalamat" ngadto sa ilang Amahan sa Langit alang sa ilang mga panalangin.

5. Tabangi ang mga bata nga modrama sa sambingay ni propeta Nathan sa nating karnero. Ipadrama sa mga bata ang mga papel sa pobre nga tawo, sa nating karnero, sa datu nga tawo, sa magpapanaw, ug sa karnero sa datu nga tawo. Hangyoa ang mga sakop sa klase sa pagpasabut kon sa unsa nga paagi nga kini nga istorya may kalabutan sa mga aksyon ni David. Pangutan-a sila kon sa unsa nga paagi kini kapanaminan nato karon?

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Keep the Commandments" (*Children's Songbook,* p. 146) ["Sundon ang Kasugoan" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod

Ipamatuod sa mga bata nga ang putli nga mga hunahuna mosangpot sa limpyo nga mga kinabuhi, ug nga ang limpyo nga mga kinabuhi mosangpot ngadto sa kalipay. Dapita ang mga bata sa pagpangita sa mga panalangin sa Ginoo sa ilang mga kinabuhi ug makontento unsay anaa kanila. Saari sila nga panalanginan pa sila og dugang kon sila magsunod sa mga kasugoan ug molahutay hangtud sa katapusan.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 2 Samuel 12:1–7 sa balay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
31

Ang Kaalam ni Haring Solomon

Katuyoan

Aron sa pagpalig-on sa tinguha sa matag bata nga mahimong sama ni Jesukristo pinaagi sa pagpalambo sa kaalam ug masinabuton nga kasingkasing.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Mga Hari 1:39—Si Solomon gidihogan.
   - 1 Mga Hari 2:1–4—Giawhag ni David si Solomon sa pagsunod sa mga kasugoan.
   - 1 Mga Hari 2:10, 12—Namatay si David, si Solomon mao ang hari sa Israel.
   - 1 Mga Hari 3:3–15—Si Solomon nagtinguha og masinabuton nga kasingkasing.
   - 2 Mga Cronicas 1:7–12—Nangayo si Solomon og kaalam ug kahibalo.
   - 1 Mga Hari 3:16–28—Si Solomon miila sa inahan sa usa ka bata.
   - 1 Mga Hari 4:29–30, 34—Ang Dios mipanalangin ni Solomon og kaalam ug pagsabut.
   - 1 Mga Hari 5–8—Si Solomon mitukod ug mipahinungod sa usa ka maanindot nga templo.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
3. Materyal nga gikinahanglan: Biblia alang sa matag bata.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Hangyoa ang mga bata sa paghingalan og mga butang nga ilang pangayoon kon ilang masayran nga makapangayo sila sa Langitnong Amahan ug ihatag kini niya ngadto kanila. Isulat ang mga ideya sa mga bata sa pisara.

Ipakita sa mga bata ang pipila ka mga butang nga waterproof nga magrepresentar sa kalibutanon nga mga butang, sama sa usa ka piraso sa alahas, usa ka sensilyo, usa ka nindot nga bato, ug uban pa. Ibutang kini nga mga butang sa dako nga pitsel o sudlanan samtang ikaw maghisgot niini ug hisguti kon giunsa sa ubang mga tawo paggahin sa ilang pagpaningkamot sa pagtigum og materyal nga mga butang. Dayon butangi og tubig ang sudlanan nga nagrepresentar og maayong mga buhat o espirituhanong mga gasa samtang ikaw maghisgot sa maayong mga binuhatan nga atong mabuhat ug ang espirituhanong mga gasa nga atong mapalambo, sama sa pagtabang sa usa ka sakop sa pamilya o higala, pag-angkon og pagpamatuod, pagka-matinuoron, o pagbaton og masinabuton nga kasingkasing. Ibu-bu ang mga

sulod sa sudlanan nga gisawod og salaan ngadto sa laing sudlanan. Ipasabut nga ang unang sudlanan nagrepresentar sa kinabuhi sa usa ka tawo, ang salaan nagrepresentar sa kamatayon, ug ang ikaduhang sudlanan nagrepresentar sa kinabuhi human sa kamatayon. Hisguti nga dili nato madala ang materyal nga mga butang uban nato kon kita mamatay na, pero atong madala ang espirituhanong mga gasa nga atong napalambo ug ang maayong mga buhat nga atong nahimo.

Pangutan-a ang mga bata hain sa mga butang nga anaa sa pisara ang nagrepresentar sa mga butang nga molungtad sa kahangturan ug kon gusto ba nila nga usbon ang butang nga ilang gihinganlan kaniadto. Sultihi ang mga bata nga ilang makat-unan ang mahitungod sa usa ka tawo kinsa nangayo sa Dios og usa ka butang, ug iyang gipili ang mahangturon, espirituhanong gasa imbis sa temporaryo, yutan-ong butang.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Haring Solomon nga makita sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa ang mosunod ni David isip hari sa Israel? (1 Mga Hari 1:39; 2:12.) Unsa nga tambag ang gihatag ni David ngadto sa iyang anak nga si Solomon? (1 Mga Hari 2:1–3.) Sa unsa nga paagi nato magamit kining sama nga tambag sa atong mga kinabuhi?
- Ngano sa inyong hunahuna nga si Solomon mipasabut sa iyang kaugalingon nga "usa ka bata"? (1 Mga Hari 3:7; iyang gibati nga dili angay sa iyang *calling* nga momando ug mohukom sa iyang mga katawhan.) Unsay gibuhat ni Solomon tungod kay mibati siya og ka dili angay? (1 Mga Hari 3:3–9; iyang giandam ang iyang kaugalingon sa pagdawat sa espirituhanong mga gasa.) Unsay atong buhaton kon nag-atubang kita og malisud o bug-at nga buluhaton ug wala kita makasiguro sa atong mga abilidad? Unsaon nato nga mahimong takus aron makadawat sa espirituhanong mga gasa? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.) Unsaon sa pagpalambo niini nga mga gasa? (Pinaagi sa pagtuon, pagserbisyo, pag-ampo, ug pagsunod sa mga aghat sa Espiritu Santo.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Kinsa ang nagpakita ngadto ni Solomon sa usa ka damgo? (1 Mga Hari 3:5.) Unsa ang gisugo nga buhaton ni Solomon? Unsa ang gipangutana ni Solomon? (1 Mga Hari 3:9; 2 Mga Cronicas 1:10.) Ngano nga ang kaalam ug masinabuton nga kasingkasing importante kaayo ngadto ni Solomon? Ngano nga importante kini ngari kanato?
- Unsay gibati sa Ginoo mahitungod sa hangyo ni Solomon? (1 Mga Hari 3:10.) Ipasabut nga ang Dios nahimuot ni Solomon sa dihang nangayo siya og espirituhanong mga gasa imbis katigayunan o hinakog nga mga tinguha. Unsa ang gihatag sa Ginoo ni Solomon dugang sa unsay gipangayo ni Solomon? (1 Mga Hari 3:11–14.)

- Unsa ang nakapainila kang Haring Solomon sa iyang kaugalingong nasud ug sa ubang mga kanasuran? (1 Mga Hari 4:29–30, 34.) Ngano nga kini mas importante kay sa pagkainila tungod sa iyang bahandi ug gahum? Unsa nga Kristohanon nga hiyas ang gusto ninyo nga kamo mailhan sa inyong pamilya ug mga higala? Unsa ang inyong mabuhat sa pagpalambo niini nga hiyas? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Tungod kay si Solomon, pinaagi sa iyang kaalam ug pagsabut, nakahukom sa matarung nga paagi, ang mga katawhan midala sa ilang mga problema ngadto kaniya. Usa sa maong hitabo, ngano nga ang duha ka babaye miangkon nga inahan sa buhi nga bata? (1 Mga Hari 3:16–22.) Sa unsa nga paagi nga ang kaalam ni Solomon nakatabang kaniya sa pag-ila sa tinuod nga inahan? (1 Mga hari 3: 24–27; Ang pagsabut ni Solomon nakatabang kaniya kon unsay bation sa inahan sa bata.) Unsay bation sa uban kon kamo buotan ug masinabuton ngadto kanila? Sa unsa nga paagi kamo nakatabang sa usa ka tawo pinaagi sa pagbinuotan ug pagkamasinabuton? Sa unsa nga paagi nga ang usa ka tawo nakatabang kaninyo niini nga paagi?
- Unsa sa inyong hunahuna ang gipasabut sa "kadako sa kasingkasing"? (1 Mga Hari 4:29; sa pagpakita og gugma alang sa tanan ug magbination ug manggihatagon ngadto sa uban.) Sa unsa nga paagi kita makabaton og "kadako sa kasingkasing" diha sa atong mga pamilya? Sa atong mga higala?
- Unsa ang nabuhat ni Solomon tungod kay ang Ginoo mipanalangin kaniya og kaalam ug pagsabut? (1 Mga Hari 3:27–28; 1 Mga Hari 5–8.) Ipasabut nga si Solomon daghan og nahimong maayong buhat sa iyang pagmando isip hari. Nakadawat siya og pagtugot sa Ginoo sa pagtukod og templo sa Jerusalem, nga iyang gitukod ginamit ang pinakamaayong mga material nga nakolekta sa iyang amahan, nga si David, alang niana nga katuyoan. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Gipakigbahin usab ni Solomon ang iyang kaalam ngadto sa uban. Daghan sa iyang maalamon nga panultihon narekord sa basahon sa mga Proverbio diha sa Biblia. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)

  Bisan pa niini nga mga kalampusan, si Solomon sa katapusan mibiya sa Dios. Iyang gigamit ang iyang katigayunan ug kaalam alang sa iyang kaugalingong himaya. Nakigminyo siya og mga babaye nga wala sa pakigsaad. Kini nga mga babaye nagsimba og dios-dios ug midani ni Solomon sa pagsimba usab og dios-dios. Ipasabut nga kon ang Dios mohatag kanato og gasa, kinahanglang gamiton nato kini sa paghimaya kaniya ug sa pagserbisyo sa uban. Itudlo ang kaimportante sa paggamit niini nga mga gasa sa hustong paagi sa atong tibuok kinabuhi, dili lamang kon batan-on pa kita.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Isulat ang *kahibalo, kaalam,* ug *masinabuton nga kasingkasing* diha sa pisara. Hisguti ang kahulugan sa matag usa. Ipasabut nga ang kahibalo mao ang pagkat-on nga naangkon pinaagi sa pagtuon o kasinatian; kaalam sa paggamit unsay atong nakat-unan sa labing maayong paagi aron sa

paghimo og husto nga mga pagpili; ug ang usa ka masinabuton nga kasingkasing makapahimo nato nga makahibalo unsay gibati sa uban.

Pasugyuta ang mga bata og mga sitwasyon, sama sa mosunod, diin sila makahangyo sa Langitnong Amahan sa pagpanalangin kanila og kahibalo, kaalam, o usa ka masinabuton nga kasingkasing.

Usa ka manghud nga lalaki o babaye nasakitan o nahadlok.
Usa ka higala nakapasakit sa inyong mga pagbati.
May tawo nga adunay problema ug nangayo kaninyo og tambag.

Tabangi ang mga bata nga makaamgo nga sila makadawat niini nga mga gasa kon sila magtinguha niini ug magpuyo og takus nga mga kinabuhi.

2. Gamita ang mga ideya sa mga bata nga anaa sa pisara kon unsa nga gasa ang ilang pangayoon (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan). Kon ang mga ideya nga nalista mga espirituhanong mga gasa, hisguti unsaon sa pagpalambo niini ug sa paggamit niini. Kon ang pipila o ang tanan niini kalibutanong mga gasa, pasugyuta ang mga bata og espirituhanong mga gasa puli sa kalibutanon sa dili pa kini hisgutan.

3. Ipasabut ngadto sa mga bata nga si David, amahan ni Solomon, gustong motukod og templo pero wala hatagi sa pribilihiyo. Ang Ginoo mipili hinoon ni Solomon sa pagdumala sa pito ka tuig nga kontraksyon. Sa diha nga ang detalyado nga templo (kasagaran niini gibutangan og bulawan) nahuman, ang mga pari midala sa arka sa pakigsaad, nga adunay duha ka tableta sa bato nga gihatag sa Ginoo ngadto ni Moises, "ngadto sa labing balaan nga dapit" sa bilding (1 Mga Hari 8:6). Unya ang himaya sa Ginoo mipuno sa templo (tan-awa sa 1 Mga Hari 8:10–11), ug gihalad ni Solomon ang pag-ampo sa pagpahinungod (tan-awa sa Mga Hari 8:22–53.)

   Ipakita ang litrato sa Bunyaganan sa Templo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 504; 62031). Itudlo nga matag templo karon adunay bunyaganan nga gipatong sa duha ka mga baka, susama sa templo ni Solomon. Sa panahon ni Solomon kini nga bunyaganan gigamit sa pagbunyag sa buhi, sa atong mga templo karon ang mga bunyaganan gigamit aron pagpahigayon sa mga bunyag alang sa mga patay.

4. Ipapangita sa mga bata ang basahon sa mga Proverbio sa ilang mga Biblia. Ipasabut nga kasagaran niini nga mga proverbio (maalamon nga mga panultihon) gisulat ni Solomon, ug tungod sa iyang dakong kaalam, kini nga mga panultihon makatabang kanato karon.

   Pagpili og pipila sa mosunod nga mga tudling gikan sa mga Proverbio ug isulat ang ilang tugbang nga mga letra sa mga piraso sa papel. Ibutang ang mga papel sa usa ka sudlanan ug papulipuliha ang mga bata sa pagpili og letra. Basaha ang proverbio o ipapangita sa mga bata diha sa mga Biblia ug ipabasa kini. Tabangi sila nga mosulti niini sa ilang kaugalingong mga pulong. Dayon tabangi sila nga mohukom kon sa unsa nga paagi kini ilang magamit. Ang mga bata mahimong momarka sa pipila niini nga mga proverbio sa ilang kaugalingong Biblia.

   a. "Pamatia ang pahimangno sa imong amahan, ug ayaw pagbiyai ang pagtulun-an sa imong inahan" (1:8).

   b. "Kon ang mga makasasala mag-ulog-ulog kanimo, ayaw padaog kanila" (1:10).

c. “Sumalig ka sa Ginoo sa bug-os mong kasingkasing, ug ayaw pagsalig sa imong kaugalingong salabutan. Sa tanan nimong mga dalan ilha siya, ug siya magmando sa imong mga alagianan” (3:5–6).

d. “Malipayon ang tawo nga makakaplag sa kaalam, ug ang tawo nga makakab-ut sa pagsabut” (3:13).

e. “Ang bakakon nga mga ngabil dulumtanan sa Ginoo: apan kadtong nagabuhat sa kamatuoran maoy iyang kalipay” (12:22).

f. “Ang tubag nga malumo makapahupay sa kapungot.” (15:1).

g. “Ang malipayon nga kasingkasing nagapadayag sa usa ka masayag nga panagway” (15:13).

h. “Ang Ginoo halayo sa mga dautan: apan siya mamati sa pag-ampo sa mga tawong matarung” (15:29).

i. “Pagkalabing maayo ang pagbaton sa kaalam kay sa bulawan!” (16:16).

j. “Ang garbo mosangpot sa kalaglagan, ug ang pagkamapahitas-on sa pagkapukan” (16:18).

k. “Ang makalipay nga mga pulong ingon sa usa ka udlan sa dugos, matamis sa kalag ug makapalig-on sa mga bukog” (16:24).

l. “Kadtong mahinay sa kasuko labi pang maayo kay sa tawong gamhanan” (16:32).

m. “Ang usa ka higala mahigugma sa tanang panahon” (17:17).

n. “Ang kasingkasing nga malipayon maoy usa ka maayong tambal” (17:22).

o. “Ang bino maoy usa ka tigtamay, ang maisug nga ilimnon mao ang sabaan: ug bisan kinsa ang masayop tungod niini dili manggialamon” (20:1).

p. “Bisan ang usa ka bata magpaila sa iyang kaugalingon pinaagi sa iyang mga buhat, kon ang iyang buhat maputli ba, ug kon kini matarung ba” (20:11).

q. “Kay maingon nga siya naghunahuna sa sulod sa iyang kaugalingon” (23:7).

r. “Ayaw pag-ingon, Buhaton ko kaniya ingon sa iyang gibuhat kanako” (24:29).

s. “Ang usa ka matinumanon nga tawo magamadagayaon sa mga panalangin” (28:20).

t. “Bisan kinsa nga magabutang sa iyang pagsalig sa Ginoo maluwas” (29:25).

Tabangi ang mga bata nga mopili sa usa sa mga proverbio nga isulat o memorayson ug ipakigbahin sa ilang mga pamilya.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa “Love One Another” (*Children’s Songbook,* p. 136) [“Maghigugmaay” (*Songbook sa mga Bata*)]

Panapos

Pagpamatuod	Ihatag ang inyong pagpasalamat sa mga bata alang sa piho nga mga panahon nga inyo silang nakita nga nagpakita og kaayo ug pagsabut sa uban. Ipamatuod nga samtang ilang palamboon ang abilidad nga magmaalamon ug magbaton og masinabuton nga kasingkasing ngadto sa ilang mga pamilya ug mga higala, mas mahisama sila sa Manluluwas.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Mga Hari 3:5–28 sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
32

Roboam

Katuyoan

Aron sa pag-awhag sa matag bata nga mahimong maayo nga impluwensya sa uban ug sa pagpakigbatok sa negatibo nga pagpamugos sa uban.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Mga Hari 11:43—Roboam, anak ni Solomon, nahimong hari.
   - 1 Mga Hari 12:1–5—Si Jeroboam misulti ni Roboam nga ang Israel moserbisyo kaniya kon ilang pagaanan ang ilang mga salagubangon.
   - 1 Mga Hari 12:6–11—Roboam nangayog tambag sa mga tigulang ug sa mga batan-ong lalaki.
   - 1 Mga Hari 12:12–21—Si Roboam misalikway sa tambag sa mga tigulang lalaki. Ang napulo ka mga tribo mialsa ug misunod ni Jeroboam.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
3. Materyal nga gikinahanglan: Biblia alang sa matag bata.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ibutang ang mosunod nga diyagrama diha sa pisara o sa usa ka piraso sa papel diin makita sa tanang mga bata.

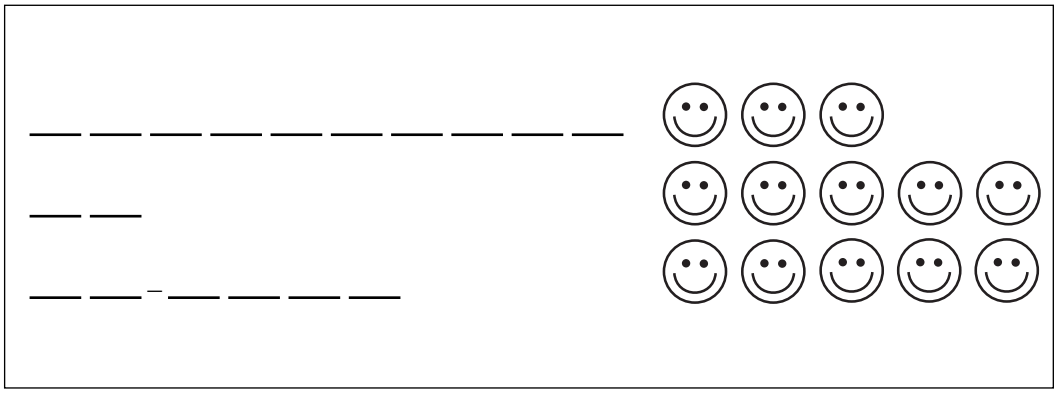

Ipasabut nga kini nga leksyon matingub sa duha ka mga pulong. Aron madiskobrehan kon unsa ang leksyon, ang mga bata kinahanglan makakita kon unsa ang duha ka misteryo nga mga pulong. Samtang motag-an ang mga bata sa mga letra, sulati ang tukma nga lugar o mga lugar kon kana nga letra kabahin sa mga pulong. Kon ang mga letra walay labot sa mga pulong, kurusi

o papasa ang usa sa mga nawong ug isulat ang wala magamit nga letra aron dili na kini mapili pag-usab. Ipadiskobre sa mga bata kon unsa ang duha ka misteryo nga mga pulong sa dili pa makurusan ang tanang mga nawong o mapapas. Ang misteryo nga mga pulong mao ang *Pagpamugos sa Ka-edad* [Peer Pressure].

Hisguti ang kahulugan sa pagpamugos sa ka-edad. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang pagpamugos sa ka-edad mao ang impluwensya nila ug sa ilang mga higala sa usag usa. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang pagpamugos sa ka-edad mahimong negatibo o positibo. Hatagi ang mga bata og ehemplo sa negatibo ug positibo nga pagpamugos sa ka-edad, sama sa pag-apil sa grupo nga dili mabination sa tawo aron makalikay nga sugsugon o magbination sa uban ug pag-awhag sa uban nga moapil. Ipasabut nga ang mga bata makat-on mahitungod sa usa ka hari kinsa naimpluwensya sa negatibo nga pagpamugos sa ka-edad ug ang mga sangputanan nga iyang giantus isip resulta sa iyang mga desisyon.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang kaagi ni Roboam gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa ang amahan ni Roboam? (1 Mga Hari 11:43.) Pagkamatay ni Solomon ug si Roboam nahimong hari, unsa ang gusto sa mga tawo nga iyang buhaton kanila? (1 Mga Hari 12:3–4.) Ipasabut nga si Solomon mibuhis pag-ayo sa mga tawo, ug ang mga katawhan napul-an na sa kabug-at sa buhis.
- Kinsa ang unang gikonsulta ni Roboam? (1 Mga Hari 12:6.) Unsa ang ilang tambag ni Roboam? (1 Mga Hari 12:7.) Ngano sa inyong hunahuna nga kini usa ka maayo nga tambag? Unsa ang atong makat-unan gikan niini nga tambag kon unsaon nato sa pagtagad ang atong mga pamilya, ug mga silingan?
- Kinsa ang sunod nga gikonsulta ni Roboam? (1 Mga Hari 12:8–9.) Unsa ang ilang tambag ni Roboam? (1 Mga Hari 12:10–11; ang pakisayran sa mga scorpion sa bersikulo 11 nagpasabut sa mga latigo nga hinimo sa daghang mga tinabas nga panit nga adunay metal nga sima nga gibutang sa tumoy niini.)
- Unsay gitubag ni Roboam sa dihang ang mga tawo miadto kaniya aron mangayo sa iyang tubag? (1 Mga Hari 12:13–14 .) Ngano sa inyong hunahuna nga si Roboam mihukom sa pagsunod sa tambag sa kabatan-onan kay sa tambag sa mga tigulang? Unsa sa inyong hunahuna ang gibati sa mga tawo mahitungod sa desisyon ni Roboam? Unsa ang pipila ka mga sangputanan sa pagkadili mabination sa uban?
- Unsa ang resulta sa pagsunod ni Roboam sa tambag sa iyang batan-ong mga higala imbis sa maalamong tigulang mga tawo? (1 Mga Hari 12:19–21.) Ipasabut nga tungod kay si Roboam misunod sa dili maalamon nga tambag

si Jeroboam mialsa batok ni Roboam ug nahimong hari sa napulo ka tribo. Mao kini ang hinungdan nga ang napulo ka tribo sa Israel nabahin ngadto sa duha ka mga gingharian, ang gingharian ni Juda (Roboam) ug ang gingharian sa Israel (Jeroboam). (Pahinumdum: Bisan og ang mga pangalan nga *Roboam* ug *Jeroboam* susama, ang duha ka lalaki dili managsoon ni may kalabutan sa usag usa.)

- Ngano nga kinahanglan kitang mangayo og tambag gikan sa maalamon nga mga tawo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Ngano nga importante nga mopili og mga higala nga adunay maayong mga hiyas? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.) Unsay atong buhaton kon adunay tawo nga mosulay sa pagdani nato sa pagbuhat og butang nga atong nahibaloan nga sayop? Sa unsa nga paagi nga ang negatibo nga pagpamugos sa ka edad adunay dili maayo nga impluwensya sa pipila ka batan-on karon? Unsay atong makuhang kaayohan gikan sa positibo nga pagpamugos sa ka-edad [*peer pressure*]? Sa unsa nga paagi nato magamit ang positibo nga pagpamugos sa ka edad aron sa pagtabang sa ubang kabatan-onan?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Isulat ang mga sitwasyon sama sa mosunod sa piraso nga papel ug ibutang kini sa usa ka sudlanan. Pakuhaa ang mga sakop sa klase og piraso sa papel ug magpulipuli sa pagsulti kon unsaon nila sa pag-atubang ang sitwasyon. Pahinumdumi ang mga bata nga sila mahimong positibo nga impluwensya sa uban sa daghang mga paagi.

   a. Kamo adunay higala nga mohangyo nga dili lang mosulod sa eskwelahan ug magdula sa tibuok adlaw. Sa unsa nga paagi nga kamo mahimong positibo nga impluwensya sa inyong higala?

   b. Anha kamo matulog sa gabii sa balay sa usa ka higala. Kada gabii sa dili pa kamo matulog moluhod ug mag-ampo, pero nasayud kamo ang inyong higala wala maanad niana. Unsay inyong himoon kon panahon na sa pag-ampo?

   c. Usa ka grupo sa inyong mga higala gusto nga mouban kamo kanila sa sine. Nasayud kamo nga ang inyong mga ginikanan wala makauyon sa salida, pero ang inyong mga higala nagpakilooy nga mokuyog kamo. Sa unsa nga paagi nga kamo mahimong positibo nga impluwensya sa inyong mga higala?

   d. Gusto kamong mosimba sa Dominggo, pero ang ubang mga higala gustong magpabilin lang kamo sa balay ug magdula og soccer uban kanila. Sa unsa nga paagi nga kamo mahimong positibo nga impluwensya sa inyong mga higala?

   e. Kamo adunay usa ka higala nga gustong mouban kamo kaniya aron motabang og usa ka biyuda nga nagpuyo sa unahan. Mas ganahan kamong magdula. Unsay inyong buhaton? Ngano?

   Hangyoa ang mga bata nga mopakigbahin og mga kasinatian nga ilang nasinati o naobserbahan sa usa ka tawo nga nakaimpluwesya alang sa kaayohan.

2. Drowinga ang mosunod nga hulagway sa *Big Dipper*, sa *Little Dipper*, ug sa *North Star* sa pisara ug ipasabut nga sa Amiihanang Bahin (amihanan sa equator) adunay bitoon nga gitawag og North Star. (Pahinumdom: Kon kamo nagpuyo sa Kasadpang Bahin, palihug ipahaum ang paghulagway ngadto sa Southern Cross.) Nahimo kining giya sa mga marinero, tigkamping, ug tig-explore sa tanang panahon. Ang direksyon nga amihanan matultulan kanunay pinaagi niini nga bitoon. Ang North Star makita pinaagi sa pagpangita sa *Big Dipper,* grupo sa pito ka mga bitoon nga naporma sama sa kalaha nga adunay gunitanan. Kon magdrowing og linya nga magsumpay sa duha ka *pointer* nga mga bitoon sa *Big Dipper,* ang duha nga kinalay-an nga mga bitoon gikan sa gunitanan, ang linya magtudlo ngadto sa *North Star.* Ang *North Star* mao usab ang katapusan nga bitoon sa gunitanan sa *Little Dipper.*

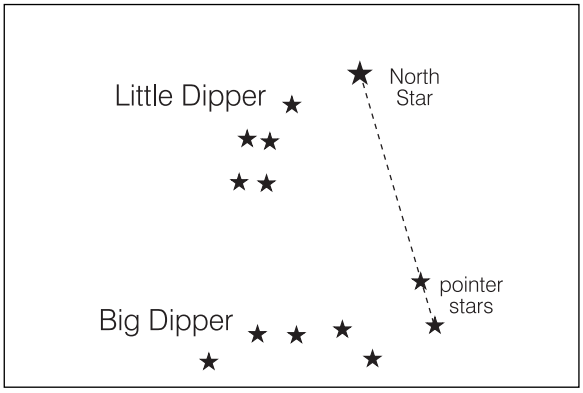

Suginli ang mga bata mahitungod ni kasinatian ni Presidente Gordon B. Hinckley sa dihang misalig siya sa North star alang sa kahupayan ug kamakanunayon.

"Human sa usa ka maanindot, bug-at nga trabaho, ang akong manghud nga lalaki nga si brother Sherm ug ako matulog sa gawas ilawom sa mga kabitoonan diha sa kahon sa karaang karomata sa uma. . . . Among makita ang pipila ka hugpong sa mga bitoon ug sa ubang mga bitoon. . . . Ang [a]mong paborito mao ang North Star. Matag gabii, sama sa daghang mga henerasyon sa mga batang lalaki nga nag-una kanamo, among subayon ang Big Dipper, paingon sa gunitanan ug agi sa kopa, aron makita ang North Star.

"Among nahibaloan ang pagkamakanunayon niana nga bitoon. Inig tuyok sa yuta, ang uban makita nga maglihok sa kagabhion. Pero ang North Star nagpabilin sa iyang nahimutangan kuyog sa axis sa kalibutan. Tungod niadtong among pagpamalandong sa pagkabata, ang polar star importante kanako. Nailhan nako kini nga makanunayon taliwala sa kausaban. Butang kadto nga kasaligan gayud kanunay, butang nga kapiyalan, kasandigan sa unsay akong nakita nga naglihok ug dili makanunayon nga kawanangan" (sa Jeffrey R. Holland, "Presidente Gordon B. Hinckley," *Ensign*, Hunyo 1995, p. 5).

Hisguti kon sa unsa nga paagi kita mahisama sa North Star. Kon mohukom kita karon nga kon kita mag-atubang og mga tintasyon o pagpamugos sa ka-edad mopili kita sa matarung, magmakanunayon kita sa paghimo og matarung nga desisyon ug ang uban motan-aw kanato alang sa direksyon. Ang atong mga desisyon dili matandog sa kahadlok sa unsay hunahunaon sa mga tawo kanato o sa negatibo nga pamugos sa uban.

3. Susiha ang espesyal nga kahanas o talento nga anaa sa sakop sa klase o sa ward, sama sa pagpatukar og instrumento sa musika, pagdula og paugnat sa kusog, ug uban pa. Hangyoa sila sa pagsulti sa klase mahitungod niini o sa pagpakita niini sa klase. Hangyoa ang mga bata kinsa ang ilang pangayoan og tabang kon gusto nilang makat-on niana nga kahanas. Hisguti ang kaimportante sa pagpangayo og tabang ug pagsunod sa tambag niadtong adunay kahibalo ug kasinatian sa paggiya kanato. Hangyoa ang mga bata sa paghingalan sa mga tawo nga ilang mapangayoan og tambag:

   a. Mga problema sa pamilya.

   b. Butang nga sayop nga gibuhat sa higala.

   c. Unsaon pagpataas ang ilang grado sa eskwelahan.

   d. Unsaon sa pag-usab sa dili maayo nga kinaiya.

   Sa panahon sa panaghisgutan tabangi ang mga bata nga makasabut nga kinahanglan nga kita mangayo kanunay sa Langitnong Amahan sa pagtabang kanato sa atong mga desisyon ug mga problema. Motabang siya kanato nga makahibalo unsay buhaton o kinsa ang duolon alang sa panabang ug tambag.

4. Ipasabut nga usahay kita dili mahibalo kon mobuhat ba kita sa butang nga gipamugos sa uban nga atong buhaton. Basaha ang Moroni 7:13 ug hisguti kon sa unsa nga paagi nga kini nga kasulatan makatabang kanato nga makahibalo unsay atong buhaton niini nga mga sitwasyon. Mahimo ninyong hisgutan ang pipila ka mga sitwasyon gikan sa pagpalambo nga kalihokan 1 isip ehemplo. (Ang ika-trese nga artikulo sa hugot nga pagtuo mahimong gamiton o imbis sa Moroni 7:13.)

5. Basaha ug hisguti ang mosunod nga istorya:

   "Usa ka adlaw niana sa akong klase sa relihiyon sa grade four didto sa jamaice, ang akong magtutudlo nangutana sa tanang mga estudyante sa pagsulti mahitungod sa ilang relihiyon. Tungod kay ako lamang ang Mormon sa akong prep school, ako ang napili nga representante.

   "Sa dihang akoa nang turno, ang akong kasingkasing kusog kaayong mipitik. Dili gayud kaayo ako maayong mosulti atubangan sa kadaghanan, ug dili kusog ang akong tingog. Sa dihang mibarug ako, mitan-aw ako sa tanang nanaw-aw kanako ug naningkamot sa pagsulti mahitungod sa atong gituhoan. Una nakong gihisgutan ang Pulong sa Kaalam, dayon akong gihisgutan ang sakramento, kon giunsa nato paggamit ang pan ug tubig sa pagrepresentar sa lawas ug dugo ni Kristo sa dihang nagpakamatay siya alang kanato.

   "Sa wala pa ako makasulti og laing pulong, ang tanan nagsugod sa pagkatawa kanako. Mitulo ang luha sa akong mga mata nga natingala kon unsay akong nasulti nga nakapakatawa kanila. Gipahiran dayon nako ang akong mga mata ug milingkod taliwala sa kanta-kanta nga 'Pan ug tubig, pan ug tubig.' Hangtud sa pagkahuman sa adlaw gisulog-sulog gihapon ako. . . . Wala gihapon ako makahibalo nganong gihimo nilang kataw-anan ang akong gisulti.

"Sa akong pagpauli, akong gikuha ang dako nga Biblia sa akong inahan gikan sa butanganan ug nagsugod sa pagtan-aw sa pipila ka mga litrato. Samtang nagpakli ako sa pahina, akong nasigpatan ang usa ka kasulatan ug daling mibalik ngadto niini. Ang Mateo 10:32: 'Busa, bisan kinsa kadtong moila kanako sa atubangan sa mga tawo, ilhon ko usab siya sa atubangan sa akong Amahan nga anaa sa langit.' Samtang akong gibalikbalik og basa kining mga pulonga, ang pagbati sa kalinaw mihabol kanako samtang akong nahibaloan nga dili igsapayan kinsa ang mikatawa kanako basta nagbuhat lamang ako unsay matarung" (Camille Nugent, *The New Era*, Hunyo 1994, p. 15).

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Dare To Do Right" (*Children's Songbook,* p. 158) ["Sulayi Pagbuhat ang Husto" (*Songbook sa mga Bata*)]

Panapos

Pagpamatuod

Ipakigbahin sa mga bata ang inyong tinguha nga magpabilin nga makanunayon ug matinud-anon ngadto sa Langitnong Amahan sa tanang mga higayon. Mahimo kamong mosulti kon sa unsa nga paagi ang usa ka higala nahimong positibo nga impluwensya sa imong kinabuhi ug sa unsa nga paagi kamo gusto nga motabang sa inyong mga higala nga mohimo og maalamon nga mga desisyon. Hagda ang mga bata nga dili magpadala ngadto sa negatibo nga pagpamugos sa ka-edad ug mahimong positibo nga impluwensya niadtong anaa sa ilang palibot pinaagi sa pagkamakanunayon sa paghimo og matarung nga mga desisyon sa tanang sitwasyon.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Mga Hari 12:1–20 sa balay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
33

Si Elijah Migamit sa Priesthood

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga mas makasabut kon sa unsa nga paagi ang priesthood makapanalangin sa ilang mga kinabuhi.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Mga Hari 16:29–33—Si Achab ug Jezabel mga dautan nga agalon.
   - 1 Mga Hari 17:1—Mipahayag si Elijah og huwaw.
   - 1 Mga Hari 17:2–6—Si Elijah gipakaon sa mga uwak.
   - 1 Mga Hari 17:7–16—Si Elijah gipakaon sa usa ka biyuda, ug ang iyang gamay nga mga pundo sa pagkaon midaghan sa milagrosong paagi.
   - 1 Mga Hari 17:17–24—Gipanalanginan ni Elijah ang anak nga lalaki sa biyuda ug nabuhi kini pag-usab.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka magnet ug pipila ka piraso sa metal o gipaburot nga balon o usa ka sudlay ug pipila ka gagmay nga mga piraso sa papel (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
   c. Hulagway 6-39, Si Elijah nga Gipakaon sa mga Uwak.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipagamit sa mga bata ang magnet aron mopilit ang mga piraso sa mga metal (o ibagnos ang gipaburot nga balon sa sinina aron mopilit kini sa bongbong o sa sinina sa bata, o ipabagnos sa bata ang sudlay sa iyang buhok sa makadaghan, ug dayon ipakita kon giunsa niini pagpilit ang mga piraso sa papel). Pangutan-a ang mga bata kon ngano nga ang magnet makapilit sa metal (o sa balon nga mopilit sa bong-bong o ang sudlay mopapilit sa papel). Ipasabut nga ang magnet adunay matang sa gahum nga gitawag og *magnetism* nga maoy makaingon nga ang metal mopilit niini. Usa ka gahum nga gitawag og elektrisidad migunit sa balon diha sa bongbong ug nakapahimo sa sudlay sa pagpunit sa papel. Kini nga mga gahum dili makita, pero atong makita ang mga epekto niini nga mga gahum.

Sultihi ang mga bata nga ang gahum sa Dios dili usab makita pero kanunay nato makita ang mga epekto niini. Ipasabut nga kini nga leksyon mahitungod sa Dios ug sa iyang paggamit sa labing gamhanang gahum dinhi sa yuta, ang priesthood sa Dios.

Istorya sa Kasulatan

Tudloi ang mga bata sa istorya ni Elijah nga mihimo og mga milagro pinaagi sa gahum sa priesthood gikan sa mga kasulatan nga gilista diha sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipakita ang litrato sa tukma nga higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa si Achab? (1 Mga Hari 16:29–30; usa sa labing dautan ug gamhanan sa mga hari sa amihanang Israel.) Kinsa si Jezabel? (1 Mga Hari 16:31; asawa ni Achab. Ilang gipasiugdahan ang pagsimba og dios-dios ngadto sa Israel sa dagway sa bakak nga dios nga Baal ug naningkamot nga mawala ang pagsimba sa Dios.) (*Giya ngadto sa mga Kasulatan* "Achab ug Jezabel" [p. 3] ug [103]. Si Elijah usa ka propeta sa Dios sa panahon nga si Achab ug Jezabel ang nagmando sa amihanang gingharian sa Israel. (Tan-awa sa *Giya ngadto sa mga Kasulatan*, "Elijah" p. 52.)
- Unsa ang gibuhat ni Elijah aron maghinulsol si Achab sa iyang pagkadautan? (1 Mga Hari 17:1.) Sa unsa nga gahum ang gigamit ni Elijah sa pagtak-op sa kalangitan aron kini dili moulan? Ipasabut nga ang huwaw gipahayag ni Elijah pinaagi sa gahum sa priesthood nga milungtad og tulo ug tunga ka tuig. Unsay mahitabo kon walay ulan o kaumog sulod sa tulo ug tunga ka tuig?
- Sa dihang misugod ang huwaw, giunsa sa pag-atiman sa Ginoo ni Elijah? (1 Mga Hari 17:2–6.) Kinsa ang giandam sa Ginoo aron sa pagtabang ni Elijah sa dihang miuga ang sapa? (1 Mga Hari 17:8–9.) Sa unsa nga paagi ang Ginoo motabang kanunay niadtong nagkinahanglan? Ipasabut nga siya sa kasagaran motabang kanato pinaagi sa serbisyo sa ubang mga katawhan. Sa unsa nga paagi ang Ginoo mogamit kanato sa pagtabang sa uban? Ipasabut sa mga bata nga kon kita adunay Espiritu, ang Ginoo makagiya kanato kon unsay gusto niya nga atong buhaton.
- Unsa sa inyong hunahuna ang gibati sa biyuda sa dihang gamay ra ang iyang pagkaon (harina) ug lana nga nahibilin aron ikapakaon sa iyang pamilya ug si Elijah mihangyo kaniya nga mouna paghimo og *cake* alang kaniya ug dayon sa iyang kaugalingon ug sa iyang anak nga lalaki? (1 Mga Hari 17:12–13.) Unsa nga saad ang gihatag ni Elijah sa biyuda? (1 Mga Hari 17:14.) Giunsa sa pagpakita sa biyuda ang iyang hugot nga pagtuo sa Ginoo ug sa iyang pagsalig ni Elijah? (1 Mga Hari 17:15.) Unsaon nato sa pagpalambo ang hugot nga pagtuo kang Jesukristo sa pagsunod sa mga pulong sa atong propeta ug sa atong gibati nga inaghat sa Espiritu nga buhaton?
- Unsay nahitabo sa tadyaw sa pagkaon sa biyuda ug sa tibud sa lana sa nahibiling panahon sa huwaw? (1 Mga Hari 17:16.) Kinsa ang gipakaon sa biyuda niining pagkaon nga milagrosong gihatag? (1 Mga Hari 17:15.)
- Unsa ang gibuhat ni Elijah sa dihang nasakit ug namatay ang anak nga lalaki sa biyuda? (1 Mga Hari 17:19–22.) Sa unsa nga gahum nga nakapahimo ni Elijah sa pagpabuhi sa anak nga lalaki sa biyuda? Unsa sa inyong hunahuna

ang gibati sa biyuda sa dihang gibuhi ni Elijah ang iyang anak nga lalaki? Sa unsa nga paagi nga kini nga milagro nakapalig-on sa pagpamatuod sa biyuda? (1 Mga Hari 17:24.) Sa unsa nga paagi nga ang atong mga pagpamatuod malig-on pinaagi sa mga panalangin sa priesthood? Ipasabut nga kita dili makaangkon og mga pagpamatuod pinaagi sa pagsaksi og mga milagro, pero ang mga pagpamatuod nga ania na kanato mahimong mapalig-on.

- Sa unsa nga paagi napanalanginan ang inyong kinabuhi pinaagi sa gahum sa priesthood? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Sa piraso sa mga papel isulat ang lain-laing mga paagi, sama sa mosunod, nga kita mapanalanginan pinaagi sa gahum sa priesthood:

   Pagpanalangin sa mga gagmay nga mga bata
   Bunyag
   Pagpandong sa mga kamot alang sa gasa sa Espiritu Santo
   Sakramento
   Pagpangalagad ngadto sa masakiton
   Panalangin sa Amahan
   Ordinasyon sa priesthood
   Pagka-set apart alang sa mga misyon o sa ubang mga calling
   Mga ordinansa sa templo

   Ikulob ang mga papel diha sa lamesa o sa salog. Ginamit ang magnet (ibutang ang *paper clip* sa matag piraso sa papel o ibutang ang tul-id nga alpiler sa matag usa aron makita ang magnet) o sudlay gikan sa pang-atensyon nga kalihokan, papulipuliha ang mga bata sa pagpunit og papel ug sa pagbasa niini og kusog. Hisguti sa mga bata kon sa unsa nga paagi sila napanalanginan sa matag usa niini nga mga ordinansa sa priesthood. Dapita ang mga bata nga mopakigbahin og mga kasinatian nga ilang nasinati o nahibaloan samtang imong gihisgutan ang matag ordinansa. Mahimo usab nga kamo mopakigbahin og kasinatian nga inyong nasinati.

2. Hangyoa ang mga bata sa paghingalan og mga lalaki nga ilang nailhan nga naghupot sa priesthood. Kopyaha ang mosunod nga puzzle nganha sa pisara o sa dako nga piraso nga papel, o paghimo og kopya alang sa matag bata. Ipapangita sa mga bata ug palingini ang mosunod nga mga titulo diha sa puzzle.

BISHOP	MISSIONARY
BROTHER	PRIEST
DEACON	PROPHET
FATHER	ELDER
HOME TEACHER	TEACHER

C	I	U	N	D	Y	N	F	S	G	B	K
H	O	M	E	T	E	A	C	H	E	R	P
W	J	I	R	D	F	Q	V	S	I	O	B
B	I	S	H	O	P	C	G	J	Y	T	E
R	V	S	B	E	H	K	D	D	I	H	X
K	Q	I	G	Z	O	F	A	T	H	E	R
P	R	O	P	H	E	T	M	E	Y	R	B
F	L	N	E	M	A	W	R	A	P	Z	L
D	E	A	C	O	N	E	G	C	L	T	A
C	I	R	S	U	D	H	O	H	A	U	W
Q	A	Y	N	L	P	R	I	E	S	T	K
T	J	Z	E	V	H	M	O	R	X	C	P

Hisguti sa mga bata kon giunsa paggamit niini nga mga tawo ang priesthood sa pagpanalangin sa ilang mga kinabuhi.

3. Isaysay ang mosunod nga istorya:

Sa wala pa mahimong sakop si Elder Hugh B. Brown sa Unang Kapangulohan sa Simbahan, nagserbisyo siya didto sa England isip usa ka opisyal sa kasundalohan sa Canada. Tungod kay usa siya ka opisyal sa hari, aduna siyay dakong gahum. Ang mga sundalo mosaludo sa iyang atubangan ug motawag kaniya nga "sir." Kanunay silang mohangyo og pabor kaniya.

Usa ka adlaw niana si Brother Brown nakadawat og mensahe nga siya paadtoon sa ospital. Una niyang nahunahunaan nga ang usa ka sundalo gusto nga mangayog tabang kaniya isip usa ka opisyal sa kasundalohan. Sa dihang miabut siya sa ospital, mibati siyag garbo nga ang mga doktor ug mga nars mitahud kaniya. Dayon adunay migiya kaniya ngadto sa gamay nga kwarto diin naghigda ang batan-ong lalaki. Nahinumdum si Brother Brown nga kaniadto siya ang magtutudlo sa batang lalaki sa Sunday School.

"Brother Brown," miingon ang batan-ong lalaki, "Mahimo bang gamiton nimo ang imong awtoridad alang kanako? Ang mga doktor miingon nga ako dili na mabuhi. Mahimo bang hatagan ko nimo og panalangin?"

Miingon si Brother Brown nga ang iyang uniporme ingon sa nawad-an og kahulugan. Ug ang tanan nga garbo nga iyang gibati sa pagsul-ob sa uniporme sa hari nahanaw. Iyang gipandong ang iyang mga kamot sa ulo sa batang lalaki ug mihatag niini og panalangin. Ang panabang nga gikinahanglan sa batang lalaki dili gikan sa bisan unsa nga awtoridad sa usa ka opisyal sa kasundalohan sa hari pero gikan sa awtoridad sa priesthood. Si Brother Brown miingon, "Miadto ako sa ospital nga mapagarbuhon nga opisyal nga British, ug migawas ako nga usa ka mapaubsanon nga Mormon elder.

Sukad niadto naningkamot ako pag-ayo sa paghinumdum nga adunay gahum ug awtoridad nga gihatag ngadto sa tawo, dili gikan sa hari o sa presidente, pero gikan sa Hari sa mga Hari." (Kinuha gikan sa Hugh B. Brown, *Be What You Will to Be,* Brigham Young University Speeches of the Year [14 Peb. 1967], pp. 8–9.)

4. Ribyuha ang ikalima nga artikulo sa hugot nga pagtuo uban sa mga bata. Hisguti kon sa unsa nga paagi kita napanalanginan nga adunay mga lider ug mga sakop sa pamilya kinsa naghupot o gitawag sa priesthood.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "The Priesthood Is Restored" (*Children's Songbook,* p. 89 ["Ang Priesthood Gipahiuli" (*Songbook sa mga Bata*)], o "A Young Man Prepared" (*Children's Songbook,* p. 166) ["Batan-on Andam" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kang mopamatuod sa mga bata nga ang priesthood sa Dios mao ang labing gamhanan nga gahum dinhi sa yuta ug nga makapanalangin kini sa mga kinabuhi sa daghang mga paagi. Mahimo kamong mopakigbahin og kasinatian sa dihang ang priesthood mipanalangin sa imong kinabuhi. Awhaga ang mga batang lalaki sa inyong klase sa pag-andam sa pagdawat sa Aaronic Priesthood.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Mga Hari 17 sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Elijah ug ang Mini nga mga Propeta ni Baal

Leksyon
34

Katuyoan

Aron sa pag-awhag sa mga bata nga magkugi sa pagsimba sa Langitnong Amahan.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 1 Mga Hari 18:17–18—Si Elijah misulti ni Achab nga ang iyang pagkadautan nakahatag og kasamok sa Israel.
   - 1 Mga Hari 18: 19–29—Gihagit ni Elijah ang mini nga mga propeta sa pagsulti ni Baal nga mopadala og kalayo gikan sa langit. Napakyas ang mini nga mga propeta.
   - 1 Mga Hari 18:30–38—Nag-ampo si Elijah ug ang Ginoo mipadala og kalayo aron sunugon ang sakripisyo ug ang altar.
   - 1 Mga Hari 18:39—Ang tanang mga tawo misangpit sa tinuod nga Dios.
   - 1 Mga Hari 19:11–13—Ang Ginoo namulong ngadto ni Elijah pinaagi sa gamay, ligdong nga tingog.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka bato o laing walay kinabuhi nga butang.
   c. Hulagway 6-40, Ang Unang Panan-awon (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 403; 62470), ug 6-41, Elijah ug ang mga Propeta ni Baal.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang litrato sa Unang Panan-awon ug ang bato o laing butang.

Pangutan-a ang mga bata kinsa ang ilang giampoan sa dihang nagkinahanglan sila og panabang sa usa ka problema. Pangutan-a ang mga bata nganong dili sila mag-ampo sa usa ka bato (o laing butang). Ipasabut nga sa dihang si Joseph Smith nagkinahanglan og panabang, nag-ampo siya sa atong Langitnong Amahan sa pangalan ni Jesukristo, ug ang iyang pag-ampo natubag. Sama ni Joseph Smith, kinahanglang mag-ampo kita ngadto sa Langitnong Amahan sa pangalan sa Iyang Anak, nga si Jesukristo. Ang Langitnong Amahan adunay gahum nga maminaw sa atong mga pag-ampo ug motubag niini. Itudlo nga ang usa ka bato (o ubang butang) dili makadungog o motubag sa mga pag-ampo. Kini walay gahum, walay kinabuhi, walay

personalidad, ug walay pagbati, ug dili kini makahatag o makapakita og gugma. Sultihi ang mga bata nga ilang makat-unan kon giunsa ni Elijah pagtudlo ang mga Israelite sa pagsimba ug pag-ampo sa Langitnong Amahan imbis sa walay kinabuhi nga mga butang o kinulit nga mga imahen.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato ni Elijah ug sa mga propeta ni Baal sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni Elijah nga gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Si propeta Elijah mitak-op sa kalangitan aron kini dili moulan. Kinsa ang gibasol ni Achab sa huwaw? (1 Mga Hari 18:17.) Unsa ang gisulti ni Elijah nga hinungdan sa huwaw? (1 Mga Hari 18:18.) Ipasabut nga si Achab ug ang iyang asawa nga si Jezabel, midala sa mga Israelite pahilayo sa Langitnong Amahan ug nagsimba og mini nga dios, dios-dios nga ginganlan og Baal (tan-awa sa "Baal" (*Giya ngadto sa Kasulatan* p. [17]). Ang huwaw nakahatag og dakong kagutom sa nasud, ug si Achab ug ang iyang mga katawhan naglisud sa pagpangita og tubig alang sa ilang mga tanom ug mga kahayupan. Ngano nga ang Ginoo motugot usahay sa huwaw ug ubang natural nga mga katalagman nga mahitabo? Ipasabot nga usahay ang dili maayo nga mga butang sa kinabuhi kabahin sa normal nga kinabuhi, pero nagpasidaan usab kini kanato sa paghinulsol ug pagsimba sa Langitnong Amahan. Mahimo usab kini nga mga timailhan sa pagpasidaan kanato sa pagpangandam alang sa Ikaduhang Pag-anhi.
- Human mapundok ni Elijah ang mga katawhan sa Israel ug ang mini nga mga propeta, unsay iyang gipangutana sa mga katawhan? (1 Mga Hari 18:21.) Unsa ang gusto ni Elijah nga buhaton sa mga katawhan? Ipasabut nga nasayud siya nga dili sila makaserbisyo ni Baal ug sa Ginoo ug nga gusto siya nga ang mga Israelite mohukom kinsa ang ilang simbahon. Ngano nga importante nga kita mohukom karon sa pagsimba sa Langitnong Amahan? Unsaon nato sa pagsimba ang Langitnong Amahan? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Unsa ang gisimba sa mga tawo karon, tingali wala gani makaamgo sa ilang gibuhat? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 5.) Tabangi ang mga bata nga makasabut nga atong gisimba mao ang labing importante ngari kanato. Mao nga miingon ang Manluluwas, "Apan maoy unaha ninyo pagpangita ang gingharian ug ang pagkamatarung gikan sa Dios, ug unya kining tanang mga butanga igadugang ra kaninyo" (Mateo 6:33, footnote *a*). Ipasabut nga kinahanglang unahon nato ang Langitnong Amahan sa atong mga kinabuhi aron ato siyang simbahon. Kon adunay lain nga mas importante pa kanato, usa kini ka dios-dios o mini nga dios.

- Unsa nga pagpalabwanay ang gisugyot ni Elijah aron makita sa katawhan kinsa ang ilang simbahon? (1 Mga Hari 18:23–24.) Pila ka mga propeta sa Ginoo nga didto nianang adlawa? Pila ka mga propeta ni Baal? (1 Mga Hari 18:22.) Ngano nga si Elijah adunay mas dakong gahum kay sa mga propeta ni Baal, bisan og labaw kadaghan ang kaatbang?
- Unsa ang nahitabo sa dihang ang mini nga mga propeta mitawag ni Baal? (1 Mga Hari 18:29.) Ngano nga si Baal wala motubag sa pag-ampo sa mini nga mga propeta ug wala mopadala og kalayo?
- Sa diha nga higayon na ni Elijah, ngano sa inyong hunahuna nga iyang gilisud-lisud nga masunog ang sakripisyo? (1 Mga Hari 18:32–35, ipasabut nga gusto niyang ipamatuod nga dili kaduha-duhaan ang gahum sa Dios.) Unsay mahitabo sa dihang nag-ampo si Elijah ngadto sa Langitnong Amahan? (1 Mga Hari 18:36–38.) Unsay mahitabo kon kita nag-ampo sa Langitnong Amahan? Ipasabut nga siya maminaw sa atong mga pag-ampo ug motubag niini sumala sa atong hugot nga pagtuo ug sa iyang kabubut-on nga ang atong madawat nga mga tubag kasagaran moabut dili ingon katalagsaon sama sa kang Elijah.
- Unsa ang gibuhat sa mga tawo pagkahuman sa pagpalabwanay? (1 Mga Hari 18:39.)
- Bisan og nagsugod na sa pag-ulan ug ang huwaw nahuman na, si Jezabel nasuko ni Elijah ug nanumpa sa pagpatay kaniya (tan-awa sa 1 Mga hari 19:2). Si Elijah milayas ngadto sa kamingawan, ug samtang didto siya ang Ginoo namulong kaniya. Sa unsa nga paagi nakigsulti ang Ginoo ni Elijah? (1 Mga Hari 19:11–13.) Sa unsa nga paagi kita makadawat sa mga mensahe sa Ginoo? Ipasabut nga kita mag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan sa pangalan ni Jesukristo, ug ang atong madawat nga mga tubag moabut pinaagi sa Espiritu Santo, sa kasagaran usa ka malinawon nga hunahuna sa atong alimpatakan o mainit nga pagbati sa atong mga kasingkasing (tan-awa sa pagpalambo nga kalihokan 3). Ipasabot nga pinaagi sa pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan ug sa pagpaminaw ug pagsunod sa hinay, hinagawhaw nga tingog sa Espiritu Santo, nagsimba kita sa atong Langitnong Amahan.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Human matudlo ang istorya ni Elijah ug sa mga pari ni Baal, mahimo ninyong padulaon ang usa o duha ka mga bata sa pagdrama o pag-*pantomine* sa istorya.
2. Bahina ang klase sa grupo nga adunay duha o tulo ka bata sa matag grupo. Hatagi ang matag grupo og piraso sa papel ug lapis, ug hatagi sila og duha o tulo ka minuto sa pagsulat og daghang mga butang kutob sa ilang mahimo sa pagtubag sa mosunod nga pangutana: “Unsa ang ubang mga butang nga atong mahimo aron pagsimba sa Langitnong Amahan?” Ipabasa sa usa ka bata sa matag grupo ang ilang mga tubag. Ang mga lista mahimong maglakip sa mosunod nga mga ideya:

Pag-ampo kada adlaw ug ipadayag ang atong pasalamat ngadto sa Langitnong Amahan
Tambong sa Primary ug sa sakrament miting
Pagmatinahuron ug paminaw sa atong mga miting
Kantaha ang mga himno sa pagdayeg
Apil sa *family home evening*, pag-ampo, ug pagtuon sa kasulatan
Tagda ang isigkatawo uban sa gugma
Paghimo og matarung nga mga pagpili
Kaugalingong gusto nga pagbasa sa mga kasulatan

Hisguti ang kaimportante sa pagsimba sa Langitnong Amahan kada adlaw ug paghimo kaniya nga importante nga bahin sa atong mga kinabuhi. Mahimo ninyong ipasulat sa mga bata ang uban niini nga mga ideya sa piraso sa papel nga dad-on sa panimalay ug ipaambit sa ilang mga pamilya.

3. Ipasulti og usab sa mga bata ang unang artikulo sa hugot nga pagtuo. Ribyuha uban sa mga bata ang tahas sa matag miyembro sa Dios nga Kapangulohan, ipahinumdum kanila nga sila tulo ka managlahi nga mga personahe pero sila magtambayayong isip usa aron sa pagtabang kanato. Ilakip ang mosunod sa inyong panaghisgutan:

   Ang Langitnong Amahan mao ang Amahan sa atong mga espiritu. Sa wala pa kita matawo dinhi sa yuta, ang Langitnong Amahan mipresentar kanato sa plano sa kaluwasan aron kita makapuyo dinhi sa yuta ug mahimong sama kaniya. Siya ang nagdumala sa paglalang sa yuta. Mag-ampo kita ngadto sa Langitnong Amahan

   Si Jesukristo mao ang Bugtong Anak sa Langitnong Amahan. Iyang gilalang ang yuta ubos sa direksyon sa Langitnong Amahan. Siya ang nagdumala sa buhat sa Langitnong Amahan dinhi sa yuta pinaagi sa buhing mga propeta. Si Jesus ang pangulo sa atong Simbahan. Sa Daang Tugon, si Jesus nailhan nga Jehova o ang Ginoo. Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, kita mabanhaw ug makabaton og kahigayunan sa paghinulsol ug sa pagbalik ngadto sa Langitnong Amahan. Mag-ampo kita sa Langitnong Amahan pinaagi sa pangalan ni Jesukristo.

   Ang Espiritu Santo usa ka personahe nga espiritu. Siya walay pisikal nga lawas. Sa dihang gibunyagan kita, nakadawat kita sa gasa sa Espiritu Santo, nga mao ang katungod sa iyang kanunay nga panabang ug kahupayan sa atong mga kinabuhi. Kon kita takus, ang Langitnong Amahan motubag sa atong mga pag-ampo ug mamulong kanato pinaagi sa Espiritu Santo. Ang Espiritu Santo mosulti pinaagi sa hinay, hinagawhaw nga tingog sa atong mga hunahuna ug mga kasingkasing.

4. Sa pagribyu sa mga tahas ug sa titulo sa tulo ka miyembro sa Dios nga Kapangulohan, andama ang mosunod nga ginunting nga mga pulong. Paghimo og tulo ka kolum diha sa pisara nga dunay titulo sa usa ka miyembro sa Dios Kapangulohan sa ibabaw sa matag usa. Papilia ang matag bata og usa ka ginunting nga pulong ug ibutang kini ubos sa tukma nga ulohan. Padayon hangtud ang tanang ginunting nga mga pulong mabutang ug mahisgutan.

Langitnong Amahan	Jesukristo	Espiritu Santo
Amahan sa atong mga espiritu	Manluluwas	Hinay ug ligdong nga tingog
Mipresentar sa plano sa Kaluwasan	Jehova	Maghuhupay
Siya ang nagdumala sa paglalang sa yuta.	Milalang sa yuta?	Tigpamatuod
Ang Dios mao ang atong ampoan	Miula sa atong mga sala	Espiritu sa kamatuoran
	Pangulo sa Simbahan	
	Hingpit nga ehemplo	

5. Isulat sa piraso sa papel ang kalibutanon nga mga butang nga usahay atong gisimba, sama sa kwarta; gahum; pagkainila; dungganang mga tawo; kalingawan, sports; panagway; sinina; ug uban pa. Ipakita ang butang nga gigamit sa pang-atensyon nga kalihokan. Papulipuliha ang mga bata sa pagpili og papel ug sa pagsumpay niini ngadto sa butang. Pahisguti sa mga bata kon sa unsa nga paagi ang mga tawo mohatag og dakong bili sa maong mga butang ug pangutan-a ang mga bata kon unsay atong mabuhat sa paglikay sa pagsimba sa kalibutanon nga mga butang o paghimo niini nga importante kaayo sa atong mga kinabuhi. Tabangi ang mga bata nga makaamgo sa kaimportante sa pag-una sa Langitnong Amahan ug sa unsay gusto niya nga atong unahon pagbuhat sa atong mga kinabuhi.

   Ipamemorya sa mga bata ang bahin sa 1 Mga Hari 18:21: “Hangtud kanus-a ba nga magtakingking kamo sa taliwala sa duha ka daplin? Kon ang Ginoong Dios, sumunod kamo kaniya.” Ipasabut ang kaimportante sa paghukom karon sa pagsimba kanunay sa Langitnong Amahan ug sa dili pagtugot sa ubang mga butang nga mopahilayo kanato gikan kaniya.

6. Sultihi ang mga bata nga ang unang tulo sa Napulo ka mga Sugo nga gihatag sa Ginoo ngadto ni Moises nagsugo kanato kon unsaon nato sa pagsimba sa bugtong tinuod nga Dios (tan-awa sa Exodo 20:3–7). Basaha ang mosunod nga mga sugo ngadto sa mga bata. Pangutan-a sila kon sa unsa nga paagi nga ang pagsunod sa matag sugo makatabang kanila sa pagsimba sa Langitnong Amahan.

   “Dili ka magbaton og lain nga mga dios sa atubangan ko” (Exodo 20:3).

   “Dili ka magbuhat og usa ka larawan nga linilok o susama sa bisan unsang dagway sa butang nga atua sa langit, o nga anaa sa ilalom sa yuta, o anaa sa tubig ilalom sa yuta. Dili kamo sa inyong kaugalingon moyukbo ngadto ni moalagad kanila” (Exodo 20:4–5).

"Dili nimo paggamiton ang ngalan sa Ginoo nga imong Dios sa pasipala" (Exodo 20:7).

Ipasabut nga sa iyang kinabuhi dinhi sa yuta si Jesukristo mitingob sa Napulo ka Sugo ngadto sa duha ka mahinungdanong mga sugo, sa paghigugma sa Dios ug sa paghigugma sa uban. Basaha ug hisguti ang unang mahinungdanon nga sugo.

"Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan. "Mao kana ang mahinungdanon ug unang sugo" (Mateo 22:37–38).

Pangutan-a ang mga bata unsa ang gipasabot niining tanan nga mga sugo mahitungod sa ka importante sa pagsimba sa Langitnong Amahan.

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I Know My Father Lives" (*Children's Songbook,* p. 5) ["Ako Nasayud Akong Amahan Buhi" (*Songbook sa mga Bata*)], o "I Am a Child of God" (*Children's Songbook,* p. 2) ["Ako Anak sa Dios" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod ug Hagit	Ipadayag ang inyong pasalamat sa kahigayunan sa pagsimba sa Langitnong Amahan ug sa pag-ampo ngadto kaniya. Awhaga ang mga bata nga mohukom karon sa pagsimba sa Langitnong Amahan. Hagda sila sa paglikay sa pagsimba og mini nga mga dios ug dili motugot nga mahimong mas importante ang bisan unsa nga butang kay sa pagsimba ug sa pagsunod sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 1 Mga Hari 3:5–28 sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Naayo si Naaman

Leksyon
35

Katuyoan

Aron sa pagpalig-on sa tinguha sa matag bata sa pagsunod sa matarung nga mga lider.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 2 Mga Hari 5:1–9—Si Naaman miadto ni Elisha aron mamaayo sa sangla.
   - 2 Mga Hari 5:10–19—Si Naaman naayo.
   - 2 Mga Hari 5:20–27—Si Giesi nagtinguha nga makakwarta gikan ni Naaman ug natunglo og sangla.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Usa ka kahon nga adunay surprisa alang sa matag bata, sama sa mga lapis, sulat sa pagpasalamat, o mga litrato.
   b. Hulagway 6-42, Sulugoon ni Elisha ug Naaman, ug 6-43, Nalimpyo si Naaman.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ibutang ang kahon nga adunay mga surprisa diha sa lamesa ug isulat ang mosunod nga tinakpang mensahe diha sa pisara o paghimo og kopya alang sa matag bata.

ATTAXNBASWSA NATNVG WKTAKHQORN ZDBIBHMA BSTA LLVABMQEMSJA

Sultihi ang mga bata nga kini nga mensahe makahatag kanila og giya kon unsaon sa pagpangita sa butang nga ilang gusto. Ipasabut nga aron mabasa ang mensahe kinahanglan gayud silang mosunod sa inyong isulti. Sultihi sila sa pagpapas o pagkuros sa kada walay labot nga letra sa mensahe sugod sa unang letra sa matag pulong. Kon nahibaloan na nila ang mensahe, hangyoa sila sa dili pagsulti ni bisan kinsa hangtud ang tanan nakahibalo na niini. Ang mensahe mao kini:

T A N - A W A A N G K A H O N D I H A S A L A M E S A

Human sila makadawat og surprisa o pahalipay gikan sa kahon, hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang pagsunod sa mga intruksyon makahatag kanila og maanindot nga surprisa. (Isip lain nga kalihokan, mahimo ninyong tagoon ang kahon nga adunay surprisa diha niini diha sa inyong klasrom sa dili pa ang klase ug hatagi ang mga bata og mga timailhan nga sundon aron makit-an ang

kahon.) Ipasabut nga niini nga leksyon ilang makat-unan ang mahitungod sa importante nga lider sa kasundalohan kinsa misunod sa mga instruksyon sa usa ka propeta ug naayo gikan sa grabe nga sakit.

Laing Pang-atensyon nga Kalihokan

Sa usa ka mapa itudlo ang eskina sa usa ka dalan diin ang biyahedor kinahanglang mohukom sa pagliko sa tuo o sa wala. Subaya ang rota sa matag dalan, ug dayon ipakita kon unsa ka layo ang tumoy sa dalan sa tuo gikan sa tumoy sa dalan sa wala. Itandi kini sa pagsunod o sa pagsupak sa atong mga lider sa Simbahan.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya sa pagkaayo ni Naaman diha sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipasabut nga si Eliseo mao ang suod nga kauban ni Elijah ug mipuli ni Elijah isip propeta.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsang klaseha ang pagkatawo ni Naaman? (2 Mga Hari 5:1.) Unsa nga sakit ang mitakboy kaniya? Ipasabut nga ang sangla usa ka sakit sa panit ug tungod kay ang mga tawo mahadlok nga matakdan niini, ang mga sanglahon sa kasagaran papahawaon sa mga siyudad ug magpuyo sa gitudlo nga mga lugar kauban sa ubang mga sanglahon.
- Kinsa ang misulti sa asawa ni Naaman nga adunay propeta sa Dios sa Samaria kinsa makatambal sa sangla ni Naaman. (2 Mga Hari 5:2–3.) Unsa ang gipasabut niini kanato mahitungod niining matinud-anong babaye nga Israelite? Sa unsa nga paagi nga ang atong hugot nga pagtuo makatabang sa uban?
- Ngano nga ang hari sa Israel nasuko sa dihang iyang nadawat ang sulat gikan sa hari sa Siria nga nagmando kaniya sa pag-ayo ni Naaman? (2 Mga Hari 5:7.) Ipasabut nga ang gahum sa usa ka hari lahi gikan sa gahum sa priesthood nga gihuptan ni Eliseo. Ang hari walay gahum sa pag-ayo, ug siya nahadlok nga masuko ang hari sa Siria kon si Naaman dili matambalan.
- Unsa nga instruksyon ang gipadala ni Eliseo ngadto ni Naaman pinaagi sa usa ka mensahero? (2 Mga Hari 5:10.) Ngano nga si Naaman nasuko? (2 Mga Hari 5:11–12; tungod kay nagpadala si Eliseo og sulugoon imbis siya mangunay pag-adto, ug tungod kay ang tubag yano ra kaayo.) Kanus-a kaha kita mobaliwala sa mga yano nga mensahe gikan sa Langitnong Amahan tungod kay kita gusto og mga tubag nga mas kulbahinam? Nganong buhaton man nato kini? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Giunsa sa pagkombinser sa mga sulugoon ni Naaman nga iyang buhaton ang gisulti kaniya ni propeta Eliseo nga ipabuhat? (2 Mga Hari 5:13.) Unsay angay natong buhaton kon dili kita gustong mosunod sa mga pagtulun-an sa propeta? Unsa ang nahitabo sa dihang misunod si Naaman sa mga instruksyon ni Eliseo? (2 Mga Hari 5:14.) Unsa ang mahitabo kon mosunod

kita sa propeta? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Unsay atong buhaton kon kita gustong modawat og espesyal nga panalangin, sama sa giayo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)

- Sa dihang si Naaman mitanyag ni Eliseo og kwarta ug mga sinina, ngano nga nagdumili si Eliseo? (2 Mga Hari 5:16; tan-awa sa mga bersikulo 15 hangtud sa 22 para sa tibuok istorya.) Ipasabut nga si Naaman giayo sa Langitnong Amahan pinaagi sa gahum sa priesthood ug nga ang mga naghupot sa priesthood dili makagamit sa priesthood aron makaangkon og pahalipay o bahandi. Unsa ang angay natong buhaton sa pagpadayag sa atong pasalamat sa tabang nga atong nadawat ug sa pagbalos niadtong mga tawo nga nakatabang kanato?
- Unsa ang gipamakak ni Giesi ni Naaman? (2 Mga Hari 5:21–22.) Human hiposa ang kwarta ug sinina sa iyang balay, giunsa ni Giesi pagtubag ang pangutana ni Eliseo kon diin siya gikan? (2 Mga Hari 5:25.) Unsa ang mahitabo kon kita mamakak? Kinsa ang mas madaot kon kita mamakak?
- Unsa ang gisulti ni Eliseo ang mahitabo ni Giesi tungod sa iyang gibuhat? (2 Mga Hari 5:27.) Unsa ang hitsura ni Giesi sa iyang pagbiya gikan sa atubangan ni Eliseo? (2 Mga Hari 5:27.) Ipasabut nga ang panagway ni Giesi, "miputi sama sa snow," usa ka sintomas sa sangla.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Iparibyu sa mga bata ang mga asoy sa kasulatan niini nga leksyon ug ipadrama ug i-pa*pantomine* ang panag-istoryahanay sa asawa sa Naaman, ang sulugoong babaye nga Iraelite, ni Naaman, Eliseo, mensahero ni Eliseo, sulugoon ni Naaman, ug Gehazi. Mahimo ninyong isulat ang mga pangalan niining pito ka mga tawo sa lain nga mga piraso sa papel nga maoy dad-on sa mga bata inig-*pantomine* nila.
2. Basaha ug dayon hisguti ang mosunod nga kinutlo ni Presidente Spencer W. Kimball: "Kon magpaabut sa kulbahinam, ang usa ka tawo dili gayud makabantay sa kanunay nga dagayday sa gipadayag nga komunikasyon" (sa Conference Report, Abr. 1977, p. 115; o *Ensign,* Mayo 1977, p. 78). Pahinumdumi ang mga bata niadtong panahon sa dihang, nagbasa si Joseph Smith sa mga kasulatan, ang pagdasig miabut kaniya nga moadto sa kakahoyan ug mag-ampo mahitungod kon unsa nga simbahan ang iyang apilan. Mahimo kamong mopakigbahin og inyong kaugalingong kasinatian kon kamo nadasig pinaagi sa yano nga mga pamaagi. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang mga tubag moabut sa mga sitwasyon sama sa mosunod:

   Adunay nag-ampo aron makahibalo kon ang Simbahan tinuod ba.
   Adunay nag-ampo alang sa panabang sa usa ka malisud nga klase sa eskwelahan.
   Adunay nag-ampo nga makigsinabtanay sa mga higala o mga sakop sa pamilya.

3. Ipakita ang litrato sa buhi nga propeta, ug ipakigbahin ang mensahe nga iyang gihatag ngadto sa mga miyembro sa Simbahan. Ipasabut sa mga bata kon ngano nga ang pagpaminaw sa gitudlo sa propeta nga buhaton ug sa pagsunod unsay iyang gisugo kanato makapanalangin sa atong mga kinabuhi. Mahimo usab nga inyong hisgutan ang butang nga gihangyo sa inyong presidente sa stake o bishop nga buhaton sa mga miyembro sa inyong stake o ward ug ang mga panalangin nga moabut kon kamo masulundon.

4. Isaysay ang mosunod nga istorya:

   Si Presidente David O. McKay didto sa Berlin, Germany, niadtong 1952 sa dihang iyang nadawat ang mensahe gikan sa usa sa mga miyembro sa Simbahan niadto nga misyon—usa ka sister kansang bana ug kinamagulangang anak napatay. Gipapahawa siya gikan sa iyang panimalay, ug tungod sa kabugnaw ug kakulang sa pagkaon sa katapusan naparalisar siya ug naghigda na lang sulod sa lima ka tuig. Nanghinaut siya nga ang iyang duha ka gagmay nga mga anak—usa ka lalaki ug usa ka babaye mga diyes ug dose anyos ang panuigon—mapadala aron makigkita sa Presidente sa Simbahan. Kining buotan nga sister miingon, "Nasayud ako nga kon akong mapadala ang akong mga anak aron makiglamano ni Presidente McKay, ug dayon mamauli sila ug mogunit sa akong kamot—kon akong magunitan ang ilang gagmay nga mga kamot nasayud ako nga ako mamaayo."

   Gipahigayon nga sila makabiyahe. Si Presidente McKay miingon, "Sa dihang miabut kadtong batang babaye ug lalaki, giduol nako sila ug milamano sa ilang mga kamot, ug miingon, 'Dad-a kining panyo ngadto sa inyong inahan uban sa akong mga panalangin?' Akong nahibaloan nga human ako makalamano nila, dili na sila makiglamano ni bisan kinsa, kay dili sila gusto nga mogunit ni bisan kinsa sa ilang mga kamot hangtud nga makabalik sila ngadto sa ilang inahan."

   Ang asawa sa presidente sa misyon mitaho sa wala madugay, "Sa dihang miabut ang mga bata sa balay, ang iyang mga tiil ug mga tudlo sa tiil misugod nga mobati na, ug kini nga pagbati hinay nga misaka sa iyang mga bitiis. Ug karon makabangon na siya ug makalingkod sa iyang kaugalingon, ug dayon, ginamit ang iyang mga tiil ug lingkuranan, makaabut na ngadto sa panghugasan sa kusina, diin gipadala niya sa mga anak ang mga plato nga hugasan, ug ang ubang mga butang, ug mapasalamaton kaayo nga siya makahimo na sa pagtabang karon." (Kinuha gikan sa *Cherished Experiences from the Writings of President David O. McKay,* comp. Clare Middlemiss, rev. ed. [1976], pp. 142–44.)

   Ipasabut sa mga bata nga ang mga tawo mamaayo:
   Sumala sa ilang hugot nga pagtuo kang Jesukristo.
   Kon sila takus ug nakabuhat sa ilang bahin.
   Kon kini kabubut-on sa Ginoo.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Follow the Prophet" (*Children's Songbook,* p. 110) ["Sundon ang Propeta" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ihatag ang inyong pagpamatuod sa kaimportante sa pagsunod sa tambag sa matarung nga mga lider ug sa mga panalangin nga moabut sa atong mga kinabuhi pinaagi niini nga pagsunod.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 2 Mga Hari 3:5–28 sa balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
36

Ang Propeta nga si Isaias

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga si propeta Isaias nakadawat og pagpadayag alang sa iyang panahon ug alang sa ulahing mga adlaw.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 2 Mga Hari 18:1–7—Si Ezechias usa ka matarung nga hari sa Juda.
   - Isaias 36:1–2, 4, 13–15—Si Hari Sennacherib sa Asiria mibuntog sa daghang mga siyudad sa Juda. Iyang gipadala ang iyang sulugoon, nga si Rabsaces, ngadto sa Jerusalem sa paghadlok ni Haring Ezechias ug sa mga Judeo.
   - Isaias 37:1–4—Si Haring Ezechias mihangyo ni Isaias sa pag-ampo alang sa panabang aron maluwas ang Jerusalem.
   - Isaias 37:5–7—Si Isaias nanagna nga ang Asiria mabuntog ug si Haring Sennacherib mapatay diha sa iyang kaugalingong yuta.
   - Isaias 37:15–20—Si Ezechias nag-ampo alang sa kaluwasan.
   - Isaias 37:21, 33–38—Ang panagna ni Isaias nga ang Ginoo manalipod sa Jerusalem natuman.
   - Isaias 38:1–5—Ang kinabuhi ni Ezechias nalugwayan.
   - Isaias 40:3–5; 45:23—Si Isaias nanagna sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo. Ang tanang mga tawo makaila nga si Jesus mao ang Kristo.
   - Isaias 63:1–2—Si Kristo magsul-ob og pula sa iyang pag-abut.
   - Isaias 66:15, 18; Doktrina ug mga Pakigsaad 88:96–98—Ang dautan pagasunugon, pero ang matarung pagabayawon.
   - Isaias 2:4; 11:6–9—Si Isaias nanagna sa Milenyum.
   - Isaias 54:10, 13–14, 17—Sa katapusang mga adlaw ang matarung pagabantayan ug pagapanalanginan.

2. Dugang nga basahonon:
   - Mga Taga-Filipos 2:10–11
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 29:11.
   - *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* kapitulo 43, “Ang Ikaduhang pag-anhi ni Jesukristo,” ug kapitulo 44, “Ang Kaliboan.”

3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga makatabang og maayo sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Ang atubangan nga pahina sa pamantalaan.
   b. Hulagway 6-28, Ang Ikaduhang Pag-anhi (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghleyo 238, 62562).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang pamantalaan.

- Ngano nga kita adunay pamantalaan? (Aron makahibalo unsa ang nanghitabo sa kalibutan.) Dapita ang usa o duha ka bata nga mobarug sa atubangan sa klase ug mobasa sa usa sa mga ulohan. Hangyoa ang mga bata sa pagsulti kanimo unsa ang gihisgutan sa artikulo. Mahimong mogahin kamo og pipila ka minuto sa paghisgot sa kaimportante sa hitabo nga gihulagway sa artikulo sa pamantalaan.

Ipasabut nga daghang mga propeta sa panahon sa Daang Tugon misulti sa mga katawhan mahitungod sa kaimportante sa umaabut nga mga hitabo, lakip na ang umaabut sa katapusang mga adlaw. Ang mga artikulo nga atong mabasa sa pamantalaan sa kasagaran naghulagway sa mga panghitabo nga nakatuman niining karaang mga panagna mahitungod niining katapusang mga adlaw. Niini nga leksyon ang mga bata makat-on mahitungod sa pipila ka importante nga mga panghitabo sa gipanagna ni propeta Isaias labaw sa 700 ka tuig sa wala pa matawo si Jesukristo.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya sa mga panagna ni Isaias mahitungod ni Ezechias ug sa iyang mga katawhan, sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo, ug sa Milenyum gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa “Pagpangandam.” (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pahibalo: Palihug itudlo ang kasayuran sa Ikaduhang Pag-anhi sa positibo nga paagi aron ang mga bata makakita niini isip malipayon nga hitabo kay sa makahahadlok.

Samtang inyong hisgutan ang mga panagna ni Isaias, ipasabut ang mosunod nga mga punto:

- Si propeta Isaias natawo mga 700 ka tuig sa wala pa matawo si Jesukristo.
- Kadaghanan sa mga pagtulun-an ug mga panagna ni Isaias gikutlo sa ubang mga propeta diha sa Basahon ni Mormon ug sa Bag-ong Tugon ug pinaagi mismo sa Manluluwas.
- Si Isaias nanagna sa daghang mga hitabo nga nahitabo na ug sa daghan nga mahitabo pa.
- Sa dihang si Jesus mibisita sa mga Nephite human sa iyang Pagkabanhaw, mitambag siya kanila sa pagtuon sa mga pulong ni Isaias (tan-awa sa 3 Nephi 23:1).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

Si Ezechias Nag-ampo alang sa Giya ug Misunod sa Tambag ni Isaias

- Unsang klaseha sa tawo ni Ezechias? (2 Hari 18:3; 5–6.) Unsa ang iyang gibuhat aron mahunong ang mga tawo nga magsimba og mga dios-dios? (2 Mga Hari 18:4.) Sa unsa nga paagi nga siya napanalanginan sa iyang pagkamatarung? (2 Mga Hari 18:7.)
- Human ang mga kasundalohan sa Asiria mibuntog og daghang mga siyudad sa Juda, kinsa ang gipangayoan og tabang ni Ezechias? (Isaias 37:2, 15.) Unsay gisulti sa Ginoo nga isulti ni Ezechias pinaagi ni Isaias? (Isaias 37:6–7, 33–34.) Kon gibiaybiay kita tungod sa pagsalig sa Dios, sa unsa nga paagi kita makadawat og kalig-on? (Pinaagi sa pag-ampo, pagpuasa, ug pagbasa sa mga kasulatan ug sa pagsunod sa mga pulong sa buhi nga propeta.)
- Giunsa pagpanalipod sa Ginoo ang mga katawhan sa Jerusalem? (Isaias 37:36–38.) Unsa ang nahitabo sa hari sa Asiria? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga bisan og kita dili makakita og mahinuklugon nga mga resulta kon kita mag-ampo, ang atong mga pag-ampo pagadunggon ug pagatubagon. Ipakigbahin ang tukma nga kasinatian sa dihang kamo nag-ampo alang sa panabang ug nakadawat og tubag. Dapita ang mga bata nga mopakigbahin sa ilang mga kasinatian. Ipasabut nga ang Langitnong Amahan dili mowagtang sa atong mga problema, pero kita iyang hatagan og kalig-on ug kahupayan.
- Sa dihang si Ezechias nakahibalo nga siya hapit na mamatay, unsa ang iyang gipangayo sa Ginoo nga hinumduman? (Isaias 38:3.) Giunsa pagtubag sa Ginoo ang iyang pag-ampo? (Isaias 38:5–6.) Kon kita mohangyo sa Langitnong Amahan sa pag-ayo kanato o sa usa ka minahal, ang atong mga pag-ampo mahimong matubag sa daghang mga paagi. Kinahanglang andam kitang modawat sa kabubut-on sa Langitnong Amahan.

Si Isaias Nanagna sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo ug sa Milenyum

- Kinsa ang giingon ni Isaias nga makakita sa Manluluwas sa iyang Ikaduhang Pag-anhi? (Isaias 40:5; 66:18.) Unsa ang gisulti ni Isaias nga isul-ob ni Jesus sa Ikaduhang Pag-anhi? (Isaias 63:2.)
- Unsa ang gipanagna ni Isaias nga buhaton sa matag tawo? (Isaias 45:23; tan-awa usab sa Mga Taga-Filipos 2:10–11. Niini nga mga bersikulo ang *pagpanumpa* nagpasabut sa pagpamatuod.) Ipasabut nga kini wala magpasabut nga ang tanan maghinulsol sa ilang mga sala, bisan pa niana, ang tanang mga tawo modawat nga si Jesuskristo mao ang atong Manluluwas. Ngano nga importante alang kanato nga makaangkon og pagpamatuod ni Jesus karon? Unsaon nato pagpaglig-on sa atong mga pagpamatuod?
- Giunsa paghulagway ni Isaias ang Ikaduhang Pag-anhi ni Jesus? (Isaias 66:15.) Ipasabut nga kinsa kadtong dautan, mao kini ang makalilisang nga panahon, pero alang sa matarung mao kini ang talagsaon ug mahimayaon nga adlaw (tan-awa sa Isaias 66:13). Unsaon pagkahibalo sa Ginoo sa dautan gikan sa matarung? (Isaias 66:18.) Ipasabut nga ang Langitnong Amahan ug si Jesus nakahibalo sa mga tinguha sa atong mga kasingkasing. Kon naningkamot kita nga magpuyo nga matarung, pagabantayan kita ug panalanginan niining higayona. Unsa ang gisulti sa Ginoo ang mahitabo sa mga Santos kon sunugon na ang dautan? (D&C 109:75–76.) (Tan-awa sa pagpalambo nga mga kalihokan 1 ug 2.)

- Unsa kaha ang matang sa pagpuyo dinhi sa yuta panahon sa Milenyum? (D&P 29:11.) Unsa ang gisulti ni Isaias mahitungod sa gubat tali sa mga nasud sa yuta? (Isaias 2:4.) Unsa may kinaiya sa ihalas nga mga kahayupan? (Isaias 11:6–9; 65:25.) Ngano sa inyong hunahuna nga usa ka panalangin nga magpuyo sa kalibutan diin ang tanan gitudloan sa ebanghelyo? (Isaias 11:9; 54:13–14.) Unsay atong mabuhat aron mahimong takus nga mopuyo dinhi sa yuta niining higayona?

  Ipasabut nga ang Langitnong Amahan lamang ang nasayud kanus-a mahitabo ang Ikaduhang Pag-anhi ug kanus-a magsugod ang Milenyum. Hinoon, kinahanglan kitang mag-andam alang nianang higayona.

  Ipasabut nga ang Milenyum mao ang panahon nga angay paabuton. Bisan og adunay malisud nga mga panahon sa dili pa ang Ikaduhang Pag-anhi, panalanginan kita ug tabangan niining mga panahona kon kita magpuyo nga matarung. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayon atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Hisguti ang daghang mga hitabo sa katapusang mga adlaw. Ipasabut nga ang mga timailhan nagsulti kanato sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesus, sama sa pagkadautan, gubat, kaguliyang, sa Pagpahiuli sa ebanghelyo, sa pag-abut sa Basahon ni Mormon, ang ebanghelyo nga gisangyaw sa tibuok kalibutan, ang gahum sa pagbugkos nga gipahiuli, ang mga Lamanite mahimong bantugang mga katawhan, ug ang pagkatukod sa Bag-ong Jerusalem.

   Tapusa ang panaghisgutan pinaagi sa pagbasa sa Isaias 54:10, 13–14, 17. Ipasabut nga kadtong kinsa matarung panalanginan niining malisud nga mga panahon.

2. Ipapiyong sa mga bata ang ilang mga mata ug ipahunahuna ang usa ka kalibutan diin ang tanang mga nilalang nagpuyo sa kalinaw. Pangutan-a ang mga bata kon sa unsa nga paagi nga ang kalibutan lahi gikan sa atong kalibutan. Tabangi sila sa paghunahuna sa mga panalangin, sama sa walay mga gubat, walay krimen, walay sakit, ug uban pa, nga kabahin sa mao nga kalibutan. Ipasabut nga ang yuta mahisama niini panahon sa Milenyum. Ipabasa sa usa ka bata ang Juan 14:27 pagkusog.

3. Papulipuliha ang kada bata sa pag-*pantomine* nga nangandam alang (sa eskwelahan, pagpangatulog, pagpanihapon, sa usa ka eksam, ug uban pa). Ipatag-an sa uban unsa ang gipangandaman sa bata. Dayon hisguti kon unsaon nato sa pag-andam alang sa panahon sa pagbalik ni Jesus pag-usab, ug ilista kini nga mga ideya diha sa pisara. Ang maong mga ideya maglakip sa: pagsimba, pagmabination, pagbasa sa mga kasulatan, pag-ampo, ug uban pa.

   Ipasabut sa mga bata nga ang matag usa kanila nangandam na alang sa Ikaduhang Pag-anhi pinaagi sa pagsimba ug sa pagsunod sa mga sugo sa Dios. Awhaga ang mga bata sa pagpadayon sa paghinulsol, pagsunod sa mga sugo, ug sa pagbuhat niadtong mga butang nga makatabang nga motubo ang ilang mga pagpamatuod.

4. Ipasabut nga si Isaias nanagna sa daghang mga hitabo nga nahitabo na. Ipapangita sa mga bata ang mosunod nga mga pakisayran sa kasulatan ug isulti unsa ang gipanagna ni Isaias ug sa unsa nga paagi kini natuman (mahimong himoon kini sa dula nga pagtukma [*matching game*] o sa *handout*):

   Isaias 2:1–2 (Ang gingharian sa Dios pagatukuron sa Rocky Mountains)
   Isaias 7:14 (Ang pagkatawo ni Jesukristo)
   Isaias 29:4 (Ang pag-abut sa Basahon ni Mormon)
   Isaias 52:7–8 (Ang mga misyonaryo nagsangyaw sa ebanghelyo)
   Isaias 53:3–5 (Ang Pag-ula ni Jesukristo)

5. Ginamit ang dagko nga piraso sa papel, ipasulat sa mga bata ang ulohan mahitungod sa Ikaduhang Pag-anhi base sa unsay ilang nakat-unan niini nga leksyon. Ang ubang mga bata mahimong mosulat og mubo nga artikulo mahitungod sa pagpangandam alang sa Ikaduhang Pag-anhi.

6. Hisguti ug tabangi ang mga bata nga makamemorya sa ikanapulo sa artikulo sa hugot nga pagtuo. Ipasabut nga ang *paraisohanon* nagpasabut nga ang yuta mobalik ngadto sa kahimtang sa paraiso sama sa Tanaman sa Eden.

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "When He Comes Again" (*Children's Songbook,* p. 82) ["Kon Siya Moanhi Pag-usab" (*Songbook sa mga Bata*)], "I Want Live the Gospel" (*Children's Songbook,* p. 148) ["Gusto Ko nga Mosunod sa Ebanghelyo" (*Songbook sa mga Bata*)], o "I'm Trying To Be Like Jesus" (*Children's Songbook,* p. 78) ["Maninguha Ko sa Pagsunod ni Jesus" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod sa gugma sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo alang sa matag usa kanato ug kon unsa ka dako ang ilang tinguha nga kita magpuyo nga matarung ug makapangandam sa umaabut nga mga panghitabo. Awhaga ang mga bata sa pagpaabut alang sa kalinaw ug kalipay nga moabut kon mobalik na si Jesukristo sa yuta.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Isaias 54:10, 13–14, 17 ug 11:6–9 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Gibasa ni Josias ug Ezra ang mga Kasulatan ngadto sa mga Katawhan

Leksyon
37

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata nga ang pagbasa ug pagsunod sa tambag sa mga kasulatan makahatag og kalipay.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - 2 Mga Hari 22: 1–2—Si Josias naghari sa pagkamatarung.
   - 2 Mga Hari 22:3–10—Samtang nag-ayo sa templo, nakit-an ni Hilcias ang basahon sa balaod. (Pahinumdum: *Basahon sa balaod* ug *basahon sa pakigsaad* mao ang mahulagwayong mga pulong alang sa mga kasulatan niadtong higayona.)
   - 2 Mga Hari 22:11–13—Si Josias naguol tungod sa pagkadautan sa mga katawhan.
   - 2 Mga hari 22:14–20—Si Hulda nanagna sa pagkalaglag sa dautan pero misaad nga si Josias panalanginan.
   - 2 Mga Hari 23:1–4, 21–25—Si Josias mibasa sa basahon sa balaod ngadto sa katawhan, mihimo sila og mga pakigsaad ug mihunong sa ilang pagsimba og dios-dios.
   - Nehemias 8:1–12—Si Esdras mibasa ug mihubad sa balaod ni Moises. Ang mga katawhan nagmaya.
2. Dugang nga basahonon:
   - Deuteronomio 6:6–7—Gisultihan ni Moises ang mga Israelites sa pagtudlo sa mga kasugoan ngadto sa ilang mga anak sa tanang panahon.
   - 2 Mga Cronicas 34—Laing asoy sa istorya ni Josias (itandi sa 2 Mga Hari 22).
3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka *journal*, *scrapbook, photo album,* o *baby book* (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pangutan-a ang mga bata kon nakahinumdum ba sila unsa ang unang leksyon niini nga kurso. Kon nakahinumdum ba sila sa kinatibuk-ang mga hilisgutan, pangutan-a ang mas piho nga mga detalye. Ipasabut nga lisud nato hinum-duman ang impormayon nga atong nakat-unan sa dugay nang panahon.

Ipakita sa mga bata ang usa ka *journal, scrapbook, photo album, baby book,* o susama nga libro, ug isaysay ang mosunod nga tinuod nga kasinatian o personal nga kasinatian nga inyong nasinati sa pagtipig og mga rekord.

Ang ubang mga bata nangutana sa ilang inahan sa pagsulti kanila mahitungod kon unsay ilang gisulti ug gibuhat sa dihang gagmay pa sila. Ang ilang inahan misulat og *journal* sa pipila niadtong mga kasinatian. Ang pamilya magdungan sa pagbasa sa *journal.* Ang kinamagulangan nga lalaki nakahibalo nga ang unang pakigpulong nga iyang gihatag sa Primary mao ang mahitungod sa duha ka magsoong lalaki kinsa nakahukom nga dili na mag-away. Nalipay siya nga nakahibalo niini tungod kay naningkamot siya kanunay nga mahimong tigpasiugda og kalinaw sa iyang pamilya. Usa ka anak nga babaye nakahibalo nga sa nag-edad pa siya og tres anyos nag-ampo siya matag gabii alang sa iyang mga silingan nga makat-on nga dili manabako ug alang kanila nga luwas sa kadaot. Kini nga pagpakabana nagpakita og sama kamabination ngadto sa uban nga iyang napadayon hangtud pagkadaku niya. Laing bata nakahibalo nga sa iyang panalangin sa gamayng bata ang iyang amahan mipanalangin kaniya nga may talagsong kasuod sa iyang inahan. Sa iyang tibuok kinabuhi, kana nga panalangin natuman. Bisan ang inahan natingala sa ubang mga istorya. Sa paglabay sa panahon iyang nalimtan ang kadaghanan niini. Ang inahan ug ang iyang mga anak mibati og kalipay samtang nagbasa sila sa *journal* ug nahinumdum sa mga kasinatian sa ilang nangagi.

Ipasabut nga sayon ang pagkahikalimot sa mga butang nga wala kita pahinumdumi kanunay. Ang importante nga impormasyon kinahanglang tun-an ug ribyuhon kanunay aron dili kita makalimot niini. Ipakita sa mga bata ang inyong mga kasulatan, ug sultihi sila nga kini nga mga libro naglakip sa mga pulong sa Langitnong Amahan ngari kanato. Makugihong pagtuon kada adlaw sa mga kasulatan makatabang kanato nga mahinumdum ug magsunod sa iyang mga kasugoan. Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon ilang makat-unan ang mahitungod sa mga katawhan sa Juda sa duha ka laing masaysayong mga panahon: sa panahon sa paghari ni Haring Josias mga 640 B.C.) ug sa mga panahon ni Nehemias ug Esdras (mga 450 B.C.) (Ang *B.C.* nagpasabut sa wala pa matawo si Kristo). Ang duha ka pundok sa katawhan walay basahon sa balaod—ang mga kasulatan nga gihatag sa Ginoo ngadto kanila pinaagi ni Moises—mao nga nakalimot sila sa mga sugo ug wala makatuman niini.

Istorya sa Kasulatan

Tudloi ang mga bata sa kaagi ni Josias, ang batang hari sa Juda ug ni Esdras gikan sa mga kasulatan nga gilista diha sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsang klaseha nga pagkatawo si Haring Josias? (2 Hari 22:2; 23:25. Pahibalo: Ang David nga gihisgutan diha sa 2 Mga Hari 22:2 mao si Haring David, nga mao ang katigulangan ni Josias, dili iyang literal nga amahan. Ang amahan ni Josias mao si Amon.) Ipasabut nga ang amahan ni Josias

usa ka dautan nga hari kinsa napatay sa iyang mga sulugoon sa dihang si Josias nag-edad og otso anyos. Napanunod ni Josias ang trono, ug usa siya ka matarung nga hari.

- Sa ika-dise otso nga tuig sa paghari ni Haring Josias, unsa ang gibuhat sa templo? (2 Cronicas 34:8–11.) Unsa ang nakita ni Hilcias, ang high priest sa templo sa dihang kini giayo? (2 Mga Hari 22:8.) Ipasabut nga ang *basahon sa balaod* mao ang laing pangalan alang sa mga kasulatan.
- Human mabasa ngadto ni Haring Josias ang basahon sa balaod, unsa ang iyang gibuhat nga nagpakita sa iyang hilabihan nga kaguol? (2 Mga Hari 22:11–13.) Ipasabut nga "iyang gigisi ang iyang mga saput" nagpasabut nga iyang gikuniskunis o giwataswatas ang iyang mga sinina sa pagpakita sa iyang hilabihan nga kaguol nga ang iyang mga katawhan nagpalayo sa mga balaod sa Dios.
- Giunsa pagpakita sa mga tawo nga ilang nalimtan ang mga balaod sa Ginoo? (2 Mga Hari 22:16–17.) Sa unsa nga paagi nga giwagtang ni Haring Josias ang pagsimba og dios-dios ug sa ubang dautan nga mga binuhatan sa iyang mga katawhan? (2 Hari 23:4, 24–25.)
- Giunsa pagtabang ni Haring Josias ang iyang mga katawhan nga makahinulsol sa ilang mga sala? (2 Mga Hari 23:2–3.) Unsay nakapaamgo sa mga katawhan nga nakabuhat sila og sayop? Ipasabut nga ang pagbasa sa mga kasulatan nagtudlo sa mga katawhan sa mga pamaagi sa Ginoo. Tungod kay ang basahon sa mga balaod ug mga pakigsaad nawala, ang mga katawhan nakalimot sa mga sugo ug nahisalaag. Sa unsa nga paagi nga ang mga kasulatan motabang kanato? Unsa nga mga kinaiya ang atong mapalambo nga makatabang kanato nga mahinumdom sa mga pulong sa Dios? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Unsa nga matarung nga binuhatan ang gihimo pag-usab ni Haring Josias? (2 Mga Hari 23:21–23.)
- Kinsa si Nehemias? (Nehemias 8:9. Pahibalo:Si Nehemias usa ka matarung nga lider sa iyang mga katawhan.) (Tan-awa usab sa "Nehemias" sa *Giya ngadto sa mga Kasulatan* [p. 177].)
- Kinsa si Esdras? (Nehemias 8:9.) Ipasabut nga si Esdras usa ka priest ug usa ka escriba, ug isip usa ka escriba siya usa ka magtutudlo sa balaod. Ang mga Judeo niining higayona (mga 450 B.C.) nabihag sa Persian Empire sulod sa daghang mga tuig, ug wala sila tuguti nga basahon ang ilang mga balaod ngadto kanila. Napukan sila sa dautang mga buhat niadtong anaa sa ilang palibut. Ang ubang mga Judeo, lakip ni Esdras ug Nehemias, gitugutan nga mobalik ngadto sa Jerusalem aron tukuron pag-usab ang ilang kultura ug relihiyoso nga mga pagtuo.
- Kinsa ang gibasahan ni Esdras sa basahon sa balaod ni Moises? (Nehemias 8:1–3, 5.) Tan-awa usab sa *Giya ngadto sa mga Kasulatan* "Esdras" (p.56) nagpasabut nga sa wala pa kining panahona ang balaod para lamang sa mga priest. Ang pagbasa sa basahon sa balaod diha sa kadalanan nakapahimo nga kini mahibaloan sa tanan. Unsa ang reaksyon sa mga tawo sa pagkadungog nila sa basahon sa balaod? (Nehemias 8:3, 9.) Unsaon nato pagbasa ang mga kasulatan?

- Kinsa ang mitabang sa mga katawhan nga makasabut sa mga kasulatan? (Nehemias 8:7–8.) Ipasabut nga ang espiritu sa Ginoo nag-uban sa mga katawhan samtang ang mga priest mopasabut kon unsay gibasa ngadto kanila. Unsa ang gibati sa mga katawhan sa dihang nakasabut sila sa mga kasulatan nga gibasa? (Nehemias 8:12.) Unsay inyong bation kon kamo mobasa ug makasabut sa mga kasulatan? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.) Unsaon nga atong mapalambo kini nga matang sa kadasig alang sa mga kasulatan nga gibati niini nga mga katawhan?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Sultihi ang mga bata nga kamo mohunghong kanila og butang nga gusto ninyo nga ilang sulayan sa paghinumdum. Ihunghong kini nga kasulatan sa pagtudlo sa matag bata: "Ang hari mibarug, ug mihimo og pakigsaad atubangan sa Ginoo, sa paglakaw sunod sa Ginoo, ug sa pagtuman sa iyang mga sugo" (2 Cronicas 34:31). Human ninyo mahunghong kini ngadto sa matag bata, hangyoa sila pagsulti niini pag-usab. Kon naglisud sila sa paghinumdum niini, ipasabut ang ka bililhon sa pagsulat sa mga kasulatan mao nga kita makatuon ug makabasa niini kanunay aron matabangan kita nga mahinumdom. Dayon isip usa ka klase ipabasa pagkusog ang bersikulo gikan sa mga kasulatan. Sa katapusan sa leksyon, pangutan-a ang mga bata kon nahinumdum ba sila sa kasulatan nga inyong gihunghong ngadto kanila ug dungan nilang gibasa. Kon gibalikbalik ninyo kini sa daghang mga higayon, pipila kanila tingali nahinumdum. Basaha kini pag-usab og kusog nga magdungan. Ipasabot nga atong mahinumduman ang importante nga mga kamatuoran pinaagi sa pagpaminaw ug pagbasa og balik-balik niini kanunay.

2. Pagsulat sa pisara og duha ka ulohan: "Ngano nga lisud ang pagbasa sa mga kasulatan?" ug "Mga paagi sa pagbuntog niini nga mga kalisud." Pangutan-a ang mga bata ngano nga malisud alang kanila sa pagbasa sa mga kasulatan, ug pasugyuta sila og mga paagi sa pagbuntog niini nga mga kalisud. Hisguti ang matag ideya uban sa mga bata, maglista sa ilang mga tubag sa tukma nga kolum. Ang mga problema sa pagbasa sa mga kasulatan tingali lisud sabton o nga ang mga bata dili makamaong mobasa. Posible nga mga solusyon niini nga mga problema mao ang pagbasa og kusog, pagbasa ug paghisgot uban sa usa ka hamtong, sa pag-ampo aron makasabut, o sa pagbasa sa gisugyot nga basahunon sa panimalay nga anaa sa katapusan sa matag leksyon samtang ang mga leksyon lab-as gihapon sa ilang mga hunahuna. Hagita ang mga bata sa pagbasa sa gitudlo nga mga bersikulo gikan niini nga leksyon ug sa matag leksyon. Ipasabut nga kon ang usa ka tawo mobasa kanunay sa mga kasulatan, ang mga kasulatan masinati ug sayon masabtan.

3. Kon kini nga mga butang anaa, ituslob ang *toothpick* sa gamay nga dugos alang sa matag bata. Patilawi sa mga bata ang dugos. Ipasabut ang katam-is sa dugos, ug dayon basaha ang Salmo 19:8, 10. Ipahunahuna sa mga bata kon sa unsa nga paagi nga ang mga kasulatan labaw katam-is kay sa dugos sa ilang mga kinabuhi. Itudlo nga pinaagi sa mga kasulatan atong mabati ang gugma sa Langitnong Amahan kanato, ug kita makadawat og

panabang sa pag-atubang sa atong mga problema. Kini ug ang ubang mga butang makahatag og katam-is, o kalipay, sa atong mga kinabuhi. Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin og mga butang nga ilang giganahan mahitungod sa mga kasulatan.

4. Pagdula sa usa ka bata pinaagi sa pagpa-*pantomine* og usa sa mosunod nga mga sitwasyon. Ipatag-an sa kauban sa klase unsa ang ilang gibuhat.

   a. Pagdrayb ngadto sa estasyunan sa gasolina ug pagtubil og gasolina diha sa tangke sa usa ka awto.
   b. Pagpanihapon.
   c. Pagpananom ug pagpamisbis sa tanom.
   d. Pagbasa sa mga kasulatan

   Pagdula hangtud ang upat ka mga sitwasyon saktong matag-anan. Hisguti unsa ang mga kapareha niining nagkalahi nga mga kalihokan. Pasabta nga sa matag hitabo ang butang nagkinahanglan og sugnod aron kini adunay enerhiya nga makapadayon. Sama sa sakyanan, usa ka planta, o ang atong pisikal nga lawas nagkinahanglan og sugnod o pagkaon alang sa enerhiya, ang atong espiritu kinahanglan nga pakan-on aron kini mahimsog. Hisguti kon unsaon nato sa pagpakaon ang atong mga espiritu. Hisguti kon makapila nato pakan-on ang atong mga espiritu. Basaha ang Deuteronomio 6:6–7 uban sa mga bata, ug ipasabut nga kita kinahanglang maghunahuna sa mga pulong sa Ginoo ngari kanato sa tanang higayon sa tanan natong buhaton. Hagita ang mga bata sa pagbasa sa mga kasulatan kada adlaw sa umaabut nga semana.

5. Pahinumdumi ang mga bata nga aron makasunod sa mga kasugoan, kinahanglang mahinumduman nila kini. Aron sa pagtabang kanila, padula og *memory game.* Isulat ang mga pangalan sa mosunod nga mga tawo gikan sa Daang Tugon sa lain nga mga kard nga 3" x 5". Sa laing mga kard isulat ang mga pulong nga naghulagway sa matag tawo. Papulipuliha ang mga bata sa pagpahaum sa mga kard nga adunay pangalan sa tawo nga anaa niini ngadto sa kard nga nagsulti kon unsay iyang gibuhat. Sa diha nga ang mga bata nakapahaom sa tanang mga kard, hisguti ang espirituhanong mga hiyas nga ilang nahinumduman mahitungod sa matag tawo.

Tawo	*Aksyon*
Adan	Mibiya sa Tanaman sa Eden
Enoch	Ang iyang matarung nga siyudad nahimaya
Noe	Mibuhat og arka
Abraham	Andam nga mosakripisyo sa iyang anak
Rebekah	Mibiya sa iyang pamilya aron makigminyo ni Isaac
Jose	Mipasaylo sa iyang mga igsoon
Moises	Miluwas sa iyang mga katawhan gikan sa pagkaulipon
Ruth	Midawat sa ebanghelyo gikan sa iyang ugangan nga babaye
David	Uban sa kusog sa Ginoo, mipatay sa higante
Elijah	Gipakaon sa mga uwak atol sa huwaw

6. Tabangi nga makasabut ang mga bata ug makasag-ulo sa ikawalo nga artikulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo. O basaha ang Isaias 40:8 ug hisguti ang mga paagi diin ang mga kasulatan "magbarug sa kahangturan." Ipasabut nga, sama pananglit, ang Napulo ka mga Sugo nga gihatag ni Moises liboan ka tuig na ang milabay "magbarug sa kahangturan." Kini mga sugo gihapon sa atong panahon. Dapita ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang paborito nga mga kasulatan ug mga katarungan nga gusto nila kini.
7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Search, Ponder and Pray" (*Children's Songbook,* p. 109) ["Pagsiksik, Pamalandong, ug Pag-ampo" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipakigbahin ang inyong mga pagbati mahitungod sa dakong mga panalangin nga anaa ang mga kasulatan sa inyong kinabuhi ug sa kalipay ug kalinaw nga gikahatag niini kaninyo tungod kay inyong nahinumduman ang pagsunod sa mga balaod sa Langitnong Amahan. Awhaga ang mga bata sa pagbasa kanunay sa mga kasulatan diha sa ilang balay.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa 2 Mga Hari 23:1–3, 25 ug Isaias 40:8 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Giluwas ni Ester ang Iyang mga Katawhan

Leksyon
38

Katuyoan

Aron sa pagtudlo sa mga bata kon sa unsa nga paagi nga ang pagpuasa makapanalangin sa ilang mga kinabuhi.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Ester 2:5–11, 15–23—Ang hari mipili ni Ester nga iyang bag-ong rayna. Giluwas ni Mardocheo ang kinabuhi sa hari.
   - Ester 3:1–6, 8–11, 13—nagdumili si Mardocheo sa pagyukbo ni Haman. Nagplano si Haman sa pagpatay sa tanang mga Judeo.
   - Ester 4—Mihangyo si Ester sa mga Judeo sa pagpuasa alang sa iyang kalampusan sa pagpangamuyo sa hari alang sa mga kinabuhi sa mga Judeo.
   - Ester 5—Gidawat sa hari si Ester. Iyang giimbitar ang hari ug si Haman sa usa ka bangkete. Nagplano si Haman sa pagbitay ni Mardocheo.
   - Ester 6—Ang walay kinatulgan nga hari nahinumdum nga si Mordecai wala mapasidunggi sa pagluwas sa iyang kinabuhi. Wala mahibaloi nga si Haman nagplano sa ganti ni Mardocheo.
   - Ester 7:1–6, 9–10—Gibutyag ni Ester ang plano ni Haman sa pagpatay sa mga Judeo. Gipabitay sa hari si Haman sa bitayanan nga gitukod alang ni Mardocheo.
   - Ester 8:1–8, 11, 17—Ang hari naghimo og bag-ong balaod nga nakapaluwas sa mga kinabuhi sa mga Judeo.
   - Ester 10:3—Gihatagan si Mardocheo og awtoridad ikaduha lamang ngadto sa hari.

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.

3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Opsyonal: Usa ka kutsara nga labadura, 1/2 sa tasa nga inadlawng tubig, 1/2 kutsara nga asukar, ug usa ka sudlanan nga kasagulan niini.
   c. Hulagway 6–44, Ester.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Sultihi ang mga bata nga ang labadura mao ang igpapatubo nga gigamit sa minasa nga pan aron mahimong gaan ug hanginon ang pan. Ipasabut nga kon ang labadura ibutang sa inadlaw nga tubig, mosugod kini sa pagtubo o modaghan. Pangutan-a ang mga bata kon unsay ilang mahunahuna nga

mahitabo kon idugang ang asukar sa sagol. (Kon kini nga mga sagol anaa, tipuna kini aron makita unsa ang mahitabo.) Ipasabut nga ang labadura motubo kon ibutang kini sa init-init, umog nga kahimtang pero mas dali kining motubo kon kini adunay asukar nga ibutang. Sultihi ang mga bata nga adunay mga elemento nga, kon gamiton og dungan, makapatubo sa atong pagtuo, susama sa tubig ug sa asukar nga tipunon aron motubo ang labadura.

Pangutan-a ang mga bata unsa ang ilang gikinahanglan aron matabangan nga motubo ang ilang pagtuo ug pagkaespirituhanon. Ipasabut nga ang sinsero nga pag-ampo makatabang kanato nga makabaton og hugot nga pagtuo ug mas dako nga pagkaespirituhanon, pero kon atong dugangan og pagpuasa ang atong mga pag-ampo, ang atong pagtuo ug pagkaespirituhanon mas modako pa. Ang pagpuasa mao ang dili pagkaon ug pag-inom. Dili lamang ang husto nga pagpuasa, nga inubanan sa pag-ampo, makadugang sa atong pagkaespirituhanon ug pagtuo, makapadugang usab kini sa atong pagkama-painubsanon, sa atong gugma sa Dios, ug sa atong abilidad sa pagdawat og tabang sa atong mga problema. (Tan-awa sa Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine,* 2nd ed. 1966, p. 276.) Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon ilang makat-unan kon giunsa paggamit sa usa ka maisug nga babaye ang puasa aron sa pagtabang sa pagluwas sa iyang mga katawhan.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni Ester gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Samtang inyong hisgutan ang kaagi ni Ester, ipasabut nga si Haring Assuero sa Persia naghimo og pito ka adlaw nga kasaulogan alang sa iyang mga halangdon ug mga prinsipe, diin mapasigarbuhon siyang nagpakita sa iyang bulawan, pilak, ug maanindot nga mga panapton nga makita sa tanan. Dayon iyang gitawag si Vashti, ang rayna, sa pagpakita sa iyang katahum. Pero si Vashti nagdumili nga mopakita kanila, ug nakapasuko kini sa hari. Makauulaw nga magdumili ang rayna sa pagsunod sa hari sa atubangan sa iyang mga bisita. Ang hari nangutana sa iyang maalamon nga mga tawo kon unsay buhaton sa rayna ug gitambagan nga kuhaan sa trono si Vashti ug mopili og bag-ong rayna. Aron mahimo kini, ang tanang matahum nga batan-ong mga babaye sa gingharian gipresentar sa hari aron siya makapili og bag-ong rayna.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsay relasyon ni Ester ngadto ni Mardocheo? (Ester 2:5, 7.) Ngano nga ang mga Judeo nagpuyo sa Persia? (Ester 2:6. Ipasabut nga ang mga Judeo mao ang sinaaran nga mga katawhan sa Langitnong Amahan. Nagpasabut kini nga sila misaad nga mosunod sa Ginoo. Sila usab mao ang usa sa mga tribo sa Israel, sa laing pagkasulti, sila mga kaliwat ni Abraham, Isaac, ug Jacob. Pero sila nabuntog ug gidala ngadto sa kayutaan sa Media ug Persia.) Sa dihang si Ester gidala ngadto sa palasyo sa hari, ngano nga wala siyay gisultihan nga siya usa ka Judeo? (Ester 2:10, 20.)

- Unsa ang nahitabo sa dihang si Ester unang gipresentar ngadto sa hari? (Ester 2:17.)
- Unsa ang gibuhat ni Mardocheo sa pagpanalipod sa hari? (Ester 2:21–23.) Ipasabut nga sila si Bigthan ug Teres sakop sa personal nga gwardiya sa hari. Ang ilang plano sa pagpatay sa hari makuyaw kaayo tungod kay daghan silag kahigayunan nga mahiduol kaniya ug sayon rang makahimo sa ilang plano.
- Unsa nga rason ang gihatag ni Mardocheo sa katawhan sa wala pagyukbo ni Aman, kinsa naghupot sa labing taas nga katungdanan sa tanang mga opisyal sa hari? (Ester 3:2–4.) Ngano nga si Mardocheo nagdumili sa pagyukbo ni Aman? (Exodo 20:3. Ipasabut nga dugang sa pagpayukbo sa mga tawo ngadto ni Aman, ang hari misugo usab kanila sa pagtahud ug pagsimba kaniya. Kon misunod pa si Mardocheo niini, nakasupak unta siya sa unang sugo sa Napulo ka mga Sugo.)
- Unsa ang gipaningkamutang buhaton sa nasuko nga si Aman sa pagsilot ni Mardocheo ug sa mga Judeo? (Ester 3:6, 8–9.) Unsay inyong bation kon ang usa ka balaod gipatuman nga ang tanang mga miyembro sa Simbahan pagapatyon niana nga adlaw? Unsay reaksyon ni Mardocheo ug sa mga Judeo sa bag-ong balaod? (Ester 4:1–3.) Ipasabut nga ang panapton nga sako usa ka sagalsalon nga panapton nga hinimo sa buhok sa kamel o kanding ug isul-ob samtang nagpuasa o nagbangutan. Dugang sa pagsul-ob sa panapton nga sako, ang mga tawo maglingkod sa pundok sa abo o mobu-bo og abo sa ilang mga kaugalingong isip simbolo nga ang kalipay mibiya kanila.
- Ngano nga si Ester nahadlok nga moadto sa hari? (Ester 4:11.) Unsa ang gisulti ni Mardocheo mahitungod sa pag-adto sa hari? (Ester 4:13–14.) Ipasabut nga si Mardocheo naghunahuna nga posible nga ang Langitnong Amahan miandam ni Ester sa pagluwas sa mga Judeo. Unsa ang gibuhat ni Ester aron siya magmalampuson sa paghangyo sa hari? (Ester 4:16–17.) Giunsa pagdawat sa hari si Ester? (Ester 5:2–3.) Unsa ang pipila ka butang nga angay kita nga magpuasa? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Mihangyo si Ester og tulo ka adlaw nga puasa. Unsa ka dugay kita kinahanglan magpuasa? Ang pagpuasa sa kasagaran nagpasabut nga dili mokaon ug moinom sulod sa duha ka nagsunod-sunod nga kan-anan, pero si Presidente Joseph F. Smith mipahayag nga kini "dili mahigpit nga balaod, . . . pero anaa ra sa mga tawo sigun sa konsensya, sa paggamit og kaalam ug paghukom. Kadaghanan ubos sa kahuyang, ang uban tandogon og panglawas . . ., ang mao wala kinahanglana nga magpuasa" (*Gospel Doctrine* [1968], p. 244).
- Kinsa ang gihangyo ni Ester nga patambongon sa bangkete? (Ester 5:4–5.) Unsay gikasuk-an ni Aman human mogawas sa unang bangkete? (Ester 5:9.) Unsa ang gisulti sa mga higala ug asawa ni Aman kaniya nga buhaton ngadto ni Mardocheo? (Ester 5:14.)
- Sa unsa nga paagi napahinumduman ang hari sa maayong binuhatan ni Mardocheo sa pagluwas sa iyang kinabuhi? (Ester 6:1–3.) Itudlo nga posible nga ang dili pagkatulog sa hari usa ka panalangin gikan sa Langitnong Amahan isip resulta sa pagpuasa sa mga Judeo. Giunsa pagdeterminar sa hari ang ganti ni Mardocheo? (Ester 6:6–10.)

- Unsa ang gihangyo ni Ester sa hari sa ikaduhang bangkete? (Ester 7:3–4.) Unsa ang nahitabo ni Aman sa diha nga ang hari nakadiskobre sa iyang plano sa paglaglag sa mga Judeo? (Ester 7:9–10.) Unsa nga ganti ang gihatag ngadto ni Mardocheo? (Ester 8:1–2.)
- Unsaon nato sa pagpuasa? (Mateo 6:16–18.) Sa unsa nga paagi kita makasunod sa puasa? Ipasabut nga ang atong puasa kinahanglan ubanan og sinsero nga pag-ampo. Itudlo nga sa kasagaran kita adunay piho nga rason alang sa atong puasa. Dili tingali nato madawat kanunay ang tubag nga atong gitinguha, pero kinahanglang magbaton kita og pagtuo nga ang kabubut-on sa Ginoo ang matuman. Importante ang pagpalambo sa kinaiya sa pagsunod sa balaod sa puasa aron nga kon kita adunay gikinahanglang tabang masayud kita unsaon sa pagdawat og tabang. Ang atong puasa kinahanglang makahatag nato og tinguha sa pagtabang sa uban.
- Ngano nga usahay lisud ang pagpuasa? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga sila makasinati og mga pagbati sa kagutom ug kauhaw, pero sila motubo sa espirituhanon samtang sila magpadayon nga malipayong mosunod sa kasugoan sa pagpuasa. Unsa ang positibo nga mga kasinatian nga inyong nasinati sa pagpuasa sa inyong kaugalingon o uban sa inyong mga pamilya?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipadrama ang mga kalihokan sa istorya gikan ni Ester (tan-awa sa Ester 4:1–5:3). Basaha ang mga linya samtang ang mga bata modrama sa mga bahin o paghatag og mga kopya sa mga linya nga basahon sa mga bata. Mahimo ninyong hatagan ang mga bata og yanong mga *props* o *name tags* aron mailhan ang mga karakter.

   Sulugoon: Mardocheo, si Rayna Ester natingala ngano nga ikaw nagbangutan ginamit ang panaptong sako ug mga abo.

   Mardocheo: Si Aman gitugotan nga ipapatay ang tanang mga Judeo, batan-on ug tigulang, gagmayng mga bata ug mga babaye. Hatagi si Ester og kopya sa balaod, ug pahangyoa siya sa hari alang sa iyang mga katawhan.

   Sulugoon: Si Mardocheo gusto nga ikaw moadto sa hari ug mangamuyo alang sa imong mga katawhan.

   Esther: Palihug dad-a ang mensahe ngadto ni Mardocheo nga nahadlok ako nga moadto sa hari nga wala ipatawag, kay ako patyon gayud gawas kon ang hari mopunting sa iyang bulawan nga sungkod ngari kanako. Ang hari wala magsugo nga makigkita kanako sulod sa traynta ka adlaw, ug ako nahadlok nga dili ako makapahimuot kaniya.

   Sulugoon: (Mitunol sa papel ngadto ni Mardocheo.)

   Mardocheo: Sultihi si Ester nga dili siya makalingkawas sa kamatayon isip usa ka Judeo tungod kay nagpuyo siya sa balay sa hari. Mohangyo ako pag-usab nga siya mangamuyo sa hari alang

sa iyang mga katawhan. Tingali mao kini ang dakong katarungan nga ang Ginoo mitugot nga si Ester mahimong rayna—aron iyang maluwas ang iyang mga katawhan.

Sulugoon: Si Mardocheo mihangyo pag-usab nga ikaw mangamuyo alang sa imong mga katawhan.

Ester: Papuasaha si Mardocheo ug ang mga Judeo alang kanako sulod sa tulo ka adlaw, gabii ug adlaw. Ang akong mga sulugoon ug ako magpuasa usab. Ako moadto sa hari, ug kon ako mamatay, ako mamatay.

Hari: (Mipataas sa sungkod ug mipahiyom.) Unsay imong gusto, Ester? Akong ihatag kanimo unsay imong gusto hangtud sa katunga sa akong gingharian.

2. Paghimo og mga kard sa pangalan alang sa matag usa sa mosunod nga mga karakter sa kasulatan: Haring Assuero, Vashti, Mardocheo, Ester, ug Aman. I-alpiler ang kard sa likod sa lima ka mga bata nga dili mopakita kon unsa kini. Papangutan-a sila sa ilang mga kauban og mga pangutana nga oo o dili mahitungod sa karakter aron sa pagtabang nila nga makahibalo kinsa nga tawo ang ilang gidala. Mahimong sublion ninyo kini nga kalihokan kon aduna pay panahon.

   Mga pangutana mahimong susama sa mosunod: Ako usa ka Judeo? Matarung ba ako? Nagpuasa ba ako? Mahigalaon ba ako ni Mardocheo? Usa ba ako ka rayna?

3. Isaysay ang mosunod nga istorya sa inyong kaugalingong mga pulong:

   Usa ka grupo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa unang mga adlaw sa Simbahan nagpuyo didto sa Mexico. Si Pancho Villa, usa ka rebolusyonaryo nga kumander nga Mexicano, miataki sa daghang mga balangay sa amihang Mexico. Usa sa mga panimuyo nga pagalaglagon sa gitakda nga gabii mao ang gitawag og Colonia Dublan, usa ka balangay sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang bishop sa ward niana nga lungsod mihangyo sa tanang mga miyembro sa pagpuasa ug sa pag-ampo. Mipatawag siya og miting didto sa simbahan alang sa tanang mga tawo. Nag-ampo sila ug gisultihan sa pagpadayon sa pagpuasa ug pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan alang sa panalipod gikan ni Pancho Villa ug sa iyang kasundalohan. Dayon mangatulog sila sama sa ubang mga gabii ug mosalig nga ang Ginoo mobantay kanila.

   Nianang gabhiona sa dihang ang kasundalohan ni Pancho Villa nagpadulong sa lungsod, ilang nakita gikan sa layo nga sa ilang pagtuo mga *campfire* sa daghang mga kasundalohan nga nanalipod sa lungsod. Si Pancho Villa ug ang iyang mga kasundalohan mipahilayo, naghunahuna nga dili maayo nga moataki sa Colonia Dublan.

4. Ilista ug hisguti ang daghang mga butang nga angay natong puasahan. Posible nga lista mahimong maglakip sa:

   Pagtabang sa atong mga minahal nga maayo sa sakit o balatian
   Pagtabang kanato sa paghimo og importante nga mga desisyon
   Pagtabang kanato nga makaangkon og pagpamatuod
   Pagtabang sa uban nga andam nga maminaw sa ebanghelyo
   Pagdawat og panalipod gikan sa dautan

Pagdawat og kahupayan sa panahon sa natural nga katalagman ug huwaw
Pagtabang kanato nga mobati sa Espiritu
Pagtabang kanato sa pagdawat og espesyal nga mga panalangin, sama sa patriyarkal nga panalangin
Pagpakita og pasalamat tungod sa atong mga panalangin
Pagtabang kanato sa pagbuntog sa sala
Pagtabang kanato sa pagsulbad sa mga problema
Pagtabang kanato nga makahibalo kinsa ang tudloan sa ebanghelyo
Pagdawat og kahupayan kon kita magbangutan
Pagtabang kanato nga makasabut o makatuman sa malisud nga buluhaton
Pagtabang sa uban sa ilang mga problema

5. Bahina ang klase ngadto sa duha ka grupo ug hatagi ang matag grupo og piraso sa papel ug lapis. Palistaha sila sa tanang mga hiyas nga gipakita ni Ester sa dihang iyang giluwas ang iyang mga katawhan gikan sa kalaglagan. Ang ubang mga tubag nga mahunahunaan sa mga bata mao ang kaisug, pagsalig sa Langitnong Amahan, gugma sa uban, pagkamapainubsanon, ug uban pa. Sultihi ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang lista sa mga hiyas sa usag usa.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Faith" (*Children's Songbook,* p. 96) ["Hugot nga Pagtuo" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod

Mahimo kamong mopamatuod nga kon sinsero kitang magpuasa ug mag-ampo, ang atong mga pag-ampo matubag ug mahimo kitang duol ngadto sa Langitnong Amahan. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga adunay dakong gahum sa pagpuasa alang sa uban. Awhaga ang mga bata sa pagpuasa nga malipayon ug may katuyoan.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Ester 4 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Job

Leksyon
39

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makabaton og hugot nga pagtuo ug magpabilin nga lig-on pinaagi sa mga pagsulay.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Job 1—Ang kabtangan ni Job ug mga anak nalaglag, pero nagpadayon siya sa pagsimba sa Dios.
   - Job 2:1–12—Si Job gihubaghubagan.
   - Job 19:13–29—Si Job misulti sa iyang mga kasakit ug mipamatuod sa Manunubos.
   - Job 22:5–10—Ang mga higala ni Job miakusar kaniya nga nakasala.
   - Job 27:2–5—Gipatigbabaw ni Job ang iyang kaligdong.
   - Job 42:7–17—Ang Ginoo mipanton sa mga higala ni Job. Nadoble ang mga panalangin ni Job kay sa kaniadto.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka lapis ug piraso sa alahas nga adunay diyamante (kon anaa).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang lapis ug ipasabut nga ang parte sa lapis nga moagi usa ka *graphite,* nga usa ka matang sa carbon. Hangyoa ang mga bata sa pagbanabana sa bili sa *graphite* nga anaa sa lapis. Dayon ipakita ang diyamante (o paghulagway og usa) ug ipasabut nga ang batid sa siyensya nagtuo nga ang mga diyamante nahimo minilyon ka tuig na ang milabay kon ang carbon nabantang sa kainit ug kabug-at. Ang mga diyamante mahal kaayo tungod kay kini mao ang pinakagahi nga natural nga butang, mahimo kining maanindot nga alahas, ug kini magamit sa industriya alang sa pagputol ug paggaling. Ipabanabana sa mga bata ang bili sa diyamante. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang *graphite* ug ang diyamante hinimo sa samang butang (carbon) pero ang diyamante mas mahal. Pangutan-a ang mga bata unsa ang nahitabo sa diyamante nga nahimo kini nga bililhon kaayo.

Itandi ang mga problema ug mga pagsulay sa atong kinabuhi ngadto sa kainit ug kabug-at nga giagian sa carbon aron mahimong diyamante. Ipasabut nga

ang “kainit” ug “kabug-at” sa atong mga pagsulay makahimo nato nga lig-on sama sa usa ka diyamente kon kita magpabilin nga matinud-anon sa Langitnong Amahan. Hangyoa ang mga bata sa pagpaminaw samtang maghisgot ikaw sa usa ka tawo nga nag-antus og daghang mga pagsulay pero wala gayud mawala ang iyang hugot nga pagtuo sa Dios.

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata ang istorya ni Job gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa “Pagpangandam.” (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Sa panahon sa panaghisgutan tabangi ang mga bata nga makasabut nga si Job usa ka matarung ug hingpit nga tawo kinsa gipanalanginan og daghang mga katigayunan. Ang Ginoo mitugot ni Satanas sa pagtintal ug pagsulay ni Job aron nga si Job makapakita sa iyang pagkamatinud-anon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsang klaseha sa tawo si Job? (Job 1:1.) Pila ka buok ang iyang mga anak? (Job 1:2.) Unsa ang gihunahuna ni Satanas nga mahitabo kon mawala ni Job ang iyang bahandi ug pamilya? (Job 1:11.)
- Unsa ang nahitabo sa mga anak ni Job ug sa iyang bahandi? (Job 1:13–19.) Unsay tubag ni Job niining mga nangawala? (Job 1:21–22.) Ipasabut nga “wala butangbutangi ang Ginoo sa binuang” nagpasabut nga dili mobasol sa Ginoo tungod sa mga pagsulay. Nganong dili nato basulon ang Ginoo tungod sa atong mga pagsulay? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Unsa ang gihunahuna ni Satanas nga mahitabo kon si Job pisikal nga mag-antus? (Job 2:5.) Unsa nga pisikal nga pag-antus ang gitugot sa Ginoo ni Satanas nga ipahamtang ngadto ni Job? (Job 2:7.)
- Unsa ang reaksyon sa mga higala, pamilya, ug mga sulugoon ni Job sa dihang si Job nag-antus sa iyang mga pagsulay? (Job 19:13–19.) Unsay atong reaksyon kon makakita kita sa uban nga mag-antus? Kinsa ang gipadayon sa pagpamatuod ni Job, bisan diha sa hilabihan kaayo nga pisikal ug mental nga pag-antus? (Job 19:25–27.) Sa unsa nga paagi kita malig-on sa atong mga pagsulay kon kita mopadayon sa pagpamatuod sa Manluluwas?
- Unsa nga mga sala ni Job ang gituhoan sa iyang mga higala nga maoy hinungdan sa iyang hilabihang pag-antus? (Job 22:5–9.) Ipasabut nga usahay ang pag-antus moabut tungod sa atong kaugalingong mga sala, pero sa kasagaran, sama ni Job, dili kini mao. Ngano nga ang mga pagsulay moabut ngadto sa matarung ingon man usab sa dautan? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Unsa ang gihukman nga buhaton ni Job bisag unsa pay mahitabo kaniya? (Job 27:4–5.) Sa unsa nga paagi nga kini nga paghukom makatabang kanato sa atong inadlaw nga mga pagsulay?

- Unsa ang tubag sa Ginoo ngadto sa mga higala ni Job human nila giakusar si Job sa pagkadautan? (Job 42:7–9.) Giunsa pagpanalangin sa Ginoo si Job human siya magpabilin nga matinud-anon bisan sa iyang mga pagsulay? (Job 42:10–17.) Sa unsa nga paagi kita panalanginan sa Ginoo kon magpabilin kitang matinud-anon bisan sa mga pagsulay? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.) Sa unsa nga paagi nga ang mga pagsulay usa ka panalangin nganha kaninyo?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayon panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Suginli ang mga bata mahitungod sa gagmayng mga langgam, kinsa, nga sa hapit na sila mapiso, motuhik sa bayanan aron sila makagawas. Unsay mahitabo kon atong buk-on ang bayanan tungod kay nalooy kita sa langgam? Ipasabut nga ang langgam tingalig mamatay. Pinaagi sa pagtuhik sa bayanan, ang mga langgam makaangkon og igong kusog aron nga kon sila makagawas na sa bayanan may igo na silang kalig-on nga magpakabuhi. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang atong mga pagsulay makapalig-on kanato aron kita makabalik sa pagpuyo uban sa Langitnong Amahan.

2. Isulti sa inyong kaugalingong mga pulong ang mosunod nga hitabo, ug hisguti kini.

   Si Presidente Spencer W. Kimball, ika-dose nga Presidente sa Simbahan, misugilon kabahin sa usa ka babaye kinsa nangutana kaniya: " 'Ngano nga kadtong gamay rag gibuhat sa pagtukod sa gingharian ingon og mas miuswag man? . . . Kami nagtuman sa Igpapahulay ug motambong sa among mga miting, sila magdula og golf, mangayam, mangisda, ug magdula. . . . Dako ang gibayad sa ikapulo ug sa ubang mga donasyon sa Simbahan; ila ra ang ilang tanang kinitaan aron makapatuyang sa ilang mga kaugalingon. . . . Para nako og walay kapuslanan nga magsunod sa ebanghelyo—kay ang mapagarbuhon ug nagsupak sa pakigsaad mao ang miuswag.' " Mipasabut si Presidente Kimball nga kita sa katapusan moani kon unsay atong gitanom. Miingon siya, "Ang panahon sa paghukom sama ka kasiguro sa paglabay sa panahon ug sa pag-abut sa kahangturan. Ang tanan kinsa nabuhi sa katapusan mobarug atubangan sa Dios aron hukman sumala sa ilang mga binuhatan. Ang katapusang *assignments* maglangkob sa mga ganti ug mga silot sumala sa mga matang sa kinabuhi nga ilang gipuy-an dinhi sa yuta. . . . Ang libro dili balansehon kada adlaw, pero sa panahon sa ting-ani" (*The Miracle of Forgiveness* [1969], pp. 301–4).

3. Pag-andam og mga piraso sa papel nga aduna sa mosunod nga mga pulong, o mga pulong nga imong kaugalingong gipili, diha niini: *mga mata, pan, libro, kahoy, kabayo, paglangoy.* Sultihi ang mga bata nga tudloan ninyo sila og dula nga gitawag nga Baynte ka mga Pangutana. Patindoga ang usa ka bata sa atubangan sa klase ug papilia og usa sa mga piraso sa papel nga dili ipakita sa ubang mga bata. Ang mga sakop sa klase mosulay sa pagtag-an unsa ang pulong nga anaa sa papel pinaagi sa pagpulipuli sa

pagpangutana nga matubag og “oo” o “dili,” sama sa: “Makaon ba kini? Hayop ba kini? Parte ba kini sa lawas?” Ang bata nga anaa sa atubangan motubag pinaagi sa pagtutok kon ang tubag “oo” o mokidhat sa mga mata kon kini “dili.” (Kini ang bugtong paagi nga makasulti ang batang babaye sa mosunod nga istorya.) Sila adunay baynte ka mga pangutana aron matag-anan unsa ang anaa sa piraso sa papel. (Kausa ra siguro ninyo madula kini nga dula.)

Isugilon ang mahitungod sa usa ka batang babaye nga ginganlan og Heather Erickson. Siya adunay grabe nga sakit nga dili kaayo niya makontrol ang iyang lawas. Ang bugtong paagi nga siya makasulti mao ang pagpangutana sa iyang pamilya kaniya. Kon ang tubag “oo,” direkta siyang motan-aw sa nagsulti, ug kon ang tubag “dili,” siya mokidhat. Si Heather ug ang iyang pamilya nahimong maayo kaayo nga makigsulti niining paagiha. Ang talagsaon nga gugma ni Heather alang ni Jesus, bisan pa sa iyang pisikal nga kakulian, sa kasagaran gipadayag sa iyang paagi sa pagpakigsulti. Usa ka adlaw niana ang iyang *therapist* nangutana ni Heather unsa ang iyang paborito nga kanta. Nadasig si Heather ug gusto nga makahibalo ang iyang *therapist* nga masayud unsa nga kanta ang iyang gusto kaayo. Human sa tulo ka adlaw nga pagsiksik ug pagpangutana, ang kanta sa katapusan nahibaloan. Kini mao ang “There Is Sunshine in My Soul Today” (*Hymns,* no. 227).

Ang katapusang duha ka linya, “Ug si Jesus naminaw. Sa kanta nga dili nako makanta,” mao ang paborito nga bahin ni Heather. Ang iyang *therapist* nangutana, “Heather, mao ba kana? Mao ba kana ang imong ganahan nga kanta? Mao ba kana ang gusto nimong akong mahibaloan?’ Nga si Jesus naminaw ug Siya makadungog sa mga kanta nga dili nimo makanta?” Miyahat si Heather sa iyang ulo ug mitan-aw niini sa mga mata ug sa kadasig ug klaro nga nahupay ang iyang nawong. Ang pagpamatuod napadayag. (Kinutlo gikan sa Bruce ug Joyce Erickson, *When Life Doesn’t Seem Fair* [1995], pp. 49–55.)

Hisguti uban sa mga bata kon sa unsa nga paagi nga si Heather adunay maayo nga kinaiya ug pagtuo ni Jesus bisan og dili siya makasulti o makakontrol sa iyang lawas. Hisguti ang mga pagsulay nga tingali giatubang sa mga bata ug unsaon nila nga magpabilin nga matinud-anon bisan niadtong mga pagsulay.

4. Hangyoa ang mga bata sa paghunahuna og taas nga hilo nga gilibot sa kalibutan sa makadaghan. Sultihi sila nga ang hilo nagrepresentar sa kahangturan. Ipahunahuna nila ang tunga sa pulgada nga seksyon sa hilo. Kini nga seksyon nagrepresentar sa mubo nga panahon nato nga nagpuyo dinhi sa yuta. Basaha pagdungan ang Doktrina ug mga Pakigsaad 121:7–10 ug hisguti kon sa unsa nga paagi kini nga kinabuhi mubo kaayo itandi sa kahangturan. Kon kita makasugakod sa atong mga pagsulay ug magpabilin nga matinud-anon, kita panalanginan sa tibuok kahangturan.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa “A Child’s Prayer” (*Children’s Songbook,* p. 12) [“Ampo sa usa ka Bata” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipakigbahin sa mga bata kon sa unsa nga paagi nga ang pagsulay sa inyong kinabuhi nakapahimo ninyo nga lig-on samtang kamo magpabilin nga matinud-anon sa inyong Langitnong Amahan.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Job 27:2–5 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon
40

Si Daniel ug ang Pagkaon sa Hari

Katuyoan

Aron sa pagpalig-on sa tinguha sa matag bata sa pagsunod sa Pulong sa Kaalanm.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Daniel 1:1–7—Si Daniel ug ang iyang mga higala gitudloan didto sa korte sa hari.
   - Daniel 1:8–16—Mikaon sila og yanong pagkaon ug nagdumili sa bino sa hari.
   - Daniel 1:17–21—Ang Dios mihatag kanila og kahibalo ug kaalam.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 89:1–21—Pagkamasulundon ngadto sa Pulong sa Kaalam makahatag og temporal ug espirituhanon nga mga panalangin.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia ug Doktrina ug mga Pakigsaad alang sa matag bata.
   b. Opsyonal: Usa ka lit-ag sa ilaga nga adunay gamay nga pagkaon para sa paon (o pasol nga adunay taga).
   c. Hulagway 6-45, Si Daniel Nagdumili sa Pagkaon ug Bino sa Hari (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 114; 62094).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang lit-ag sa ilaga nga adunay paon nga gibutang ug andam nga mosira ang spring. Paggamit og lipak o susamang butang aron mosira sa lit-ag. (Mahimo usab nga kamo mopakita og pasol nga adunay paon ug mopasabut kon unsaon kini paggamit.) Pangutan-a ang mga bata kon unsay buhaton sa usa ka ilaga kon nakasabut kini para sa unsa ang lit-ag ug nasayud nga ang paghikap sa paon mosangpot og katalagman. Hisguti uban sa mga bata nga ang "paon" nga gigamit ni Satanas sa pagsulay sa pagdani kanato mao ang pagsupak sa balaod sa Ginoo sa maayong panglawas, ang Pulong sa Kaalam. Tabangi sila pagsabut nga ang pagpaimpluwensya sa mga propaganda nga ingon og maanindot o sa mga pagpamugos sa uban mahimong ikatandi sa paghikap sa paon diha sa lit-ag.

Sultihi ang mga bata nga niini nga leskyon ilang makat-unan ang mahitungod sa kaisug ug pagdisiplina sa kaugalingon ni Daniel nga nagdumili sa pagkaon ug bino nga gisugo sa hari nga iyang kan-on ug sa unsa nga paagi si Daniel napanalanginan tungod sa pagsunod sa balaod sa kahimsog sa Ginoo.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni Daniel nga nagdumili sa pagkaon sa hari gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagngandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Atol sa panaghisgutan ipasabut nga si Nabucodonosor, ang hari sa Babelonia, nakiggubat sa katawhan sa Judah ug midakop sa daghang mga katawhan nga Israelite. Sa iyang pagbalik sa iyang kaugalingong yuta, iyang gisugo nga pipila sa labing pinili nga mga batan-on nga Israelite papuy-on sa iyang balay uban sa mga anak sa hari ug sa ubang mga prinsipe. Ang uban niini mao ang mga batan-ong lalaki nga sila si Daniel ug laing tulo ka mga Israelite, Sadrach, Mesach, ug Abed-nego.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [references] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Human mabuntog ni Haring Nabucodonosor ang Jerusalem ug gibihag ang daghang mga katawhan sa Judah, kinsa ang gusto niya nga mopuyo sa iyang balay? (Daniel 1:3–4.) Unsa ang mga hiyas nga gihuptan niadtong napili? Unsa ang mga pangalan sa upat nga pinili sa mga anak ni Judah? (Daniel 1:6–7.)
- Ang gusto sa hari nga gamiton kining batan-ong mga lalaki sa pagserbisyo kaniya, mao nga unsay iyang gibuhat aron pag-atiman kanila? (Daniel 1:5.) Unsa nga pasalig ang gihimo ni Daniel ug sa iyang mga higala sa ilang mga kasingkasing? (Daniel 1:8.) Ngano sa inyong hunahuna si Daniel dili gustong mokaon sa pagkaon sa hari o pag-inom sa bino? (Ipasabut nga sa dihang si Moises mao ang propeta sa Israel, ang Ginoo mihatag og balaod sa mga anak sa Israel nga nagsulti kanila unsay kan-on ug imnon. Ang pagkaon nga gusto sa hari nga ipakaon ni Daniel ug sa iyang mga higala supak niini nga balaod. Sa atong panahon kita adunay balaod sa kahimsog nga gipadayag ngari kanato nga gitawag og Pulong sa Kaalam.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Kon adunay mohatag kaninyo og butang nga supak sa Pulong sa Kaalam, sa unsa nga paagi kamo mahisama ni Daniel? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.)
- Ngano nga ang labawng opisyal sa hari nabalaka sa dihang si Daniel wala mokaon ug moinom sa pagkaon sa hari? (Daniel 1:10.) Unsa ang plano ni Daniel? (Daniel 1:12–13; ipasabut nga ang *pulse* mao ang pagkaon nga hinimo gikan sa mga liso ug mga lugas.) Ngano nga ang kahimsog niining mga batan-ong lalaki lahi human sa napulo ka adlaw nga tagal sa pagsulay? (Daniel 1:15.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Gawas nga gipanalanginan og maayong pisikal nga panglawas, unsa ang laing mga paagi nga si Daniel ug ang iyang mga higala gipanalanginan? (Daniel 1:17, 20.) Ngano sa inyong pagtuo nga ang ilang mental nga mga abilidad mitubo?

- Sa unsa nga paagi kita makadawat sa sama nga mga panalangin nga nadawat ni Daniel ug sa iyang mga higala? Unsa ang gisaad sa Ginoo sa tanan nga mosunod sa Pulong sa Kaalam? (D&P 89:18–21.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Hisguti sa mga bata ang makapahimsog nga mga pagkaon nga gihisgutan sa Pulong sa Kaalam (tan-awa sa D&P 89:11–12, 16). Hibaloi nga ang mga lugas nga gihisgutan, nga maoy gustong kan-on ni Daniel ug sa iyang mga higala. Dayon hisguti unsa nga mga butang ang gisulti diha sa Pulong sa Kaalam kanato nga makadaot sa atong mga lawas (tan-awa sa D&P 89:5–9). Ipasabut nga si Propeta Joseph Smith mipasabut sa "mainit nga mga ilimnon" nga tsa ug kape. Ang moderno nga mga propeta midugang sa mga drugas, kon dili maayo sa pagkagamit, niining makadaot nga lista.

   Pagdala nganha sa klase og mga litrato (o paghimo og mga ginunting nga pulong) sa mga pagkaon nga gilista sa Pulong sa Kaalam. Paghimo og duha ka mga timailhan nga mag-ingon "Maayo alang kanato" ug "Dili maayo alang kanato." Iapud-apod ang mga litrato o ang ginunting nga mga pulong ngadto sa mga bata ug papulipuliha sila sa pagbutang sa ilang litrato sa tukma nga timailhan.

2. Si Satanas naningkamot sa pagkombinser kanato pinaagi sa propaganda ug pagpamugos sa mga ka-edad nga ang pagsupak sa Pulong sa Kaalam makalingaw ug makadasig ug nga kini dili makadaot kanato. Ihisgut sa mga bata ang mga paagi nga sulayan paggamit sa uban aron makagamit sila og tabako, alkohol, kape, tsa o mga drugas. Mahimong ilang mahisgutan ang mga ideya sama sa, "Ang gamay dili makadaot ninyo," "Makahatag kini kaninyo og maayong pagbati," o "Ang kausa lang dili makadaot."

   Isulat ang mga pulong sama sa mosunod sa gamay nga mga piraso sa papel: *tsa, beer, mga sigarilyo.* Pahulbuta ang mga sakop sa klase og usa ka piraso sa papel ug ipadrama kon unsaon nila sa pagtubag sa pamugos sa ka-edad sa paggamit niana nga butang. Itudlo nga sa matag kaso, bisan og mahimo kining ikasulti sa lain-laing paagi, ang tubag sa kanunay "Dili!"

3. Dulaa ang "*Simon Says*" pinaagi sa paghatag og mga sugo sa mga butang nga mabuhat sa lawas, sama sa "Simon says, 'Tindog sa usa ka tiil' " o "Simong says, 'Iwarawara ang inyong tuong kamot.' Basta ang sugo giunhan sa pulong "*Simon says*," ang mga bata kinahanglang mosunod. Kon dili kini isulti, kinahanglang dili sila mosunod sa sugo. Human sa pipila ka mga minuto, hisguti sa mga bata ang tanang katingalahang mga butang nga mabuhat sa atong mga lawas. Pahinumdumi sila sa mga butang nga kanunay nga gibuhat sa atong mga lawas nga dili na gani nato kini hunahunaon pa, sama sa pagginhawa, pagbomba og dugo sa atong mga kaugatan, pag-ayo sa sakit, pagpadala og mga mensahe gikan sa utok ngadto sa katapusan nga ugat ug uban pa. Isugyot nga ang mga bata mopadayag og pasalamat sa ilang mga pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan alang sa talagsaong gasa sa ilang pisikal nga mga lawas. Awhaga ang mga bata sa pagpakita sa ilang pasalamat alang sa ilang pisikal nga mga lawas pinaagi sa pagsunod sa Pulong sa Kaalam.

4. Isaysay sa mga bata ang mosunod nga istorya:

   Niadtong 1919 si Creed Haymond usa ka *runner* nga nagrepresentar sa iyang kolehiyo sa tinuig nga *athletic meet* nga gisalmotan og 1,700 ka mga lalaki. Nianang gabii sa wala pa ang bangga, ang coach ni Creed miingon, "Creed, akong paimnon og gamayng bino nga *cherry* ang mga magdudula karong gabii. Gusto ko nga moinom ka og gamay."

   "Dili ko makahimo niana, Coach."

   "Pero Creed, dili nako tuyo nga hubgon ko ikaw. Nasayud ako unsay gituhoan ninyo nga mga Mormon. Mohatag ko nimo niini isip medisina."

   Ang *coach* nagpadayon sa pagtintal ni Creed sa pag-inom og gamayng bino, pero nagdumili si Creed.

   Pero nakahunahuna si Creed, "Unsaon kon dili maayo ang akong pasundayag ugma; unsay akong ikasulti ngadto sa coach?" Makiglumba siya sa labing kusog modagan nga tawo sa kalibutan. Wala nay laing mahimo gawas sa iyang labing maayo. Ang iyang mga kauban misunod unsay gisulti kanila. Mipatuo sila sa ilang coach. Unsa may iyang katungod sa pagsupak? Usa lamang ka katungod, ang iyang pagtuo sa Pulong sa Kaalam. Nag-ampo siya nga ang Ginoo modugang sa iyang pagpamatuod sa Pulong sa Kaalam, ug dayon natulog siya.

   Pagkasunod buntag, ang tanang mga magdudula sa tim gawas ni Creed nangasakit.

   Atol sa sangka klaro nga adunay problema ang tim ni Creed. Usag usa ang iyang mga kauban wala makatupong sa ilang kaugalingong rekord. Dayon ang 110 ka yarda (100 ka metros) nga *dash* gipahibalo; kini ug ang 220 ka yarda (200 ka metros) nga *dash* mao ang lumba ni Creed Haymond.

   Ang tigpasiugda mipabuto sa pistola, ug ang tanang magdudula misugod sa pagdagan gawas ni Creed Haymond. Ang yuta natipak tungod sa usa ka lungag nga nahimo sa miaging *runner,* ug si Creed napaluhod. Pero dali ra siyang nakatindog, ug sa katapusang higayon dali niyang naapsan ang nag-una aron pagdaog sa lumba.

   Tungod sa pagkasayop sa pagpahimutang, ang *finals* sa 220 gisunod dayon human sa *semifinals.* Si Creed nakadagan na og tulo ka lumba ug bag-o pa lang nahuman ang iyang *semifinal* nga lumba sa 220. Miduol siya sa tigpasiugda aron mangayog panahon nga makaginhawa og gamay. Pero ang tigpasiugda gimandoan na sa pagsugod sa lumba, mao nga napugos siya pagtawag sa mga magdudula sa pag-adto sa ilang puwesto.

   Niining higayona dali kaayong nakasugod si Creed ug midagan og kusog biniyaan ang uban nga mga *runner.* Gidagan ni Creed ang lumba sulod sa baynte uno ka segundo, ang labing kusog sa 220 nga sukad nadagan ni bisan kinsa. (Kinuha gikan sa "I Can't Do It, Coach," sa *Inspiring Stories for Young Latter-day Saints,* comp. Leon Hartshorn, [1975], pp. 123–28.)

   Hisguti sa klase ang mga panalangin nga nadawat ni Creed Haymond tungod kay misunod siya sa Pulong sa Kaalam.

Panapos

Pagpamatuod	Ipakigabahin ang inyong mga pagbati sa pasalamat alang sa Pulong sa Kaalam, ug ipadayag ang imong pagpamatuod nga ang pagsunod niini nga balaod sa panglawas nakapanalangin kaninyo sa pisikal ug sa espirituhanon. Mahimo ninyong ipakigbahin ang usa ka kasinatian sa dihang kamo napanalanginan pinaagi sa pagsunod sa Pulong sa Kaalam.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Daniel 1:5–17 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Shadrach, Meshach, ug Abednego

Leksyon
41

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga magmaisugon sa ilang mga pagpamatuod sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Daniel 3:1–7—Si Haring Nabucodonosor misugo sa mga katawhan sa pagsimba sa bulawang imahen.
   - Daniel 3:8–18—Sadrach, Mesach, ug Abed-nego nagdumili sa pagsimba sa dios-dios.
   - Daniel 3:19–27—Sadrach, Mesach, ug Abed-nego gitambog ngadto sa nagdilaab nga kalayo ug migawas nga wala maunsa.
   - Daniel 3:28–30—Si Nabucodonosor nakaila sa gahum sa Dios ug mihatag nila ni Sadrach, Mesach, ug Abed-nego og dugang nga responsibilidad sa iyang gingharian.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Usa ka P nga *puzzle* alang sa matag bata o dako nga *puzzle* alang sa klase (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
   c. Hulagway 6–14, Tulo ka Tawo sa Nagdilaab nga Kalayo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 116, 62093).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pagdrowing og dako nga P sa pisara. Hatagi ang mga bata sa mga piraso sa *puzzle* nga inyong giandam ug hatagi sila og usa ka minuto sa pagporma sa mga piraso nga mahimong P. Kon ang uban kanila nakahimo sa buluhaton, sultihi sila sa pagpakita sa uban kon unsaon kini sa pagbuhat. Kon walay makakompleto sa P, ipakita sa klase unsaon kini pagbuhat. Ipasabut nga kon kita adunay kahibalo, atong mahimo ang buluhaton. Ipasabut nga kinahanglan nga kita adunay kahibalo sa ebanghelyo sa dili pa nato kini masunod. Kon masayud kita nga ang ebanghelyo tinuod, kita makaingon nga kita adunay pagpamatuod. Isulat ang pulong *Pagpamatuod* diha sa pisara tupad sa P.

Sultihi ang mga bata nga ilang makat-unan ang mahitungod sa tulo ka batan-ong lalaki nga adunay lig-on nga mga pagpamatuod sa ebanghelyo ug nagmaisugon sa pagsunod sa ebanghelyo.

Laing Pang-atensyon nga Kalihokan

Hangyoa ang klase sa paghingalan og mga tawo nga ilang gidayeg gikan sa mga leksyon nga ila nang nahisgutan niining tuiga sa Primary. Isulat ang mga pangalan sa mga tawo nga ilang gihisgutan diha sa pisara, ug dayon ipangutana kon unsa ang komon niining mga tawhana. Human makakomentaryo ang mga bata, ipasabut nga kadtong mga tawhana maisugon sa ilang mga pagpamatuod ni Jesukristo. Sultihi ang mga bata nga niini nga leksyon ilang makat-unan ang mahitungod sa tulo ka batan-ong mga lalaki kinsa maisugon usab sa ilang mga pagpamatuod.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya nila ni Sadrach, Mesach, ug Abed-nego gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang gipahimo ni Haring Nabucodonosor nga simbahon sa tanan sa iyang gingharian? (Daniel 3:1.) Ipasabut nga kini usa ka higante nga imahen. Sama kini ka taas sa kinse ka tawo, matag usa may unom ka pye (duha ka metros) ang gitas-on nga nagpatungpatong sa usag usa, ug ang gilapdon niini sama sa gitas-on sa usa ug tunga niining mga tawhana. Mahimo ninyong ihulagway kini nga sukod diha sa pisara ginamit ang lipak nga magrepresentar sa mga tawo.
- Unsa ang sinyas alang sa tanan aron moyukbo ug mosimba sa dios-dios? (Daniel 3:4–5.) Unsa ang mahitabo ni bisan kinsa nga magdumili sa pagbuhat niini? (Daniel 3:6.)
- Kinsa ang wala moyukbo ug mosimba sa dios-dios sa dihang gipatukar ang musika? (Daniel 3:12.) Ngano sa inyong hunahuna nga sila si Sadrach,

Mesach, ug Abed-nego nagdumili sa pagsimba sa dios-dios? Pahinumdumi ang mga bata nga sa dihang si Daniel nagdumili sa pagkaon sa kalan-on sa hari (tan-awa ang leksyon 40) tulo ka laing mga Israelite kinsa gusto usab nga mobuhat unsa ang matarung mao sila si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego. Gibihag sila sa Jerusalem, gidala ngadto sa Babelonia, ug gibansay aron maghupot og mga katungdanan diha sa korte. Gitudloan sila sa ebanghelyo, ug nasayud sila nga sayop ang pagsimba og mga dios-dios. Unsa ang gisulti kanato sa Napulo ka mga Sugo mahitungod sa dili pagsimba og mga dios-dios? (Exodo 20:3–5.)

- Unsay gibati ni Nabucodonosor sa dihang iyang nadunggan nga sila si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego dili mosimba sa iyang dios-dios? (Daniel 3:13.) Sa dihang si Nabucodonosor miingon nga iyang hatagan og laing higayon nga moyukbo ug mosimba sa imahen, unsay gitubag niining tulo ka mga batan-ong lalaki kaniya? (Daniel 3:16–18.) Bisan og sila si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego wala makasiguro nga ang Dios manalipod kanila, ngano nga nakahimo gihapon sila pagbuhat unsay ilang gituhoan nga sakto? Ipasabut nga ang ilang mga pagpamatuod hilabihan ka lig-on ug maisugon kaayo sila sa ilang mga pagpamatuod nga andam sila magpakamatay kay sa pagsupak sa mga kasugoan sa Dios. Unsaon nato sa pagpalambo og ingon niadto nga mga pagpamatuod? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.)
- Ngano sa inyong hunahuna nga ang hari misugo nga ang hudno initon makapito ka pilo kay sa kasagaran ug gapuson sa mga sundalo ang tulo ka mga lalaki sa dili pa sila ihulog ngadto sa kalayo? (Daniel 3:19–20.) Unsa ang nahitabo sa mga tawo kinsa mitambug nila ni Sadrach, Mesach, ug Abed-nego ngadto sa hudno? (Daniel 3:22.)
- Unsa ang nakita ni Nabucodonosor sa dihag mitan-aw siya sa hudno? (Daniel 3:24–25.) Ngano nga sila si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego nakahimo sa paggawas gikan sa kalayo nga wala maunsa? (Daniel 3:28.) Unsa ang gimatuod niini ngadto ni Nabucodonosor? (Daniel 3:29.)
- Bisan og ang Ginoo mipanalipod nila ni Sadrach, Mesach, ug Abed-nego tungod kay sila maisugon, ngano nga dili niya panalipdan kanunay ang matarung nga mga tawo? Unsa ang mahitabo kon ang tanan nga matinud-anong mga tawo panalipdan gikan sa kalisud? Ipasabut nga kitang tanan adunay mga pagsulay ug mga problema sa atong mga kinabuhi nga makatudlo kanato ug motabang kanato nga motubo. Ang pagpili sa matarung dili garantiya nga kita sa kanunay mapanalipdan, pero kini mogarantiya kanato og mahangturong mga panalangin.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Tabangi ang mga bata nga magpraktis sa pagsulti sa mga pangalan nila si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego. Bahina ang mga bata ngadto sa tulo ka grupo ug hatagi ang matag grupo og usa niini nga mga ngalan. Ipasabut nga samtang inyong itudlo ang istorya niining tulo ka tawo, ang mga bata mosulti sa pangalan sa tawo nga gitudlo para nila kon kamo motudlo sa grupo. Praktisa kini sa pipila ka higayon, dayon ipadayon ang istorya, magtudlo sa tulo ka grupo nga magpasabut nga si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego.

2. Isulat ang pulong nga *Maisugon* sa usa ka bahin sa pisara. Hangyoa ang mga bata unsa nga mga pulong ang ilang mahunahuna sa paghulagway og tawo nga maisugon.

   Samtang ang mga bata mosugyot sa mga pulong, isulat kini sa ubos sa pulong nga Maisugon. Ang lista mahimong maglakip sa mga pulong sama sa isug, masulundon, maisugon, mahigugmaon, mabination, maunungon, lig-on, matinud-anon, matinuoron, dili hakog, ug mapasayloon.

   Pangutan-a ang mga bata sa unsa nga paagi nga si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego maisugon.

3. Sultihi ang mga bata nga sila mga maisugon na sa daghang mga paagi ug nga kamo nanghinaut nga sila mahimo pang mas maisugon.

   Aron pagpakita unsaon pagbuhat niini, ipinabarug og sulat diha sa chalkboard ang Shadrach, Meshach, o Abed-nego ug tan-awa pila ka pulong diha sa lista sa valiant ang adunay letra nga nia usab niini nga ngalan. Pananglitan:

   ku**S**gan
   matina**H**uron
   kusg**A**n
   matinu**D**-anon
   matinuo**R**on
   mad**A**sigon
   Calma
   ma**H**igugmaon

   Tabangi ang mga bata sa pagsulat og maisugon nga mga pulong nga naglakip sa mga letra sa ilang mga pangalan. Awhaga sila nga himoon kini nga kabahin sa ilang mga kinabuhi. Isugyot nga ilang dad-on ang ilang mga papel sa ilang balay ug mopakigbahin sa mga ideya sa pagkamaisugon sa ilang mga pamilya.

4. Andama ang mosunod nga lima ka ginunting nga mga pulong:

   tinguha

   pag-ampo

   magkat-on

   mosunod

   Espiritu Santo

   Pangutan-a ang mga bata kon sa unsa nga paagi nga atong mapalig-on ang atong mga pagpamatuod ni Jesukristo ug sa iyang ebanghelyo. Aron

pagtabang nga matubag kini nga pangutana, ipapili sa usa ka bata ang ginunting nga pulong ug ipabasa kini sa klase. Tabangi ang mga bata nga mohukom kon ngano ang mao nga pulong o hugpong sa mga pulong makatabang sa pagpalig-on sa atong mga pagpamatuod. Ilakip ang mosunod nga mga ideya:

Tinguha: Kita adunay tinguha nga makaangkon og mas lig-on nga pagpamatuod. Kini nga tinguha makatabang kanato nga maningkamot nga makadawat og pagpamatuod.

Pag-ampo: Mag-ampo kita ngadto sa Langitnong Amahan ug mosulti kaniya sa atong tinguha nga makahibalo nga si Jesukristo mao ang atong Manluluwas ug nga ang ebanghelyo tinuod. Mangayo kita sa pagtabang kanato nga makaangkon og lig-on nga pagpamatuod.

Magkat-on: Makakat-on kita mahitungod ni Jesus ug sa unsay iyang gusto nga atong buhaton. Mabuhat nato kini pinaagi sa pagbasa sa mga kasulatan, pagtambong og family home evening, sa Primary, ug sa sakrament miting; ug sa pag-paminaw sa atong mga ginikanan, mga magtutudlo, sa buhi nga propeta, ug sa ubang matarung nga mga lider.

Mosunod: Kon gusto kitang makahibalo nga ang ebanghelyo tinuod; kinahanglang magsunod kita niini. Motuman kita sa mga kasugoan ug mosunod sa mga pagtulun-an ni Jesus.

Espiritu Santo: Ang atong mga pagpamatuod moabut kanato pinaagi sa Espiritu Santo. Mosulti siya sa atong mga kasingkasing ug mga hunahuna ug mopahibalo sa atong mga kaugalingon nga ang ebanghelyo tinuod.

Gamita ang P ug ang pulong *Pagpamatuod* diha sa pisara. Ipasulat sa mga bata ang *Pagpamatuod* sa usa ka piraso sa ilang indibidwal nga mga *puzzle* ug ipasulat nila ang butang nga ilang mabuhat niining semanaha sa paglig-on sa ilang mga pagpamatuod sa matag laing tulo ka mga piraso. Isugyot nga ilang ipakigbahin kini nga mga ideya uban sa ilang mga pamilya.

5. Drowinga ang mosunod nga ilustrisyon diha sa pisara. Pahinumdumi ang mga bata nga sa dihang sila si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego diha sa nagdilaab nga kalayo, gipanalipdan sila ug wala masunog. Sa dihang migawas sila, ang ilang sinina ug buhok wala gani manimahong aso o kalayo. (Tan-awa sa Daniel 3:27.)

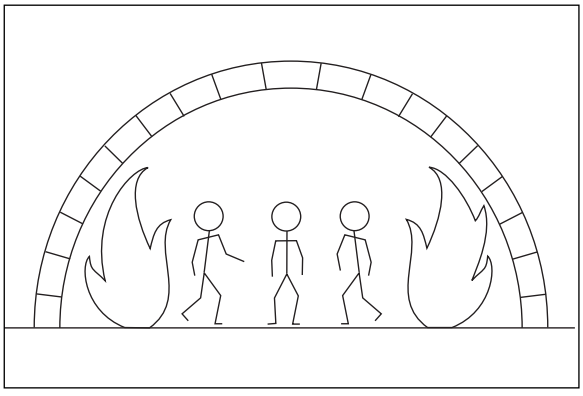

Ipasabut nga ang kalayo sa hudno mahimong ikatandi sa tintasyon. Ipahunahuna sa mga bata nga sila gilibutan sa kalayo. Pangutan-a ang mga bata unsaon nga kita makapanalipod sa atong mga kaugalingon gikan sa tintasyon aron kini dili makasunog o makadaot kanato bisan unsaon.

Ipasabut sa mga bata nga kita mapanalipdan gikan sa tintasyon pinaagi sa pagkat-on sa mga kasugoan sa Ginoo ug pagmaisugon sa pagsunod niini. Dayon, bisan og kita gilibutan sa mga tintasyon, makabatok kita niini ug mapanalipdan.

6. Ribyuha ang unang artikulo sa hugot nga pagtuo ug hisguti ang kaimportante nga makaangkon og lig-on nga pagpamatuod sa matag sakop sa Dios nga Kapangulohan ug sa ilang mga tahas sa atong mga kinabuhi.
7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "I Will Be Valiant" (*Children's Songbook,* p. 162) ["Magmaisugon Ko" (*Songbook sa mga Bata*)], o "Dare To Do right" (*Children's Songbook,* p. 158) ["Sulayi Pagbuhat ang Husto" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo ninyong ipamatuod nga si Jesukristo mao ang atong Manluluwas ug nga ang iyang ebanghelyo tinuod. Ipadayag ang inyong tinguha nga magmaisugon sa pagbuhat sa inyong nahibaloan nga husto. Awhaga ang mga bata sa pagbuhat sa ilang nahibaloan nga matarung bisan kini malisud o dili madalidali.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Daniel 1:5–17 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Daniel ug ang Langub sa mga Leon

Leksyon
42

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut sa bili sa adlaw-adlaw nga pag-ampo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Daniel 5:29–31, 6:1–3—Si Dario nahimong hari sa Babelonia. Si Daniel gihatagan og gahum sa gingharian.
   - Daniel 6:4–9—Si Haring Dario mihimo og balaod nga walay laing ampoan ang mga tawo gawas sa hari.
   - Daniel 6:10–17—Si Daniel nag-ampo agi og supak sa balaod ni Haring Dario ug gihulog ngadto sa langub sa mga leon.
   - Daniel 6:18–24—Si Haring Dario nagpuasa. Si Daniel wala kan-a sa mga leon.
   - Daniel 6:125–27—Si Haring Dario nagpamatuod sa Dios.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.
3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Hulagway 6-13, Si Daniel sa Langub sa mga Leon (Pakete sa Mga Hulagway sa Ebanghelyo 117, 62096).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Paghimo og yano nga drowing sa usa ka balay ug bukid diha sa pisara sama sa gipakita sa ubos.

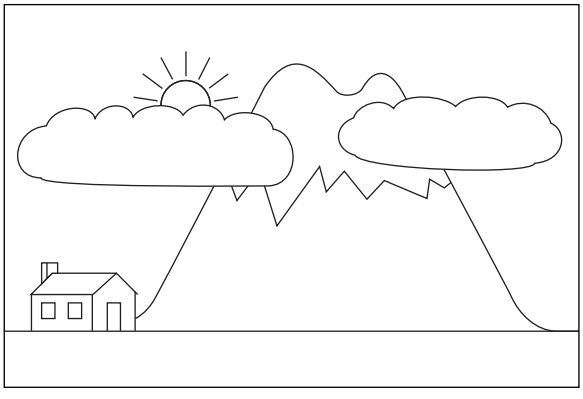

Hangyoa ang mga bata nga magpakaaron-ingnon nga ang balay nga gidrowing sa pisara mao ang ilang panimalay. Sultihi ang mga bata nga magpakaaron-ingnon nga layo ang ilang adtoon gikan sa balay aron mobisita og paryente, magpabilin sa ospital, o magmisyon. Pagdrowing og hulagway ginamit ang tukog sa pikas bahin sa bukid.

- Unsaon ninyo sa pag-istoryahanay sa inyong pamilya kon layo kaayo kamo sa panimalay? Unsa man ang gusto ninyong hisgutan?

Ipasabut nga dihang nagpuyo pa kita uban sa Langitnong Amahan, makigsulti kita kaniya uban sa atong mga pamilya ug sa atong mga ginikanan dinhi sa yuta. Ug karon, bisan og nabulag kita gikan sa atong Langitnong Amahan sa dihang mianhi kita sa yuta, mahimo gihapon kitang makigsulti kaniya.

- Giunsa kita pagpahibalo sa Langitnong Amahan nga kita mahimong makigsulti kaniya? Ngano nga ang Langitnong Amahan gusto nga kita mag-ampo ngadto kaniya. Ipasabut nga siya nahigugma kanato, gusto siya nga kita mahigugma kaniya, gusto siya nga kita mangayo og panabang, ug siya buot nga mopanalangin kanato.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang litrato sa tukma nga panahon, tudloi ang mga bata sa istorya ni Daniel nga gihulog ngadto sa langub sa mga leon gikan sa kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii).

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang katungdanan ni Daniel sa kagamhanan ni Haring Dario? (Daniel 5:29–31; 6:1–3.) Ipasabut nga si Nabucudonosor, ang hari sa Babelonia sa dihang si Sadrach, Mesach, ug Abed-nego gihulog ngadto sa nagdilaab nga hudno, adunay anak nga si Belsasar, kinsa nahimong hari sa Babelonia. Sakto ang pagkahubad ni Daniel sa mensahe sa Dios ngadto ni Belsasar ug gigantihan nga nahimong usa sa tulo ka labing taas nga magmamando sa gingharian. Human mapatay si Belsasar, si Dario maoy nahimong hari sa Babelonia. Ngano nga si Daniel gipili nga mahimong labing inila sa 120 ka mga prinsipe? (Daniel 6:3.) Ipasabut nga "ang labing maayong espiritu diha kaniya" nagpasabut nga diha ni Daniel ang Espiritu sa Dios sa paggiya kaniya. Ngano nga ang usa ka tawo nga adunay Espiritu sa Dios mahimong usa ka maayong tawo nga kasaligan ug hatagan sa responsibilidad?
- Unsa ang gustong buhaton sa ubang mga kadagkoan ug mga prinsipe ngadto ni Daniel? (Daniel 6:4.) Ngano sa inyong hunahuna nga gusto silang mangitag sayop kaniya? Unsa ang ilang gikasabutan sa katapusan nga gamiton batok ni Daniel? (Daniel 6:5, 7.) Unsaon nato sa pagsulbad ang mga sitwasyon diin ang uban mangita og kasaypanan nato tungod sa pagpuyo sa paagi nga matarung? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Ngano sa inyong hunahuna nga si Haring Dario mipirma sa balaod? (Daniel 6:6–9.) Ipasabut nga ang mga prinsipe ug ang mga kadagkoan migamit og

pag-ulog-ulog aron sa paglimbong sa hari nga mohimo og balaod. Unsa ang kalainan tali sa matinud-anon nga pagdayeg ug pag-ulog-ulog? Unsa ang gibati ni Haring Dario sa dihang iyang naamgohan ang iyang nabuhat? (Daniel 6:14.)

- Unsa ang gibuhat ni Daniel sa dihang nakadungog siya sa balaod? (Daniel 6:10–11.) Ngano sa inyong hunahuna nga si Daniel nagpadayon sa pag-ampo? Ngano nga importante kaayo nga mag-ampo kada adlaw? Unsa sa inyong hunahuna ang inyong buhaton sa sitwasyon sama sa kang Daniel?
- Sa dihang si Daniel gibutang sa langub sa mga leon, kinsa ang gisaligan ni Haring Dario? (Daniel 6:16.) Unsa ang gibuhat ni Haring Dario samtang si Daniel didto sa langub sa mga leon? (Daniel 6:18.) Sa unsa nga paagi nga ang pag-ampo ug ang pagpuasa nakatabang kaninyo ug sa inyong pamilya?
- Unsa ang resulta sa mga pag-ampo ni Daniel ug pagpuasa ni Haring Dario? (Daniel 6:22–23.) Sa unsa nga paagi si Daniel gipanalanginan tungod sa pagsunod sa Dios? Sa unsa nga paagi nga kamo gipanalanginan tungod sa pagsunod sa Dios? Giunsa pagtubag sa Ginoo ang inyong pag-ampo? Ipasabut nga usahay ang atong mga pag-ampo dili tubagon sa mga paagi nga atong gusto, pero kita kanunay nga gipanalanginan tungod sa pag-ampo kada adlaw ug sa pagbuhat unsa ang matarung.
- Unsa ang ikaduhang balaod ni Haring Dario? (Daniel 6:25–27.) Sa unsang paagi nga ang ikaduhang balaod ni Haring Dario lahi kay sa iyang unang balaod? (Tan-awa sa Daniel 6:7–8.) Kinsa ang iyang gitinguha nga daygon sa unang balaod? Kinsa ang iyang gitinguha nga daygon sa iyang ikaduhang balaod? Ipasabut nga sa iyang ikaduhang balaod sa pagkatinuod usa ka pamahayag sa iyang pagpamatuod sa buhi nga Dios.

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona atol sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Pahunahunaa ang mga bata sa mga sitwasyon nga sila gigukod o gukuron tungod sa pagpuyo sa ebanghelyo, sama sa pagtamay kay magdumili sa pagpaminaw sa usa ka bulgar nga komedya o dili pag-apil sa usa ka kalihokan sa Igpapahualy nga adlaw. Pahataga sila og mga sugyot sa pagsulbad sa mao nga mga sitwasyon.
2. Ginamit ang pisara o dako nga piraso sa papel, palistaha ang mga bata kon unsay ilang iampo (tan-awa Alma 34:18–27). Dayon ipalista nila kon unsay ilang kapasalamatan. Ipasabut ang kaimportante sa pagpasalamat diha sa pag-ampo. Awhaga ang mga bata sa pag-ila ug sa pagpasalamat sa Langitnong Amahan kada adlaw tungod sa ilang mga panalangin.

   Imbis maglista niini nga mga butang, mahimo kang magdala og botelya nga gamay og liog ug toothpick o gagmay nga mga tukog. Pasultiha ang matag bata og usa ka butang nga iyang mahimong ikaampo o kapasalamatan ug mobutang sa *toothpick* ibabaw sa botelya. Ipadayon hangtud ang mga *toothpick* mangahulog.

3. Pahukma ang mga bata unsa ang ilang mahimo sa mga sitwasyon sama sa mosunod. Pahinumdumi sila sa mga pag-ampo ni Daniel ug sa puasa ni Haring Dario:

   a. Inyong nadunggan ang inyong inahan nga nagmata sa gabii uban sa masakiton ninyong igsoon.

   b. Nabuwag kamo sa inyong pamilya diha sa daghang mga tawo.

   c. Usa ka higala nagpakita kaninyo og usa ka magasin nga adunay bulgar nga mga litrato.

   d. Nawad-an kamo og paglaum tungod sa inyong mga grado sa eskwelahan.

   e. Adunay masakiton sa inyong ward o branch.

   Ipasabut nga ang pag-ampo, pagpuasa, ug sa pagbuhat kutob sa atong mahimo sa pagtabang mga importanting mga paagi nga atong magamit sa mga problema.

4. Hisguti ang pagkaimportante sa inadlaw nga pag-ampo. Ipahunahuna sa mga bata ang mga panahon nga tingali sila mag-ampo. Mahimo ninyong ipalista sa mga bata sa pisara kon unsa ang ilang pangayoon ug pasalamatan sa ilang mga pag-ampo. Siguroa paglakip sa mga pag-ampo ang panaghisgutan atol sa klase sa Primary ug sa pag-awhag sa mga bata sa pag-ampo alang niadtong kinsa wala motambong. Ipasabut ang kaimportante sa pagpadayag kanunay sa pagpasalamat alang sa mga panalangin, mangayo sa tabang sa Ginoo sa tibuok adlaw, ug pag-ampo uban sa atong mga pamilya sa tanang higayon.

5. Kantaha o basaha ang mga pulong sa “Follow the Prophet” (*Children’s Songbook,* p. 110) [“Sunda ang Propeta” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga ang Langitnong Amahan maminaw sa atong mga pag-ampo ug motubag niini alang sa atong kaayohan. Awhaga ang mga bata sa pag-ampo matag buntag ug gabii.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Daniel 6:16–23 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Si Jonas ug ang Katawhan sa Nineve

Leksyon
43

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga ang Langitnong Amahan mopasaylo sa tanan kinsa tinud-anay nga maghinulsol.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Jonas 1:1–2—Si Jonas gisugo pag-adto sa Nineve aron pagsangyaw og paghinulsol ngadto sa mga tawo.
   - Jonas 1:3–17—Si Jonas mibiya sakay sa usa ka barko, gitambug ngadto sa dagat, ug gilamoy sa dakong isda.
   - Jonas 2:1–2, 10—Nag-ampo si Jonas ngadto sa Ginoo, ug ang isda misuka kaniya didto sa uga nga yuta.
   - Jonas 3—si Jonas nanagna sa pagkalaglag sa Nineve. Ang mga tawo naghinulsol ug ang siyudad naluwas. (Pahinumdum: Jonas 3:9–10 namahayag nga ang Dios nagbasul sa kadautan nga iyang giingon nga iyang buhaton sa katawhan sa Nineve. Ang Hubad ni Joseph Smith mikorihir niini nga mga bersikulo nga nag-ingon, "Kinsa ang makasulti kon kita naghinulsol, ug mobalik ngadto sa Dios, apan iyang ipahilayo gikan kanato ang iyang hilabihan nga kasuko, aron kita dili mamatay? Ug ang Dios nakakita sa ilang mga binuhatan, ug sila mipahilayo gikan sa ilang dautan nga kinabuhi; ug naghinulsol; ug gipalayo sa Dios ang dautan nga iyang giingon nga iyang ipahamtang kanila. Ang Dios dili makasala ug mao nga siya wala magkinahanglan nga maghinulsol.)

2. Dugang nga basahonon:
   - Jonas 4:1–2—Si Jonas wala mahimuot nga ang Ginoo nalooy sa mga katawhan sa Nineve.
   - Mateo 12:38–41—Sama ni Jonas nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii nga diha sa tiyan sa balyena, mao usab si Kristo nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii nga diha sa ilawom sa yuta.

3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makakab-ot sa katuyoan sa leksyon.

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Usa ka samin, usa ka lapis, o tisas, ug usa ka kopya sa *maze* gikan niini nga leksyon. (Mahimo ninyo pakopyahan ang *maze* alang sa matag bata nga buhaton didto sa panimalay.)
   d. Hulagway 6-46, Si Jonas Misulay sa Pagpahilayo sa Dios.

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang *maze*. Hangyoa ang usa sa mga bata nga motan-aw sa *maze* ginamit ang usa ka salamin ug magdrowing og linya diha sa tanghaga sugod sa *Sinugdanan* ug matapos sa *Nineve.* Tuguti ang bata sa pagbalik ug pagliko og lain nga direksyon kon siya masayop sa pagliko, pero ipasabut nga ang bata kinahanglang motan-aw sa *maze* ginamit ang samin. (Kon walay samin, ang *maze* mahimong gamiton nga wala kini.)

Kon kamo nagbiyahe sa usa ka siyudad ug naglibog ug nasayop sa pag-agi, unsa ang inyong buhaton? (Balik ug pangitaa ang sakto nga dalan.)

Usahay moagi kita sa sayop nga dalan, o makahimo og sayop nga mga pagpili, sa kinabuhi. Pahunahunaa ang mga bata og usa ka pulong nga nagpasabut sa paghunong sa pagbuhat og sayop ug mosugod sa pagbuhat og sakto. Hatagi ang mga bata og panahon nga mohimo og mga sugyot, dayon isulat ang pulong Paghinulsol diha sa pisara.

- Unsa ang gipasabut sa *paghinulsol*?

Istorya sa Kasulatan

Itudlo sa mga bata nga kitang tanan mapasaylo kon kita tinud-anay nga maghinulsol samtang inyong hisgutan ang istorya ni Jonas gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipakita ang litrato sa tukma nga higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga ang Ginoo gusto nga si Jonas moadto sa Nineve? (Jonas 1:2.) Ang mga katawhan sa Nineve dili mga Israelite ug busa dili kabahin sa mga tawo sa pakigsaad; ngano nga ang Ginoo mopadala ni Jonas aron pagsangyaw og paghinulsol ngadto kanila? Samtang imong hisgutan kini nga mga pangutana, tabangi ang mga bata nga makasabut sa duha ka mga punto: Una, kadtong mga tawo nga kabahin sa balay ni Israel adunay responsibilidad sa pagdala sa ebanghelyo niadtong dili kabahin sa mga tawo sa pakigsaad. Ikaduha, ang Langitnong Amahan nahigugma sa iyang tanang mga anak ug gusto nga silang tanan mahimong takus nga mobalik ngadto sa iyang atubangan. Unsa ang mahimo sa paghinulsol ngari kanato? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)
- Diin mopaingon si Jonas imbis moadto sa Nineve? (Jonas 1:3.) Ngano nga imposible nga mopahilayo gikan sa atubangan sa Ginoo? Ngano sa inyong hunahuna nga adunay gusto nga mopahilayo gikan sa atubangan sa Ginoo?
- Sa dihang ang Ginoo mipadala og kusog nga hangin, unsa ang gusto sa tigdumala sa barko nga buhaton ni Jonas? (Jonas 1:6.) Unsa ang gusto ni

Jonas nga buhaton sa mga tripulante kaniya aron mohunong ang unos? (Jonas 1:11–12.) Sa dihang ang mga tawo nagdumili sa paglabay ni Jonas ngadto sa dagat, unsa ang ilang gibuhat aron maluwas ang barko? (Jonas 1:13.)

- Unsa ka dugay si Jonas nga diha sulod sa tiyan sa dakong isda? (Jonas 1:17.) Unsa ang gibuhat ni Jonas samtang diha sa tiyan sa isda? (Jonas 2:1–2.) Giunsa pagtubag sa Ginoo ang pag-ampo ni Jonas? (Jonas 2:10.) Unsa ang gibuhat ni Jonas nga nagpakita nga siya naghinulsol? (Jonas 2:1; 3:1–4.)
- Unsa ang gibuhat sa mga tawo sa Nineve sa dihang nakadungog sila ni Jonas? (Jonas 3:5–8.) Ipasabut nga ang sakong panapton usa ka sagalsalon, itumon nga sinina nga hinimo gikan sa buhok sa mga kamilyo ug mga kanding. Kini nga panapton gihimo nga sagalsalon nga sinina nga isul-ob sa mga tawo isip simbolo sa kasubo ug pagbangutan. Unsa ang gibuhat sa mga tawo sa Nineve sa paghinulsol? (Jonas 3:5, 8; nakahibalo sila nga nagbuhat sila og sayop, nag-ampo ngadto sa Dios, ug mipahilayo sa ilang dautan nga mga binuhatan.)
- Kinsa ang nagkinahanglan nga maghinulsol? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 2.) Unsaon nato sa pagkahibalo nga kita kinahanglang maghinulsol? Kinsa ang naghimo niini nga possible nga kita makahinulsol ug mapasaylo? (Jesukristo.)
- Ngano nga importante nga kita maghinulsol sa atong mga sala? (D&C 1:31–33.) Ipasabut nga kita dili makasulod sa atubangan sa Langitnong Amahan gawas kon kita maghinulsol sa atong mga sala. Unsa ang angay natong buhaton sa paghinulsol? (Moila sa atong sala, mobati og kasubo mahitungod niini, mangayo og pasaylo, maningkamot nga makapahiuli, ug dili na gayud mobuhat niini pag-usab. Mahimo ninyong tingbon ang mga tubag diha sa pisara.) Unsa ang gisaad sa Ginoo nga buhaton kon kita maghinulsol? (D&P 58:42; tan-awa ang kalihokan sa pagpalambo 3.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Hisguti sa mga bata unsa ang mabuhat sa sala ngari kanato. Dayon pagtawag og bolunter gikan sa klase, gapusa ang iyang mga tiil sa pisi, karaan nga nylon nga *stocking,* o panapton, ug papaningkamuta ang bata sa pagtikang sa usa ka bangko o lingkuranan nga dili molukso o moambak.

   Basaha ang Doktrina ug mga Pakigsaad 88:86. Ipasabut nga ang mga kasaypanan ug sayop nga binuhatan mahimong ikatandi sa pisi. Makahatag kini og pagpugong kanato sa pag-uswag, o sa pagtungas, ngadto sa gingharian sa Langitnong Amahan. Kini makapugong usab kanato nga magmalipayon nga mao untay mahinabo kon wala pa kita makasala.

   Pangutan-a ang mga bata unsa ang atong mabuhat sa pagtangtang sa pisi sa atong mga kasaypanan. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga

tungod sa Pag-ula, kita makahinulsol, makabuntog sa atong mga sayop, ug mapasaylo. Tangtanga ang pisi ug palakanga ang bata sa bangko o lingkuranan (kon naggamit og lingkuranan, gunite kini samtang ang bata motungtong niini). Ipasabut nga ang paghinulsol susama sa pagtangtang sa pisi. Makalingkawas kita gikan sa mga kasaypanan nga makahatag kanato og kasakit ug molambo nga mahimong takus sa pagpuyo sa Langitnong Amahan.

2. Panghulam sa mga pamilya sa mga bata sa inyong klase og litrato sa gamayng bata sa matag bata, kon posible, o paggamit og usa ka litrato sa usa ka gamayng bata. Ipakita ang (mga) litrato. (Kon kamo adunay litrato sa matag bata, mahimo ninyong ipatag-an sa mga bata kinsa kadto nga bata.) Ipasabut nga sa dihang mibiya kita sa Langitnong Amahan aron moanhi sa yuta, kita putli ug walay mga sala. Ang Langitnong Amahan nasayud nga kita dili magpabilin nga putli pero makahimo og mga sayop samtang kita motubo ug makat-on. Tungod sa iyang gugma alang kanato, si Jesukristo nag-antus alang sa atong mga sala, nahimong posible alang kanato nga mapasaylo pinaagi sa paghinulsol.

3. Gamita ang mga sumbanan sa katapusan sa leksyon isip usa ka giya, paghimo og siyam ka mga kwadrado [*squares*] sa mga isda ug siyam ka kwadrado sa mga barko. Paghimo og kinse ka mga kwadrado, butangig numero gikan sa 1 hangtud sa 15, ug ipahimutang kini sa lamesa o sa salog nga pinahigda. Bahina ang klase ngadto sa duha ka mga tim. Ihatag ang isda ngadto sa usa ka tim ug ang mga barko ngadto sa laing tim. Ang tumong sa dula mao ang pagkuha og tulo ka isda o tulo sa mga barko nga sunod-sunod. Pangutan-a ang tim sa isda. Kon sakto ang ilang tubag, ilang ibutang ang isda sa usa sa kinse ka mga numero. Pangutan-a ang tim sa barko. Kon sakto ang ilang tubag, ilang ibutang ang barko sa usa sa mga numero. Usa lamang ka kard ang ibutang sa matag numero. Ipadayon ang pagpangutana sa matag tim hangtud ang usa ka tim makakuha og tulo sa ilang mga kard nga sunod-sunod. Usahay ang mga magdudula kinahanglang mohukom kon alihan ba ang laing tim o mopadayon aron modaog sila. Kon walay tim ang makakuha og tulo ka sunod-sunod sa dili pa mahuman ang tanang numero, ang tim nga adunay mas daghang isda o mga barko mao ang mananaog.

   Gisugyot nga mga pangutana:

   a. Mapasaylo ba dihadiha ang tanan sa ilang mga sala kon sila mamatay? (Dili)

   b. Kinsa ang naghimo niini nga posible nga mapasaylo ang atong mga sala? (Jesukristo)

   c. Asa paadtoa sa Ginoo si Jonas? (sa Nineve)

   d. Ngano nga si Jonas misakay sa barko? (Aron mopahilayo gikan sa Ginoo)

   e. Unsa ang gibuhat ni Jonas diha sa barko sa dihang ang hangin misugod sa paghuros? (Natulog)

   f. Unsa ang gusto sa kapitan sa barko nga buhaton ni Jonas? (Mag-ampo)

g. Unsa ang gisugo ni Jonas sa mga tripulante aron pagpakalma sa dagat? (Ilabay siya sa dagat)

h. Ang mga tripulante ba buot molabay ni Jonas sa dagat? (Dili)

i. Giunsa ni Jonas pag-abut sa baybayon? (Ang isda misuka kaniya ngadto sa baybayon)

j. Ang Langitnong Amahan nahigugma ba kanunay kanato, bisan kon kita nakasala? (Oo)

k. Unsa ang gibuhat ni Jonas samtang diha siya sa tiyan sa isda? (Nag-ampo siya ug naguol)

l. Ang pagbati ba nga sad-an sa atong mga sala dili maayo alang kanato? (Dili, ang pagbati nga sad-an mao ang paagi nga kita masayud nga kinahanglan kita nga maghinulsol)

m. Ang mga tawo ba sa Nineve dautan kaayo nga pasayloon sila sa Ginoo? (Dili, sila gipasaylo tungod kay sila tinud-anay nga naghinulsol)

n. Unsa ang gisulti ni Jonas sa mga katawhan sa Nineve? (Nga sila malaglag sulod sa kwarenta ka adlaw gawas kon sila maghinulsol).

o. Unsa ang pipila ka mga butang nga gibuhat sa mga katawhan sa Nineve aron sa pagtabang kanila nga maghinulsol? (Mituo sila ni Jonas, nagpuasa ug nag-ampo sila ginamit ang sakong panapton ug abo, ug mibiya sila sa ilang dautan nga mga paagi)

p. Unsa ang gisul-ob sa mga tawo ug hayop samtang sila nagpuasa? (Sako nga panapton)

q. Si Satanas ba gusto nga kita maghunahuna nga kita dautan kaayo nga mapasaylo pa sa atong mga sala? (Oo)

r. Kon dili kita maghinulsol sa atong mga sala, makapuyo ba kita pag-usab uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo? (Dili)

4. Ang sala dili lang ang pagbuhat og sayop; ang dili usab pagbuhat sa matarung. Pangutan-a ang mga bata sa ubang mga ehemplo niini. Mahimo ninyong tabangan ang mga bata sa mga ehemplo sama sa mosunod:

   Nakakita kamo og tawo nga mipasakit og bata, ug kamo wala lay gibuhat niini.

   Nakahibalo kamo nga ang ebanghelyo tinuod, pero wala gayud kamo mosulay sa pagpakigbahin niini sa dili mga miyembro.

   Ang inyong mga ginikanan nagsakripisyo pag-ayo aron makabayad sa inyong edukasyon, pero kamo dili magtuon.

   Usa ka biyuda nga inyong nailhan, pero wala gayud kamo mobisita kaniya.

   Dili kamo moadto sa simbahan sa Dominggo?

   Nakalimot kamo sa pagpasalamat kon adunay butang nga gibuhat alang kaninyo.

5. Basaha ang Doktrina ug mga Pakigsaad 58:42–43. Ipabasa sa mga bata ang mga bersikulo pag-usab sa ilang mga kaugalingon ug papilia unsa sa ilang hunahuna ang upat nga labing importante nga mga pulong sa matag bersikulo. Tuguti ang mga bata sa pagsulti kaninyo unsa nga mga pulong ang ilang gipili ug ngano sa ilang pagtuo nga kini importante. Hinumdumi, nga ang bisan unsa nga pulong nga gipili sa bata importante, walay sayop nga tubag. Mahimo ninyong tabangan ang mga bata nga momemorya niini nga mga bersikulo.

6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Repentance" (*Children's Songbook,* p. 98) ["Paginulsol" (*Songbook sa mga Batai*)], o "Help Me Dear Father" (*Children's Songbook,* p. 99) ["Tabangi Ako, Mahal nga Amahan" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga si Kristo mihimo nga posible nga kita mapasaylo sa atong mga sala pinaagi sa Pag-ula, ug nga ang Langitnong Amahan malipayong mopasaylo sa tanan nga maghinulsol. Ipahayag ang imong pasalamat sa importanting gasa sa paghinulsol, ug ipasabut kon unsa ka importante nga kita mopahimulos niini nga gasa.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Jonas 1:11–3, 11–17; 2:1–2, 10; 3:3–5, 10 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Nineve

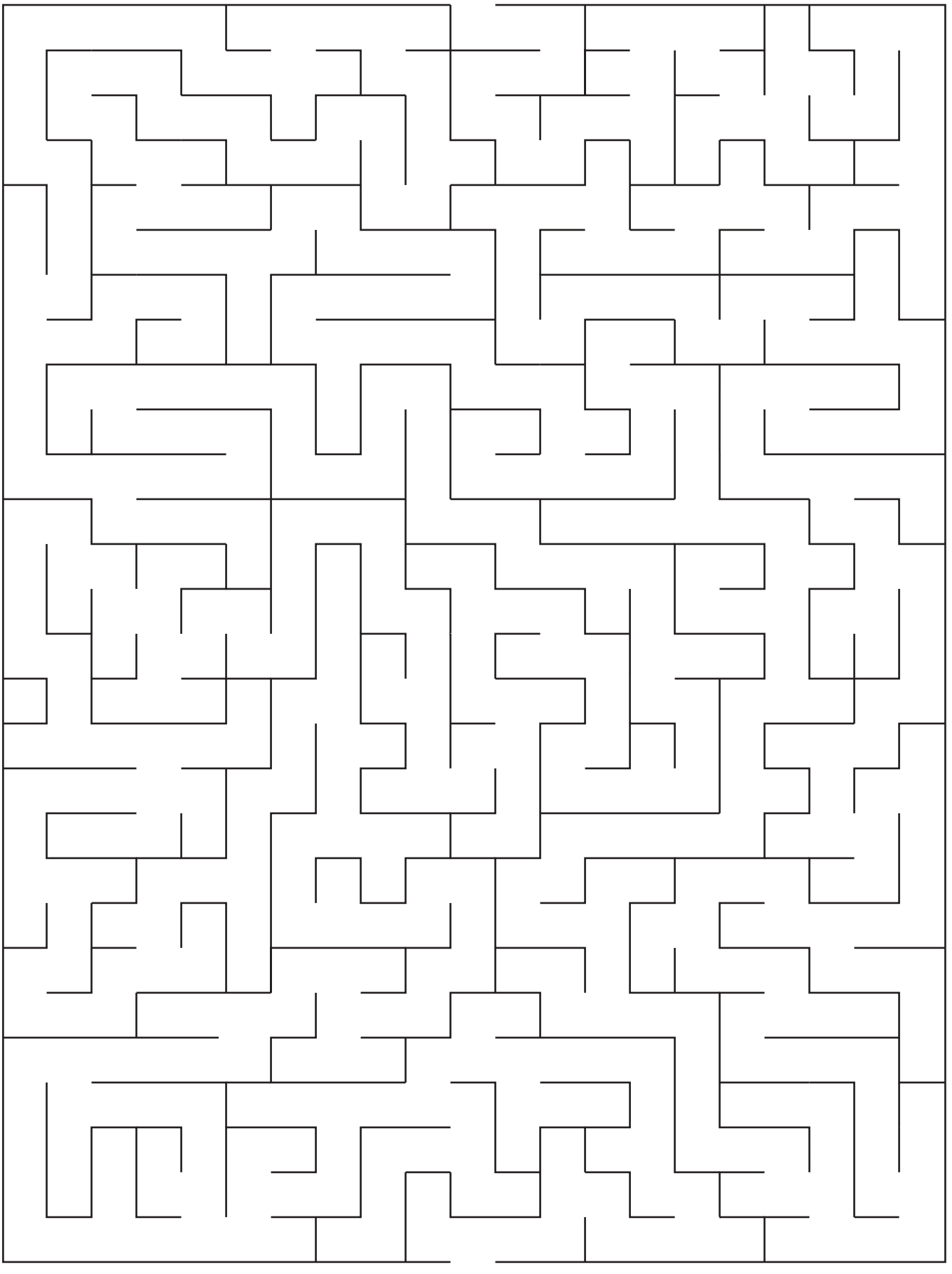

Sugod

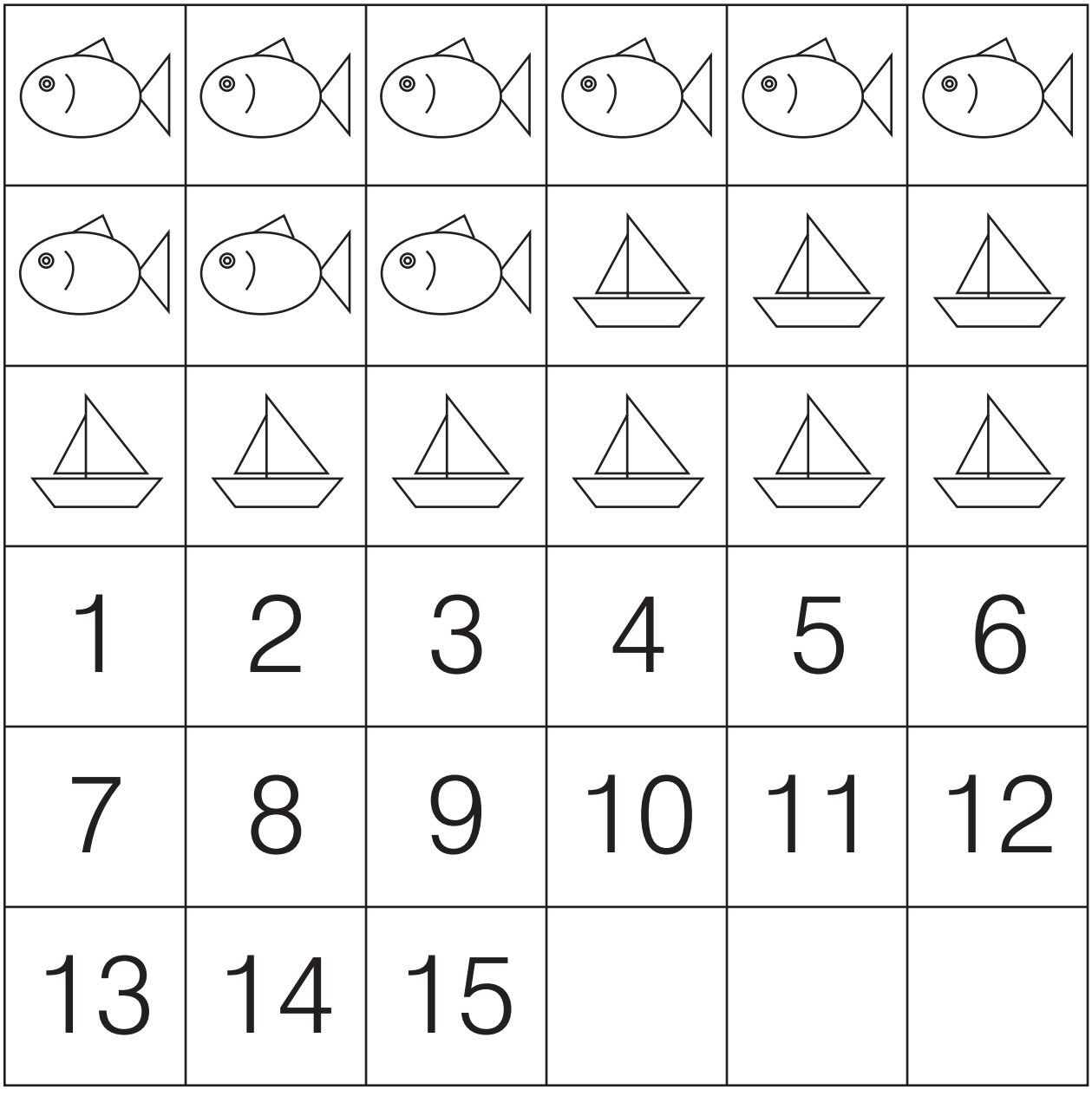
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

Nagtudlo si Malaquias mahitungod sa mga Ikapulo ug mga Halad

Leksyon
44

Katuyoan

Aron sa paglig-on sa pasalig sa matag bata sa pagbayad sa matinuoron nga ikapulo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Malaquias 3:7–12—Gimandoan ang Israel sa pagbayad sa ikapulo ug mga halad ug gisaaran og daghang mga panalangin.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 119:3–4—Ang mga Santos kinahanglang mobayad sa ikanapulo sa ilang kinitaan kada tuig isip ikapulo.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 64:23–24—Kinsa kadtong kinsa nagbayad sa ikapulo dili pagasunugon sa Ikaduhang Pag-anhi.
   - 1 Mga Taga-Corinto 2:9—Ang Ginoo miandam og importanting mga butang niadtong mga nahigugma kaniya.

2. Dugang nga basahonon:
   - Alma 13:15—Si Abraham mibayad og ikapulo ngadto ni Melchizedek.
   - Doktrina ug mga Pakigsaad 104:14–18—Ang tanang mga butang iya sa Dios. Kinahanglang mohatag kita sa mga kabus.

3. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

4. Paghimo o pagpaluta og kopya sa usa ka kandado ug yawe. I-*tape* o ipapilit ang litrato sa kandado sa tabon sa gamay nga kahon. Isulod sa kahon ang mga piraso sa papel nga adunay mosunod nga mga pakisayran [*references*]: Malaquias 3:10–12; Doktrina ug mga Pakigsaad 64:23–24; ug 1 Mga Taga-Corinto 2:9. Sa dili pa ang klase, tagoi ang litrato sa yawe bisan asa diha sa inyong klasrom.

5. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Ang biswal “Mga Paagi sa Paggamit sa mga Ikapulo ug mga Halad” (sa katapusan sa leksyon).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita sa mga bata ang kahon nga adunay kandado ug ipasabut nga kini adunay butang sa sulod nga importante. Sultihi sila nga adunay yawe nga gitago diha sa kwarto nga makaabli sa kahon. Hangyoa ang mga bata nga hilom nga mangita sa yawe, ug dayon ipabasa og kusog sa bata nga makakita niini ang pulong nga anaa niini. Ipasabut nga ang mga kasulatan nagsulti kanato nga kon kita mosunod sa balaod sa ikapulo makadawat kita og daghang mga panalangin. Ibutang ang yawe duol sa kahon ug ipasabut og unsa sa leksyon ang inyong gamiton nga yawe sa pag-abli sa kahon ug makahibalo unsa nga mga panalangin ang nagpaabut kanato kon matinud-anon kitang mobayad sa atong mga ikapulo ug mga halad.

Istorya sa Kasulatan

Tudloi ang mga bata mahitungod sa ikapulo gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa “Pagpangandam.” (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Atol sa panaghisgutan, tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang mga katawhan sa Israel gitudloan sa balaod sa ikapulo sa daghang mga tuig (tan-awa sa Genesis 14:20; Alma 13:15). Ang mga katawhan mibayad og ikapulo pinaagi sa paghatag sa ikanapulo sa ilang mga tanom o mga kahayupan, pero nagsugod sila sa paghatag og buta ug masakiton nga kahayupan ug hugaw nga pan isip ilang ikapulo. Ang Ginoo wala mahimuot sa paagi sa ilang pagbayad sa ilang mga ikapulo ug mga halad, mao nga iyang gipadala si propeta Malaquias sa pagtudlo kanila.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Unsa ang gisulti ni Malaquias nga buhaton sa Ginoo kon ang mga katawhan “mobalik ngadto [Kaniya]”? (Malaquias 3:7.) Hisguti ang pulong “bumalik ngari kanako, ug ako mobalik nganha kaninyo” (Malaquias 3:7). Unsa ang gisulti sa Ginoo nga buhaton sa mga katawhan sa paghinulsol ug “bumalik ngari kanako”? (Malaquias 3:8–10.) Kon kita maghinulsol sa sayop nga binuhatan, sa unsa nga paagi nga ang Ginoo “mobalik ngari [kanato]”?

- Giunsa pagsulti sa Ginoo nga ang mga katawhan nakapangawat kaniya? (Malaquias 3:8–10.) Ngano nga ang dili pagbayad sa ikapulo, o pagbayad sa ikapulo nga dili maayo ang buot, nakapangawat sa Dios? Pila man ang anaa kanato ang gihatag sa Ginoo? Pila man ang anaa kanato ang gipangayo nga ibalik ngadto sa Ginoo? (D&P 119:3–4.) Atol sa panaghisgutan ipasabut nga ang tanan nga ania kanato ug gigamit gikan sa Langitnong Amahan ug ni

Jesukristo. Itudlo nga samtang ang uban maoy mohimo sa atong mga sinina o motukod sa atong mga panimalay o pakete sa atong pagkaon, kining tanan gikan sa mananap, mga tanom, ug mga mineral nga gibutang niini nga yuta sa panahon sa Paglalang. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang ikapulo sa unsay ania kanato dili dako nga ibalik ngadto sa Ginoo.

- Unsaon paggamit ang kwarta sa ikapulo? (Ipakita ug hisguti ang biswal sa katapusan sa leksyon.) Sa unsang paagi nga kini nga kwarta nakapanalangin sa atong mga kinabuhi? Giunsa paggamit ang halad sa puasa? (Gamiton alang sa pagkaon, sinina, ug [pinuy-anan alang sa pobre ug timawa.) Unsa ang ubang mga halad nga atong ikahatag ngadto sa Ginoo? (Makabayad kita sa ward o sa kinatibuk-ang pundo sa misyonaryo, makahatag kita ngadto sa pundo sa Basahon ni Mormon, makahatag kita ngadto sa templo kon adunay tukuron sa atong dapit, makahatag kita sa atong panahon pinaagi sa pagserbisyo sa uban, sa atong kasilinganan, ug uban pa.)

Kuhaa ang yawe ug pagpakaaron-ingnon nga moabli sa kahon. Pakuhaa ang tulo ka bata og usa ka piraso sa papel matag usa gikan sa kahon. Samtang ilang tan-awon ang mga pakisayran, ipasabut nga kini nga mga kasulatan nagsulti kanato mahitungod sa mga panalangin nga gisaad kanato kon kita mobayad sa atong mga halad ug matinuoron nga ikapulo.

Malaquias 3:10–12

- Unsa sa inyong hunahuna ang gipasabut sa dihang ang Ginoo misaad niadtong matinuoron sa ilang mga ikapulo ug mga halad nga iyang “ablihan ang mga tamboanan sa langit, ug mobu-bo og panalangin, nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan niini”? Unsa ang laing mga panalangin ang gisaad? (Malaquias 3:11–12; ipasabut nga *ang mananap* nagpasabut ni Satanas.) Sa unsang paagi nga ang pagbayad sa ikapulo makapanalipod kanato gikan sa mga gahum ni Satanas? (Tabangi ang mga bata nga makasabut nga samtang maghimo kita og mga sakripisyo alang sa Ginoo, nagpaduol kita ngadto kaniya ug busa dili kaayo maimpluwensya sa gahum ni Satanas.)

Doktrina ug mga Pakigsaad 64:23–24.

- Unsa nga saad mahitungod sa katapusang adlaw ang gihimo sa Ginoo ngadto niadtong matinud-anong mobayad sa ilang mga ikapulo ug mga halad?

1 Mga Taga-Corinto 2:9

- Sa unsang paagi nga ang pagbayad sa atong ikapulo nagpakita nga kita nahigugma sa Ginoo? Ngano sa inyong pagtuo nga dili nato mahunahuna ang ubang mga panalangin sa Ginoo nga giandam alang kanato kon kita matinud-anon? Kanus-a moabut kini nga mga panalangin? Kon ang mga panalangin ingon og wala moabut ngari kanato, unsa ang atong buhaton? (Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang mga panalangin sa kasagaran moabut sa wala damha nga paagi ug tingali dili mailhan sa sinugdanan. Usahay kinahanglang magpadayon kita nga magmatinud-anon ug maghulat hangtud sakto na ang panahon sa dili pa kita makadawat sa mga panalangin o hangtud kita makaila sa mga panalangin nga nadawat na nato.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Hatagi ang matag bata og *donations slip* sa ikapulo ug sa uban. Hatagi ang matag bata og lain-lain nga kantidad sa kawarta-kwarta, ug pasulati nila ang *slip* sa ikapulo sumala kon pila ang ilang nadawat nga kwarta. Ang ubang mga bata tingali kinahanglan nga tabangan kon unsay 10 porsinto sa kantidad.) Hisguti kon unsa ang halad sa puasa ug giunsa paggamit sa Simbahan kini nga kwarta aron sa pagtabang niadtong kinsa takus ug nagkinahanglan. Hisguti kon giunsa paggamit ang kwarta nga giamot ngadto sa pundo sa misyonaryo, ug hisguti ang mga halad nga mahitungod sa mga halad nga mahimong ilakip sa kategoriya sa "Uban." Human masulati ang tanan nga angay nga impormasyon sa *tithing slip,* paggahin og pipila ka mga gutlo nga maghisgot mahitungod kon asa padulong ang kwarta human ang mga tawo mohatag sa ilang mga donasyon ngadto sa bishop. (Tan-awa ang biswal sa katapusan sa leksyon alang sa mga ideya mahitungod kon giunsa paggamit ang kwarta sa ikapulo ug unsa nga laing mga halad nga atong mahatag.

2. Basaha ang 2 Mga Taga-Corinto 9:6–7 ug hisguti kon sa unsa nga paagi kini may kalabutan sa paagi nga kita mobayad sa atong mga ikapulo ug mga halad. Sultihi ang mga bata sa pagpahiyom alang sa mosunod nga mga han-ay sa mga pulong nga nagrepresentar og usa ka malipayong tighatag ug mug-ot niadtong nagrepresentar sa naghatag nga gamug-ot.

   a. Nindot ang akong pamati kon ako mobayad og matinuoron nga ikapulo.

   b. Nasayud ako nga kon dili mobayad sa akong ikapulo, ang akong mga ginikanan masuko kanako.

   c. Gibati nako nga bulahan nga adunay igong makaon, mao nga andam akong magpuasa. Nasayud ako nga ang kwarta nga gibayad sa akong mga ginikanan isip mga halad sa puasa makatabang sa mga pobre. Gusto ako nga ang tanan adunay igong makaon.

   d. Hunahunaa ang daghang dulaan nga akong mapalit sa akong kwarta sa ikapulo.

   e. Ang Ginoo mihatag kanako og daghang mga panalangin; gusto kong mobayad og matinuoron nga ikapulo aron sa pagpakita og pasalamat.

   f. Ang Ginoo misugo kanato sa pagbayad og 10 porsinto alang sa ikapulo, mao nga nganong misugo siya kanato og dugang pa alang sa ubang mga butang? Ang akong ikapulo igo na unta.

   g. Ang Ginoo gusto nga masangyaw ang ebanghelyo ngadto sa tanan sa yuta, ug ako gusto nga mobuhat sa akong bahin sa pagtabang sa mga misyonaryo sa pagbuhat niini.

3. Isulat sa pisara ang yano nga badyet, sama sa mosunod:

Kinitaan	$10.00
Tigum	2.50
Kendi	.50
Gasa alang sa adlawng natawhan ni Mama	5.00
Paglingawlingaw	2.00
Ikapulo	1.00
Mga Halad	.50
Total	$11.50

Pangutan-a ang mga bata kon unsa ang sayop niini nga badyet. Ipasabut nga kon ulahion nato pagbayad ang mga ikapulo ug mga halad, basin og wala nay igong kwarta nga mahibilin. Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang unang butang nga ilang buhaton kon sila adunay kwarta mao ang pagbayad sa ilang ikapulo ug mga halad. Sa ingon ilang gihimo ang Ginoo nga kauban ug siya motabang kanila nga adunay igo alang sa ilang mga panginahanglan samtang ilang gamiton ang nahibilin nga kwarta sa maalamong paagi. Hisguti kon unsaon sa pag-usab sa badyet aron adunay igong kwarta nga ikabayad sa ikapulo ug mga halad.

4. Isaysay ang mosunod nga istorya ni Elder Dallin H. Oaks:

"Niadtong Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, ang akong biyuda nga inahan misuportar sa iyang tulo ka gagmayng mga anak sa suweldo sa usa ka magtutudlo nga gamay ra. Sa dihang nakamatngon na ako nga kami wala sa gitinguha nga mga butang tungod kay kami walay igong kwarta, akong gipangutana ang akong inahan ngano nga siya mibayad og dako gikan sa iyang suweldo para sa ikapulo. Wala gayud ako makalimot sa iyang pagpasabut: 'Dallin, tingali adunay ubang mga tawo nga mahimo rang dili sila mobayad sa ikapulo, pero kita dili mahimo. Ang Ginoo mikuha sa inyong amahan ug mibilin kanako aron mopadako kaninyo. Dili ako makahimo niana nga wala ang mga panalangin sa Ginoo, ug makuha nako kadto nga mga panalangin pinaagi sa pagbayad og matinuoron nga ikapulo. Kon ako mobayad sa akong ikapulo, misaad ang Ginoo nga siya mopanalangin kanato, ug nagkinahanglan kita niana nga mga panalangin kon kinahanglan kitang mabuhi' " (sa Conference Report, Abr. 1994, pp. 43–44; o *Ensign,* Mayo 1994, p. 33).

Panapos

Pagpamatuod

Mahimo kamong mopamatuod mahitungod sa kaimportante sa pagbayad sa ikapulo ug mga halad. Mahimo kamong mopakigbahin og personal nga kasinatian sa dihang gipanalanginan kamo pinaagi sa pagsunod niini nga kasugoan. Hagita ang mga bata sa paggamit sa hugot nga pagtuo pinaagi sa pagbayad sa ilang ikapulo ug mga halad.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Malaquias 3:8–12 sa ilang balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo. Mga Paagi sa Paggamit sa Ikapulo ug mga Halad

Mga Paagi sa Paggamit sa Ikapulo ug mga Halad

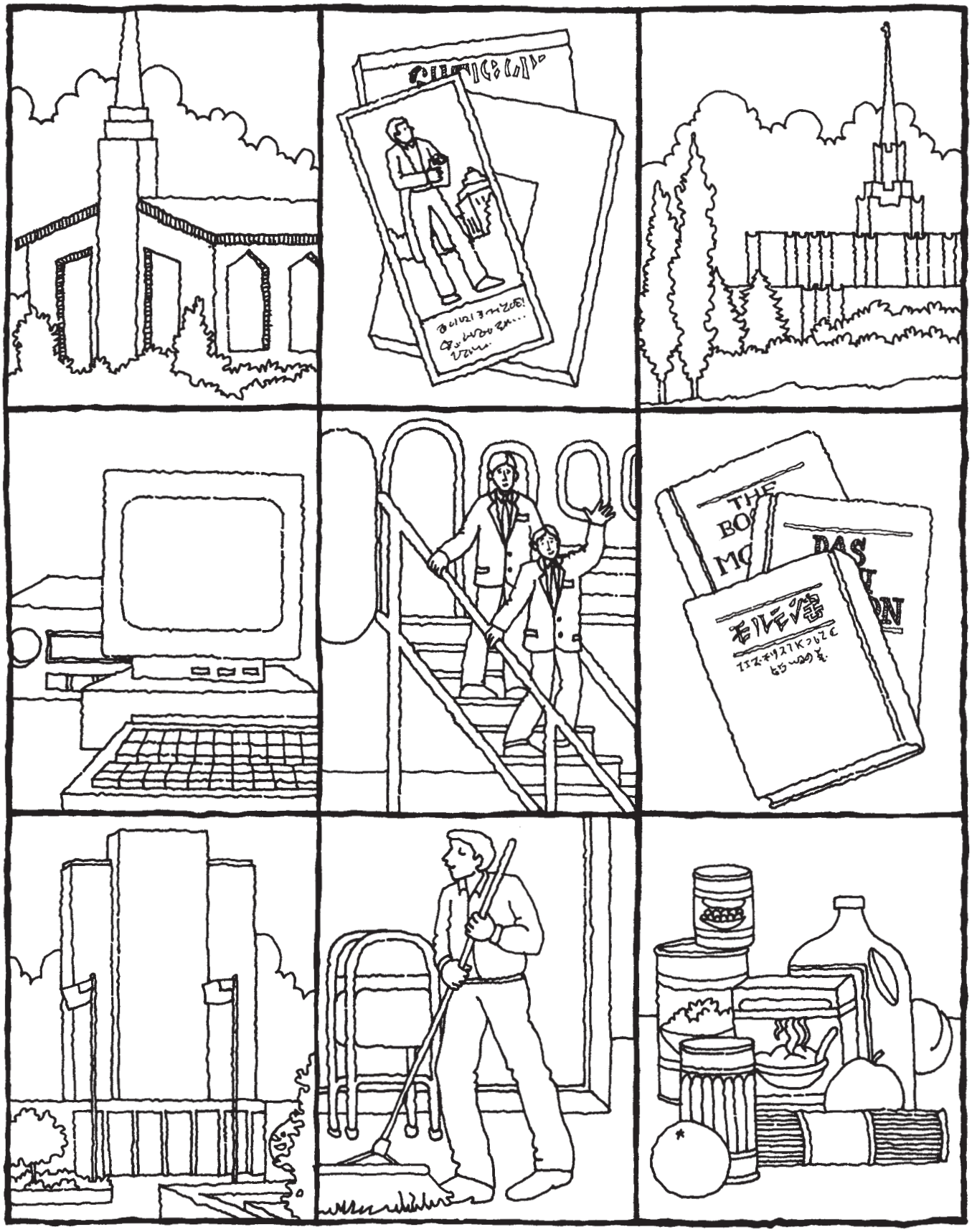

Leksyon
45

Ang Gasa sa Pag-ula (Pasko sa Pagkabanhaw)

Katuyoan

Aron sa pagtabang sa mga bata nga makasabut nga pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, ang matag usa kanato makadawat sa mga gasa sa pagka-imortal ug sa kinabuhing dayon.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Moises 1:39—Ang plano sa Dios mao ang paghimo sa imortalidad ug kinabuhing dayon nga posible alang sa matag usa kanato.
   - Isaias 53:5–7—Ang Mesiyas moula sa atong mga sala.
   - Mateo 26:36–46—si Jesukristo nag-antus didto sa Getsemane.
   - Lucas 22:44 (o D&P 19:18)—Gisingot si Jesukristo og hilabihang tinulo sa dugo.
   - Salmo 22:16, 18—Ang dautan miduslak sa mga kamot ug tiil sa Manluluwas. Sila mibahinbahin sa iyang saput.
   - Lucas 23:33–34, 46—Si Jesukristo gilansang sa krus.
   - Mateo 27:57–66—Si Jesukristo gilubong didto sa lubnganan ni Jose sa Arimatea.
   - Isaias 25:8—Ang Manluluwas mobuntog sa kamatayon.
   - Oseas 13:14—Ang Manluluwas motubos kanatong tanan gikan sa lubnganan.
   - Mateo 28:1–10—Si Jesukristo Nabanhaw.
2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa mga istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.
3. Paghimo og ginunting nga pulong nga nag-ingon:

Mahimo nga kamo may usa ka buok kendi (o laing butang).

Pag-andam og tsart susama sa mosunod:

5	9	3	5	1	4	2	4	2	1	8	1
+ 4	− 9	+ 3	+ 2	+ 5	− 4	+ 2	+ 1	+ 4	+ 6	+ 4	+ 2
9											
K											

5	2	0	3	1	0	6	2
+ 1	+ 5	+ 1	+ 8	+ 2	+ 0	+ 6	+ 1

5	4	3	1	5	4	8	2
+ 3	− 4	+ 4	+ 2	+ 5	+ 7	− 6	+ 5

Code

A = 0	L = 2	H = 4	M = 6	P = 8	T = 10	N = 12
D = 1	G = 3	I = 5	O = 7	K = 9	U = 11	

4. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia alang sa matag bata.
   b. Perlas nga Labing Bililhon ug Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Mga Hulagway 6-27, Ang Paglansang sa Krus (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 230; 62505); 6-47, Si Jesus nag-ampo sa Getsemani (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 227; 62175); ug 6-48, Ang Nabanhaw nga si Jesukristo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 239; 62187).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Ipakita ang ginunting nga pulong nga imong giandam (tan-awa sa “Pagpangandam”), ug hatagi ang matag bata og usa ka piraso sa karmelitos (o laing butang). Unya ipakita ang tsart nga imong giandam, sulbaha ang tanghaga uban sa klase, ug hatagi ang kada bata og tulo ka buok karmelitos o tulo ka butang).

Ipasabut nga kini nga kalihokan nagtudlo kanato og bililhon nga leksyon mahitungod sa Pag-ula. Si Jesukristo mihatag kanato sa gasa sa Pag-ula, nga adunay duha ka mga bahin. Usa ka bahin wala magkinahanglan og paningkamot gikan kanato aron makadawat niini. Apan kita kinahanglan nga

mobuhat kon kita buot makaangkon sa laing bahin. Basaha ang Moises 1:39 uban sa mga bata, ug ipapangita nila ang duha ka mga bahin sa Pag-ula. (Mahimo ninyong isulat kining duha ka mga pulong sa pisara.) Ipasabut nga niini nga leksyon ang mga bata makakat-on sa kahulugan sa *pagka-imortal* (ang gasa sa Pagkabanhaw, nga gihatag ni Jesukristo ngadto sa tanang mga tawo) ug sa *kinabuhing dayon* (ang gasa sa pagpuyo sa kahangturan isip mga pamilya sa presensya sa Dios kon kita maghinulsol) ug giunsa ang kada gasa gipanagna sa mga propeta sa Daang Tugon.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang mga litrato sa tukma nga mga panahon, itudlo ang istorya sa Pag-ula ni Jesukristo gikan sa mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa "Pagpangandam." (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Ipasabut ang tinuod nga mga hitabo mahitungod sa Pag-ula nga gipadayag sa mga propeta sa Daang Tugon. Ilang gipanagna ang pag-antus ni Jesukristo alang sa atong mga sala ug pagbuntog sa kamatayon. Kini nga mga panagna natuman sa panahon sa katapusang mga adlaw sa Manluluwas dinhi sa yuta. (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 1.)

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

Gihatag ni Jesukristo Kanato ang Gasa sa Pagka-imortal

- Unsa ang gitagna sa Salmo 22:16 mahitungod sa mga kamot ug tiil sa Manluluwas?
- Giunsa pagpatay si Jesus? (Lucas 23:33; ang *pagbitay* nagpasabut sa pagpatay pinaagi sa paglansang o paghigot sa mga kamot ug tiil diha sa krus ug pasagdan siyang mamatay.)
- Sa dihang namatay si Jesus sa krus, unsay nahitabo sa iyang espiritu? (Lucas 23:46.) Tabangi ang mga bata nga makasabut nga sa dihang si Kristo namatay, ang iyang espiritu mibiya sa iyang lawas ug miadto sa kalibutan sa espiritu (tan-awa sa D&P 138). Diin gibutang ang lawas ni Jesus? (Mateo 27:57–60.) Nganong gipabantayan og mga sundalo ang lubnganan ni Jesus? (Mateo 27:62–66.)
- Sa unsang paagi naabli ang lubnganan sa ikatulong adlaw human sa kamatayon ni Jesus? (Mateo 28:2.) Unsa ang gisulti sa anghel ngadto ni Maria ug sa ubang mga babaye sa lubnganan? (Mateo 28:5–6.) Ipasabut nga ang espiritu ni Jesus, nga mibiya sa iyang lawas sa dihang namatay siya, mibalik pag-usab ngadto sa iyang lawas sa dihang nabanhaw siya. Mao kini ang unang higayon nga adunay nabanhaw dinhi sa yuta.
- Unsa ang gipasabut ni Isaias sa dihang siya miingon nga ang Mesiyas "gilamoy niya ang kamatayon hangtud sa walay katapusan"? (Isaias 25:8.) Unsa ang gipasabut ni Oseas sa dihang miingon siya nga si Kristo "pagatubson ko sila gikan sa kamatayon"? (Oseas 13:14.) Ipasabut nga kini nga mga pagpadayag naghulagway sa Pagkabanhaw. (Tan-awa sa *Giya ngadto sa mga Kasulatan* "Pagkabanhaw" [p. 189].)

- Unsa ang gipasabut sa Pagkabanhaw ni Jesukristo alang sa matag usa kanato? Tabangi ang mga bata nga makasabut nga tungod sa Pagkabanhaw ni Jesus ang tanang mga tawo nga nagpuyo o magpuyo pa sa yuta mabanhaw. Kada usa kanato gihatagan ni Jesus niini nga gasa, ang gasa sa pagka-imortal, sa pagpuyo sa kahangturan uban sa atong mga lawas ug espiritu nga magkahiusa.

Si Jesukristo Mihimo Niini nga Posible nga Makaangkon og Kinabuhing Dayon

- Unsa ang gitudlo kanato sa panagna ni Isaias kalabut sa pag-antus ni Kristo? (Isaias 53:5.)
- Unsa ang gibuhat ni Jesus human siya misulod sa Tanaman sa Getsemani? (Mateo 26:36.) Giunsa pagpahayag ni Jesus ang iyang pag-uyon sa pagbuhat sa kabubut-on sa Langitnong Amahan? (Mateo 26:39, 42, 44.)
- Unsa ka pait ang pag-antus ni Jesus didto sa Tanaman sa Getsemani? (Lucas 22:44; D&P 19:18.) Ipasabut nga giangkon ni Jesus ang atong tanang mga sala, nga maoy hinungdan sa iyang hilabihan nga pag-antus kay sa atong masabtan. Tungod sa pag-antus ni Jesukristo, kita adunay kahigayunan sa paghinulsol sa atong mga sala ug mapasaylo. Kon kita mobuhat niini, dili kinahanglan mag-antus kita sama ni Kristo. Ipasabut nga kini mao ang gipasabut ni Isaias sa dihang siya miingon, “Tungod sa iyang mga labod kita nangaayo” (Isaias 53:5).

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Paghimo og ginunting nga mga pulong nga may importanting mga pulong o pundok sa mga pulong gikan sa mga panagna sa Daang Tugon, sama sa:

Isaias 53:5—“gisamaran tungod sa atong mga kalapasan”
Isaias 53:5—“tungod sa iyang mga labod kita nangaayo”
Salmo 22:16—“gipalagbasan nila ang mga kamot ug mga tiil”
Isaias 25:8—“gilamoy niya ang kamatayon sa hangtud sa walay kamatayon”
Oseas 13:14—“mitubos kanila gikan sa kamatayon”

Ipakita ang ginunting nga mga pulong sa atubangan sa klase samtang kamo magtudlo sa istorya sa kasulatan sa Pag-ula sa Manluluwas. Ipapaminaw sa mga bata kini nga mga pulong, pundok sa mga pulong o ang kinatibuk-ang mga ideya aron makita ang katumanan niini nga mga panagna. Tabangi ang mga bata nga makasabut sa malisud nga pundok sa mga pulong.

2. Sa paggamit niini nga kalihokan, sa dili pa magklase isulat ang mosunod nga mga pangutana sa lain nga mga palid sa papel. Atol sa klase ihatag ang mga pangutana ngadto sa unom ka lain-laing mga bata.

   - Unsa ang kamatayon?
   - Unsa ang pagkabanhaw?
   - Kinsa ang unang tawo sa yuta nga nabanhaw?
   - Unsa ang duha ka labing mahinungdanon nga mga gasa nga gihatag ni Jesukristo kanato?
   - Unsa nga gasa ang gihatag kanato gikan ni Jesukristo nga walay bisan unsang paningkamot sa atong bahin?
   - Unsa nga gasa nga gikan ni Jesukristo nga kinahanglan natong trabahoan?

   Sultihi ang mga bata nga ikaw mohatag og tubag sa pangutana. Ang bata kinsa adunay hustong tubag mao ang mobasa niini og kusog. Ania ang pipila sa posibling mga tubag sa mga pangutana nga imong gipanghatag:

   - Kon ang espiritu mobiya sa lawas. (Unsa ang kamatayon?)
   - Kon ang lawas ug ang espiritu mag-uban og balik, dili na gayud magkabulag pa. (Unsa ang pagkabanhaw?)
   - Jesukristo (Kinsa ang unang tawo sa yuta nga nabanhaw?)
   - Pagka-imortal ug kinabuhing dayon. (Unsa ang duha ka mga gasa nga gihatag ni Jesukristo kanato?)
   - Ang gasa sa pagkabanhaw o pagka-imortal. (Unsa nga gasa ang gihatag kanato nga walay bisan unsang paningkamot sa atong bahin?)
   - Ang gasa sa kinabuhing dayon. (Unsa nga gasa ang kinahanglan natong trabahoan?)

3. Ipakita ang usa ka litrato sa usa ka tawo nga inyong gimahal nga namatay. Isulti kon unsay inyong gibati nga tungod sa Pag-ula ni Jesukristo, kon kamo magpakatakus inyong makita pag-usab kining minahal. Pasultiha ang mga bata mahitungod sa tawo kinsa namatay sa ilang pamilya nga gusto nilang makit-an pag-usab. Ipasabut nga dili kita kinahanglan nga mahadlok sa kamatayon. Ang mga propeta mipadayag nga atong makita pag-usab ang atong mga minahal, ug kita mobati og hilabihan nga kahupayan ug kalipay didto sa kalibutan sa espiritu human sa kamatayon. Si Joseph Smith miingon: "Ako adunay amahan, igsoong mga lalaki, mga anak, ug mga higala nga nakaadto na sa kalibutan sa mga espiritu. Nawala lang sila sa makadiyot. Atua sila sa espiritu, ug sa dili madugay magkita kami pag-usab" (*History of the Church,* 6:316).

   Si Brigham Young miingon: "Kita molingi ug motan-aw niini [ang walog sa kamatayon] ug maghunahuna, . . . Ako dili na uhawon, ako dili na matulog, ako dili na kapuyon, . . . Wala [akoy bation] sama sa sakit ug kaluya, ako puno sa kinabuhi, puno sa kalagsik, ug ako nakatagamtam sa presensya sa akong Langitnong Amahan" (sa *Journal of Discourse,* 17:142).

4. Kon kamo nagtudlo og mas magulang nga mga bata, pag-andam og dula nga pares-pares nga may ulohan nga "Mga Panagna" ug "Katumanan sa mga Panagna." Ipabasa sa mga bata ang gi-*assign* nga pakisayran gikan sa may letrang lista sa katumanan sa mga panagna ug ipares kini sa angay nga panagna gikan sa ginumerohan nga lista. Pipila sa mga ehemplo mahimo nimong gamiton:

Mga panagna	Katumanan sa mga Panagna
1. Isaias 53:7—Wala moabli sa iyang ba-ba	a. Mateo 21:5
2. Salmo 34:20—Walay bali nga mga bukog	b. Lucas 23:9
3. Zacarias 9:9—Miabut nga sakay sa asno	c. Mateo 27:9
4. Salmo 22:1—Nganong gibiyaan mo ako?	d. Mateo 27:35
5. Salmo 22:18—Nagbahinay sa iyang bisti	e. Juan 19:36
6. Zacarias 11:13—Katloan ka buok nga salapi	f. Mateo 27:46

Mga Tubag: 1-*b*, 2-*e*, 3-*a*, 4-*f*, 5-*d*, 6-*c*

5. Hisguti ang ikatulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo ug tabangi ang mga bata nga momemorya niini.

6. Punduka ang mosunod nga gagmayng mga butang ug ipatapot sa kada usa ang piraso sa papel nga may pares nga mga pakisayran sa kasulatan. Isulod ang mga butang sa basket o sako, ug papilia ang mga bata og butang ug ipabasa ang kasulatan. Pahukmi sa klase kon sa unsa nga paagi nga ang butang may kalabutan sa istorya sa Pag-ula.

   Sensilyo—Mateo 26:14–16
   Sabon—Mateo 27:24–26
   Pulang panapton—Mateo 27:28–30
   Krus nga toothpick o lansang—Mateo 27:31–32
   Gipulpog nga bato o yuta—Mateo 27:50–51
   Putting panapton—Mateo 27:58–59
   Dakong bato—Mateo 27:60–65

7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Did Jesus Really Live Again" (*Children's Songbook,* p. 64) ["Nabuhi ba Gayud si Jesus" (*Songbook sa mga Bata*)], o "Jesus Has Risen" (*Children's Songbook,* p. 70) ["Nabanhaw si Jesus" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod

Ipahayag ang imong pasalamat sa importanting mga gasa nga gihatag ni Jesukristo kanato, aron kita mabanhaw ug magpuyo sa kahangturan uban sa Langitnong Amahan ug uban sa atong mga pamilya kon kita maghinulsol.

Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya

Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."

Gisugyot nga Basahon sa Panimalay

Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Mateo 28:1–10 sa panimalay isip ribyu niini nga leksyon.

Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Leksyon 46

Nanagna ang mga Propeta sa Pagkatawo ni Jesukristo (Pasko)

Katuyoan

Aron sa paglig-on sa pagpamatuod sa matag bata sa pagkabalaan sa pagkatawo ni Jesukristo.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa:
   - Isaias 7:14—Nanagna si Isaias nga ang putli nga batan-ong babaye manganak sa anak sa Dios.
   - Mateo 1:18–23—Ang panagna ni Isaias natuman.
   - Isaias 9:6—Si Isaias nanagna nga si Jesukristo moabut isip usa ka gamayng bata, si Jesus nailhan sa daghang mga pangalan.
   - Miqueas 5:20—Si Miqueas nanagna nga si Jesus matawo didto sa Bethlehem.
   - Mateo 2:4–6—Ang mga escriba nasayud nga ang Bethlehem mao ang gipanagna nga natawhan sa Mesiyas.
   - 1 Nephi 11:18–21—Nanagna si Nephi nga ang Anak sa Dios matawo sa usa ka birhen.
   - Lucas 1:26–31—Usa ka birhen nga ginganlan og Maria mao ang mahimong inahan ni Jesukristo.
   - Alma7:9–10—Si Alma nanagna nga si Jesus matawo ngadto ni Maria..
   - Lucas 2:4–7—Si Jesus natawo.
   - Helaman 14:1–6—Si Samuel ang Lamanite nanagna sa mga timailhan sa pagkatawo ni Jesus.
   - 3 Nephi 1:4–21—Sa gabii sa pagkatawo ni Jesus, walay kangitngit didto sa Amerika ug usa ka bag-ong bitoon misubang.
   - Mateo 2:2—Usa ka bag-o nga bitoon nagpakita sa Israel.

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa “Pag-andam sa Inyong mga Leksyon,” p. vii, ug sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Biblia ug Basahon ni Mormon alang sa matag bata.
   b. Ang tsart “Mga Propeta Nanagna sa Pagkatawo ni Jesukristo” (sa katapusan sa leksyon).
   c. Yano nga mga kagamitan sama sa mga bandana ug monyeka, alang sa eksena sa pagkatawo ni Kristo sa Pasko (tan-awa sa pang-atensyon nga kalihokan).
   d. Mga Hulagway 6-49, Si Isaias Misulat sa Pagkatawo ni Kristo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 113; 62339), ug 6-50, Ang Pagkatawo ni Jesus (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 200; 62116).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pagpili og daghang mga bata nga maoy mohimo sa eksena sa pagkatawo ni Kristo sa Pasko ginamit ang yanong mga kagamitan. Kinahanglan nga kamo adunay tawo nga magrepresentar ni Maria ug Jose ug usa ka monyeka nga magrepresentar sa bata nga si Jesus. Ang ubang mga bata maoy mga anghel, magbalantay, ug ang maalamong mga tawo. Tuguti ang mga sakop sa klase nga mosulti sa mga butang nga ilang nahinumduman mahitungod sa pagkatawo ni Jesukristo. Pangutan-a sila giunsa nila sa pagkahibalo niining importante nga hitabo. Ipasabut nga bisan og kini nahitabo dul-an sa 2,000 ka tuig na ang milabay, kita adunay istorya sa pagkatawo ni Jesus nga narekord diha sa mga kasulatan.

Sultihi ang mga bata nga si Jose ug si Maria nasayud niini nga hitabo sa wala pa kini mahitabo. Gikan sa panahon ni Adan, ang Langitnong Amahan misaad nga pinaagi sa mga propeta nga ipadala ang iyang Anak aron mahimong Manluluwas sa kalibutan. Daghang mga propeta nanagna sa pag-anhi ni Jesukristo. Nasayud sila nga ang Langitnong Amahan motuman sa iyang saad, ug nagpaabut sila sa Manluluwas nga matawo.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang mga kasulatan nga gilista sa seksyon sa “Pagpangandam,” itudlo ang mga panagna mahitungod sa pagkatawo ni Jesukristo ug sa unsa nga paagi kini natuman. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa “Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan,” p. viii). Ipakita ang tsart nga nahimutang sa katapusan sa leksyon, nga naghulagway sa propeta nga nanagna sa pagkatawo sa Manluluwas. Ipakita ang litrato sa tukma nga higayon.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang mangandam sa inyong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa inyong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Kinsa ang gipanagna ni Isaias nga mahimong inahan ni Jesukristo? (Isaias 7:14. Ipasabut nga ang *birhen* nagpasabut nga putli, dili minyo nga babaye. Hibaloi nga si Isaias nabuhi sa mga 740 B.C., nga nagpasabut sa wala pa ang pagkatawo ni Kristo.) Kang kinsa gipadala si anghel Gabriel aron ipahibalo ang mga balita nga si Jesus hapit na matawo ug sa pagpamatuod sa katumanan sa panagna ni Isaias? (Lucas 1:26–31; Mateo 1:18–23.)
- Giunsa pagsulti ni Isaias ang pag-abut ni Jesus? (Isaias 9:6; isip usa ka gamayng bata.) Unsa ang ubang mga pangalan nga gigamit ni Isaias sa paghulagway ni Kristo? Unsa ang gisulti niini nga mga pangalan kanato mahitungod ni Jesukristo? (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 6.)
- Asa matawo si Jesus? (Miqueas 5:2.) Sa dihang si Haring Herodes nangutana sa mga priest ug mga escriba kon asa matawo si Jesus, giunsa nila sa pagkahibalo nga kini adto sa Bethlehem? (Mateo 2:4–6; ipasabut nga kining mga tawhana nakabasa sa mga panagna diha sa mga kasulatan.)

- Kinsa ang nakita ni Nephi sa panan-awon? (1 Nephi 11:18–21; itudlo nga si Nephi nagpuyo sa mga 600 B.C.) Tabangi ang mga bata nga makasabut nga ang mga Nephites adunay tumbaga nga mga palid, nga naglangkob sa daghang karaang mga panagna. Pero sila adunay ilang kaugalingong mga propeta kinsa nanagna sa pagkatawo ni Jesukristo. Kinsa ang gipanagna ni Alma nga mahimong inahan ni Jesukristo? (Alma 7:8-10; itudlo nga si Alma nagpuyo sa mga 80 B.C.)
- Unsa nga mga timailhan ang gipanagna ni Samuel ang Lamanite nga modangat inig katawo ni Jesukristo? (Helaman 14:2–5; kini nga mga panagna nahitabo lima o unom ka tuig sa wala pa ang pagkatawo ni Jesukristo.) Unsa ang gibuhat sa mga tawo kinsa wala motuo sa mga panag-an ni Samuel? (3 Nephi 1:6, 9.) Sa dihang nag-ampo si Nephi alang sa matarung nga mga tawo, giunsa siya sa paghupay? (3 Nephi 1:11–13.) Sa unsang paagi nga natuman ang mga panagna ni Samuel? (3 Nephi 1:15, 19, 21.) Unsaon nato sa pagkahibalo nga usa ka bag-ong bitoon nagpakita usab sa Israel? (Mateo 2:1–2.)

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Ipakita ang tsart nga nahimutang sa katapusan sa leksyon, nga nagpakita sa karaang mga propeta nga sila si Isaias, Miqueas, Nephi, Alma, ug Samuel ang Lamanite. Ang mga bata mahimong magpulipuli sa pagbasa sa mga panagna nga nanagna sa pagkatawo ni Jesukristo.
2. Isugyot nga sa pagpangandam alang sa Pasko ang tagsa-tagsa nga miyembro sa klase o uban sa ilang mga pamilya mobasa sa mosunod nga mga kasulatan, nga nanagna sa pagkatawo ni Jesukristo:

   Miqueas 5:2
   Isaias 7:14
   Isaias 9:6–7
   Alma 7:9–10.
   Helaman 14:1–6
   1 Nephi 11:18–21

   Pasulata ang mga bata niini nga mga pakisayran sa usa ka kard nga dad-on sa ilang panimalay, o mahimo kamong mag-andam og mga pakisayran alang sa matag bata.
3. Ilista ang importante nga mga pulong diha sa pisara (o ipakita ang mga litrato nga naghulagway niining mga butanga) gikan sa mga panagna sa pagkatawo ni Kristo sama sa *Bethlehem, bitoon, Maria,* ug uban pa. Ipapaminaw sa mga bata kini nga mga pulong o isugilon pag-usab ang istorya sa Pasko gikan sa Lucas 1:26–38 ug 2:1–19. Hisguti sa mga bata ang mga pagbati nila ni Jose, Maria, ug sa mga magbalantay sa karnero samtang miapil sila sa katumanan sa mga panagna sa pagkatawo ni Kristo.
4. Tabangi nga makasabut ang mga bata ug makasag-ulo sa ikasiyam nga artikulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo. Sa panahon sa panaghisgutan itudlo nga nagpuyo kita sa panahon sa dihang ang mga panagna ug mga

tigpadayag nangatuman, ug dapita ang mga bata sa paghingalan sa pipila niining mga panagna. Ipakigbahin ang imong pagbati nga nahilakip sa usa ka simbahan nga adunay nagpadayon nga pagpadayag ug nahimong saksi sa katumanan sa mga panagna sa imong kaugalingong kinabuhi.

5. Hisguti kon sa unsa nga paagi nga ang pagkatawo, kinabuhi, ug Pag-ula sa Manluluwas mao ang labing dakong gasa nga atong madawat. Unsa nga gasa ang atong mahatag sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo niining espesyal nga panahon sa tuig? Hagita ang mga bata sa paghatag og gasa sa gugma ngadto sa uban. Mahimo ninyong isulti ang mosunod nga istorya sa usa ka ehemplo kon sa unsa nga paagi nga ang usa ka batan-ong lalaki mihatag og gasa sa gugma sa iyang amahan.

   Pipila ka mga adlaw sa dili pa ang Pasko, sa dihang nag-edad si Rob og kinse anyos, iyang nadunggan ang iyang amahan nga misulti sa iyang inahan nga, "Mary, dili ko gusto nga mosugo ni Rob nga gatasan ang mga baka inig ka buntag. Kusog kaayo ang iyang tubo ug kinahanglan siyang matulog . . . Madala ra tingali ni nako."

   Kining yanong mga pulong nakapaamgo ni Rob sa hingpit sa unang higayon: ang iyang amahan nahigugma kaniya!

   Ang pamilya pobre. Gipalitan ni Rob ang iyang amahan og dili kaayo mahal nga kurbata, pero samtang siya naghunahuna sa gabii sa dili pa ang Pasko, ingon og dili pa kini igo. Uban sa tumang kadasig nakahukom siya og laing maayong gasa. Mobangon siya og sayo ug gatasan ang mga baka sa dili pa mahigmata ang iyang amahan. Nakatawa siya sa iyang kaugalingon nga naghunahuna nga masurprisa ang iyang amahan.

   Ang buluhaton mas sayon kay sa iyang pagtuo niini kaniadto. Ang paggatas makausa dili buluhaton. Lahi kini—usa ka gasa ngadto sa iyang amahan, kinsa nahigugma kaniya.

   Nahuman ang iyang buluhaton, mibalik si Rob sa iyang higdaanan sa wala pa makatawag ang iyang amahan kaniya. Nasayud siya nga ang iyang amahan moadto sa kamalig una kaniya aron magsugod ug sa dili madugay madiskobrehan ang duha ka dagko nga mga sudlanan sa butanganan niini, nga puno. Mahinamon, naghulat si Rob sa iyang pagbalik.

   Human sa ingon og kahangturan, nakadungog si Rob nga miabli ang pultahan sa iyang kwarto, nakadungog sa iyang amahan nga nagkatawa, usa ka katawa nga ingon og naghilak," ug iyang nadunggan nga misulti ang iyang amahan, "Abi nimog mailad nimo ako, di ba?"

   "Para kana sa Pasko, Pa!" Sa banag-banag sa kabuntagon, nakita niya ang iyang amahan ug gigakos niya og hugot. Ang kasingkasing ni Rob "naghingapin sa gugma."

   "Anak, nagpasalamat ko nimo," miingon ang iyang amahan. "Walay usa sukad ang nakabuhat og mas maayong butang. . . . Ang labing nindot nga gasa sa pasko nga sukad akong nadawat, ug hinumduman nako kini, anak, matag tuig sa buntag sa Pasko, samtang ako buhi pa." (Kinuha gikan sa Pearl S. Buck, "Christmas Day in the Morning," sa *Colliers,* 23 Dis. 1955, pp. 10–11.)

6. Kon posible, pagdala og girekord nga “For unto Us a Child Is Born” gikan sa Handel’s *Messiah.* Human ninyo mapaminaw ang musika, ipatandi sa mga bata ang mga pulong sa kanta uban sa mga panagna ni Isaias.
7. Kantaha o basaha ang mga pulong sa “When He Comes Again” (*Children’s Songbook,* p. 82) [“Kon Siya Moanhi Pag-usab” (*Songbook sa mga Bata*)], o “Away in a Manger” (*Children’s Songbook,* p. 42) [“Didto sa Pasungan” (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Ipakigbahin ang inyong mga pagbati mahitungod sa pagkabalaan sa pagkatawo ni Kristo ug sa inyong pasalamat alang niining talagsaon nga gasa nga gihatag sa Langitnong Amahan sa matag usa kanato.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa “Gisugyot nga Basahon sa Panimalay.”
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Isaias 7:14 ug 9:6 sa ilang panimalay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.

Nanagna ang mga Propeta sa Pagkatawo ni Jesukristo

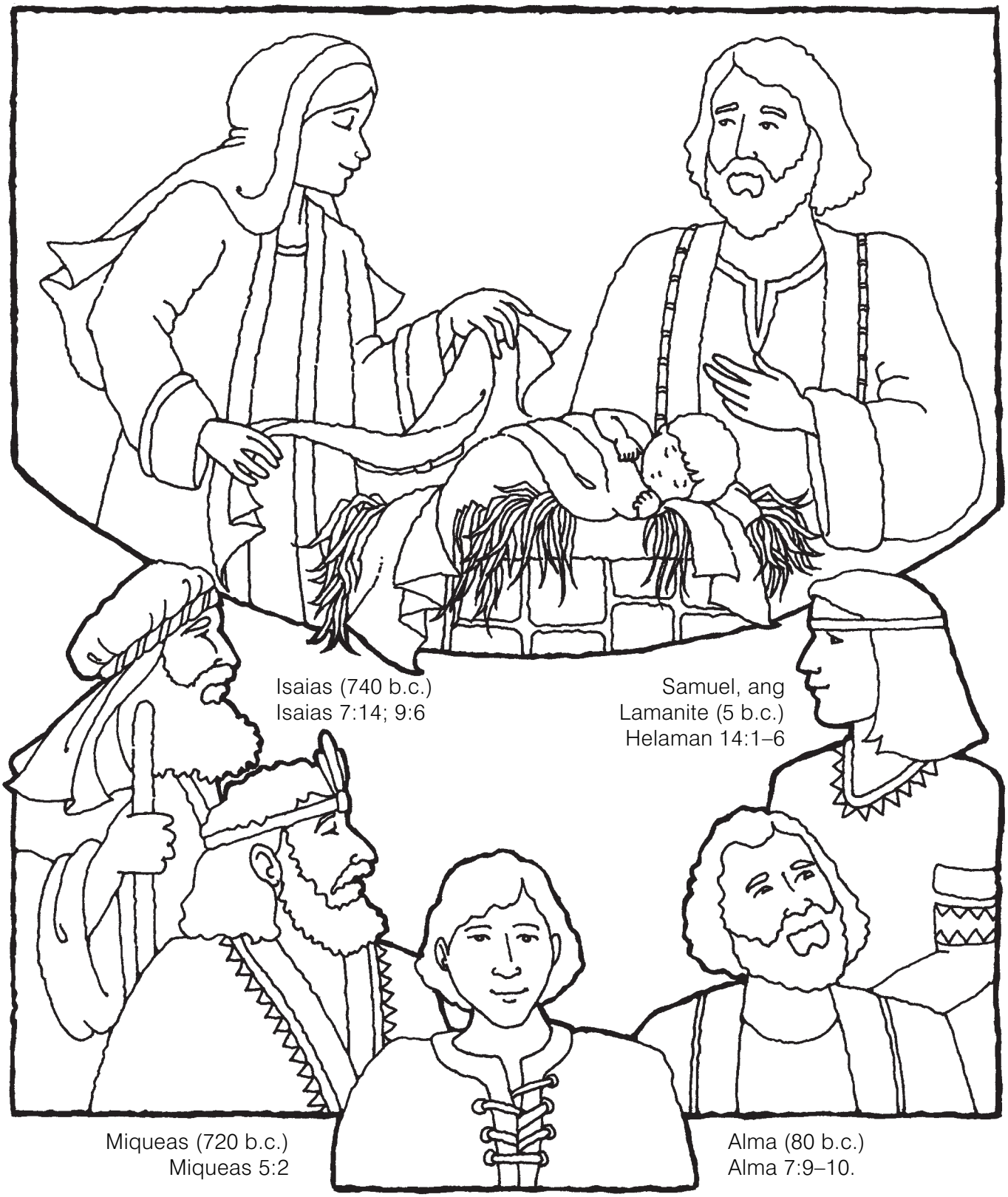

Leksyon 47

Ang Priesthood Makapanalangin sa Atong mga Kinabuhi (Lekyon sa Pagpangandam sa Priesthood)

Katuyoan

Kining leksyona gisulat aron sa pagtabang sa onse anyos nga mga bata nga makasabut sa mga panalangin ug mga responsibilidad sa priesthood. Kinahanglang itudlo kini sa dili pa ang unang bata sa imong klase mahimong dose.

Pagpangandam

1. Pagmainampoon sa pagtuon sa "Ang Pagpamatuod ni Propeta Joseph Smith" nga anaa sa pasiuna sa Basahon ni Mormon o sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:29–54, 59, 66–72; Doktrina ug mga Pakigsaad 13, lakip sa ulohan sa seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:34–46.

2. Tun-i ang leksyon ug hukmi kon unsaon ninyo sa pagtudlo ang mga bata sa istorya sa kasulatan (tan-awa sa "Pag-andam sa Inyong mga Leksyon," p. vii, ug sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Pilia ang mga pangutana sa panaghisgutan ug mga kalihokan sa pagpalambo nga labing makatabang sa mga bata nga makab-ot ang katuyoan sa leksyon.

3. Mga materyal nga gikinahanglan:
   a. Basahon ni Mormon alang sa matag bata.
   b. Doktrina ug mga Pakigsaad.
   c. Usa ka tinubdan sa kahayag sama sa *flashlight;* usa ka bombilya; o parol.
   d. Mga Hulagway 6-51, Ordinasyon ngadto sa Priesthood (62341); 6-48, Ang Nabanhaw nga si Jesukristo (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 239; 62187); ug 6-52, Juan Bautista Nagtugyan sa Aaronic Priesthood (Pakete sa mga Hulagway sa Ebanghelyo 407; 62013).

Gisugyot nga Pagpalambo sa Leksyon

Pagdapit og usa ka bata nga mohatag sa pangbukas nga pag-ampo.

Pang-atensyon nga Kalihokan

Pagpakita og butang nga makahatag og kahayag.

- Unsa ang gikinahanglan niining butanga aron makahatag og kahayag? Kon kamo adunay *flashlight*, ipakita nga kini nagkinahanglan og mga bateriya, usa ka bombilya, ug *switch* nga maayo ang tanan aron kini makapasiga. Ang bombilya nagkinahanglan og maayong *filament* ug kinahanglan nga gitaod ngadto sa usa ka *socket* nga konektado sa tinubdan sa koryente. Ang *switch* kinahanglan usab nga ma-*on* aron moagi ang elektrisidad.

  Hangyoa ang mga lalaki sa inyong klase sa pagbarug. Kining batang mga lalaki adunay potensyal sa pagdawat sa priesthood, nga mas gamhanan

pa kay sa elektrisidad kay mao kini ang gahum ug awtoridad sa pagbuhat pinaagi sa pangalan sa Dios. Pinaagi niini nga gahum ang mga anak sa Langitnong Amahan mabunyagan ug makadawat sa ubang mga ordinansa sa Simbahan. Pero aron makadawat niini nga gahum ug gamiton kini sumala sa kagustohan sa Dios, ang usa ka batang lalaki kinahanglan nga takus ug nakaandam sa husto.

Istorya sa Kasulatan

Ginamit ang mga litrato sa tukma nga mga panahon, itudlo ang istorya ni Joseph Smith nga midawat sa bulawan nga mga palid ug pagka-orden ngadto sa Aaronic Priesthood gikan sa "Pagpamatuod ni Propeta Jospeh Smith" o Joseph Smith Kasaysayan 1:29–54, 59, 66–72. (Alang sa gisugyot nga mga paagi sa pagtudlo sa istorya sa kasulatan, tan-awa sa "Pagtudlo gikan sa mga Kasulatan," p. viii). Mahimo ninyong ribyuhon pagdali uban sa klase ang mga hitabo nga misangpot sa pagdawat ni Joseph Smith sa bulawan nga mga palid.

Mga Pangutana alang sa Panaghisgutan ug Paggamit

Tun-i ang mosunod nga mga pangutana ug mga pakisayran [*references*] sa kasulatan samtang imong andamon ang imong leksyon. Gamita ang mga pangutana nga sa imong pagtuo makatabang og dako sa mga bata nga makasabut sa mga kasulatan ug makagamit sa mga baruganan sa ilang mga kinabuhi. Ang pagbasa ug paghisgot sa mga kasulatan kauban sa mga bata sa klase makatabang nila nga makaangkon og personal nga pagsabut.

- Ngano nga si Joseph Smith dili makahubad sa bulawan nga mga palid, makadawat sa priesthood, ug mo-organisar sa Simbahan human dayon sa Unang Panan-awon? (Dili pa siya andam, kinahanglan nga motubo ang iyang kaalam ug kahibalo.)
- Unsa ang unang dako nga buluhaton nga gisugo sa Ginoo nga buhaton ni Joseph Smith? (Mohubad sa bulawan nga mga palid aron kita adunay Basahon ni Mormon.)
- Unsa ang gibuhat ni Joseph Smith niadtong gabii nga unang nagpakita ang anghel kaniya? (Joseph Smith—Kasaysayan 1:29–30). Pila ka mga higayon nga si Moroni nagpakita ni Joseph Smith sa wala pa makita ni Joseph ang bulawan nga mga palid sa unang higayon? (Jospeh Smith—Kasaysayan 1:30, 44–49; makaupat ka higayon.) Ngano sa inyong pagtuo nga gibalik ni Moroni ang iyang unang mensahe sa makatulo ka mga higayon?
- Unsa ang laing mga instruksyon nga nadawat ni Joseph sa wala pa siya makadawat sa bulawan nga mga palid? (Joseph Smith—Kasaysayan 1:53–54.) Sa unsang paagi nga kini nga instruksyon nakatabang ni Joseph Smith alang sa ubang importanting mga butang nga iyang buhaton pa? Unsa ang inyong gibuhat aron makaandam sa umaabut?
- Unsa ang espesyal nga mga obligasyon nga gidala sa kadaghanan nga Ulahing mga Santos nga batan-ong mga lalaki sa ilang mga kaugalingon sa edad nga dose anyos? (Ilang madawat ang Aaronic Priesthood ug ordinahan nga mga deacon.)
- Sa unsa nga paagi nadawat ni Joseph Smith ang Aaronic Priesthood? (Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–70.) Sa unsang paagi madawat sa usa ka batan-ong lalaki ang Aaronic Priesthood karon? (Interbyuhon siya alang sa katakus ug ordinahan pinaagi sa pagpandong sa mga kamot pinaagi sa usa ka tawo kinsa adunay awtoridad sa pag-orden kaniya.)

- Unsaon nila pag-andam ang ilang mga kaugalingon sa pagdawat sa priesthood? Unsaon pag-andam sa batang mga babaye ang ilang mga kaugalingon sa mga panalangin sa priesthood? (Ang batang mga lalaki ug mga babaye mag-andam sa samang paagi. Mag-ampo sila, magbaton og hugot nga pagtuo, magkat-on sa ebanghelyo gikan sa mga ginikanan ug mga magtutudlo, magpakatakus, mosunod sa mga kasugoan, moalagad sa uban, motahud sa usag usa, ug magmatinuoron.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 4.)
- Unsa ang mga responsibilidad sa mga deacon sa Simbahan? (D&P 20:59.) Unsaon nila sa pagtuman kini nga mga responsibilidad? (Mopaambit sa sakramento, mokolekta sa mga halad sa puasa, magsilbi nga mensahero alang sa bishop sa sakrament miting.)
- Kinsa ang unang tawo nga mipaambit sa sakramento? (Jesukristo.) Ngano nga ang sakramento sagrado kaayo? (Ordinansa kini nga nagrepresentar sa sakripisyo nga gihimo ni Jesukristo alang sa matag usa kanato.)

  Basaha o ipabasa sa mga sakop sa klase ang mosunod nga kinutlo gikan ni Elder Jeffrey R. Holland: "Gihangyo kamo namo mga batan-ong lalaki sa Aaronic Priesthood sa pag-andam ug pagpanalangin ug pagpaambit niini nga mga timaan sa sakripisyo sa Manluluwas sa takus ug sa binuotan nga paagi. Pagkatalagsaon nga kahigayunan ug ka sagrado nga pagsalig nga gihatag sa batan-on! Wala akoy laing mahunahuna nga komplimento nga ikabayad sa langit. Gimahal namo kamo. Pagtarung sa inyong pagpuyo ug pagtarung sa inyong pagsinina kon kamo moapil sa sakramento sa Panihapon sa Ginoo" (sa Conference Report, Okt. 1995, p. 89; or *Ensign,* Nob. 1995, p. 68).
- Unsaon natong tanan sa pagtahud ug pagpaluyo sa priesthood? (Pinaagi sa pagdawat og *calling* gikan sa mga lider sa priesthood; pagserbisyo sa uban, pagtahud og sulti sa mga lider sa Simbahan, ug pag-ampo alang sa mga amahan, mga igsoong lalaki, mga sakop sa pamilya, ug sa uban kinsa naghupot sa priesthood.) (Tan-awa sa kalihokan sa pagpalambo 3.) Sa unsang paagiha nga ang pagbuhat niining mga butanga makatabang sa inyong amahan o igsoong lalaki sa pagtahud sa iyang priesthood? Unsaon nila pagtabang kaninyo sa pagdawat sa priesthood o sa mga panalangin sa priesthood?

Mga Kalihokan sa Pagpalambo

Mahimo ninyong gamiton ang usa o daghan niining mosunod nga mga kalihokan sa bisan unsang higayona panahon sa leksyon o isip usa ka ribyu, pagtingub, o hagit.

1. Isulat sa laing mga kard o sa piraso sa papel ang mosunod nga mga panalangin nga moabut pinaagi sa priesthood:

   Paghatag og pangalan ug panalangin
   Pagpabunyag
   Pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo
   Pagdawat og panalangin kon masakit
   Pag-ambit sa sakramento
   Pagserbisyo og misyon
   Pagminyo sa templo

Grupoha ang mga bata ug hatagi ang matag grupo sa usa sa mga kard. Dapita ang mga bata sa matag grupo sa pagpakigbahin sa angay nga mga kasinatian sa personal o sa pamilya kalabut sa panalangin nga gisulat sa ilang kard.

2. Himoa nga ang kwarto mongitngit kutob sa mahimo. Dayon sultihi ang mga bata sa istorya sa usa ka grupo sa mga turista kinsa misulod sa lawom, mangitngit nga langub. Sa dihang didto na sa sulod sa langub ang giya mipalong sa mga suga, naghulat sa pipila ka minuto, ug dayon misugo sa matag tawo sa pagtudlo sa direksyon sa gawasanan. Sa dihang misiga pag-usab ang kahayag, ang mga tawo nagtudlo sa lain-laing mga direksyon.

   Pasigaa pag-usab ang inyong klasrom, ug ipakigbahin ang mosunod nga kinutlo gikan ni Elder Robert D. Hales: "Kon ang gahum sa priesthood wala pa dinhi sa yuta, ang kaaway adunay kagawasan sa pagsuroy-suroy ug paghari nga walay pagpugong. Wala untay gasa sa Espiritu Santo nga mogiya ug molamdag kanato; walay mga propeta nga mamulong sa pangalan sa Ginoo; walay mga templo diin kita makahimo og sagrado, mahangturong mga pakigsaad; walay awtoridad sa pagpanalangin o pagbunyag, sa pag-ayo o sa paghupay. . . . Wala untay kahayag, walay paglaum—kangitngit lamang" (sa Conference Report, Okt. 1995, p. 40; or *Ensign,* Nob. 1995, p. 32).

3. Basaha o isaysay ang mosunod nga istorya mahitungod kon unsay gibuhat sa usa ka pamilya aron suportahan ang ilang mga amahan sa iyang *priesthood calling:*

   "Naglingkod ako [sa Kinatibuk-ang Komperensya sa daghang mga tuig] uban sa unom ka mga anak ni Elder Ezra Taft Benson, usa niini ang akong kauban sa kolehiyo. Ang akong tinguha midako sa dihang si Presidente McKay mibarug ug mipahibalo sa sunod nga mamulong. Matinahuron akong nagtan-aw samtang si Elder Benson, nga wala pa nako ikahimamat, nagpaingon sa mikropono. Dako siya nga tawo, sobra sa unom ka pye ang gitas-on. Usa siya ka tawo nga aduany *master's degree,* usa ka tawo nga nailhan sa internasyonal isip *Secretary sa Agriculture* sa Estados Unidos ug usa ka espesyal nga saksi sa Ginoo, usa ka tawo nga kalma ug sigurado, usa ka tawo nga nakapamulong sa tibuok kalibutan. Sa kalit may mihikap sa akong bukton. Usa ka gamay nga babaye nga midap-ig ngari kanako ug mihunghung sa kalit, 'Pag-ampo alang kang Papa.'

   "Ingon og natingala, naghunahuna ko, 'Kini nga mensahe gipasa sa laray, ug gipasa kini nako. Ingnon ta, "Pag-ampo alang ni Elder Benson"? Ingnon ta, "Ikaw ang angay nga mag-ampo alang sa imong amahan" '? Nakamatikod sa kinahanglang buhaton dayon, mitakilid ko ug mihunghong sa yano, 'Pag-ampo alang kang Papa.'

   "Akong gitan-aw kadto nga paghunghong subay sa laray hangtud didto diin si Sister Benson maglingkod, miduko na ang ulo.

   "Daghang mga higayon sukad niadtong adlawa akong nahinumduman ang mao nga mensahe—Pag-ampo alang kang Papa, ang patriyarka sa panimalay. Pag-ampo alang kaniya samtang magserbisyo siya isip district president o home teacher. Pag-ampo alang kaniya sa dihang nahimo siya nga executive secretary sa usa ka pundok sibiko, sa dihang milambo ang iyang negosyo, o sa dihang modawat siya og gamay nga suweldo.

Pag-ampo samtang siya mohatag og tambag diha sa family home evening. Pag-ampo alang kang Papa kinsa nagtrabaho og dugay aron si Jerold makamisyon ug si Dianne makaeskwela sa kolehiyo. Pag-ampo alang kaniya samtang siya mamulong sa sakrament meeting o mohatag ni Mama og panalangin nga siya unta mamaayo pag-usab. Ug sa gabii, inig pauli niya nga gikapoy o naluya, pag-ampo alang kaniya. Pag-ampo alang ni Papa sa iyang tanan nga buhaton—sa gagmay ug dagko nga mga butang.

"Paglabay sa mga katuigan, ang kinatibuk-ang mga komperensya miabut ug milabay, ug sa matag higayon nga si Presidente Benson mobarug aron mamulong, naghunahuna ako, 'Iyang mga anak, nga nagkatag sa tibuok yuta, nagkahiusa karon sa pag-ampo alang sa ilang amahan.'

"Ug ako mituo nga ang mubo nga mensahe nga milabay sa [daghang] mga tuig mao ang labing importante nga mensahe nga ikapaambit sa pamilya. Unsa ka dili ordinaryo nga gahum ug hugot nga pagtuo nga maangkon sa usa ka tawo sa pag-atubang sa inadlaw nga hagit sa iyang kinabuhi kon bisan diin sa kalibutan ang iyang anak nga babaye o lalaki naghunghong, 'Pag-ampo alang kang Papa' " (Elaine McKay, "Pray for Dad," *New Era,* Hunyo 1975, p. 33).

4. Kon kita magsunod sa ebanghelyo kita andam nga modawat sa responsibilidad ug makatagamtam og mga panalangin sa priesthood. Basaha ang "Akong mga Sumbanan sa Ebanghelyo" (*Hugot nga Pagtuo alang sa Batang Lalaki* [36812] o (*Hugot nga Pagtuo alang sa mga Babaye*] luyo nga hapin), mohunong human sa matag usa aron ang mga bata maghunahuna kon unsa sila ka takus sa pagsunod niana nga sumbanan. Kon nahuman na ninyo pagbasa ang lista mahimo kamong moribyu pinaagi sa paggamit sa mga hulagway, importante nga mga pulong, o mag-*pantomine.*

Akong mga Sumbanan sa Ebanghelyo

1. Akong hinumduman ang akong mga pakigsaad sa bunyag ug maminaw sa Espiritu Santo.
2. Magmatinuoron ako uban sa Langitnong Amahan, sa uban, ug sa akong kaugalingon.
3. Magtinguha ako og maayong mga higala ug motagad sa uban sa mabinationg paagi.
4. Magtarung ako sa pagsinina aron sa pagpakita og pagtahud alang sa Langitnong Amahan ug sa akong kaugalingon.
5. Mobasa ug motan-aw lamang ako og mga butang nga makapahimuot sa Langitnong Amahan.
6. Maminaw lamang ako sa musika nga makapahimuot sa Langitnong Amahan.
7. Akong gamiton ang pangalan sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo sa matinahurong paagi. Dili ako manumpa o mogamit og dili maayo nga mga pulong.
8. Himoon nako ang akong hunahuna ug kasingkasing nga putli.
9. Dili ako moambit sa mga butang nga makadaot.

10. Akong buhaton ang mga butang sa Igpapahulay nga makatabang kanako aron mobati nga duol sa Langitnong Amahan.
11. Ako mopili sa matarung. Ako nasayud nga ako makahinulsol kon ako masayop.
12. Magpuyo ako karon nga takus nga moadto sa templo ug moserbisyo og misyon.
13. Mosunod ako sa plano sa Langitnong Amahan alang kanako.

5. Ipakigbahin ang mosunod nga kinutlo gikan ni Presidente Gordon B. Hinckley, ika kinse nga Presidente sa Simbahan: "Kini nga simbahan dili iya sa Presidente. Ang pangulo niini mao ang Ginoong Jesukristo, kansang pangalan gidala sa matag usa kanato sa atong mga kaugalingon [sa bunyag]. Kabahin kitang tanan niining maong buluhaton. Ania kita dinhi aron sa pagtabang sa atong Amahan sa Iyang buhat ug sa Iyang himaya, 'sa pagpahinabo sa pagkaimortal ug kinabuhing dayon sa tawo' (Moises 1:39). Ang inyong obligasyon sama ka seryoso sa inyong bahin sa responsibilidad sa akong obligasyon sa akong bahin. Walay *calling* niini nga simbahan nga gamay o gamay rag sangputanan. Kitang tanan sa atong pagpaningkamot sa atong katungdanan sa pagtandog sa mga kinabuhi sa uban" (sa Conference Report, Abr. 1995, p. 94; o *Ensign,* Mayo 1995, p. 71).
6. Kantaha o basaha ang mga pulong sa "Love Is Spoken Here" (*Children's Songbook,* p. 190) ["Gugma Ania" (*Songbook sa mga Bata*)].

Panapos

Pagpamatuod	Mahimo kamong mopamatuod nga ang priesthood gipahiuli ug nga kini mao ang awtoridad sa pagbuhat alang sa Dios. Awhaga ang mga batang lalaki nga magpuyo karon nga takus nga maghupot sa Aaronic Priesthood ug ang tanang mga sakop sa klase nga magpuyo nga takus aron makadawat sa tanang mga panalangin sa priesthood. Awhaga ang mga bata sa pagtahud ug pagsuporta sa mga lider sa priesthood.
Gisugyot nga Pagpakigbahin sa Pamilya	Awhaga ang mga bata sa pagpakigbahin sa ilang mga pamilya sa piho nga bahin sa leksyon, sama sa usa ka istorya, pangutana, o kalihokan, o sa pagbasa kauban sa ilang mga pamilya sa "Gisugyot nga Basahon sa Panimalay."
Gisugyot nga Basahon sa Panimalay	Isugyot nga ang mga bata magtuon sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:34–46 sa ilang panimalay balay isip ribyu niini nga leksyon. Dapita ang usa ka bata nga mohatag sa panapos nga pag-ampo.
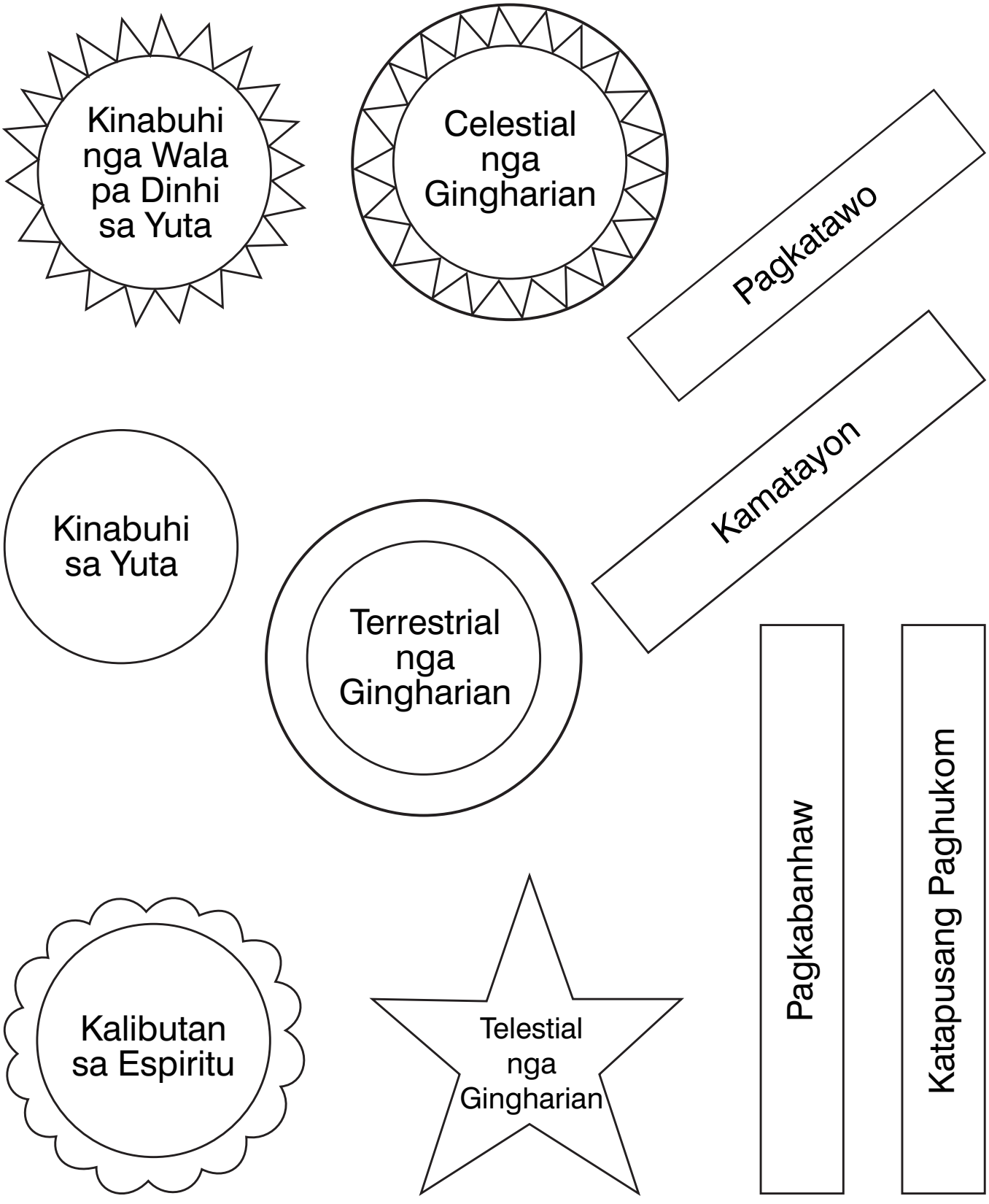
Ang Plano sa Kaluwasan